

**Questiones subtilissime Alberti de
Saxonia super libros posteriorum.**

Liber I.

C^{larissimi} doctoris dñi Alberti de Saxonia q̄ones subtili-
les in libros posteriōꝝ parisiꝝ disputate feliciter c̄ipiūt.
Q^{uo}d doctrina & oīs disciplina intellectua ex-
p̄cipienti: sit cognitione.

Q^{uo}d I.

prītē simpliciter sine b^r q̄ app̄bēdat illā rē eāl. v̄b̄ hoīez. v̄l al-

bā vel nigrā. v̄bi grā. vt si alijs app̄bēderet fortē p̄ntē nō
app̄bēdendo q̄ eset alī nec q̄ eēt bō. nec alb̄ nec niger.

C^{on}s^{ec}oⁿ ituitia p̄plexa ē de re p̄ntē p̄pō vel diuissio. v̄bi
grā. vt si alijs for. p̄ntē app̄bēderet eē albū v̄l nigrꝝ curre-

re v̄l à currere et alī app̄bēfio vocare nō intuitua p̄plexa.

C^{on}s^{ec}oⁿ distīc^e. ē. nō abstractia sīl or̄z. nā q̄dā ē nō abstractia

ctiuia p̄plexa: q̄dā icōplexa. Nō abstractia icōplexa est rei

absentis simplex app̄bēfio. Nō abstractia cōplexa est de

re p̄ntē p̄pō vel diuissio. exēpla possunt facili patere ex di-

cītis. C^{on}s^{ec}oⁿ 4. nō p̄plexa q̄dā est p̄fcā: q̄dā ip̄fcā. Nō p̄plexa

p̄fcā est q̄ alijs pp̄ aliquā euidentiā assentit alicui cōplexo

ve sine formidie ad op̄v. t bō nō cōplexa p̄fcā vocatur

scia. Nō at p̄plexa ip̄fcā est q̄ alijs assentit alicui p̄plexo

cū formidine ad op̄v. t bō nō p̄t vocari op̄io. C^{on}s^{ec}oⁿ 5. distin-

cio est. nō p̄plexa p̄fcā or̄q̄tuos mōis h̄z līconī sup̄ p̄b^r.

p̄mo. n. dīcōter seu accipīt. z. accipīt p̄p̄. z. accipīt ma-

gia p̄p̄. 4. accipīt p̄p̄simē. Nō p̄plexa p̄fecta seu scia

cōter accepta p̄t vocari cuiuscūq̄ veri app̄bēfio. t sic

noī solū dicimus b̄re notitia p̄plexas p̄fectas de necessarijs

verū etiā de cōtin^e veris. vnde p̄mo mō accipiendo scias

dicimus nos scire for. legere t platonē currere. Nō p̄plexa

p̄fecta p̄p̄ accepta est cuiuscūq̄ veri frequenter ap̄bēfio. t sic accipiendo scias noī solū dicimus b̄re scias

de necessarijs seu de pp̄onib^r que semp̄ sunt vere. Sz etiā

de p̄positionib^r q̄ frequenter sunt vere t plures: q̄uis

noī semp̄ isto mō dicimus b̄re scias de b^r q̄ fulgura t toni-

tria fuit iestate. pluiae t nubes fuit in hyeme. Notitia at

p̄plexa p̄fecta magis p̄p̄ accepta dīcūt cuiuscūq̄ veri t ne-

cessarij app̄bēfio. t isto mō nō solū sciunt h̄nes demītati-

ve verū etiā p̄n demītationū. sic sunt ista. oē totū sua p̄te ē

maius. de quolz essevel noī esse. t de nullo sīl. t sic de alijs.

Notitia aut̄ p̄plexa p̄p̄simē accepta est cuiuscūq̄ veri

t nech p̄missas nechias demītati app̄bēfio. et isto mō

soluz sciunt h̄nes demītate t nullo modo dicunt sciri q̄cūs

q̄cūs nech: nec q̄cūs frequenter vera: nec q̄cūs contingentia

vera: sz soluz nech ex p̄missis nechis demītata. t sic accipit

Bristo. sciāt seu notitia p̄fecta cū dicit. Scia est bītus ac-

quisitus p̄ demītationē. C^{on}s^{ec}oⁿ 6. distinctio. aliq̄e dicimus ba-

bere notitia p̄plexa q̄tuor modis. Uno: tanq̄ de illo cui

itellēctus assentit. isto mō dicim^e nos b̄re scias solū de p̄

positionib^r. vii pp̄ones sunt qbus itellēct^e assentit si sunt

vere. C^{on}s^{ec}oⁿ 7. de aliquo dicim^e eē notitia cōplexas tanq̄ de

illo q̄d significat p̄illud p̄plexū cui itellēct^e assentit: t isto:

assentiendo isti pp̄oni. triangulus b^r tres angulos eq̄les

duobus rectis. dicimus scire b^r significabile p̄plexū trian-

gulus b^r tres angulos eq̄les duob^r rectis. dicim^e b̄re scias de tri-

angulo. t sīl de ly b̄re tres eq̄les duob^r rectis. C^{on}s^{ec}oⁿ 4. de

aliq̄ dīcōt eē noī p̄plexa tanq̄ de signato subī vel predicati-

vi cui itellēctus assentit. t sic assentiendo isti h̄ni. triangulus b^r

tres duob^r rectis eq̄les. dicim^e b̄re scias de re signata per

istū t^r triangulus. C^{on}s^{ec}oⁿ 5. itella distīctio nō solū itellēctus

de noī p̄plexa p̄fecta: verū etiā de noī p̄plexa ip̄fcā. sic ē op̄io.

vñ q̄t mōis dicim^e de aliq̄ eē scias tot mōis possum^e dice-

re de aliq̄ eē op̄ionē. C^{on}s^{ec}oⁿ 6. illa distīctio nō solū q̄dā itelli-

gi de noī p̄plexa p̄fcā p̄p̄simē accepta verū etiā de noī

p̄plexa cōter p̄p̄: t magis p̄p̄ accepta. C^{on}s^{ec}oⁿ 7. illis distīctios

nib^r possit q̄tu ad scīas p̄te p̄mī articl^e. ponā alijs h̄nes.

q̄ru p̄t est ista. q̄ de demītationē bī ē noī p̄plexa p̄fcā p̄

p̄p̄simē accepta p̄t dicim^e illā eē tanq̄ de aliq̄ subī aliq̄

p̄plexi verū cui itellēctus assentit. p̄s. nā illī p̄plexo vñ oīs de-

demītatio est sīl facīs scire. itellēct^e assentit. t b^r p̄al-

quā quidēctiā: t illī p̄plexi verī subī est ly demītatio. igī

z

Ira librū po-

steriorū q̄rif v̄p̄ de dmō
stratiōe pole sit b̄re aliq̄
distīcta notitia sp̄: vt
.v. scias: t optionē notitia
plexā t icōplexā notitia
intuitua t abstractiū. Et
arguit p̄ q̄ nō sit pole ali-
que b̄re sīl scias t optionē
de demītatiōe: q̄d fuit pbādū. C^{on}s^{ec}oⁿ
Sīl pbāf q̄ nō sit pole ali-
que simul b̄re notitia intuitua t abstractiū: q̄ notitia in-
tuitua ē rei p̄ntē. nō abstractia ē rei absentis: mō ipole
est idē sīl eē p̄ntē t absens. q̄ ipole est sīl b̄re de eod̄ notitia
intuitua t abstractiū: t p̄. vñ. b^r est impōle de demītatiōe.
C^{on}s^{ec}oⁿ 3. pbāf q̄ ipole sit aliq̄es sīl b̄re notitia p̄plexā t icō-
plexā de demītatiōe: q̄ ipole est de demītatiōe sīl b̄re noti-
tia p̄plexā. q̄ ipole ē de dmōstratiōe sīl b̄re notitia p̄plexā t i-
cōplexā. vñ. scias pbāf: q̄ notitia cōplexa nō b̄re
nō p̄ntē. demītatio aut̄ nō est p̄p̄. igī t. C^{on}s^{ec}oⁿ 4. sic.
si q̄d eset vā se q̄rif q̄ aliq̄ distīcta sp̄ ēē sīl scīa i sp̄. b^r ē
falsus. falsitas p̄s de se. vñ. scias pbāf. q̄ notitia est sīl tūdo
nālis rei note si ḡd de aliq̄ re b̄tūt p̄les notitia q̄lz illarū
notitia est eīlde sp̄ ēē aliq̄ notitia t sīl distīcta sp̄ ēē crūt
distīcta sp̄: q̄d sp̄līcat. C^{on}s^{ec}oⁿ 5. si de demītatiōe nō ēē aliq̄ noti-
tia. q̄ de demītatiōe nō sīl aliq̄ notitia distīcta sp̄. vñ. scias
.v. scias pbāf. nā si de demītatiōe ēē aliq̄ notitia vel ista eset
de ea q̄d eset vel q̄d nō eset: nō p̄t dīcī: q̄ sit de ea q̄d nō
sit: q̄ de nullo p̄t esse notitia q̄d ip̄s nō eset: q̄tūt b̄re alicui
apparet q̄ de tali b̄tūt notitia q̄d ip̄s nō eset: q̄tūt b̄re alicui
accept^e q̄d eset notitia talis rei sīl eset: nec p̄t dīcī q̄d de de-
mītatiōe sit aliq̄ notitia q̄d eset: nā nūcīta est q̄ de demī-
stratiōe saltē vocalis sit: q̄l. n. alijs p̄fert maiore nō p̄fert
minorē. t. t. cuī demītatio sit majorē t minorē t cuī ille non
possit sīl ēē saltē in voce ab eodē p̄ferēt: t cuī ad ēē ali-
cuī tōtī regrāf suas p̄tes sīl ēē legt q̄tūt dmōtatio est.

In oppositum erūt duo articuli. in q̄one enī aliud
suppo^r t aliud q̄rif. p̄mī articl^e erūt
de suppo^r t z. dīcōt de q̄rif. In p̄. n. suppo^r dīcōt de demītatiōe
ēē aliq̄ scias sīl notitia de q̄ videbit i p̄ar^r t q̄rif ad b^r
ponā alijs distīctōes cuī descriptionib^r suoz membrzo^r.
Scđo ponam conclusiones.

Quantum ad p̄mī scīa p̄ distīctio ista. z. ēē notitia
q̄dā vocat notitia intuitua q̄dā
vocabū abstractiū. Notitia intuitua ē noī q̄ alijs app̄bēdit
re p̄ntē. notitia abstractiū est qua aliq̄ app̄bēdit re
absente. C^{on}s^{ec}oⁿ 7. distīctio est. noī intuitua est duplex q̄dā ēē
notitia intuitua p̄plexa. q̄dā noī intuitua icōplexa. noī intuitua
icōplexa ēnoī sīl alijs app̄bēdit q̄ alijs app̄bēdit alijs rem

Liber

excludit pote de demratio est scia seu no^oplexa pscā tanq̄ de illo qd̄ est subī pplexi veri cui intellexit paliq̄a euide-
tiā assentit. Intellectus n. isticōplexo. ols demostratio est
sills facies scire. assentit pp̄ istā euidentiā: qz ois sills q est
ex p̄missis veris imediatu^r t̄. ē sills faciens scire: s̄z dem-
ratio est hui^r. qd̄ t̄. C 3° d̄ est. q semp de demratio bñ
est notitia pplexa pscā tanq̄ de signato subī alicui^r pplexi
viciū itelle^r assentit. p̄z bñ. nā dñratio signat p̄ illū terius
dñratio q̄ est subī pplexi viciū itelle^r assentit pp̄ aliq̄
euidentiā dñratio ē sills faciens scire. C 3° d̄ de demratio
nō est aliq̄ notitia pscā tanq̄ de illo cui itelle^r assentit: qz nō
sic dicimus scia^r seu notitia pplexa ē pscā n̄i de ppōne
s̄z mō demratio nō ē ppō. iḡ t̄. C 4° d̄ de demratio
nō ē scia tanq̄ de signato veri pplexi cui itelle^r assentit. p̄z.
qz de eo nō est signabile pplexo. qd̄ de demratio
nō ē scia tanq̄ de signato signabili alicui^r cōplexo: s̄z
de icōplexo puta termin^r subī vel pdicati alicui^r cōplexo
viciū intellectus assentit: sic dixit z^o.

Quantum ad z^o arti^r sit p̄z d̄. pole ē aliquēz sil-
bēnotitia z opionē de codē put
de aliq̄ dicimus eē scia^r z opionē tanq̄ de subō pplexi sciti
vel opinati. pbaf. nā de codē subō p̄ificari aliq̄ pdica-
bile z aliq̄ p̄t assentire sine formidie ad op^r qd̄ B pdica-
bile de illo subō p̄ificari. hoc est ac si cēt absens. z hoc ad ar^r si
cederet de codē silē ē nō^r ituitiā z abstractiā ex relatu quorūdaz tñ
de for. bñz notitia ituitiā z abstractiā ituitiā qz p̄s.
z notitia abstractiā p̄oz quā habebā. et hoc tñ for. non
est silē p̄s z absens. z qn̄ dicebat notitia ituitiā est p̄t;
z abstractiā ē absentis. hoc intelligitur qd̄ notitia abstra-
ctiā est absentis. hoc est ac si cēt absens. z hoc ad ar^r si
cederet de codē silē ē nō^r ituitiā z abstractiā ituitiā qz p̄s.
Ad aliāq̄ notitia pplexa ē de ppōnib^r icōplexa aut de termi-
ni. Rur^r qd̄ verū ē qd̄ notitia pplexa est de ppōnib^r tanq̄
de illis qd̄ intell̄ assentit: nibilomin^r p̄t ee de teris tanq̄
de subis illo^r pplexo^r qd̄ intell̄ assentit. z silē de signa-
tis illo^r terior. Ad aliā se^r qd̄ distictio spē t̄c. ne^r. z qn̄ de-
cēt notitia ē s̄lūrudo. xcedo: z qn̄ dicebat vteri^r. qd̄ nō de-
eade: z s̄t ciudz spē. negat. vñ. qn̄ qz lñ notitia ē
plexa s̄t s̄lūrudo nālis rei z s̄t ciudz spē cū alia notitia
icōplexa de eadez recū B tñ stat qd̄ a qz alia notitia pplexa
de eadez re distinguā spē. Ad ultimā. demratio t̄. qd̄
de ea nō bñtur aliq̄ notitia. p̄t dici negādo aīs. z qn̄ tūc de-
cebat ipsa nō ē qn̄ maior p̄fert: admittit nibilomin^r ipsa ē
illo tpe in quo maior z minor p̄fertur. vñ sit vñ^r t̄. a. b. i
cū me^r a. c. p̄fert a^r. z me^r c. b. p̄fert b^r. tūc p̄t dici
qd̄ i tpe a. b. ē illa demratio z i tpe maior est cū mi-
nor: s̄z nō in tpe in q̄ adeq̄te est a^r ē b^r. sic qd̄ posset xcedi
demratioē eē vocale: z sic ar^r nō p̄cederet. Alt p̄t di-
ci qd̄ nūq̄ aliq̄ demratio vocalia ētē solet xcedi qd̄ nunq̄
aliquis qd̄ est xcedo p̄ qn̄ vna ei^r qd̄ est alia pars nō ētē
vñq̄ aliq̄ ei^r p̄o ex eo qd̄ orōnis vocalis p̄t: z silē p̄t^r
mō^r z t̄p̄ repugnat ētē sil. qn̄. n. vna est alia nō est. nā qn̄
vna est p̄terita alia ē futura: s̄z si diceret de oib^r ḡ bis nō ē
scia. nā ad B p̄t de tpe de motu de orōne vocali s̄t scia sus-
ficit qd̄ p̄t illo^r sibi iūces succedat. z sic p̄t qstio.

Quorūdā ait simul accipere notitia ut qd̄cūq̄
contingunt esse sub vñiversalibus quorum ha-
bent cognitionēz. Qd̄.

Ecundo queritur vñ^r tñ z sic
arguit qd̄ sic. tm̄ h̄ p̄ demratioē z cludit. qd̄ tm̄ h̄
est obz scie. vñ. qd̄ p̄ demratioē z cludit.
est obm scie. z silē pbaf. nā h̄ p̄ demratioē
z cludit: z silē alid a obn scie. qd̄ t̄. C 2° sic. tm̄ h̄ obz
scie. vñ. qd̄ nibil alid est obm scie qd̄ illud qd̄ scie. anō
p̄. nā tm̄ verū scie. z h̄ vñ vel falsa z nāl alid a obn vñ p̄
pōne. ḡ tm̄ h̄ scie. qd̄ nāl alid sit verū a ppōne. p̄. qd̄ eē vez
ē ppo. C 3° sic. si alid a obn scie vel h̄ elz subz vñ
pdicatu^r ppōnis vñ signatū subī t̄p̄ vñ vel signatū tota-
lis ppōnis. nō p̄t dici qd̄ subm. nā de subō non dicimus eē
scia tanq̄ de obo ex eo qd̄ non terminat actū sciēdi. z ēt qd̄
de ipo dicimus esse scia tanq̄ de subō. mō alid est dicere
de aliquo esse scia tanq̄ de subō. z etiā qd̄ subm ē icōplexo.
z scia non est de icōplexo tanq̄ de obo. z eadez rōne scia
non est de p̄t tanq̄ de obo: qd̄ pdicatu^r est illud qd̄ scif de ta-
li subō att non scia tanq̄ de obo: nec p̄t dici qd̄ de signato sub-
iecti sit scia tanq̄ de obo: qd̄ signatū ē signabili icōplexo
viciū. tale aut non ē obz scie ex eo qd̄ terminat actū sciēdi pplexo.
Eadez rōne nec de signato pdicati est scia tanq̄ de obo

Questio

Primus

Nec ēt p̄t dici qd̄ de signato totalis ppōnis sit scia tanq̄
de obo. nā totale signatū ppōnis nō est alid a signato ter-
mino^r icōplexo^r talis ppōnis: s̄z pbaf ē qd̄ de signa-
tis termino^r icōplexo^r puta subī t̄p̄ nō est scia tanq̄
de obo. qd̄ nec de signato totali t̄p̄ ppōnis. assumptu^r pbaf
tur. vñ. qd̄ signatum totale ppōnis nō est alid a signato ter-
mino^r icōplexo^r nā signatum illius ppōnis. deus est. eē
verā: qd̄ est signū illius veri. s̄t deus ee. z illā ppōne dicim^r
ē falsaz. s̄t deus est mortalis: qd̄ est signū illius falsi. s̄t deus
est mortale. 3° mō alid d̄ verū vel falsuz: qd̄ est cogniti-
ū veri vel falsi. p̄mo vel scdō dicit: z illo mō dicim^r itel-
lectu^r esse verū vel falsuz: co qd̄ ipse ē cognitū veri vel
falsi p̄mo vel scdō dicit. Et illa distictio. p̄z. ex atiq̄ modo
loqundi. qd̄ solet dicit: qd̄z. s̄t veritas in reb^r qd̄z in p̄-
pōnibus: qd̄z in ite lectu^r. C 3° distinctio. qd̄ ens capi^r tri-
pliciter. vno^r cōmunitate. alio^r minus cōiter. 3° mō p̄pē.
Cōmunitate qd̄ accipit p̄ oī qd̄ est significabile cōplexo
vel incomplexe siue p̄ ppōne veram siue falsaz: sic acci-
piendo ens. xcedit vñ. vñ. qd̄ signatum totale ppōnis ēt
signatū ētē signabile p̄aliquē terminū: ḡ est in aliāq̄. pdicato^r. hoc est fal-
suz. z vñ. tñ. qd̄ omne qd̄ est ētē significabile p̄aliquē terminū.
io. predicatione p̄. falsitas pbaf. si sic: tūc ētē signifi-
cabile icōplexo. z p̄ vñ. posset ētē signatum alicui^r subī
vel pdicati vel alicuius obz. z sic talis signatum subī vel
pdicati posset ētē obm scie: sic signatum subī ētē
significabile p̄aliquē terminū: ḡ est in aliāq̄. pdicato^r. hoc est fal-
suz. z vñ. tñ. qd̄ omne qd̄ est ētē significabile cōplexo. p̄ pro-
positio^r siue veras: z sic capi^r cu dr. verū ētē ens: fallum autē
nō est ens. 3° capi^r ens p̄t extedit se ad subam vel ad ac-
cēdēs: qd̄ est forma realiter ibēras. z illo modo capi^r ens.
z vñ. Aristo. dividit ipsum in subam et accēs.

Quantum ad z^o sit p̄ma z. qd̄ tale signatum cō-
clussionis scie est obiectu^r. illius

propositio^r cui itelle^r assentit: z dictus erat. qd̄ vno mō
dicim^r ētē obm scie. z illud qd̄ est verū dicit ētē obm scie.
sed signatum ḥnis ētē verū: vt patuit in scdā distictione.
z^o illud qd̄ ētē obm scie qd̄ terminat actū sciēdi pplexu^r: z ita
est qd̄ signatum ḥnis terminat actū sciēdi pplexu^r z t̄.
maiō est yera. qd̄ B d̄ ētē obm scie. z minō probatur. qd̄
assentie^r illi pplexo. triangulus habet tres equales duo
bus rectis. intellectus fertur in signatum illius propositio^r:
qd̄ ḡdem signatum illius ppōnis ētē trianguli habere tres
angulos equales duobus rectis: z idē terminat actū sciēdi
pplexum. similiter assentendo illi cōplexo. ds est. appi-
bendo deum ētē. z sic apprehensio scu actus sciēdi fertur
in signatum ḥnis z terminat. 4° qd̄ signatum ḥnis adisci
mus: sicut patuit in articulo ad oppositū. C 5° d̄ ētē
z̄clusus per demonstrationem p̄t dici obiectu^r scie. p̄z. qd̄
verū potest dici obiectu^r scie. z̄demostrata est vera:
z t̄. z quia cōmunitate modus loquendū. ego scio tot vel
tot ppones. si ergo ppositio scitur ppositio est obm scien-
tie. C 6° firmat auctoritate. nā scia est dūtus ḥnis per de-
monstrationem acquisitum: z nō ē ḥnis tanq̄ subiecti. ergo
tanq̄ obiectu^r. Et illis duabus legitur correlative qd̄ tanq̄ de
obo. vno^r tanq̄ de illo cui intellectus assentit vel aliquē
significatum p̄aliquē terminū: z̄demonstrata est obiectu^r scie. p̄z. quia aliud
ab eo est obiectu^r scie. quia z. C 7° primū de illis corre-
latys est contra illos qui dixerunt qd̄ tanq̄ z̄ erat obm scie.
C 8° de correlative est cōtra illos qui dixerunt tantū
significatum ḥnis est obm scie. C 9° aduertere^r est tamē
qd̄ verū significatum ḥnis ētē obm scie. z̄demostrata est obm scie qd̄
demonstrata. nāz z̄ d̄ ētē obm scie nisi qd̄ est signum il-
lius infra qd̄ fertur z̄determinatur actus sciēdi cōplexus
recte scie vñna dicit lana vel egra: qd̄ d̄ signū sanitatis vñ
egritudinis. hoc forte inuenis euclides dixit super datam
lineaz trianguli eglaterū collocare recte ac si signatum
illius ppōnis sup data lineaz ētē trianguli eglaterū collo-

Secunda

3

ad rationes ad p̄mas legi z. xcedi^r vñ. si de
plexo cui cū formidie vel sine formidie ētē assentit.
s̄z mō hoc negat. xcedi^r nibilomin^r qd̄ cū hoc stat qd̄ pole

22 fiber

cabilis esset vere obm̄scie. ¶ Tertia h̄ signatum h̄nis de-
mōstrate ē aliquid. vbi gra. sicut triāgulūs b̄re tres angu-
los eōlēs duobus rectis qđ ē signatū istius h̄nis demōstra-
te. triāgulūs b̄z tres angulos eōlēs r̄c. p̄bāt. illō qđ vere
scit & obm̄ scie est aliquid. s̄ signatū h̄nis demōrate ē b̄z.
qđ r̄c. qđ p̄z ex p̄dcis. ¶ Quarta h̄ signatū h̄nis demōstra-
re ē alid qđ signatō terminoꝝ eiusdē h̄nis. vbi gra. triāgulū
b̄re tres ē alid a triāgulo. p̄z qđ triāgulum habere tres ē
verū. s̄ triāgulūs nō yernus nec falsoꝝ. 2° triāgulum b̄re
tres p̄ demōrationeꝝ acgritūr. triāgulūs aut nō ē tres. ḡ r̄c.
z̄ adaz fuisse ē alid ab adaz. patet. qđ adaz fuisse modo ē:
sed adam nō est modo: z̄ adaz fuisse vlt̄ ē signatū. isti
pp̄nōis adaz fuit. ē aut adā signatū istius termini adaz. ḡ
alid signat h̄ p̄positio adaz fuisse alid iste terminus adā.
4° antīxp̄m fieri seu antīxp̄m esse futurū mō ē. s̄ antīxp̄
non modo est. ḡ antīxp̄m modo ē futurū nō idē est cū il-
lo termino antīxp̄o: z̄ antīxp̄m ēē futurū est signatū istius
pp̄nōis. antīxp̄o est futurū. z̄ antīxp̄ est signatū istius
termini antīxp̄o. ḡ r̄c. 5° ista p̄positio scripta in pariete
soꝝ. currit tūc arḡ sic. ista pp̄nōis esse verā nō est ista p̄o
positio. ḡ signatū pp̄nōis non est idē cū signatō termini
icomplexi. ¶ Ia t̄z. illas pp̄nōem esse verā est signatū seu
significabile ꝩplexum p̄ istam pp̄nōem. ista p̄positio est
verā: ista p̄positio ibi scripta ē significabile p̄ subz talis
pp̄nōis per quā signatū illas pp̄nōes esse veram. s̄ p̄mo
assumptū p̄bāt. qđ posito qđ plato scriperit illam pp̄nōeꝝ
soꝝ. currit tūc arḡ sic. illas pp̄nōem esse verā scit a soꝝ. vt
a platone. posito ḡ istam pp̄nōem ēē veraz nō ē ista pp̄o.
¶ Ex tertia h̄ne p̄t iferri qđ aliquid qđ nō creatur & icipit
ēē p̄t perpetuū. p̄z. qđ adaz fuisse p̄petuo erit. adaz fuisse
nō ab eterno fuit: s̄ icipit esse. z̄ adaz fuisse nō ē creatuꝝ. Se-
queuntur qđ aliquid qđ ab eterno fuit ē creatuꝝ aliqui deſte
esse. p̄z. qđ antīxp̄m futurū si antīxp̄o erit ab eterno fuit:
z̄ qđ antīxp̄m erit antīxp̄m fieri delinit ēē. plura cōsimilia
possent iferri qđ dimittunt̄ gra breuitatis.

Questio

Sed manifestū est q̄ sit ḡdē sc̄it qm̄ v̄l̄ sc̄it simpliciter autem non sc̄it. **Qd.** **III.**

Aeritūr tertio. **viz.** q̄ aliqui anti-
fibile est nos aliqd sc̄ire: sic academici. Alij at
dixerūt q̄ bñ pole ē nos aliqd sc̄ire: s̄ ipsoſi-
le ē nos sc̄ire aliqd de nouo: sic platoſi. q̄ pmo
vidēūt est an pole ſit nos aliqd sc̄ire. 2: an pole ſit nos ali-
qd sc̄ire de nouo. de pmo erit q̄ p̄is. de 2: erit q̄ ſequēs.
Quātu ad p̄m̄ ſit q̄ h̄c an pole ſic nos aliqd sc̄ire: et ar-
guitur q̄ non: quia nō poſſamus de aliquo babere euiden-
tiā ſine formidine ad opoſitūm. ergo non eſt poſſibile
nos aliquo ſc̄ire. **Nia** t3. ex eo q̄ ſcia euidētia ſine formi-
dine ad opoſitūz: q̄ nō eſt poſſibile nos aliqd ſc̄ire. t aſi p̄-
bat. q̄r no poſſum̄ de aliqd bñ ne nō ſciat nec ſentit nec
iſtells. q̄ nullo mō. **Nia** t3. t aſi pbaſ. pmo q̄r no ſenſuz.
nā ſciatūq̄ appaſte mihi q̄ ignis p ſenſus ſit calo: ſi p̄p-
oc nō bñ iudicūt: t cui⁹ de bñ q̄ ignis ſit calo ſine formi-
dine. nā pole ē q̄ p aliquo p̄m̄ puta diuinā pducaſ in ſen-
ſu meo ſpēs repreſitatia caliditatis: t q̄ calitas deſtrutur
et friditas iducta: t actio friditatis in ſenſu ſuſpedat. iſlo
appoz̄ mihi q̄ ignis eēt calidus: t in vitate eſſet frigi-
dus. t cū caſu poſſimus ſit polis. cū p̄cā ſit agēs liberū: e-
guitur q̄ quoſiſcuq̄ video igne bñ dubitate an caliditas
ignis ſit corrupta: friditas iducta t ſpēs calitatis i ſenſu
repreſitata: t actio friditatis i ſenſu ſit ſuſpedaſ p̄ma. cāz
q̄l ſciatūq̄ aliqd appoz̄ mihi calm adhuc habeo du⁹ an-
p̄z in rei veritate ſit frigidus. igi⁹ q̄ ſenſus tactus nō poſſu-
mus habere de aliquo certū iudicūt. **C**per iſta rōnē pro-
pareſ q̄ nō eſt mihi euideſ te eſſe boieſ: ſi q̄ rōnabilita-
de du⁹ te eſſe aſinū vel capra. nā ſpēs viſibilis q̄ eſt in or-
zano meo viſuſ viſuſ repreſitans mihi te eē boieſ poſſet
in alio meo viſuſ retraſubato in ſubam aſini per po⁹m̄
omne caē: t q̄ l̄ p̄cā ſit facere q̄ ſi vult ſegtur q̄ ſciatūq̄
appaſte mihi p̄ tu ſci bñ hoſe dubitare viſum ſi aſini.
Z. pbaſ. q̄ nec q̄ gulfū poſſum⁹ bñ euideſ iudicūt. naz
cardones per guſtum aſini iudicantur amari. non ergo per guſtum eſt
nobis euidentis an nos bene iudicemus vel aſinū: aſi-
nū enim per naturam ſuaz iudicar cardones eſſe ſtaues
icut t nos. igi⁹ videtur q̄ aſinū non peius iudicet q̄ nos
Similiter viri muliereſ t pueri idem guſtabile alterius et
alterius iudicant ſaporiſ. aliquando enim illud q̄ mulie-
ri pregnanti apparet dulce: viro eſſet abhominaſile. simi-
liter q̄ aliquando viro eſſet ſipidum pueri eſſet in ſipidum.
ergo videtur q̄ per guſtum non poſſimus habere euideſ
iudicium t certitudinem de ſapori. Similiter id q̄ ſano
appaſte dulce inſiſmo apparet amar. Si diceres q̄ eſſet
ex indispositione organi guſtus ipsius inſiſmantis. Tunc
ergo ſic. per indispositionē organi non poſteſ haberi cer-
tudo de ſapori: ſed quandoconq̄ tu aliiquid guſtas du-
biuſ eſt tibi an organum guſtus ſit bene diſpoſitum vel
non. igi⁹ quando tu guſtas dubiuſ eſt tibi viſum tu be-
tudines an non de ſapori. igi⁹ per guſtum non poſteſ
haberi certuz t euidentis iudicium de ſapori. **T**erti⁹ pro-
curat q̄ nec per oſſatum poſſimus habere certum iudi-
cium de odore. nam videmus q̄ canes delectantur in
odoribus ſeridi qui ſunt nobis abhominaſiles. igi⁹ per
opoz̄ oſſatum non poſſimus habere certitudinem an
li ſapori ſint ſeridi vel iocundi vel ſic loqr. **Quarto.**
nec per auditu p̄t argui ſic arguebas de tactu: q̄ ſpēs
oſſiſ ſerueri in organo audit⁹. **Quinto.** de viſu. nā ſepe

Primus

vista decipitur. baculus enim non fractus stans in aq ap-
paret fractus. Similiter sol aliquando apparet rubens &
magnus. sicut de mane. aliquando autem minor talbus. si-
cuit quando ascendit & est ultra supra nostrum orizontem.
sicut in meridie. Similiter sepe istriones vistum. nostrum per
artem suam illudunt sic qd sepe decipimus per sensum vi-
sus. igit videtur qd per sensum vistum non possumus babe-
re certam & evidenter notitiam de aliquo. **C** **S**exto p-
batur qd nec per intellectum possumus babere notitiam
sive evidenter notitiam de aliquo. qd cognitio intellectiva depen-
det ex cognitione sensitiva per Arist. in tertio de anima:
sediam pbatum est qd non possumus babere aliquam certam &
firmitatem evidenter sensitivam. ergo nec intellectu. **S** **E**
ptimo quodam species sensitibilium anteq deuenient ad intel-
lectum alienant in organis sensitivis: tunc intellectus in-
telligendo qd illas species cogitat & non est nobis evidens an-
spes semp sci aliena. gno est nobis evidens an semp cogi-
temus an erremus. **O**ctavo exclusiones non sciunt nisi
per principia: & principia non sciunt nisi per experientiam que
habetur per sensum. qd ergo per sensum non possumus ha-
bere aliquam certitudinem sicut argutus est. qd videtur qd
non possumus babere evidenter certam de illis que dici-
mus principia. & per consequens nec de illis que dicimus con-
clusiones. **N**ono. coclusiones non sciunt nisi per princi-
pia scita. sed impossibile est qd principia sciant. ergo impossibi-
le est qd coclusiones sciant: qd impossibile sit principia scripi pro-
bat. qd scire est rem per quam cognoscere. pnautez non
habent causas per quas sciant. qd si haberent. tunc non dice-
rent principia. ergo vt. **D**ecimo. si aliquid deberem sci-
re oportet qd illud sciatur per cas. & cu scientia fiat in no-
bis a nobis notioribus sequitur qd cause essent nobis notio-
res qd effectus. hoc est fallum. falsitas pater. quia effectus
sunt notiores quo ad nos suis causis: qualis causa quo ad
naturam sint notiores suis effectibus: oportet qd scientia
generetur in nobis ex notioribz nobis & non ex notioribz nse
ga nos sumus illi qui adiscim & non na.

In oppositum est Arist. pmo bvi. nam dicit.
dematio est filius facies scire
& sic videtur qd per demonstrationes aliquid sciamus.
Secundo hoc est nobis possibile ad qd natura nos inclina-
vit. sed ad scientias natura nos inclinavit. ergo scire en-
tibus sole. maior est nota. qd natura non inclinavit nos ad
possibile. minor patet ex phoenio metaphysice ubi Arist.
scit arguit. omnes homines natura scire desiderat. huius
libet in le experiri pot. **T**ertio ad minus ego scio me
esse. qd sole est mihi aliquid scire. sicut tu tuis te aliqd scire.

In ista questione pmo ponam ynam descri-
ptionem scie cuius tribz sup-
poz. & ponam missiones ad qd situs.

Quantum ad pnum descriptio est hec. scia est
assensus firmus alicui complexo
vero per aliquas evidenter necessarias per istam descri-
ptionem scientia differt ab opinione & fide: & a sensu firme be-
re nitocum. per hoc autem qd dicis scientia est assensus fir-
mus. scientia differt ab opinione. qd opinio non est assensus fir-
mus. sed est assensus cu formidine ad oppo. ergo suppo-
sitio qd aliquis alicui complexo vero assentiret: cu tamem non
assentiret assensu firmo: sed cum formidine non disseretur
habere scientiam de illo. per hoc qd dicis. alicui complexo vero
scientia differt ab assensu taliquali creditur hereticis & firmis
sime assentient alicui fio: immo aliquando ita firmiter assen-
tent illi complexo fio qd potius volent mox qd ei dissentire-
re: talis assensus qd quis sit firmus: qd tamem non est assen-
sus complexi qd talis assensus non dicit scientiam. per hoc
aut qd dicis. ppter aliquas evidenter necessarias scientia dif-
fert taz a fide qd ab opinione assensus veri quo assentim.

Tertia

articulus fidei. &c. assensus firmus quo assentimur cōplexo vero. s. articulus fidei sunt veri. qz tamē ille assensus nō est per aliquaz evidentiā necessariam: talis assensus nō ē scientia: sed fides. Si enī ille assensus quo nos assentimur articulus fidei esset per aliquā evidentiā p̄ter qz p̄verbū sacre scripture: tūc assentiēdo articulus fidei minus mereretur qz in assentiēdo hunc cōplexo. ignis est calidus. Silt per hoc idēz qz dicitur per aliquā evidentiāz necessariā scie-
tia differt ab opinione. Nā posito qz aliquis assentiret ali-
cui cōplexo vero per aliquaz evidentiāz pbabilem: t̄ nō
demonstratiuaz: talis adhuc nō diceretur habere sciētias
de illa cōclusione ex eo qz nō assentiret ei firmiter per ali-
quaz evidentiāz necessariāz: quis bene pbabilez. Cū
sit prima suppo. intellectus naturaliter inclinatus est ad
intelligendū obiectuz dum fuerit sibi sufficenter p̄sen-
tuz. hoc sibi ita est naturale: sicut est naturale graui desce-
dere dum nō fuerit impedituz. istam suppo. quilibet
in seipso pōt experiri. Cūdā suppo. est qz alīqz sunt
suppo. ita evidentes et ita vere qz intellectus de eis con-
fiderans naturaliter inclinatus est ad assentiēdū eis. itelle-
ctus enim ita naturaliter inclinatus est ad assentiēdū ve-
ritati: sicut graue inclinatus est ad descendēdū verbi grā.
Intellectus considerans raduertens ad illud p̄ncipiuz. de
quilibet esse vel nō esse: t̄ de nullo stimul. naturaliter sciū-
natur ad assentiēdū ei. t̄ nō pōt de eius natura sibi dissen-
tire. istud iteruz quilibet in se experiri potest. vnde antiqui
quaūis negabant p̄ncipia presentibus ore. s. de quilibet
esse r̄c. tamen cōcedebant ipsum corde. Cūtā suppo-
satio est. aliqz nō ita sunt evidentes qz ex sui natura in-
tellectus inclinatus est ad assentiēdū illaz cōsequētias
esse necessariāz. verbi gratia. sicut est p̄minus modus p̄me
figure: t̄ siliter filologismi expositorū. vnde quilibet in se-
ipso experiri potest qz nō pot dissentire corde: quin illa cō-
se quentia sit necessaria. omne alēst substantia. omnis bō
est animal. ergo omnis homo est substantia. t̄ cuz hoc cō-
sideras circa istā nōz: qz assentire p̄missis qz nō assen-
tia et cōcloni si de ea assiderat. silt de suis expositorū.
Quantum ad scire. pbaf. pole est nos firmiter
assentire alīcui cōplexo yo pp aliquā eū^{am} neccāria: qz pole
est nos alīqz scire. 2̄ta t̄z p̄ descriptionē scie. qz scia ē assē-
sus firm^{r̄}. 3̄ta pbaf. nā pole est qz intellectui nōo alīqd
obiectū p̄met sufficenter: t̄ tūc per p̄missū suppo. itelle-
ctus per suā nām inclinatus ad intelligendū illud: t̄ vltēr
pole est qz alīqz p̄pō p̄met sufficenter: qz ita evidens et vā qz
intellectus inclinatus nāliter ad assentiēdū ei. t̄ nullo^o
et dissentire pōt. 4̄ possibile est qz ex illa ppōne vera cum
vna assumptione ad quā ēt ppter eius veritatem et evidentiā
intellectus inclinatus est vt sibi assentiat: inferat vna
ppō ante illationē intellectum bu^{r̄} in 2̄ta euīdētē necessariā:
cui xelō ppter eius euīdētē intellectus nō posset dissentire.
Isto posito intellectus zelōnē illatuz sciret. qz sibi firmi-
ter assentire: ppter aliquaz evidentiā necessariam p̄mis-
sarum t̄ cōclusionū qbus h̄ clusio sferebat. Cūz ad idē
sicut p̄us arguebat hoc. s̄ nobis pole ad qd sumus nāliter
inclinatus. sed hoc est scia. omnes n. boies nāliter scire
desiderant. in phēmō metaphysice. Cūz p̄ solutiōne ali-
quarum rōnum nōn qz z̄ dī esse euīdētē. qdā dicitur euīdētē
summa alīcui p̄ponis est fm quā intellectus per suā nām cogitur assentire illi ppō-
ni: t̄ nō potest dissentire illi p̄positioni. isto modo loquen-
do de euīdētē dicim^{r̄} istud p̄cipiū. de quilibet esse r̄c.
est euīdētē. t̄ similiter loquendo sic de euīdētē euīdētē
est mīhi qz ego sum. Euīdētē autē naturalis est qz alīqz
est nobis sic euīdētē qz per nullam rationem humana-
nissimop̄būticas oppositum posset apparere. isto mo p̄u-

ina est assisa frim & recta p aliquaz dederat
n q ad idem erit admodum rara vñ q ad hoc
q sit de recta recta regnit & solis q sit ad idem
in fieri atq ad hoc q sit sra recta dederat regnit
q ad idem sit i fieri & in facto ex & hoc de q aliquaz
habent frim & obliq est iste talis hys ad idem & prius atq
iio & facto ex

Liber

Ad rationes ad p̄mā dico q̄ illa sō^m sūt circa lit
terā. **Ad sc̄am.** Ap. negaret q̄
sia creare f̄ a deo. t̄ sic fundamētu plonis foret negatum.
Ad tertią dico q̄ nō oēz significationē terminoz didi-
cim⁹. sic ar⁹ pbat. q̄ significationēz p̄mī termini nobis si-
gnificatiō nō didicim⁹ p̄ sermonē b̄ alio mō. vbi ḡra. c.ū.n.
eram⁹ iuuenes nos audiebāt fres nr̄os seniores postulare
panē t̄ videntes q̄ a matrib⁹ nf̄is illa res dabat eis quaz
vocam⁹ panē nos ad hoc assueti sili mō clamabam⁹ cuq̄
idigebam⁹ pane. t̄ sic significationēz illi⁹ termini panis nō
p̄ doctrinā finocinale didicim⁹. t̄ sili⁹ est de hoc si ego ne-
scire p̄p̄iu nomē ciceronis. t̄ vn⁹ clamator cicero venias
bucego vides ciceronē accedere cogitare p̄ ille vocare
cicero. t̄ sic adiscere significationēz illi⁹ termini cicero sine
hoc q̄ alios diceret mihi scias q̄ h̄ termin⁹ cicero h̄ signi-
ficat. t̄ sic sili mō didicim⁹ significationēs terminoz nobis
p̄mo significantiū. **Ad ultimā** dico q̄ ex hoc nō op̄s q̄
intellectus sit alterabilis ex eo q̄ ignoratiā nō h̄riat scie:
sed priuatiū sibi opponitur.
Bupliciter aut̄ est necessarium precognosce
re quid est. t̄ quia est. **Dō.** V-

re quid est. τις quia est. **Dō.** v.

Anto querit vix due sunt p̄cognitiones et nō plures nec pauciores. vñ. q̄ est. t̄ qd est. Et arḡ p̄cognitio. q̄ est. t̄ qd est. s̄t p̄cognita. q̄ est. t̄ qd est. nō sunt p̄cognitiones. vñ. t̄. t̄. vñ. pbat. nā q̄ est. t̄ qd est. p̄cognoscunt de subo passiōe et dignitate. illa aut̄ que p̄cognoscunt sunt p̄cognita. q̄ est. C. Secdo p̄la sūt p̄cognitiae et duo. ḡ plures sunt p̄cognitiones q̄ est. due. vñ. t̄. t̄. vñ. pbat. vñ. tria tria s̄t p̄cognita. s̄t subm. p̄pō. et dignitas. C. 3°. Infinita sūt dem̄fabilitas. ḡ op̄z ad illa esse infinita p̄cognita. ḡ illoꝝ infinitoz p̄cognitoroz eē infinitas p̄cognitiones. q̄ est. q̄stio falsa. f. q̄ due sunt p̄cognitiones. t̄ nō plures nō pauciores p̄m̄. aīs p̄z. q̄r. q̄ infinita sunt scibilia. q̄ infinita sunt dem̄fabilitia. nō. nō. tot sunt scibilia qn̄ p̄la. C. 4. nā videm? q̄ in aliis et alijs sc̄ientijs sunt alie et alijs p̄cognites. t̄ si sic filii ē q̄ due sunt p̄cognitiones. t̄ nō plures ne pauciores. C. 5. ar. q̄ due sunt p̄cognitiones q̄ est. q̄r. vna ē p̄cognitio. q̄r. dignitas ē vna. seu q̄r ita est sic p̄ ipam significat. alia est. q̄r. ē hoc ē qd significat p̄ subm. vñis dem̄fandate vel sūt vel erit vel poterit. si ē sunt due p̄cognitiones. q̄ est. t̄ cuius hoc ē p̄cognitio qd. sed. seḡ. q̄ tres erūt p̄cognitiones. t̄ q̄ vñ q̄stio falsa. C. 6. q̄tuor sunt qn̄ones. q̄ q̄tuor sunt p̄cognitiones. aīs p̄z. q̄. Aī. in z. b. vñ. p̄z. q̄. q̄. t̄ p̄cognitio opponuntur. mō. q̄tuor modis vñ oppōsitorum. tot modis dī reliquū. C. 7. q̄ est. t̄ qd est sunt quēs. ḡ nō sunt p̄cognitiones. cōsequentia t̄. q̄ stio nō est p̄cognitio. aīs p̄z. p̄ Aī. in z. b. C. 8. vna est p̄cognitio et nō plures. q̄if q̄stio falsa. vñ. t̄. aīs p̄batur. q̄r. vna est p̄cognitio. sed vna nō est plures. ergo vna est p̄cognitio et non plures.

In oppositum est ap. in pmo h^o p ca*s*i illa l*ra*.
Dupl aut necessariuz.

In ista q̄one p̄ vidēā ē ql̄r r̄ndendū de v̄tute
f̄mōis ad q̄sītū. z̄ "vide" ē ad q̄sītū,
ad intellectum z intentionē auctōrum z querentium.

Quantum ad p̄mū p̄ notādūs q̄ p̄cognitio d̄f
q̄sī p̄or cognitio.cuz ḡpus dicat
relative ad posteri^o p̄cognitio d̄f q̄sī aī alteri^o cognitiōes
cognitio vt p̄missa p̄cognitio est p̄cognitio.quia est ante
cognitionem conclusionis demonstrante. C^z notādū
q̄ p̄cognitioēs nō solū sūt necessarie i sc̄iētys necārys. ve
rū ēt in alijs doctrinis siue sīnt phabiles siue p̄suasive.t
hoc Ap. inuit exēplificās de ista pp̄c. ois doctrina z ois
disciplina intellectua sit ex p̄xītū cognitione.nō solū exēpli
ficat in sc̄iētys demarcatiōs.sic in mathematiōs. yes ēt in

~~Questio~~

alys puta in rhetorice seu p̄ficiis. C. Istis notatis r̄f.
dedit ē d̄ vture f̄mōis ad q̄nē p̄t poni due p̄nes. p̄due
sunt p̄cognitōes q̄ nec sunt ples nec pauciores q̄ due. p̄3 B
q̄ p̄cognitōes. q̄ ē. t̄qd est. sunt due t̄nō ples nec pa-
ciores. ḡ v̄a. t̄z̄ ans q̄ m̄s sunt v̄a de se. C. 2. q̄ el̄t. tm̄
vna ē p̄cognitōe. p̄3. q̄ dem̄ta p̄cognitōe. q̄ ē. t̄cū ar̄ sic.
illa p̄cognitō est tm̄ vna. illa p̄cognitō ē p̄cognitō. ḡ p̄co-
gnitō est tm̄ vna. p̄missle s̄ut v̄e t̄ discursus ē exp̄positori.
iḡt t̄c. C. 3. q̄ p̄cognitōes sunt tm̄ due. p̄cognitōes sunt m̄i-
tres. p̄cognes s̄t tm̄. 4. q̄ v̄lteri. p̄3. n̄ capia. if z̄ p̄cogni-
tōes duaz p̄missaz. t̄cū sic. iste p̄cognitōes sunt tm̄ due.
iste s̄ut p̄cognitōes. ḡ p̄cognitōes sunt tm̄ due. t̄cū v̄lteri.
capiant p̄cognitōes trium p̄missaz. t̄cū sic. iste p̄cogni-
tōes sunt tm̄ tres. iste s̄ut p̄cognitōes. ḡ tm̄ tres s̄ut p̄cogni-
tōes. t̄cū ar̄ sic. q̄ p̄cognitōes sunt tm̄ quatuor. t̄cū s̄ut tm̄
quinq̄. t̄cū de alijs. C. 4. q̄ p̄cognitōes sunt vna t̄nō ples.
sed B ē et̄ xcedēdū t̄cū tres boies sunt duo boies t̄nō plu-
res. pbaf. n̄as capiant due p̄cognitōes. l. q̄ ē. t̄qd ē. tunc
ar̄. sic. due p̄cognitōes s̄ut vna t̄nō ples. iste p̄cognitōes
sunt p̄cognitōes. ergo p̄cognitōes s̄ut vna t̄nō plures.
sill̄ est exp̄positorius. s̄ maio. pbaf. n̄ iste p̄cognitōes
sunt vna t̄ vna. t̄ vna non est plures. sic posset probari de tribus bo-
minibus. sicut pdixi. t̄ sic potest faciliter pbari et deduci:
sic inductū est de cochlussione. C. Diceret vnu rustic⁹. si
tres boies sunt duo boies t̄nō plures seq̄t t̄cū tres boies
ne sunt duo boies. Sed hoc ē falsus. Nequita tener.
q̄ seguit sor. currit t̄ plo currit. ergo sor. c. n̄ a tota copu-
lativa ad quālibet eius partēz valer cōsequētia. C. Dñe.
Rustice m̄deo cōcedendo regulā istā. t̄ad argumētū q̄n̄
agr̄ tres boies sunt duo boies t̄nō ples. iḡt tres boies
sunt duo boies. nego. n̄iaj. n̄ q̄ sunt tres n̄ sunt tm̄ duo.
nec agr̄ a tota copulatativa ad alterā et̄ ptez. b. n̄. n̄ ē co-
pulatia. tres boies s̄t duo boies t̄nō ples. si nec illa qn̄g
sunt duo t̄ tria: s̄t de copulato ext̄remo. q̄ pdicato.

Quantum ad scdm̄ notādū q̄ istentio Ap. q̄
rentiū de nūero p̄cognitioniū est
q̄ sit maxim⁹ nūerus terminoz nō equalētiū in signifi-
cando p̄ quos oēs p̄cognitōes significant. recte est sile
de illo. sic cū q̄ris quot s̄ut v̄la. i. collig. n. q̄ est maxim⁹
nūerus terminoz nō equalētiū in significādo īferiores ad
istū terminū vle supponētiū p̄ illo p̄me istentionis vel i-
positiōi. Sill̄ ita est cū q̄ris de nūero pdicātōez. ita et̄
in p̄posito v̄tr̄ due s̄int p̄cognitōes t̄nō ples nec paucio-
res. i. v̄tr̄ maxim⁹ nūerus terminoz nō equalētiū in signi-
ficādo īferiorz ad istū terminū p̄cognitō supponētiū pro-
p̄cognitōib⁹ sit nūerus binari⁹. C. Et r̄ndendo ad istam
jone. p̄mo nota q̄ igrēditā demonstratiōē q̄dā s̄ut p̄ple
sic p̄missaz. q̄dā incō⁹. sic sunt termini: puta subm̄ t̄ p̄di-
atū p̄missaz. sic subm̄ t̄ passio. C. Ulteri⁹ notādū q̄ de
p̄missa puta de dignitate vel de p̄missis ipsi⁹ dem̄ratiōis
p̄cognoscere. q̄e vera vel q̄ ita s̄ic significat: si p̄ ta-
les vel tales p̄missas oīs sciri vitas ḥnis dem̄rande. t̄ cu B
de termino q̄ igrēditā dem̄ratiōē: t̄nō solū subm̄ oīs p̄cog-
noscere. q̄ el̄t hoc ē q̄ hoc v̄bū est vel s̄uit vel erit vel p̄t̄t̄ ē
st̄ v̄ificabili. t̄ et̄ de codē subo oīs p̄cognoscere q̄d est qd̄
nomē significat. t̄ cu hoc ē quid rei doc est dīfōne et̄ exp̄-
lētē qd̄ rei. s̄l̄r̄ de diffōnitionē quid noīs oīs illā de illo p̄cogni-
scere. s̄l̄r̄ de termino q̄ igrēditā dem̄ratiōē oīs p̄cognoscere
t̄ quid noīs q̄tū ad connotatiōē de oīb⁹ bis. v̄bi grā. po-
to p̄ istā. oīs bō est risib⁹. obēat dem̄fari p̄illas p̄mis-
as. oīa alī rōnālē mortale est risib⁹. sed oīs bō ē alī rō-
la mortale. oīs bō est risib⁹. op̄z s̄i ille p̄missle de-
bet m̄bi notificare illā ḥni. oīs bō est risib⁹. q̄ ego pec-
nosca q̄ ille p̄missle s̄ut vere. t̄ s̄l̄r̄ qd̄ ē qd̄ oīs terminū

Primus

dorm significat. et similiter quid nois istius termini risibile. ¶ His notatis pono istam cōclusionē. qd ad intellectum auctorū q̄rentiū de numero p̄cognitionū dico qd questio est vera. qz sicut iam determinatū est oia q̄ preconoscunt in demonstratiōe p̄cognolunt aut p̄cognitione qz est. aut gd est. omnes ergo p̄cognitiones denoian̄t his duobus notibus. s. p̄cognitione qz est. et p̄cognitione gd ē. ¶ Et nota qd quādo dī qd due sunt p̄cognitioēs. s. qz est. et gd est. qd qz est. et quid est. in hoc loco nō sunt nti casus. sed ḡt. ita qd sit sensus due sunt p̄cognitioēs. s. ipsius. qz est et quid est. nā qz est et gd est. sunt p̄cognita de subo passiōe et dignitate. qd ipsa nō sunt p̄cognitioēs. ergo p̄cognitione quia preconoscitur qz est. de aliquo vocat p̄cognitione qz est tenendo liqz est. in grō casto. et similiter dicat de p̄cognitione quid ē. Sz tu dices. cōcedis ergo qd gd est. et qz est. sunt p̄cognita. certe sic. tamē dices. Arist. dicit in lra illa esse precongnita. subz passio. et dignitas. Rurq; ista dicit esse p̄cognitione remota de quib; p̄cognoscunt illa p̄cognita p̄pinqūa q; sunt qz est et quid est. et cognitioēs ille ḡbus qz est. et gd est. p̄cognoscunt de subiecto passione et dignitate vocantur p̄cognitiones ipsius quia est et quid est.

Ad rationes ad p̄mam p̄ ex lā dictis. **Ad se-**
cundaz plura sunt t̄c. dico q̄ imo
p̄cognita p̄pinqua nō sunt nisi duo. s. q̄ est t̄q̄d ē quāuis
p̄cognita remota s̄nt plura illa enī sunt tria. s. subim pas-
sio t̄ dignitas. **Ad alia.** if infinite sunt p̄cognitioēs. dico q̄
iz sint in infinite adhuc oēs significare vel essent significa-
biles istis duobus noīibus. p̄cognitio ipsius q̄ est. t̄ p̄co-
gnitio ipsius quid est. **Ad aliam** dico q̄ quarūcūq̄ sc̄iē-
tiarum p̄cognitioēs sunt significabiles istis duob̄ nominis
nibus p̄cognitio q̄ est. t̄ quid est. t̄ hec fuit int̄tio aucto-
rius dicens tūas esse p̄cognitioēs nō plures nec pau-
ciores. **Ad ḡntam** dico quāuis p̄cognitio ipsius q̄ est.
possit dividii de quolz mēbro diuisiōis verificabile ē hoc
nomē p̄cognitio q̄ est. **Ad alia.** questioēs s̄nt q̄tōr t̄c.
vegas t̄ sequētia. t̄ q̄si arguit quot modis dicis ynu oppo-
sitorum. tot modis dicitur t̄ reliquaz. R̄ide q̄ ista pro-
positio debet sic intelligi si aliq̄ termini oppositi sunt: tuq̄
quot cōceptibus subordinat̄ vnu in significādo tot cōce-
ptibus subordinat̄ reliquis in significādo: s̄ tamē nō oī
q̄ tot sint supposta ynu quo s̄nt supposta alterius. vt
verbi grā. album t̄ nigrus opponunt: tamē nō oī op̄s q̄ tot
sint alba quo s̄nt nigra vel ecōuerso. s̄ tamē bñ oportet
q̄ quot cōceptibus subordinat̄ album tot subordinat̄ ni-
grum. t̄ ecōuerso. yñ si albu t̄ nigrū opponant: si album
est equocū t̄ subordinat̄ duobus cōceptib⁹ in signifi-
cando: op̄s q̄ etiā nigrum subordinat̄ duob⁹ cōceptibus
in significādo vel ecōuerso. t̄ sic itelligis hoc cum dicis q̄
quot modis dicis ynu oppositorum tot modis dicis t̄ re-
liquum. **Ad aliam.** quia est. t̄ quid est. sunt questiones.
R̄ide q̄ quia est conclusionis bene est questio. sed ta-
men quia est premissarum bene est p̄cognitio. t̄ similiter
quid nominis est p̄cognitio. quid rei autem est questio.
Ad aliaz concedo illud q̄ p̄batur nec est cōtra dicta.
t̄ sic patet questio tota.

Tulla vero quid est qđ dicitur intelligere oportet quedam autem virtus. **Qđ.** VI.

Sertes

¶ q̄ quest & qd est pp qd est t si est q̄rimus in scia demonstrativa.
¶ Cz illud qd demonstratur in aliqua scia demonstrativa:
Vnō p̄cognoscitur: s̄ ita est q̄ q̄ est demonstratur in scia
demonstrativa: q̄ nō p̄cognoscet. maior est nota. s̄ m̄ior p̄z
p Arist. in z:b: ybi dicit. q̄ qd q̄ est teritā p̄ demonstratio-
nē. q̄ dicit. q̄ qd si est. t qd q̄ est terminat p̄ demonstratio-
nē. ¶ Tertio. s̄llo sophisticus est subim in libro elenco:
t tñ ibi de s̄llo sophistico non p̄supponit: q̄ est: s̄llo p̄z in
p̄ncipio Arist. iustigat & pbat s̄llo sophisticū eē. q̄ falsus
est q̄ in qlibet scia demonstrativa p̄cognoscet & p̄suppona-
tur q̄ est de subo. ¶ Quarto. in scia demonstrativa: nō pre-
cognoscit quid est subi. q̄ nec q̄. ait p̄z. q̄ Arist. in lib.
de aia. iustigat diff̄t̄nes seu qd ē ipsius aie: t tam illi scie-
aia qd ē subim: s̄llo p̄bā. naz qd est ipsius rei: nō diff̄t̄
a quid est ipsius rei. nā esse rei nō diff̄t̄ a qditate rei. si ḡ
qd ē nō p̄supponit: nec q̄ est p̄supponit: qd fuit p̄badum.
¶ Quito. multe sunt ḥne sc̄ientifice q̄ subta p̄ nullo sup-
ponit. nec. p̄ illo qd ē nec p̄ illo qd fuit nec p̄ illo qd p̄t
ē. q̄ nō oꝝ q̄ de illo subo p̄cognoscet q̄ est. igit falsus est
q̄ in omni ḥne demonstrativa aī cuiuslꝫ ḥnis notitia demon-
strabilē p̄cognoscatur q̄ est de subo. assumptu p̄z. nā ista
ppositio. vacuū nō ē. ē vna pp̄ sc̄ientifica: t cū subim eiꝝ p̄
nullo supponat: seḡt q̄ de subo illius nō oꝝ p̄cognoscere

In oppositum est Ari. in pmo b^o in pmo caplo.
et in illa l*ira*. Dupl^a aut^e est nec ius p*cognoscere* et sibi in op^m
est Zris. in d^o meta. vbi dicit q*scie* no*acquirunt* si e*aut* si
no*est* b^o subm circa q*versantur*.

In ista questione pono primo vnusa distinctioez
et recitabo vnusa opinionetates
generis ista manuz tenedo ecum falsaz. z:respondebo ad questiunem.

Quantum ad p̄mū. distinctio sit ista qm̄ sufficit
in p̄posito: subz capiē dupl̄r. vno^o
capiē p̄ illo de quo aliud dī in ppōne: t̄ sic capiēdo subm
ip̄z dī in ordine ad p̄dicātū. vbi grā. dōo. soz. currit. soz. est
subm. currit v̄ p̄dicātū siue in eo ipl̄icū. z^o: dī subz in or
dine ad passionē. t̄ isto^o dicim^o istū terminū bō esse subz. t̄
istū terminū risibile ēē passionē t̄ v̄lī q̄icūc̄ duo termini
sic se h̄sit q̄ significatiue accepti apti nati sunt supponere
p̄ eodē: t̄ v̄nus eoz ē cōnotatiuus alicuius extrinseci reli
quias nō. t̄cū ille qui ē cōnotatiuus dī passiō: reliquis q̄ nō
est cōnotatiuus dī subm. Silt̄ si cēnt̄ duo termini q̄ signi
ficiatiue accepti apti nati cēnt̄ supponere p̄ eodē t̄ v̄n^o eo
rum est magis cōnotatiuus: t̄ reliquis minus. t̄cū ille qui
ēē plus cōnotatiuus dī passiō: reliquis subm. **C**ūc̄ est
vna opinio multoz: q̄ accipiēdo subm p̄mo^s. de quo alte
rum dī: q̄ de illo oīs p̄cognoscere q̄ est. Et viterius dicūt̄
q̄ ipole est de aliquo subo demōstrare hoc v̄bū ē z^m adia
cēs. vbi grā. opinanf. n. q̄ ipossibile ēē dem̄far illas. p̄mū
motor̄ ē. vel istā. dēns est. vel aliquā tale de est z^m adiacen
te. t̄ B ipsi pbant aliquibus rōnibus: quaz p̄ma ē ista. Si
hoc verbū ē scđ adiacēs posset de aliquo demōstrari. t̄
cū dem̄fatio sit ex notioribus oportet q̄ de illo aliquid
ēē notius q̄boc v̄buz ē. Et hoc ē falsuz. falsitas pz. quia
hoc v̄bum ēē notius de illo. Et alioh alioh indiciat̄ q̄a enī

Xpositio affirmativa de est 2°: adiacete sic est ista. deus est iustus. vel deus est immortalis. si supponit ynaꝝ de hoc vbo est 2°: adiacente: sic ista deus est. q̄ nullā p̄pō de est 2°: adiacente est notior. q̄ illa de est 2°: adiacente que ad eaꝝ sequitur. qz nullā p̄positio de est 2°: adiacente p̄t demonstrari: eo q̄ quoꝝ ente notius est esse q̄ aliquid aliud p̄dicatum. **S**ed si hoc verbuꝝ est 2°: adiacēs deberet demonstrari de aliquo: oportet petere principium. ergo nullā p̄positio affirmativa de est 2°: adiacente p̄t demonstrari. nia tenet ex eo q̄ in nulla demonstratione debet esse petitio p̄cipi. sed aīs p̄batur. qz nō posset demonstrari nisi per

Eleritur sexto, virū an cuiuslibet cō-
bilis oportuerit p̄cognoscere q̄ est de subo. Et
arguit p̄mo q̄ non sic. Illud nō oī p̄cognoscere
in scia dñostriatina de subo; q̄d q̄rit in illa scia.
q̄ritur in scia demfatiua, q̄d maior est nota q̄
et p̄cognitione; nec eiusdem est q̄d et p̄re cognitione in
tratiua; s̄ minor p̄baet q̄ Arist. dicit in scđo b⁹

Liber

medium affirmatiue cōiunctus vtriq; extremitati. tper
dīctū affirmaret de illo de quo debz demōstrari hoc
verbū est z^o adiacens. et sic statis petere pncipiū. qz in
verificando aliqd pdcatū de subo peti hoc verbū est z^o
adiacens de illo subo affi^z verificari. verbi ḡra. dicēdo
bō est risibilis hoc verbū est peti verificari de ly horio.
Contra ista opio nō valer. p qz est ārist. et linconie
sem in z^ob^z qponit q̄tuor q̄ones. q̄vna ē qō si est. et vñt
illam esse terminabilez per demōstratione. et si est termina
bilis p demōstratione sequit hoc verbū est z^o adiacens
posse de aliquo demōstrari. **S**ed. nā Ap. et mentator iu
g^o physico p demōstrat pñm motorē modobec ppo.
pñm motor est. est vñt ppō de est z^o adiacēte. g. ppō de
est z^o adiacente est demōstrabilis. nā tener. assumptū ps
in g^o physico. nā alicui cui est du^z pñm motorē esse per
demōstratione Arist. in g^o physico. fit cognitū et sciz. g
pñm motor est per demōstrationem acquirit. g^o bēc
pñm motor est. sit de est z^o adiacente notum est de se.
Contra illi qui esent de opione iā recitata diceret p̄ Arist.
in g^o physico nō demōstrauit illi. pñm motor est. s^z illā
aligs est pñm motor mō ista nō est de z^o adiacente s^z de
z^o per hoc nō pōt cōcludi p̄ ppō de est z^o adiacente posse
demōstrari. **C**ontra ex ista reipōsio eoz ostendo p̄
ipsi b̄st cōcedere aliquā ppōnem de est z^o adiacente pos
se demōstrari et ar. nā Arist. dicit in z^o pōrum q̄vna ē
potestas sili cōcludere plura si sili cōcludens cōuerter
cōuertert eius cōuerterez. Sili sili cōcludens vlem cō
cludit quidq; seguit ad ip am. ḡ etiā demōstratio cōclu
dens p̄ aligs est pñm motor concludit euideret p̄ pñm
motor est. et eo p̄ nā ista est euidentissima. aligs est pñ
mus motor. g pñm motor est. si Arist. in g^o physico
demōstrat ista. aliquis est pñm motor. etiam demōstrat
ista. pñm motor est. cui oppo^z ipsi dicūt. sic ergo cōcedo
p̄ ppō de est z^o adiacente pōt demōstrari ex eo p̄ ipsa an
demōstratione pōt esse du^z. et ipsa sc̄a demōstratione p̄ de
monstratione fit sc̄a. **S**ed tñ nota p̄ aliquā xclonē
dicim^z vel q̄ directe et imme^z p̄ demōstratione
loci minores. et q̄ idirecte vel me^z p̄ demōstratione cō
cludif. vel q̄ idirecte vel me^z p̄ demōstratione cō
cludif. verbi ḡra. sicut sili cōcludens directe et media
te p̄ ois bō est suba. et xcludit indirekte et mediate. p̄ ois
suba est bō. **I**sta distinctio posita pōt dici p̄ ppō de ē
z^o adiacente bō pōt demōstrari tanq; xclusio q̄ idirecte
et mediate per demōstratione cōcludif. nō tanq; q̄ que
directe et mediate per demōstrationem cōcludunt. nō
tunc eset per propositiones cōditionales. et ex hoc soluent
rationes opinionis recitate.

Quantum ad z^o pono ista cōclusionez p̄ in oī
scia demōstratio oī de aliq; subo
capiendo subm in ordine ad pass^z p̄ cognoscere q̄ est. vñ
fuit. vel erit vel pōt esse. p^z qz oī pñmario moueri sensu. et
intellectus ab aliquo ente. q̄ manifeste appetere esse tñ
posset magis euidenter pbari esse q̄ quia appetere in pro
spectu sensu et intellectus. g aligd oportet p̄ cognoscere ee
in scia demōstrativa. **S**ed ipole est aliquē b̄fe aliquē
cōceptu simplices et nō cognitiū illi supponat. p̄ aliquo
ente pñt p̄terito vel futuro vñt q̄ pōt esse. qz nibil intelligi
tur q̄ nō est vel nō pōt fieri. g si aligs terminus pro nullo
supponit ille forte bebz sic p̄ cōpredit in se plures accept^z
simplices. quoz glibz pro aliq; supponit. et tuc de illis op^z
p̄ cognoscere q̄ est. vñt ḡra. si est acceptus vacui q̄uis pro
nulli supponat. sili cōponit ex cōceptib^z simplicib^z. quoz
glibz supponit p̄ aliq; sic est accept^z loci et accept^z corporis.
mō illi accept^z p̄ aliq; supponit. g in xcliderādo cōcept^z ya
cui oī de illis accept^z. qz est p̄ cognoscere. **C**ontra pñm cōce
ptus et cōfissim^z est entis. s^z de illo glibz p̄ cognoscit bō vñt
est. ille accept^z est subz in metaphysca. g in metra^z de subo

Questio

p̄ cognoscitur q̄ ē. et iō si alijs sc̄iētus dubitare q̄ est. de
subo recurrēdū ē ad metaphysca. et p̄ illā bō vñt est de subo
spālis scie. pōt pbari et xclifar et illo pbato et demonstra
to per metaphysca. et vñterius dñ p̄supponi tanq; pdcatū.
Cuarto in scia oī ē aligd pñm notū et aligd dubiuz et il
lud q̄ est pñm notū dñ subm de quo nō est dubiū quin sit
vel erit vel possit esse.

Ad rationes ad pñmaz cū dñ. q̄ ē q̄rit z̄. dico p̄
hoc nō ē. q̄ est subm. s^z hoc bō ē. q̄
est vñt demōstrande. **A**d scđam sili dico p̄ q̄ ē vñt de
monstrāde bō est. q̄ et demonstrāda est vñt bō terminat p̄
g^o physico p̄ demōstrat pñm motorē modo bec ppo.
pñm motor est. est vñt ppō de est z^o adiacēte. g. ppō de
est z^o adiacente est demōstrabilis. nā tener. assumptū ps
in g^o physico. nā alicui cui est du^z pñm motorē esse per
demōstratione Arist. in g^o physico. fit cognitū et sciz. g
pñm motor est per demōstrationem acquirit. g^o bēc
pñm motor est. sit de est z^o adiacente notum est de se.
Contra illi qui esent de opione iā recitata diceret p̄ Arist.
in g^o physico nō demōstrauit illi. pñm motor est. s^z illā
aligs est pñm motor mō ista nō est de z^o adiacente s^z de
z^o per hoc nō pōt cōcludi p̄ ppō de est z^o adiacente posse
demōstrari. **C**ontra ex ista reipōsio eoz ostendo p̄
ipsi b̄st cōcedere aliquā ppōnem de est z^o adiacente pos
se demōstrari et ar. nā Arist. dicit in z^o pōrum q̄vna ē
potestas sili cōcludere plura si sili cōcludens cōuerter
cōuertert eius cōuerterez. Sili sili cōcludens vlem cō
cludit quidq; seguit ad ip am. ḡ etiā demōstratio cōclu
dens p̄ aligs est pñm motor concludit euideret p̄ pñm
motor est. et eo p̄ nā ista est euidentissima. aligs est pñ
mus motor. g pñm motor est. si Arist. in g^o physico
demōstrat ista. aliquis est pñm motor. etiam demōstrat
ista. pñm motor est. cui oppo^z ipsi dicūt. sic ergo cōcedo
p̄ ppō de est z^o adiacente pōt demōstrari ex eo p̄ ipsa an
demōstratione fit sc̄a. **S**ed tñ nota p̄ aliquā xclonē
dicim^z vel q̄ directe et imme^z p̄ demōstratione
loci minores. et q̄ idirecte vel me^z p̄ demōstratione cō
cludif. vel q̄ idirecte vel me^z p̄ demōstratione cō
cludif. verbi ḡra. sicut sili cōcludens directe et media
te p̄ ois bō est suba. et xcludit indirekte et mediate. p̄ ois
suba est bō. **I**sta distinctio posita pōt dici p̄ ppō de ē
z^o adiacente bō pōt demōstrari tanq; xclusio q̄ idirecte
et mediate per demōstratione cōcludif. nō tanq; q̄ que
directe et mediate per demōstrationem cōcludunt. nō
tunc eset per propositiones cōditionales. et ex hoc soluent
rationes opinionis recitate.

Veritutur septimo. vñt i demō
stratione ma
ior cognoscit pñs tempe q̄. et minor sili tem
pore cu vñt. et arg^z pñm p̄ no. na in demōstra
tione pñs possit trāponsit. et q̄ maior ponat
loco minoris. et cu pñs eent sic trāponsit non oportet
q̄ pñm ppōne cognitū. q̄ veritate ē minor stati cognoscere
tur. agitatur sili ē q̄ minor cognoscit sili tempe cu vñt trā
positio pñs sili pñm ppōne cu tertia. et sc̄e nā ē bo
na alicuius vñt ex illis pñs statim sc̄e q̄. g in casu vi
de ē pole q̄ minor cognoscit pñs tempe q̄. et maior si
mul tempe cu vñt. **Z**o pñm. q̄ falsum ē q̄ minor cogn
osci sili tempe cu vñt. pñm sic. nā si cogniti minor et ma
iore cognoscere q̄ seq̄et q̄ stati cognitis pñs geometri
e sunt petitiones. dubitatioēs. cōmunes animi pñ
tioēs. statis cognoscere p̄ pñm geo. s. sup datā lineaē
cōtingit triāgulū eqilaterū collocare. s^z bō est sili. falsitas
p̄ se. nā pñm. q̄ ex illis pñcypis sufficienter possint
formari. maior et minor ad iferendū pñm vñt geometrie.
sic p̄ pñm cāpanū qui in demōstrādo pñm vñt geometrie
nō assūnit aliq; alias vñt q̄ pñm geometrie. igit si cogn
ita maiore et minore statim cognoscere pñm vñt geometrie.
et cu z^o sufficiēt iferat ex pñm vñt cu adiutorio pñcypis
rū geometrie. statis cognoscere scđa. et sc̄e pñm geo. s.
hoc ē iconueniens. sic nos experimur in nobis. g falsum ē
q̄ cognita maiore et minore statis cognoscit q̄. **E**t si
matur hoc. q̄ cognita maiore et minore adhuc pōt esse du
biū de nā. vñt nā valeat qua q̄ illa inferit ex illis pñs
q̄ cognita maiore et minorenō oī statis q̄ cognoscit q̄.
Certio. q̄ maior cognoscit pñs tempe q̄. et minor sili
tempe vel hoc est q̄ ne cōium. vel hoc est q̄ pole. Si pñm
hoc est falsus. q̄ nō est ne cōium. q̄ cognita minore statim
cōgnoscatur q̄. s^z tñ arg^z sic. ita possibile ē q̄ maior cogn
oscit simul tempe cu vñt q̄ minore. g nō maior rōne di
cendū ē q̄ minor cognoscit simul tempe cu vñt. et maior

Primus

pñs tpe q̄ ecōverso. igit z̄. **C**ontra pñmaz q̄ minor nō cogisci
tar sili tpe. nā si sic. seq̄et q̄ itellec^z posset sili plura cog
scere. hoc ē falsus. q̄ vñt itellit nihil intelligit. nā tñ ex
eo q̄ minor et xclu sili plura. **C**ontra pñmaz q̄ vñt pñs
oporeat sili cognoscere cu xclone. Ad xclonē cogniti
onē requiri vñt pñs pñs cognitio. et si sic. tūc neutras
pñs cognoscimus q̄ aliam. an pñmaz q̄ in illatione vñt
ex pñs cognitio si aliq; pñs sili nō sc̄retur xclu nō possit sc̄i
ex pñs. ex eo p̄ cognitionē xclonē regrit cognitio
vñt pñs pñs. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu est sili ppter tales pñs. et q̄ tales pñs sili
cā veritatis vñt illi. igit iferēdo xclonē est ne cōiarū co
gnoscere vñt pñs pñs. g nō plus maiorē q̄ minorē. s^z
an pñs p̄ diffōne sc̄re. sc̄re est rez p̄ cā cognoscere. et q̄ in
illius est cā. **C**ontra pñmaz. nā in demōstratione oī sc̄e
re q̄ xclu

Liber

In oppositum Et arguit p̄ q̄ nō: q̄ illā cōclonē super datā linea p̄tingit triangulū equilaterū collocare. nos scimus p̄ duos circulos equales intersecantes se in duobus p̄tūs descriptis fm̄ quātitatē linee date: sed mō ita est q̄ illi circuli nō sūt causa illius p̄ sup̄ datā linea cōtingit triangulū equilaterū collocare nō est causa illius: q̄ nō esse per q̄ aliquid sciens est causa illius. maior p̄z per cāpanū dicente siue demōstratēz pdictaz p̄positionē. sed minor p̄z, nā posito q̄ illi circuli nō essent adhuc p̄tingeret sup̄ datā linea triangu- lū eglaterū collocare. simili triangu- lū babere tres t̄. scitur p̄ angulū extrinsecū ex eo q̄ ille equivaleret duobus angulis triangu- lū sibi oppositis: t̄ ipse cū alio valz duos re- ctos. mō angulus extrinsecus nō est causa illius p̄ triangu- lū h̄z tres. igī t̄. **In oppositum** Sēdo. ois demōstratio facit scire: q̄ demōstratio est sylo faciēs scire: sed nō ois demōstratio est per cām: q̄ demōstratio q̄, nō est p̄ causaz. igī nō est scire rez p̄ causaz cognoscere. **In ista questione** sic. si oē scire esset rez p̄ causaz cognoscere. seq̄ p̄ nō habent causas nō p̄t̄ co- gnoscere. sciri: h̄z hoc est falsuz. nā t̄ de se. falsitas p̄ba- tur. q̄ t̄ p̄ncipia nō possent sciri: ex eo q̄ p̄ncipioz nō sūt p̄ncipia. alios. n. esset p̄cessus in infinitū in p̄ncipioz: h̄z q̄ p̄ncipia scian̄ p̄z p̄ Aristo. in p̄mo b̄i dices. q̄ p̄ncipia magis scian̄ cōclonib̄. **In ista questione** ista dif- finitio daf de scire p̄prissime sumpto: t̄ū si scire p̄prissime acceptū est acētū cōclonis seu cognitio cōclonis. igī scire est bene cognoscere p̄ causas causatū. s. cōclusionē per p̄missas. igī videt p̄ male dicat scire est rez p̄ causaz t̄. imo magis deberet dicere scire ēcātu cognoscere. **In ista questione** possibile est scire sine cognitio: q̄ illius est causa: q̄ scire est cognoscere: t̄ q̄ illius est causa: q̄ impossibile est ali- ter se babere. **In ista questione** Itis notis satis declarata est diffin- itio ipsius scire. t̄ pono istā cōclusionē ad questionē. q̄ pre- dicta diffinittio est bona: dūmō addaf ad ly causaz suffici- enter: t̄ sic dicat. Scire est rei causa: sufficiēter cognosce- re: q̄ illius est causa: t̄ nō est possibile hoc aliter se ba- berge. **In ista questione** Ista diffinittio: cū sit diffinittio exp̄mēs quid no- minis: nō potest p̄bar: q̄ significationes terminoz non possunt p̄bar: saltez demōstratiue: quis possit aliqui- ter declarari: t̄ notificari: t̄ explanari p̄ alia magis nota. P̄ pdicta q̄ descriptio sufficiat illa que mō sunt notata.

Questio

In ista questione Ad p̄mā dico q̄ circuli fm̄ datam punctis intersecates nō sunt causa p̄ sup̄ datā linea p̄ triangulū equilaterū collocare: sed causa q̄ sup̄ datā linea p̄ t̄. est q̄ linea ducte a centro circuferētie eiusdem circuli sunt equales. t̄ cāpanus in demōstrādo q̄ sup̄ datā linea am p̄ triangulū equilaterū collocare descriptis tales cir- culos fm̄ dataz linea causa exēpli: nō q̄ illi circuli essent causa illius p̄ sup̄ datā linea p̄ triangulū equilaterū col- locare. sc̄ ergo dico q̄ diffinittio circuli bene est causa: q̄ sup̄ datā linea t̄. nō circuli descripsi. similē dico q̄ angu- lus extrinsecus nō est causa q̄ angulus habet tres angu- lus equales duob̄ rectis: sed illius causa est diffinittio li- nearū equē distantiarū: sicut p̄z in demonstratione cāpani qui demōstrat illaz. triangulū h̄z tres t̄. **In ista questione** Ad z̄. ois demōstratio t̄. dico q̄ hic solū diffinittio scire pro scire pro- p̄prissime accepto: t̄ nō pot extēdit ad scire p̄prie: t̄ ad scire min̄ p̄prie acceptus modo q̄uis ois demōstratio fa- ciat scire: nō tamē potissime. **In ista questione** Ad tertia. sēdo q̄ p̄nci- pia nō scian̄ p̄ scire accipit potissime: t̄ put hic diffinittio: nō circuli descripsi. similē dico q̄ angulus extrinsecus nō est causa q̄ angulus habet tres angu- lus equales duob̄ rectis: sed illius causa est diffinittio li- nearū equē distantiarū: sicut p̄z in demonstratione cāpani qui demōstrat illaz. triangulū h̄z tres t̄. **In ista questione** Ad quartā fm̄ expositores hic diffinittio scire p̄prissime acceptū. sce- dor: t̄ quādo dicit hoc solū p̄ncipys vel cōclusioni. nego imo dico q̄ scire p̄prissime acceptū nō solū p̄uenit cōclu- sionē: nec etiam soluz p̄missas: sed scire p̄prissime ac- ceptū aggnerat in se cōclusionis cognitionē: t̄ cognitio-

Primus

nem p̄missaruz: t̄ cognitionē cōsequētie necessarie cōclu- sionis ex p̄missis. vel aliter. scire p̄prissime acceptuz ag- gregat in se cognitionē significati p̄ cōclusionē: t̄ cognitionē significati per p̄missas: t̄ cognitionē habitudinis ne- cessarie significati cōclusionis ad significati p̄missarum. **In ista questione** Ad quāta. alius p̄t̄ habere scītiā sine cognitio: dico distinguedo q̄ duplex est cognitio: sicut t̄ duplex est scītiā: quedā in habitu: t̄ quedā in actu: tūc dico q̄ dormiēs bene p̄t̄ habere scītiā in habitu: t̄ scītiā haber cognitionē in habitu: q̄nū nō in actu. **In ista questione** Ad 6^{am}. patebit solu- tio in sequēti īme^{re} questione.

Nona

In oppositum est Aristoteles in p̄mo b̄i. ca- sedo. vbi dicit. t̄ dēclarat demō- strationē esse ex p̄mis. veris imēdiatis t̄. verū est tamē q̄ Aristo. nō dicit hanc esse diffinittio demōstrationis: sed bene ponit q̄ sit vna cōclusio vera de ipsa demōstra- tione. sed linconēs t̄ alii expositores dicunt q̄ sit diffi- nitio materialis ipsius demōstrationis. **In ista questione** p̄ponā dēclatōes mēbroz: t̄ distinctōes. z̄ h̄nes. **Prima distinctio** est hec. duplex est demō- stratio. quedā est proce- dens ex causis ad effectus: t̄ vocat demōstratio a priori: t̄ demōstratio p̄pter quid: t̄ demonstratio potissima. t̄ dec- demōstratio facit scire p̄pter quid effectus est. alia ē de- monstratio pcedēs ab effectibus ad causas: t̄ talis demō- stratio vocatur demōstratio a posteriori. t̄ demōstratio quia. t̄ demōstratio nō potissima. t̄ hec demōstratio facit nos scire causas: q̄ effectus est. modo p̄dicta diffinittio nō datur de demōstratione q̄. cū illa nō pcedat ex causis: h̄z de demōstratione p̄pter quid. **In secunda distinctio**. du- plex est diffinittio. quedā est pure quiditatua: quedā est diffinittio causalitatis: quedā est que vocat descriptio. Diffi- nitio pure quiditatua est que indicat quid ē rei solum absq̄ p̄dicator qualis: vel quāta: vel gratia cuius est: vel ex quo sit ipsa res. vnde si ē aliqua diffinittio exp̄mēs q̄d est res: t̄ cuz hoc qualis vel quāta sit: ita q̄ nō solū exprim̄t quid rei: nō est diffinittio pure quiditatua. verbi gra- tia. sicut ēt ista diffinittio symi. symus est natus cau. t̄ hec enim oratio natus causa bene exprimit quid ēt symus quia natus: t̄ cum hoc etiam exprimit qualis est quia ca- usus. causus enim predicatur in quali de symo. Ex quo in- fero q̄ nulli termini possunt diffiniri diffinittione pure q̄- ditatua: nisi soluz termini de pdicamento sube: q̄ soluz cuz illis ēt aliqua ratio cōvertibilis que soluz exprimit q̄d est ēt rei: t̄ nullo mō qualis est res vel quāta. Ex quo vñterius sequit p̄ nulli termini īnotatiui: fei termini de alius pdicamentis q̄d de pdicamento substātie possunt diffi- niti: sequeit p̄ vñ foli. t̄ si sic: tūc nō sunt plura p̄ma. **In tertia distinctio** videt p̄ male t̄ nugatorie opponat ly īmēt. q̄ Aristo. met dicit: ly p̄mū īmediatū īntide idez. t̄ si sic sufficeret dicere ex p̄mis. t̄ si apponiā ly īmediate videtur ēt nugatio. **In quarto** arguit cōtra illā particu- lam ex p̄mis: q̄ etiā vñ p̄ponā nugatorie ex eo q̄ p̄mis dictum est q̄ si sit ex p̄mis: tunc est ex p̄mis. igī videt p̄ q̄ nō oportet ponere ly p̄mis. **In quinto** cōtra illud q̄d dicit ex notiorib̄. nā si demōstratio ēt ex notiorib̄. vel igī ēt ex notiorib̄ nobis: vel ex notiorib̄ nature. nō potest dici p̄mis: q̄ demōstratio ēt ex causa. cause ut- ies nō sunt notiores nobis: sed nature. si autē dicat sc̄d. s. q̄ sit ex notioribus nature: tūc arguit sic. nota nature sūt minus nota qua ad nos: sed per minus nobis nota nō pos- sumus scire aliquid q̄d ante erat nobis dubiu: t̄ cū demō- stratio sit syllogismus faciens scire. videt p̄ demōstratio nō sit solū ex notioribus nature. **In sexto** cōtra illā parti- culaz causis hoc nō ī omni demōstratiōi: q̄d nō ī demō- stratiōi q̄: q̄ illa nō ēt ex causa: cū nō sit demōstratio a priori t̄. **In septimo** p̄baſ q̄ pdicta diffō nō sit bona. q̄ diffō bona d̄z dari p̄ genus t̄ differētias: sed in pdicta diffinittio nō ponit aliquid q̄d sit genus demōstratiōi. **In octavo** q̄ Aristo. ponit vñā diffinittio īmēdiatis. ois demōstratio est syllogismus faciens scire: t̄ū vñā rei īmēda debat ēt diffinittio: ex eo q̄ diffinittio indicat quid ēt ēt rei: t̄ cuz vñā rei vñā sit ēt: tunc hec ora- tio ex veris īmēdiatis t̄. nō ēt diffō demōstratiōi. **In nono** nulli d̄z īmēdiatis: sed demōstratio ēt q̄d p̄plexū. igī tur t̄. maior p̄z. 7. metq̄. minor ēt nota de se.

Liber

ratio. nō est pure quiditaria que exprimit ex quo res est. et est rei; et qualis res est. pdicta diffinitio demonstrationis est hoc. vt p. 2c. Secunda xclusio. diffinitio demonstrationis pdicta est diffinitio causalitatis: sed nō perfectissima. probat. qz daf per vnu gen' cause. sc̄e mālis. demonstratio enī materialis est ex p̄mis. et cū declaratio termini significatiō illaz causas. Cum enī dicit demonstrationē est ex p̄mis. qz. ibi est termini significatiō causas materiales demonstrationis. vlt̄rē dicit de his p̄missis ecce declarationē illi termini. Tertia xclusio. pdicta diffinitio nō pertinet demonstrationi qz. p. 2c. qz illa nō est ex causa: hoc ē nō est ex p̄missis: quārū significatiō sit causa significatiō conclusionis: imo est eōcōrōf. qz significatiō xclusio i demonstratione qz. est significatiō p̄missarū. Quarta xclusio est. ista diffinitio coenit demonstrationi ppter quid. p̄ cuius declarationē ponō aliquas xclusions. quārū p̄ma est ista. Oportet demonstrationē ppter quid ē ex vere. probat. qz demonstrationē est syllogismus facies scire: os qz sit exp̄mens quārū notitia sit causa notitiae xclusionis. ergo oportet qz si coēlū est vera qz p̄missis generat illas xclusions sit vere. siue generat notitia xclusionis sit vere. Sectūda coēlū. oportet demonstrationē ppter quid ē ex p̄missis. idemōstrabilis. p. qz coēlū demōstrabilis nō potest perfecte sciri donec resoluta est in p̄ma p̄ncipia que dicuntur ppter carētā p̄oris p̄ncipij p̄ qd ipso possit demōstrari. vnde in p̄posito p̄mis et idemōstrabile reputo idez. Ex hoc ifero qz secūda p̄positio geometrica nō est perfecte demōstrata nec scita. nō si resoluta vsḡ in p̄ma p̄ncipia geometrica: nec 3. nec 4. Ulterius dico qz si essent decē p̄positiones subordinare vel causale: ita qz in demonstrationē 2° oporteat assume re p̄mā: et in demonstrationē tertie sc̄az: et si vlt̄rē. dico qz demonstrationē cēfimē seu vlt̄mē illarū centū p̄ponit coēlū in se oēs p̄positiones et demonstrationes aliarū xclusions p̄cedētū per modū syllogicatiōis. et vlt̄rē dico qz totū aggrēgatū ex his p̄cessibus demōstratiūis aliarū oī. uz coēlū est demōstratio cēfimē p̄ponit. Sed dices tra. demōstratio dīs syllogism. sed totū aggrēgatū ex illis nō est syllogism. dico qz imo totū aggrēgatū ex illis est vnu syllogism. cōpōsitus ex p̄missis multis p̄syllogicatis. Tertia coēlū. oportet demonstrationē ppter quid ē ex imēdiatis. p. qz ex pdictis idē est p̄mis et imēdiati. Sz dices. qz nugatorie addis ly imēdiatis. Reipōdet qz qz p̄mis p̄mis et imēdiati sint idez rea. literit: tamen differit p̄m rōne: qz p̄mis dicit p̄ carētā p̄cipi: imēdiati aut̄rē p̄ carētā medy. et qz p̄ has diuerſas rōnes magis explicat. Aditio materialis demonstrationis nō nugatorie apponit ly imēdiatis. Quarta xclusio. oī demonstrationē p̄ quid ē ex causa. pbaf. qz ipsa facit scire. scire aut̄rē est causa rei cognoscere: sicut p̄z per diffinitionē scire. ergo 2c. Quinta xclusio. oī demonstrationē ppter quid ē ex notioribus et p̄obis. patet. qz oportet eam ē ex causa per xclusionē p̄cedētē. cause autem sunt si p̄ores et notiores. Et est aduertēdū qz nō nugatorie apponit ly priorib: quia per hoc denotat p̄ demōstratio sit ex p̄mis habentibus ordines ad coēlū de. mōstrādā. aliqua enī p̄positio possit esse p̄ma et imēdiata: que tñ nō haberet ordines ad xclusionē demōstrandā. Qz. n. minor et qz possint demōstrari p̄ illam. p̄pōne. nō forte malor et qz nō possint: ad hoc denotādū p̄ demōstratio dīs ex p̄missis habētibus ordine ad xclusionē demōstrādā. dicit ex prioribus: qz qz p̄ne ponebatur p̄mis et nō nugatorie addis prioribus. 6° p̄. diffo data et itelle. etate de demonstrationē p̄d. qz dīt bona. pbaf. qz nō videt cōti. Ed rationes. Ad p̄ma quādō dicit de demōstra-

Questio

tione ad impossibile. aliqui dixerūt qz pdicta diffinitio soluz debet intelligi de demonstrationibus offētūis. et sic nō pcedet rō de demonstrationē ad impossibile. Alter potest dici qz imo demonstrationē ad impossibile est ex veris. nam demonstrationē ad impossibile ē ex dicto aduersari vna cuq̄ quādō dicto vō assumptō: ex ḡb. xcludit falsus siue qz falsus: aboc vez est ex b̄. qz falsus ē est falsa. cōcludit dictū aduersari esse falsus: et hoc totū est verūquare demonstrationē ad impossibile est ex veris. Ad secūdā sequit qz nulla niss p̄ma 2c. nego sequētā: et quādō dicit 2° demonstrationē nō est ex p̄mis. dico qz p̄ltimate resolutiō in prima vel posse dici qz imo. nā Aristo. in p̄ topicō dicit qz p̄pōne demonstrationē sunt p̄mē et imēdiati aut qz ex p̄mis et imēdiati suscipiū p̄ncipii sue cognitionis. Ad cōfimationē dīco qz p̄mis potest exponi dupliciter. uno mō qz nibil est p̄mis: et sic plura possunt esse p̄ma sicut albissimus exponit quo nibil est albius: et sic possunt ēē plura albissima. Alio modo p̄mū qz omnibus est p̄mis: et sic soluz est vnu p̄mis: puta deus: et sic per supabundātē dicit vni soli suenit et pater argumētū. Ad tertīā dictū est in questione: si mīl ad quartā. Ad quintā dico qz quis effectus quo ad esse sit notior qz ēē suarū caūarū: tamē ppter quid est effectus nō est nobis notius qz sint ei causa. vnde oī p̄mis cognoscere causas esse qz cognoscere ppter qd est effectus. verbi gratia. qz enī p̄mis possit scire eclipsim luna et sciam terraz esse interpositaz dyamētraliter soli et lune oportet naturalē p̄mis cognoscere terrā esse interpositaz soli et lune dyamētraliter. Ad sextā cōcedo qz nō st̄tingit demōstrari qz. nec debet intelligi de ea. Ad septimā vnu rei 2c. cōcedo qz debet esse vna diffinitio pure quiditaria: nālominus vnu rei possunt esse plures diffinitionē causales. Ad octauā. diffinitio bona 2c. dico qz si placet in pdicta diffinitio potest poni genus demonstrationis. pōt enī sic dici. demonstrationē est syllus ex p̄mis vere 2c. et tunc ly syllogism' poniſ tanq̄ genus. Ad nonā cōplexi nō est diffinitio. verū est pure quiditaria. vel aliter dico qz imo iste terminus demonstrationē de quo datur pdicta diffinitio est terminus icōplexus: qz significatiō accepta supponat pro cōplexis: et hoc de questione sufficiat.

Ceterū quidē igit̄ oī ēē: qm̄ qz nō est nō ēē scire et qz dyamētros sit simetros. Qd. X.

Ecimo queritur

vnu non ens possit sciri vel intelligi. arg. qz sic: qz Aristo. in qz p̄topicō tradit nobis scītā de vacuo. ergo de vacuo ē scītā. vacuu autē nō est ens. ergo de nō ente est scientia: et per sequēs nō ens intelligif. Scđo. qz nulla tonitrua sunt: nulla fulgura sunt: nec ip̄ressiones aeris sunt. et hoc manifestat scītā libri metheaurōz: quo ad illā partē que est de his. qz quādō illa nō sunt: adhuc illa scientia: qz eoz scīa manet. Tertio videf qz illud qz nō est possit intelligi: qz aliquis intelligit bene patrē suu mortuū: qui nō est. igit̄ qz nō est pōt intelligi. Quarto. Aristo. dicit in qz metaphīce. ens et nō ens accipiēdo uno modo verū dicit̄ ens: falsus dicit̄ nō ens: sed de falso potest haberit notitia siue scientia. ergo de nō ente potest haberit scītā. pbaf. qz falsus potest esse subiectū alii? xclusionē scītā. verbi gratia dicit̄ homo est asinus: est p̄positio falsa. huius p̄positionis vere et scītā. B̄ falsus ē homo est asinus: est subim: sed modo de illo dicimus esse scientiam: qz est subim alii? scītā. Vnū. Quinto. chymera est opinabilis. igit̄ qz nō est potest opinari: et cōle. quens quod non est potest intelligi: qz contingit opinari enim cōtingit intelligi. antecedēs p. per Aristo. p̄mo elē-

Primus

com̄ in illa parte vbi determinat de fallaciā. qz quid ē simplici. Secundo. qz nō est 2° significari. ergo qz nō ē contingit intelligi. vna et antecedēs pbaf. qz vacuu qz nō ē significari per istū terminū vacuu: et chymera que nō ē significari per istū terminū chymera. bic. n. terminū vacuu nō videt aliud significare qz vacuu. similiter iste terminus chymera nō videt aliud significare qz chymera que non est. igit̄ 2c. vna. qz quicq̄ cōtingit significari contingit intelligi. Septimo. vacuu nō esse scītā. ergo qz nō ē scītā. antecedēs p. qz scīo qz vacuu nō est p̄ scītā qz terminū libri p̄bīcōp. igif etiā scīo vacuu nō esse. Nequētā p̄ncipia. pbaf. qz vacuu nō ē nibil est. sū. et p̄t aliqd: vel est vacuu: vel aliud a vacuu. si ē vacuu: tūc sicut vacuu nō ē: ita vacuu nō ē est: et habeat intentū. si aut̄ vacuu nō ē ē aliud a vacuu: vel si vacuu nō ē est: et nō ē vacuu: tē qro qz res sit vacuu nō ē: et vbi sit vacuu nō ē.

In oppositum est 2c. in 2c. huius p̄mi. vbi dicit. qz nō ē nō ē scītā.

In ista questione primo ponam aliquas suppositiones. 2° cōclūsiones.

Prima suppositio est ista qz termini de p̄dicāto relationis

verificabiles de illis de ḡbus verificaū cū additiōe aliius casus obliqui: et hoc est de rōne p̄dicāto p̄ de p̄dicāto relationis. et hec ē sententia 2c. in p̄dicātēs. in capitulo de relationē. Secundo suppono qz illi termini. cī. entia siḡ sunt de p̄dicāto relationis. hoc idē bābet ab 2c. caplo pallegato. Tertio suppono qz relativa sunt simul vera et mutuo se ponūt et mutuo se expellūt. et dicuntur ad cōuertētā: quā. n. cito pater sortis desinit esse pater: vel desinit esse: tā cito sor. desinit esse fili. sed vez est tamē ex hoc nō oportet qz sor. desinit esse. pōt enī desi. nere esse filius: qz nō desinit esse. Quarto suppono qz ad hoc vt p̄pō sit vera regr̄is qz subiectū et pdicātu supponat p̄ codē. ppter hoc. n. hec affirmativa cōcedit ēē falsa. chymera est chymera: qz subim et pdicātu nō supponit pro codē. subim. n. p̄ nulo supponit: sū nec pdicātu. scī. n. sequit ex quo sic ē qz nō supponit p̄ codē. et sic p̄pō falsa.

Hunc ponō alias cōclūsiones quārū p̄ma sit

est siḡ. p. nā signū est de p̄dicāto relationis per secūdā suppositionē: et significatiō est eius correlatiōi. igit̄ iste terminū signū nō verificabiles de aliquo nisi cū additiōe aliius casus obliqui. dīcēdo hoc est signū alii? putat̄ significatiō. tūc arguit̄ sic. hoc est signū alii? significatiō. ergo aliqd est significatiō huius signū. ista vna tener p̄ tertīā supponē: qz relativa dīcūt ad cōuertētā: et qz relativa mutuo se ponūt et mutuo se p̄mutūt: seḡ qz qz cito desinit verificari ēē significatiō per a. signū tā cito de a. signo desinit verificari ēē signū b. significatiō. et cū a. nō fuerit signifi. catū termini b. significatiō. sic enī ista sequit qz cōcito b. significatiō nō est: tā cito a. nō amplius erit signū. sicut enī pater desinit esse pater corrupto filio. posito qz oēs termini mentales pure simplices sem̄p. aliquo supponit: vel supponerit: vel supponit vel possunt supponere. qz oēs termini mentales pure simplices sem̄p habēt vel habuerit vel possunt habere cōfidentiā in re. Secundo nota qz illos cōceptus simpli. ces intellect⁹ potest cōponere. uno mō me⁹ co⁹ et affi⁹ vel neg⁹. et cōpositio est vera: si nō: ipsa est falsa. sū cōpositio nō negatiōe corredit diversitas in re. cōpositio negatiōe est vera: si nō: ipsa est falsa. Alio mō intellect⁹ pot apōnere illos simplices cōceptus: nō facēdo tā p̄. nā signifi. catū alii? signi. et sū ista. antīpō significat per istū terminū antīpō. Adā significat per istū terminū adā. Tertio. siḡ dicit̄ siḡ: qz aliqd significat. et aliqd intel-

Dēcima

lectui representat. Igif si nibil intellectui representat nō dīt ē esse signū. Ex ista xclūze sequit qz qz aliqui term. ni nō actu aliqd representant nō dicunt signa: qz hoc viciū s̄ esse signū qz intellectui cōstituit: seu qz intellectui aliqd representat. Ex quo v iterius sequit qz termini scripti in libro clauso non sunt signa: qz illi termini libri clausi nulli aliqd significant. Tertio. infero qz in biblia clausa nō est aliqua p̄positio over: qz biblia clausa totū qz ē ibi scri. ptū nulli aliqd rep̄s. vde p̄sequēs nō. ta s̄ significat sic est in re 2c. Quarti. infero p̄ nec in biblia clausa est ibi aliqua p̄positio falsa. Quinto. infero qz intentio in siḡ qz me⁹ ipsa intellect⁹ nō actualiter app̄pendit obīm ex: nō dīc̄ signū: qz nō representat aliqui alii: siue intellect⁹ cuius bene sit representativa intellectui alii: et iō qz vni nō tūc dīc̄ significat. tā dīc̄ adhuc significatio. sūr ter. mīl scripti i libris clausis: qz nō dicant signa: tā b̄ dīc̄ significat iua, qz possunt significare: vel possunt ēē signa ex forma sue ipositiōis. Secūda xclusio. de nullis est scītā que nō sunt. pōt pbāri s̄ formiter sicut pbābāk xclō p̄cēdes. vnde si scītā ēē de nō ente: tūc hec ēē ve. rā. nō ens scītā: tā b̄ est falsus: ex eo qz est vna affirmativa: cuius subim p̄ nulo supponit: sū nec pbāri. qz hec sit falsa: qz nō est: intelligi. Sed 2ra. posito qz demon. strēt ista p̄pō. triāgulus b̄ tres 2c. de a. triāgulus: et qz nūlū triāgulus in mūdo sit nīs a. triāgulus: et qz cras multi sunt triāguli: tūc p̄bo qz modo habebas scītā triāguli qz nō est: qz cras habebas scītā triāguli: qui mō nō ē: et cras nīl dīcīstī qz modo nō scīs. igif si cras habebas scīs triāguli qui mō nō ē: sequit qz mō habebas scītā triāguli: qui mō nō ē. Breuiter xcedo qz nō possit habere illas demonstrationē de a. triāgulo qui mō ēē scīs: et quādo dīcīt eras est verū dicere. habebas scītā triāguli qz mō ēē: et cras nīl dīcīstī qz illud qz bēt̄ scītā. scītā p̄codē. qz in aia mea seu in intellectu meo nulla res est noua scītā: qz illa sit mō ēē eōdēcū hoc tā stat qz illa cras est scītā alii: et mō nō ēē: qz bene xcedo qz scītā quā mō habeo de a. triāgulo mō nō ēē scīa b. triāguli qui cras erit et mō nō ēē: qz cras bene erit scītā illius triāguli qz cras erit: qz si nullus triāgulus ēē nō habere: tūc scīa triāguli qz habere: tres angulos eōlē: tā si bēt̄ scītā triāguli si triāgulus ēē: verbi grā. si fili. corrumpi. tūc nō oī p̄ p̄ter corrupit: tā qz cito filius corrupit: p̄ter nō ampli⁹ ēē pater: et qz pater bene manebit qz nō erit pater. sicut etiā scītā b. triāguli bene erit: et qz nō erit scītā alii: scītā triāguli: sic etiā dīc̄ de scītā de tonitruis et fulgoribus. sūr de eo qz dīcīstī qz aliqd intelligit p̄tē morū qui nō ēē. nego. qz bene xcedo qz aliqd in mē: et b̄t̄ habet aliquid xceptū me⁹: quo intelligit patrē suū: et adhuc intelligeret si eset: et ppter hoc apparet illi qz intellectū p̄tē suū mortuū: qz nō habuit: que eset scītā triāguli si triāgulus ēē: verbi grā. si fili. corrumpi. tūc nō oī p̄ p̄ter corrupit: tā qz cito filius corrupit: p̄ter nō ampli⁹ ēē pater: et qz pater bene manebit qz nō erit pater. sicut etiā scītā b. triāguli bene erit: et qz nō erit scītā alii: scītā triāguli: sic etiā dīc̄ de scītā de tonitruis et fulgoribus. sūr de eo qz dīcīstī qz aliqd intelligit p̄tē morū qui nō ēē. nego. qz bene xcedo qz aliqd in mē: et b̄t̄ habet aliquid xceptū me⁹: quo intelligit patrē suū: et adhuc intelligeret si eset: et ppter hoc apparet illi qz intellectū p̄tē suū mortuū: qz nō habuit: que eset scītā triāguli si triāgulus ēē: verbi grā. si fili. corrumpi. tūc nō oī p̄ p̄ter corrupit: tā qz cito filius corrupit: p̄ter nō ampli⁹ ēē pater: et qz pater bene manebit qz nō erit pater. sicut etiā scītā b. triāguli bene erit: et qz nō erit scītā alii: scītā triāguli: sic etiā dīc̄ de scītā de tonitruis et fulgoribus. sūr de eo qz dīcīstī qz aliqd intelligit p̄tē morū qui nō ēē. nego. qz bene xcedo qz aliqd in mē: et b̄t̄ habet aliquid xceptū me⁹: quo intelligit patrē suū: et adhuc intelligeret si eset: et ppter hoc apparet illi qz intellectū p̄tē suū mortuū: qz nō habuit: que eset scītā triāguli si triāgulus ēē: verbi grā. si fili. corrumpi. tūc nō oī p̄ p̄ter corrupit: tā qz cito filius corrupit: p̄ter nō ampli⁹ ēē pater: et qz pater bene manebit qz nō erit pater. sicut etiā scītā b. triāguli bene erit: et qz nō erit scītā alii: scītā triāguli: sic etiā dīc̄ de scītā de tonitruis et fulgoribus. sūr de eo qz dīcīstī qz aliqd intelligit p̄tē morū qui nō ēē. nego. qz bene xcedo qz aliqd in mē: et b̄t̄ habet aliquid xceptū me⁹: quo intelligit patrē suū: et adhuc intelligeret si eset: et ppter hoc apparet illi qz intellectū p̄tē suū mortuū: qz nō habuit: que eset scītā triāguli si triāgulus ēē: verbi grā. si fili. corrumpi. tūc nō oī p̄ p̄ter corrupit: tā qz cito filius corrupit: p̄ter nō ampli⁹ ēē pater: et qz pater bene manebit qz nō erit pater. sicut etiā scītā b. triāguli bene erit: et qz nō erit scītā alii: scītā triāguli: sic etiā dīc̄ de scītā de tonitruis et fulgoribus. sūr de eo qz dīcīstī qz aliqd intelligit p̄tē morū qui nō ēē. nego. qz bene xcedo qz aliqd in mē: et b̄t̄ habet aliquid xceptū me⁹: quo intelligit patrē suū: et adhuc intelligeret si eset: et ppter hoc apparet illi qz intellectū p̄tē suū mortuū: qz nō habuit: que eset scītā triāguli si triāgulus ēē: verbi grā. si fili. corrumpi. tūc nō oī p̄ p̄ter corrupit: tā qz cito filius corrupit: p̄ter nō ampli⁹ ēē pater: et qz pater bene manebit qz nō erit pater. sicut etiā scītā b. triāguli bene erit: et qz nō erit scītā alii: scītā triāguli: sic etiā dīc̄ de scītā de tonitruis et fulgoribus. sūr de eo qz dīcīstī qz aliqd intelligit p̄tē morū qui nō ēē. nego. qz bene xcedo qz aliqd in mē: et b̄t̄ habet aliquid xceptū me⁹: quo intelligit patrē suū: et adhuc intelligeret si eset: et ppter hoc apparet illi qz intellectū p̄tē suū mortuū: qz nō habuit: que eset scītā triāguli si triāgulus ēē: verbi grā. si fili. corrumpi. tūc nō oī p̄ p̄ter corrupit: tā qz cito filius corrupit: p̄ter nō ampli⁹ ēē pater: et qz pater bene manebit qz nō erit pater. sicut etiā scītā b. triāguli bene erit: et qz nō erit scītā alii: scītā triāguli: sic etiā dīc̄ de scītā de tonitruis et fulgoribus. sūr de eo qz dīcīstī qz aliqd intelligit p̄

Liber

hoc si res significare per terminos simplices non sunt eedez vel non adiacent sibi unice illo modo quo significantur per terminum complexum: tunc ille terminus pro nullo supponit. Verbi gratia, sicut est iste terminus complexus, homo imaginabilis; et tunc non sequitur, ergo nihil significat: immo significat homines et imaginabilia sed tali modo: quod non est in re debita correspontatio, et sic etiam dico quod sic est de istis terminis vacuum et chymera. Vnde iste terminus vacuum significat locum et corpus, sicut iste terminus chymera significat caudam draconis: faciem virginis: et ceterum mulieris. Ergo bene procedo quod isti termini vacuum et chymera sunt signa et significata aliquid vel aliqua: nam ego tamquam supponit, aliquo, unde aliquid potest vel aliqua: nam significare: et tunc non potest pro illo supponere. Rona et cetera significat quam ronalem: et tam non potest pro ea supponere, similiter albus significat albedinem: et tam non potest pro ea supponere, ista non est falsa, alia est ronalis. Similiter ista, albū est aequalis, quod aliud potest aliquid significare: et tam non potest pro illo supponere, ita dico quod vacuum non significat aliud: et tunc non potest pro illo supponere, etiam pponere. Similiter chymera, etiam pponere bene significat aliud quando ponit in propositione: tunc pro nullo supponit. Quodque liber pponit affirmativa cuius subiectum est hic terminus chymera: vel hic terminus vacuum est falsa: et sic soluit dubium eius dubitatur utrum isti termini vacuum et chymera: et si tales essent signa. Diceres si vacuum est signum: tunc significat per istum terminum vacuum: quod non videtur significare signum alterius quam vacui codicem modo dicere de chymera. Rudeus quod in vacuum quis sit signum: tam non nego quod vacuum significet per istum terminum vacuum. Et res quae sunt intelligibles tali perceptu complexo a quo sumuntur hoc nomine vacuum. Diceres tunc si conceptus a quo sumuntur hoc nomine vacuum est complexus: et est propositio: sed hoc est falsum. Rudeus negando dicitur immo non ois conceptus complexus est pponit: sed bini quod conceptus simplices coponuntur mecum ista copula est: tunc bene procedo quod talis conceptus et talis complexio est pponit: sed si plures termini in complexo complexeretur adiunxit per modum determinationis: vel aliquo modo hinc sine hoc verbo est: tunc non poterit talis conceptus complexus esse pponit: modo sic est de conceptu a quo sumuntur hoc nomine vacuum. Similiter de conceptu a quo sumuntur hoc nomen chymera.

Ad rationes. Ad prima dico quod hic terminus vacuum am bene potest esse subm alicuim conclusionis scite t demonstrare vel demonstrabilis: sed tris notatitia illim non est notitia vacuum: sed est notitia de loco t corpore. vnde in scientia ista, vacuum ce est ipsostisibile. nos habemus scientia de corpore t de loco. vnde ex hoc scimus quod nullus locus est sine corpore. **C** Ad secundam dico quod quoniam tonitruom sunt non habemus aliquam scientia: quod sit scientia tonitruom: sed habemus bene interitione que est scientia tonitruom: ruz si essent. **C** Ad tertia cum dicitur tertius est in questione. **C** Ad quartam bene cedo quod accipido non ens profalso de non ente seu falso bene possumus habere scientiam: non tanque de conclusione demonstrabilis: sed beanque de subtout conclusiom non demonstrabilis. **C** Ad quintam, chymera est opinabilis. dico quod est falsa; sed bene res sunt opinabiles t intelligibiles talimceptu a quod sumius hoc nomine chymera. **C** Ad sextam quod non est t significari. nego hoc. t quado ylterius dicitur vacuum non est. cocedo. t quado ylterius dicit vacuum significatur per istum terminum vacuum. nego. vnde hic precinctus est in positione questionis. **C** Ad septimam. ego scio vacuum non esse. cocedo. quod scio nullum locum posse esse sine corpore. t quod dicebat vacuum non esse: vel est vacuum: vel aliud a vacuo. nego hoc: quod nec est vacuum: nec aliud a vacuo. sed bene cocede t vacuum non esse: vel est vacuum: vel non est vacuum: t tunc cocede alteram parte. sed quod vacuum non esse non est vacuum. **C** Et

Questio

q̄ si dicebat que res est vacuū nō ē. dico q̄ est vnu signifi-
cabile complexe. Et quādō dicas. ybi ē: dico q̄ vbiq; nā
vbiunḡ formēt hec ppositio. vacuuū nō est ipsa erit ve-
ra. et sic patet questio.

CQuoniam autem oportet credere et scire rem
in huiusmodi habendo syllogismum quem vo-
cavimus demonstrationem. est autem hoc quod
est ea scire ex quibus est syllogismus. necesse
est non solum recognoscere prima aut quedam
sed etiam magis. **Questio.** XI.

uestio. XI.

Vide decimo queritur. utrum ad veritatem
cuiuscumque propoenis requiratur et sufficiat sic esse
sicut per ipsas significat. Arguit primo quod non
nam posito quod ego dicere istam positionem nullam
laet alia, pro quo praefero est falsa. ista propositio est falsa; et sic est
sicut per ea significat. igitur sic esse sicut per propoenit significat
catur non sufficit ad hoc quod propositio sit vera. quod predicta pro-
positio sit falsa. p. q. propositio est vera. quod predicta pro-
positio sit falsa. p. q. propositio est vera. vel laet falsa. si falsa habe-
tur propositus. si vera. ergo ego dicens propoenit a me prola-
tam esse falsam. non dicere verum. igitur si predicta propositio re-
ditur veram non erit vero. igitur si critica predicta propositio re-
ditur veram non erit vero. Secundo. posito quod sortes dicat istam. plato dicit falsam: et nihil aliud.
p. q. dicat istam. sor. dicit falsam: et nihil aliud. tunc sic est sic per
propoenit. sor. significat: et tunc propositio sor. est falsa. et sicut sic
est. sortis significat per positionem plato. et tamquam predicta pro-
positio platonis est falsa. ergo quod aliquis proposito significet sicut est non
sufficit ad hoc quod ipsa sit vera. Quia tenet. ans probat. nam
ex quod sor. et plato vterque eorum dicit alterum dicere falsam. igitur ut
ambo dicunt verum vel falsum. si falsum: tunc sic est sic quilibet eo
rum dicit: et tunc gliber eorum dicit falsum: et tunc habet propria. s. q.
sic est sicut significat per positionem non sufficit ad hanc pro-
positio sit vero. Si autem ambo dicunt verum: tunc quilibet eorum
mentitur. igitur si vterque eorum dicit vero: vterque eorum dicit fal-
sum: quod fuit probandum. Tertio. hec propositio conditiona-
lis. si omnis propositio est affirmativa. nulla propositio est ne-
gativa. significat sic esse sicut est: et tamquam est falsa. igitur sic
esse sicut est aliquam positionem significat non sufficit. Quia

Primus

Gnibil demōstrēt: tunc nō pōt esse B̄. n̄is: hoc nō demōstratur: q̄z esse b̄i? n̄is, nihil demōstrat. & si hoc n̄is B̄ nō demōstrat nō potest esse si sic est sicut significat p̄anis hoc. s. nihil demōstrat: tunc etiā nō potest esse verū si sic est sicut significatur p̄o hoc antecedēs nibil demōstratur. **C** Quinto, dec. p̄positio chymera nō est chymera est vera: q̄z hec est falsa chymera est chymera: tñi hec p̄positio chymera nō est chymera: nō significat sic esse sicut est, ergo significare sicut est nō requiri ad hoc p̄. p̄positio sit vera. n̄ia tener. aīs quo ad scđam partē p̄bat. q̄z nō significat aliquid esse. ḡ nō significat sic ē sicut ē. **C** 6° eodez mō ista. adā fuit. antīxps erit argueretur.

In oppositum arguit, nam cōiter quādo audi-
mus aliquas p̄positiones veras
et que apparent nobis vere: nos dicimus, o domine ita est
sicur dicitis, vnde videtur q̄ ad ita esse: sicut per p̄positi-
onem significatur: sequatur eaz esse veraz.

In ista questione sit p̄ma cōclūsto. Ad veritatem p̄positionis affirmatiue requiriſ subiectū t̄ pdicatuſ ſupponere pro eodez. Iſta p̄clusio patet. qz in omni p̄positiōne affirmatiua copla verbalis manet affirmatiua ſignificat ſubm t̄ pdicatuſ ſupponēt pro eode: t̄ p̄positio nō eſt falsificās ſe. ita eſt ſicut per illā ſignificatur: t̄ nullo mō aliter qz eſt. ergo pdicta p̄positio eſt vera: t̄ ſi eſt vera oportet subiectū t̄ pdicatuſ ſupponere p̄ eodez. **C**lōſirmaſ. nā ſa. eſt b. tunc a. eſt illud qd eſt b. ergo ſi aliqua p̄positio affirmatiua eſt vera: tunc illud qd ſignificatur per ſubm eſt illud qd ſignificat per pdicatuſ. veruſ eſt tamē qz hoc nō cōertit cuſ oibus p̄positionib;. v3. ſi in p̄positiōne affirmatiua ſubiectū t̄ pdicatuſ ſupponēt p̄ eode. ergo illa p̄pō ſit vera. hoc tamē nō tener in p̄positionibus falsificabit̄ ſe. ſicut in iſta. ego dico falso. poſto qz nihil aliud dicā. **E**x iſta p̄clusio ſequit̄ omnem p̄positionē affirmatiua ſignificare ſe eē vera. probatur. nam p̄poneſ affirmatiua eſt vera eſt hoc pro quo ſuppoſit ſubm eſte idez pro quo ſupponit pdicatuſ: ſed mō ois p̄positio affirmatiua ratione copule verbalis affirmatiue ſignificat hoc pro qz ſupponit ſubm eſte idez: pro qz ſupponit pdicatuſ. ergo omnis p̄positio affirmatiua ſignificat ſe eſte vera. **S**ecundo ſequit̄ qz hec eſt falsa. chymera ē chymera. t̄ vni' omnis p̄positio cuius ſubiectū p̄ nullo ſupponit ſi ſit affirmatiua de plenti. p3. qz ex quo ad veritatem affirmatiue requiriſ ſubiectū t̄ pdicatuſ ſupponere pro eode. ergo ſi ſubiectū p̄ nullo ſupponit illuc conditio deficit. **S**ed diceres cōtra. a. eſt a. hec eſt pdicatio eiusdem de ſcipo. ergo videſ qz ſit vera. **S**ecundo. nā p3. qnto metaphorice cōcedit iſta. nō ens eſt nō ens. igit̄ aliqua eſt affirmatiua qz cuius ſubiectū p̄ nullo ſupponit. Si emiliter ſolet ſcedi iſta. nihil ē nihil. t̄ videſ qz ſit affirmatiua qz hoc pdicatuſ nihil videſ ſit affirmari de hoc ſubto nihil. **R**uſideſ at p̄mū eo qz nō ſufficit ad veritatē p̄positionis affirmatiue terminū de termino ſibi cōſimili affirmatiue pdicari. ſed cū hoc etiā requiriſ illos terminos ſupponere pro eodez: ſic d3 intelligi illa auctoritas boetii in pdicamento ſubſtātie. nulla eſt verior pdicatio illa in qua idez pdicat de ſcipo. **A**d alia dico qz in iſta p̄positio. nō ens: eſt nō ens. pma negatio nō p̄t ferri ſuper copulaz verbale p̄positiōis: vel ſuper iſtu terminū ene. pmo mō dico qz iſta eſt vera: nec iſla eſt affirmatiua: ſed negatiua. nam tunc eius ſensus eſt. nō ens eſt nō ens. i. ens nō eſt nō ens: vel nō eſt ita qz ens eſt non ens. ſi autē cadit ſup iſtu terminū ens: tunc eſt falsa. t̄ tūc eius ſensus eſt qz eſt non ens eſt nō ens: t̄ tūc eſt affirmatiua falsa. **A**d p̄mū iſel

•XII•

1

Liber

significant aliter q̄ est. veruz est q̄ ali dicunt q̄ ad veritatem ppositionis de p̄senti affirmatiue sufficit: et requiritur sic esse sicut per eā significat̄: s̄ ad veritatē ppōnis negative sibi opposite non requirit q̄ sic sit sicut q̄ ipsam significat̄: s̄ q̄ non sic sit sicut q̄ affirmatiue sibi opposite significat̄: non requirit q̄ sic sit sicut per eas significatur. Ad vitatez aut̄ ppōnis de possibili regrit̄ q̄ sic possit esse sicut per ipsaz significat̄. Et ad veritatē ppōnis de p̄terito sufficit et requirit q̄ sic fuit sicut q̄ ipsaz significat̄ et nō requirit q̄ sit sic sicut per eā significat̄. Breuiter ego dicere q̄ ista p̄pō. adā fuit significat̄ talr̄ qualr̄ ē. immo taliter qualiter mō est. iam p̄z. q̄t significat̄ adā fuisse: mō iaz est adā fuisse: immo semp̄ erit in p̄petuuz.

Ad rationes. Ad p^o, posito casu q̄ ego t̄c, amit.
cū dicit̄ sū est sicut per eā significat. nego. Is diceret ipsa
est falsa: et ipsa significat se esse falsa; cōcedo. Et vlt̄r^o
cū dicit̄ sū est sicut per eā significat. nego. Is diceret ipsa
est falsa: et ipsa significat se esse falsa; cōcedo. totū q̄ sū est
sicut per eā significat. nego. q̄nāz, qz ad hoc q̄ ipsa est v̄a re-
quireret q̄ ipsa significaret taliter q̄liter est. Et cū hoc non
significaret aliquāl talr q̄lēr nō est. sic nō est de p̄dicta p̄-
positiōe. p̄z, qz significat se esse verā: et se esse falsa; et quis
in hoc q̄ significat se esse falsa; significet taliter q̄liter ē.
Enī in hoc q̄ significat se esse verā: significat aliter q̄ est.
C Ad secūdā cōsimili modo. **C** Ad tertiā cū dicit̄ sicut
per illā ppōne significat. ois ppō est affirmatiua. q̄nū
la ppō est negatiua. cēdo. Et cū dicit̄ tñ hec est falsa. nego.
Enī dico q̄ nās est pole. v̄z, nulla ppō est negatiua. et q̄nū
pbabat. impossibile est eā esse verā. cēdo. Et q̄nū dicit̄. ergo
est impossibilis. nego. q̄nāz, qz ad hoc q̄ aliqua ppō dicatur
possibilis. nō re^o p̄ possibile sit eā esse verā: sed sufficit q̄
sc̄pō esse. vel aliquā sic erit sicut per eā significat. **C** Ex q̄
infero q̄ aliquā possibile ip̄ossible est esse verū sine noua
ip̄positiōe termino. p̄z statiz de ista. nulla ppō ē negatiua
que est possibilis: q̄ forte cras sic erit: q̄ nulla ppō erit
negatiua: et q̄ ip̄ossible sit ipsa esse verā. pbab lat̄ bñ i
arguedo ad questionē. **C** Ulteriō dico q̄ ad veritātē adi-
ctionalis nō requirif q̄ si aīs sit verū: vel si ois posit eē
verū q̄ nās si verū: vel possit esse verū. p̄z statiz in ista. si
ois ppō est affirmatiua. nulla ppō est negatiua. aīs enim
pot̄ esse verū. et nās ip̄ossible est esse verū. Sed ad veritā-
tē adictionalis requirif q̄ si ita est sicut significat aīs.
sic est sicut significat nās: mo aliquā esse nātis: repugnat
veritatis: is tamē sic eē sicut significat q̄ nās. necel-
fario sequit ad veritatē aītis: et hoc est qd̄ aly dicunt. sub
bis verbis q̄ aliqua est nā bona cui "act" exercit^o nātis
repugnat veritatē aītis. nibilomin⁹ act⁹ signat⁹ nātis nō
repugnat. sed se' necessario ad veritatē aītis. et ita recte ē
in ista. si ois ppō est affirmatiua: nulla ppō est negatiua.
et recte sūlī mō ad q̄rtā. **C** Ad s^o dico q̄ chimera nō est
chymera significat taliter q̄liter ē: q̄ significat chimeraz
nō eē et ita est. igūz. **C** Ad sextā cōsimili mō. et sic p̄z q̄.

CPropter quod uniusquodque est tale et illud magis. **Questio. XII.**
Deodecimo querit. **vtrum ista**
ppter quod uniusquodque est tale et illud magis. Et ar-
guit primo quod non namely ppter dicit habituidinez
alicuius cause. modo siue dicat habituidine cause efficietis: seu
finalis: seu formalis: siue materialis. probatur quod predicatur ppter sit
falsa primo de efficietate. nam hoc invenia ppter vijnū: nec se-
quuntur vijnū magis interiebantur. **C**Secundo. aer fit calidus et cale-
fit ppter solē: nec sequitur ppter hoc. sol est magis calidus
quam aer: sol enim non est calidus qui sit productus caloris. si-
quis enim dico solē tageret non sentiret calorem: ex eo quod cor-

Questio

pora sup' celestia nō habet tales q̄litates tāgibiles eis ipsi-
cas. **T**ertio. ferrū est calidū ppter ignē: nec tñ ignis ē
magis calidus. ferrū.n.calidū int̄sūs calefacit: t̄ int̄sū
ledit. iḡt̄ est magis calidū q̄ ignis. iḡt̄ falsūz ē ppter qd̄
vnūq̄d̄z r̄. **Q**uarto sic. plato est hō ppter patr̄ suūz
sorte: tñ nō sequit̄ ppter h̄z for. sit magis hō. **Q**uin-
to. celū mouetur ppter intelligentiā. nō sequit̄ ppter hoc
q̄ intelligēt̄ magis moueat̄. si igit̄ rōne cause efficiētis
falsum est ppter qd̄ vnūquodq̄ r̄. **S**exto pbatur q̄
nec in genere cause formalis pdicta ppositio cōtineat ve-
ritatē. nam paries est albus. ppter albedinē. nō tamē seq-
tur q̄ albedo ē magis alba. albedinē enī nō dicim⁹ ē al-
ba. ergo etiā nec albedinē dicimus esse magis alba q̄
parietis. **C**Septimo pbatur q̄ pdicta ppositio nō ha-
beat verū in genere cause materialis. nā homo est corru-
ptibilis ppter suā materiā: nec ppter hoc sequit̄ q̄ mā ho-
minis est magis corruptibilis. materia.n.hoīs est ppetu⁹
corruptibilis. iḡt̄ ipsa nō est magis corruptibilis aliq̄.
Octavo pbatur q̄ nec pdicta ppō habeat veritatē in
genere cause finalis. nā tunc Aristō. per istā ppōne nō p̄-
baret q̄ pmissa magis sciref̄ q̄ xclō: s̄ magis ecōuerio.
videlicet q̄ xclō magis sciref̄ q̄ pmissa: sed hoc est fal-
sum: t̄ falsitas patet ex eo q̄ Aristō. per pdicatz ppōnem
sc̄edit pbore q̄ pmissa magis sciat̄ q̄ xclō: t̄ nō q̄ xclis-
sio magis sciat̄ pmissa. nā tenet ex eo q̄ pmissa scium-
tur per xclōne tanq̄ per finem. Si igit̄ in genere cause
finalis verū est q̄ ppter qd̄ vnūquodq̄ tale: illud ma-
gis sequeret̄ cōclusionē magis sciri q̄ pmissa: ex eo q̄ p̄
missa sciu⁹ ppter cōclusionē tanq̄ p̄ finez.

In oppositum est Aristoteles in p̄mo hui⁹ qui
ponit istaz ppositionē seu istud
principium. ppter qd̄ vnūquodq̄ r̄.

Ista p̄positiō nō habet omnino veritatē n̄
si modifīcet̄ aliq̄t̄. **O**poz-
ter ergo si dicta p̄positio deberet habere veritates q̄ illud
pdicatz in quo aliqua adinuicem cōparant̄ fm̄ magis ⁊
minus insit vtriq̄ illoz que adinticez cōparant̄: t̄ pro-
pter hoc nō sequit̄. si homo est ebrius ppter vīnūz q̄ vī-
nūz sit magis ebriu⁹ ex eo q̄ esse ebriuz nō competit vīno.
Similiter nec sequit̄ ppter hoc q̄ si aer formaliter est ca-
lidus ppter solez q̄ ergo sol sit magis formaliter calidus.
pter hoc q̄ sol nō est formaliter calidus. **S**ecundo regri-
tur. q̄ illud pdicatz insit ambobus vel posuit iesse s̄z ma-
gis ⁊ min⁹: t̄ ppter hoc nō sequit̄ si plato est homo ppter
sorte patr̄ suūz: q̄ ergo for. sit magis homo q̄ plato: q̄ ly-
bomo nō dicit̄ de his fm̄ magis ⁊ min⁹. **T**ertio requi-
rit̄ q̄ illoz que sic adinicez cōparant̄ vīnūz sit causa al-
terius: nō solū simpliciter in essendo: s̄z etiā in causando cē-
tale: t̄ ppter hoc nō sequitur dominus ppter edificatores
est: t̄ dormus est alba. ergo dominicator est magis albus.
domicator enī q̄t̄nis sit causa essendi dominus: tamē nō ē
causa q̄ dom⁹ sit talis: vīptra alba vel nigra r̄. **Q**uar-
to requiris q̄ tali causa solū cōueniat actus caliditatis re-
spectu illius effectus. si enī cōueniret pluribus nō posse-
mus excludere de aliquo q̄ esset magis tale. verbi gratia.
posito q̄ tu diligis for. ppter platonē. ppter ciceronē: ⁊
ppter roldūz: nō sequit̄ tu diligis sorte. ppter platonē,
q̄ magis diligis pla in casu enī in quo diligis for. ppter plato-
nē. ⁊ ppter ciceronē r̄. vt illis pficiat̄ ⁊ bñ faciat tu potes di-
ligere sorte magis q̄t̄ aliquid aliū istoz: tamē diuīsim⁹: q̄
tu diligis iorūz ppter platonē aliquo gradu dilectionis.
⁊ pollea q̄ diligis euz ppter ciceronē. illa dilectio inten-
ditur: t̄ quia etiā euz diligis ppter rolandū adhuc inten-
ditur: t̄ sic dilectio qua diligis for. ppter platonē pōt̄ cē itē-
for. q̄ sit dilectio aliqui⁹ illoz diuīsim⁹. ppter hoc ergo q̄ plati-
oni nō solū augeniat̄ ex causa dilectionis ppter quā p̄līgo for.

Drimus

pter hoc nō sequit̄. diligō s̄or. ppter platonē ergo magis diligō platonē. C Ex hoc infero q̄ possibile est magis credere alicui xclusioni q̄ alib⁹ pmissis: ex q̄bus ipsa deducit. Vbi ḡra. posito q̄ sit vna xclusio: puta a. que p plures rōnes pbabiles sit deducta: tūc pma rōne pbabili facta credulitas qua credo ipsi a. est equaliter int̄esa. 2. aut rōne pbabili facta agēte a xclusione creduliter de a. est magis intensa: t̄ sic viteri⁹. 3. sic tot possunt fieri rationes pbabiles ad a. xclonē q̄ credulitas ipsius a. ē magis int̄esa q̄ sit credulitas aliquariū pmissarū pbabilit̄: ex quib⁹ ipsa deducit. veruz est tamē q̄ pma rōne facta nō statiz credulitas a. xclusionis est int̄erior q̄ credulitas pmissarū: ex q̄bus est deducta: sed cda rō facta ad a. credulitas xclusionis ipsius a. potest esse int̄erior q̄ sit credulitas pmissarū pme xclusionis: etiā q̄ sit credulitas pmissarū scde cōclusionis. t̄ sic ultra ppter ista etiā vltimā modificationē nō sequit̄ ppositū ē ppter māz. ḡ inā magis est: q̄ nō soli māterie suenit esse causaz ipsius cōpositi. C Sed cōtra si b̄ esset quod iaz dictū est in ista vltima modificatione: segn̄ q̄ de illa pmissa posser cōcludi q̄ magis sciref q̄ xclusionē psequētia t̄z. ex eo q̄ nulla pmissa se sola facit scire xclusionē. C Kēpōdēf q̄ i dēmōstratiōe alicui⁹ xclonē neutra pmissarū est totale aīs: sed totale antecedēs est yna ppositio copulatiua cōposita ex maiori ⁊ minori ⁊ illa cōclusione: et illa se sola posita est causa q̄ sciat xclusio: et illa etiā magis scit q̄ xclonē: et cū illa nō sciat nisi eius quilibet pars sciat: sequit̄ etiā quālibet pmissarū magis sciri q̄ pmissarū. Ista ppositio se modificata pono ista xclusionē q̄ ipsa est vera: sed hoc nō potest pbari dēmōstratiue: quia pncipia sunt idēmōstribilia. potest tamē aliqualiter persuaderi ⁊ declarari ex ppterclariter sic Aīz. declarat eaz in lñā si aliquis diligit aliquē ppter pecunia. ille magis diligit pecunia. pdicis p̄pō potest ex ppterclarificari in pbl⁹ alijs.

Ad rationes, ficit pma aditio q̄ ē ebriū nō cōuenit vtriq; nō enīz cōuenit vino. C Ad scđam dico q̄ etiaz ibi deficit pma aditio: q̄ soli nō suenit esse calidus formalis q̄ quis sibi bñ sueniat ēē pductiū caloris. C Ad tertiu potest dici q̄ ferrū nō est magis calidū q̄ ignis: sed tamē quia ferruz est magis densuz ⁊ magis cōdensu q̄ ignis ferrū sentit ⁊ indicat magis calidū q̄uis sit ei latetur inior caliditatis q̄ in igne. vnde si esset aliquid calidū nō habēs nisi quattuor gradus caliditatis: si illud cōdēfatur sine appositione alicuius gradus caloris sentiretur ⁊ indicaretur calidius q̄ ignis per cōdēnsationē sue māterie. nō tamē sequitur ex hoc q̄ ipsuz esset calidū magis īmo pōt ēē minus calidū: si indicet per tactū magis calidū q̄ ignis. Alter potest dici q̄ ferrū nō est calidū ppter hoc q̄ ignis est calidus: sed ppter hoc q̄ ignis est calefactiū verbi ḡra. aer nō est calidus ppter hoc q̄ sol sit calidus: ppter hoc q̄ sol est calefactiū. C Ad quartā. plato ei homo ppter s̄or. patrē sūi. dicendū q̄ hic deficit scđa conditio: q̄ ese hominē nō inest patrī ⁊ filio fm̄ magis ⁊ mānus. C Ad quintā. dico q̄ hic deficit pma cōditio: q̄ in cōelligēti nō cōuenit moueri. C Ad secundā ratione pncipialez de albedine ⁊ pariete: dico q̄ ibi deficit pma aditio q̄materie nō suenit esse corruptibile: q̄uis ipsa possit e subiectū generationis ⁊ corruptionis. ⁊ hoc intellexit cōmetator pmo phycou cū dixit. materia est illud q̄d in re veritate generat ⁊ corrupti⁹. i. qđ i rei vitate ē subz gnātis ⁊ corruptiōis. C Ad ortus. dico q̄ nō pcedit ex eo q̄ nulli pmissarū soli ēē cām s̄nis: t̄ sic p̄s questio tota.

CQuare siquidē scimus p̄ prima t̄ credimus
illa quidem scimus t̄ credimus magis; quoniam
et ppter illa t̄ posteriora. **Questio. XIII.**

XIII

Ertiodecimo queritur. vtrum ne-
cessarium sit magis
scire pmissas q̄ coclusionē. Et arguit pmo
nō sic. nō est necesse pmissas scire; nec ē neces-
se scire conclusionē. ergo nō est necesse magis
scire pmissas q̄ xclusionē. sequētia tener. antecedēs p-
batur. q̄ tam pmissa q̄ coclusionē possunt nō sciri. ergo nō
est necesse aliquod illorum sciri. **C** Secundo. nā ista coelū-
sio luna est eclipsabilis potest sciri; q̄ forte ad sensus ap-
paret luna eclipsari; t̄ tamē pmissa ex quibus illa propositio
est deducibilis t̄ demonstrabilis possunt esse ignote et
possunt esse difficilis inquisitionis. ergo ad hoc q̄ coelū-
sio sciatur nō est necesse q̄ pmissa magis sciant. **C** Terti-
o. illud cuius notitia est perfecta non excedit ab aliqua
alia notitia; sed notitia coelusionis est perfecta. igit̄ nō ex-
cedit a notitia pmissarū; t̄ per cōsequēs pmissa nō magis
sciunt q̄ xclusionē. maior est nota. q̄ illud est pfecte album
quo nihil est albinus. ita etiā videt q̄ perfecta notitia sit
qua nō est aliqua intēsior notitia. sed minor pater. q̄ si no-
titia coelusionis nō esset pfecte nota et seita; tunc coelusionis
demonstratio nō sciret scītia pp̄missione dicta; qd̄ ē
linconielez in pmo huius. **C** Quarto. nā Aristotele. dīc in gn-
to phycoz: q̄ min⁹ albiū p̄ admixtionē suū ḥy; puta ni-
gredinis. t̄ minus caliduz p̄ admixtionē suū ḥy; puta fri-
giditatis; ex quo videtur sequebitur si notitia coelusionis es-
set remissor q̄ notitia pmissarū q̄ hoc cēt per admix-
tionē sui cōtrary; puta errore vel dubitatione; sed hoc
est falsum. nam cum notitia coelusionis demonstrare non
est permixta aliqua dubitatio; aut aliquis error. **C** Qui-
to. coelusionis prop̄missione scitur. p̄ncipia seu pmissa nō le-
untur pp̄missione; sed scītūr scientia minus pp̄iae dicta.
q̄ sit scientia coelusionis demonstratorū; igit̄ t̄. maior
est nota. minor pater per liconielez in pmo huius. Vbi po-
nit distinctiones ipsius scire. **C** Sexto. notitia coelusionis
demonstrat; t̄ notitia pmissarū indemonstrabilis sit no-
titię distinctę specie. ergo nō sunt adinuicē cōparabiles.
sequētia tener per Aristotelē in septimo phycoz. nā que-
debet adinuicē cōparari debet esse eiusdem speciei. antec-
dens pater per Aristotelē in sexto eth icoz. etiā per lice-
nięs in pmo huius. qui notitię coelusionis vocat scītia
am; t̄ notitię pmissarū intellect⁹; per qd̄ volunt et inten-
dunt notitię coelusionis esse distinctę specie a notitia p-
missarū. **C** Septimo. si pmissa magis scirent q̄ coelū-
sio; sequeret q̄ notitia pmissarū excederet notitia coelū-
sionis. cuz ergo omne excedens cōponatur ex excessio vi-
simili excesso; t̄ ex illo in quo excedit; sequitur notitia p-
missarū esse composita ex notitia coelusionis; vel ex simili;
sed hoc est falsum. nāz si notitia pmissarū di-
stinguit specie a notitia coelusionis; tunc nullus gradus
notitia pmissarū est similis notitię coelusionis. **C** Octau-
o. p̄ncipio; seu pmissarū indemonstrabilis nō habent
notitię. igit̄ falsus est q̄ necesse sit magis scire pmissarū
q̄ coelusiones. cōsequētia tener. antecedēs pbat. nam si
baberemus notitię pmissarū suue pncipiorū; vel illa ef-
set nobis inata; vel per doctrinā acquisita. nō pmo mode-
quia intellectus noster in principio est sicut tabula rasa in
qua nihil est pictum per Aristotelē in tertio de anima. si
si cognitionē pncipiorū esset nobis innata; hoc esset falsus.
videlicet q̄ intellectus noster in principio est sicut tabula
rasa t̄. nec potest dici scdm; q̄ si doctrina pncipiorū ad-
quireretur in nobis per doctrinā; tunc fieret in nobis ex
aliqua persistenti cognitione; hoc est falsum. consequētia
tener per Aristotelēm in pmo huius. cum dicit. Omnis
doctrina; t̄ omnis disciplina t̄. sed falsitas probatur. q̄
tunc principia non essent pmo nota: qd̄ iterū est contra
Aristotelēm in pmo huius.

Oppositum arguitur auctoritate Aristotelis in principio huius. caplo. z. vbi dicit q̄ necesse est magis scire p̄missas q̄cōtēnēt. ppter hoc. naz p̄lo sc̄f. ppter p̄missas. z p̄ncipiu est. pp q̄ vñq̄d̄q̄ tale z illud magis. iuḡ p̄misse magis sc̄fūt q̄cōclusio.

In ista questione p̄ponā aliq̄s ḥnes de q̄st̄o. 2º dubitab̄s de aliqua illaruz ḥnuz. 3º virū notitia principiorū sit nobis innata.

Quantum ad primum

illa . possibile est
aliqua xclusione demōstrari per alias pmissas ; et tamē
postea illa cōclusio demōstrata : illa demonstratiō nō
oblitia cōclusio magis et firmius scitur q̄ pmissa : ex q̄bus
illa cōclusio p̄us erat demōstrata . pba . nam sit a. xclusio
demōstrata per c. b. pmissas . adhuc potest demōstrari p
d.e. pmissas euidentiores et certiores : q̄ a. xclusio demon-
strata per d.e. pmissas magis scitur q̄ p.b.c. pmissa sciebā
tur : per quas a. xclusio p̄ erat demōstrata . potest . n. sic eē
q̄ b.c. pmissa nō sunt pncipia indemōstrabilia : sed sunt p.
positiones demōstrabiles vel demōstratiōe ex multis p-
cessib⁹ priorib⁹ : et multis prosyllogiātib⁹ . q̄ d.e. pmissa
per quas postea a. cōclusio demōstrabili sunt pncipia ide-
mōstrabilia . in illo ergo casu a. xclusio demōstrata p.d.e.
pmissas magis scitur q̄ scilicet d.e. pmissa : p. quas a. 3 pri-
us demōstrabat . Et sciēdū ē q̄ illud sepe accidit in sci-
entia nāli : q̄ pmo per alias pmissas euidentiores pmissa
poribus cōclusio magis scitur q̄ scilicet ipse pmissa p
quas demōstrabat p̄us : tunc per illas xclusionē recurredi-
mus ad pmissas priores ipſis demōstrando per illas p̄nē
que p̄us erat demōstrata per ipſas . Secūda cōclusio .
necessē est pmissa esse notiores xclusionē tūc quādo illa
cōclusio demōstrat per illas pmissas . pba . q̄ nisi sic eēt
comitteret petitiō pncipij : sic nō eēt demōstratio . z° ad
idez. pmissa quādo p ipſas demōstrat xclusio notificant
xclusionē . igit pmissa debet esse magis note tunc quādo
per eas xclusio demōstrat . sequētia tenet ex eo q̄ min⁹
notū vel equaliter notū : nō potest notificare magis no-
tūz : vel eque notū . Tertia xclusio . oportet semp pmissa
se eē notiores sua xclōne si fuerit demōstrata solū per il-
las . s. vna demōstratiōe : illa nō oblitia . p̄z auocozitate
Bristo . ppter vñqdq̄z t̄c . sed in cau posito ppter illas p-
missas eē scitas xclo est scita : t̄ nō ppter alias . igitur t̄c .

Quancuz ad secundū potest dubitari con-
tra xclusionē scdaz
et tertia, nā si oportet pmissas magis scire q̄ xclusionē;
tūc quādo xclo demōstrat̄ per eas: sequit̄ q̄ xclusio ali-
cui⁹ dictionis cēt min⁹ nota vel equal⁹ sicut in syllī diale-
ctici; sed hoc est falsuz, et satisas p3, qz notitia xclonis syl-
logismi dialectici est cū formidine, syllogism⁹ enīz diale-
cticus nō est syllogism⁹ facies scire; sed opinari, cuiuscūq̄
aut̄ demōstratiōis notitia xclusiōis est sine formidine: eo
q̄ demōstratio est syllogism⁹ faciens scire, sed nā pbaf.
nā sit vna xclusio puta a, q̄ demōstre ex b,c,pmissis: tūc
b,c, pncipia sunt magis nota q̄ a, xclo demōstre b,z ex
a,xclone demōstrata; tunc b,xlo est minus nota q̄ a, de-
mōstre 4°.d,xlo ex e,xclone iterū d,xlo erit min⁹ no-
ta c,xclone: tūs vltra vide t̄ q̄ tandem deueniat ad vna cō-
xclusionē demōstratiōis que min⁹ sciat q̄ xclusio syllī dia-
lectici; cū notitia xclonis syllogismi dialectici nō sit in ifi-
nitū remissa. **C** Scdō, si xclo cēt vera sequit̄ q̄ alicui an-
tecedēt alicui⁹ n̄e cēt entidēs: t̄ f̄ sequētia n̄tis ad an-
tecedēs: t̄ illi aīs cēt entidēs, et nullo mō n̄s, hoc vide-
tur et falsuz, aliq̄s aliq̄s aīs sciat ee veruz: t̄ sequētia
n̄tis ex antecedēre ee bonā, raduertat, nō ē verisile qn
etia sciat sequēs esse veruz: cū ex vero nō se nisi veruz,
et sequētia pbaf, nā ex quo xclo demōstrationis est minus

enidēs q̄ sūt p̄missē. sit ḡ xclūsio a. t̄ p̄missā b. t̄ xclūsio quis se' a. ex b. sit e. t̄ sit a. enidēs sicut z^ob. enidēs sicut tria. t̄ sit e. enidēs sicut tria. tūc remittant a. b. cui dētie in hora vñiformiter in fine horæ: in q̄ enidēta est remissa vñq ad non graduz. adhuc enidēta ipsius b. est sicut vñ. t̄ sit e. est enidēta sicut vñ. iḡ tūc antecedēs alicui enidēs t̄ sit e. c. cuz ipsius a. nulla sit enidēta: q̄ remissa ē vñq ad nō graduz se' aliq̄ posse habere enidētiaz de antecedēte. si' de sequētia sequētis ad antecedēs: t̄ nullā de p̄ntē: q̄d fuit pbādū. Lertio pbaf. q̄ in aliq̄ sequētia p̄ntē quēs seu xclūsio est magis nota q̄d atq̄. pbaf de ista xclūsio rex sedet. q̄ rex sedet: vel nullus rex sedet. hoc antecedēs est mihi dubiu: t̄ tamē sequētia est a me scitū: t̄ sequētia est bona. q̄ antecedēs sit mihi dubiu: ps. q̄ iam dubito regez sedere: sed q̄ sequētis sit a me scitū. ps. ad veritatē disiūctiue sufficit alterā partē esse vera: t̄ scio q̄ alterā pars disiūctiue est vera: ex eo q̄ ipsa est coposita ex partibus sibi nūc cōtradicētibus: t̄ scio q̄ duo cōtradicētia non possunt simul esse vera: nec falsa. iḡ scio p̄dictā disiūctiua esse vera: sed q̄ sequētia sit bona. pbaf. q̄ a q̄ liber ca^{ad} at vñā disiūctiua cui^o ipsa est pars: est bona cōsequētia. Ad rōnes respōdetur ad p̄maz quādo dicit. sequere q̄ xclūsio alicuius demissiōnis ēē minus enidēs q̄ xclūsio syllogismi dialectici. negat sequētia. vñde notitia xclūsionis syllogismi dialectici est alterius spēciei a notitia xclūsionis ipsius demōstratiōis. iḡ quātu: cumq̄ notitia xclūsionis syllogismi dialectici intēderetur in sua specie: t̄ in sua perfectione nunq̄ attingeret notitiā xclūsionis demissiōne: nec fieret equalis sibi. si' quātu: cumq̄ notitia conclusionis demōstrationis remitteretur in sua specie nunq̄ fieret equalis notitię conclusionis syllogismi dialectici. t̄ est recte simile de istis duabus notitiis: sicut de alijs individuis distinctarū specieruz. vnde quantūcumq̄ alia: ascenderet in linea sue perfectionis nunq̄ attingeret p̄fectionē hōis: q̄ per alia linea est ymāgināda p̄fectio hōis. t̄ p̄ alia p̄fectio alia. Ad z^om̄ seq: t̄rū q̄ aliquia sequētia eset enidēs. t̄ similis eius ante: dens: t̄ sequētis nullo mō euīdēs. negat sequētia. t̄ quādo pbaf. sit enidēta p̄missarū sicut tria t̄c. admittit: t̄ euīdentia xclūsionis sicut duo iterū admittit. Et quādo ylre riū arg'. remittant ista vñi' ita q̄ ad p̄missarū sicut tria t̄c. admittit. t̄ euīdentia xclūsionis requiriſt vñ gradus eius p̄missarū est remissus t̄ corruptus: t̄ etiā vñ gradus eius sequētia sit remissus t̄ corruptus. dico q̄ hoc nō est possib: le. vnde euīdēta p̄ncipu: t̄ euīdēta sequētia. t̄ euīdēta xclūsionis nō possunt ita vñ remitti. vnde ad depeditio: nez vnius gradus euīdēta p̄ncipu: nō deperdiſt vnius gra: dus euīdēta xclūsionis: ex eo q̄ ad p̄ductionē vñi' gra: dus euīdēta xclūsionis nō sufficit vñ gradus euīdētie p̄ncipu: t̄ vnius gradus euīdēta sequētia. sed si tres gra: dus euīdēta p̄ncipu: cuz trib^o gradibus euīdēta sequētia generat duos gradus euīdēta xclūsionis: tūc ad p̄du: ctionē vnius gradus euīdētie xclūsionis requiriſt vñ gra: dus cum dimidio euīdētie p̄ncipu: t̄ vnius gradus cu dimidio euīdētie cōsequētia. t̄ ppter hoc etiōz tamē ad remissionē vnius gradus cu dimidio ipsius p̄ncipu: cu re: missione seu degrediōne vnius gradus cu dimidio euīdētie sequētia bene deperdiſt vnius gradus cu dimidio euīdēta xclūsionis. t̄ sic ps q̄ euīdēta xclūsionis nō p̄t vñ remitti cu gradib^o euīdētie sequētia: t̄ p̄missarū. vnde q̄cito euīdēta xclūsionis ē remissa vñq ad vñ gradū: tūc vel eū p̄ne est remissa vñq ad vñ gradū: vel euīdēta p̄missarū: vel ambe siml. Et est si' de istis remissionibus: sicut de gra: du corporis luminosi t̄ gradu acto a corpore luminoso in medio. vnde sit a. corpus luminosum: t̄ gradum luminis sicut tria agat in medium gradum luminis sicut duo.

Seruit est q̄ medius corp⁹ luminosus nō pōt vni remitte re gradū luminis,nā sī sic,qñ vñ⁹ gradus luminis in me dio deperderetur:etiam vñus gradus corporis luminosi deperdere: t̄ sic quādō totū lumē cēt corrupciō adhuc corpus luminosus haberet vñ gradū luminis,t̄ si sic q̄ situr,yel adhuc illuminaret me⁹ vñ⁹ nō sī dicit q̄ sic ergo nō totū lumē in medio est corrupti⁹,t̄ si sic:tūc ad remi sione seu expeditiōne duoz gradū ipsius luminis corpo ris luminosi nō depderent duo gradus luminis ipsi⁹ medi⁹;qđ fuit p̄bādu. Si aut̄ dicit q̄ corpus luminosus ha bens vñ gradū lumis nō illuminat mediū. H̄ est falsuz: q̄ agēs nāle applicatuz passo susceptiu⁹ sue actiōis nō i peditū agit in ipsi⁹. Ad tertia dico,q̄ nō est ipole q̄ in aliquia nācāria nō magis sc̄iat q̄q̄ ans,sed tū in cōfē quētia nēcāria que ē demōstratio:os ans eē magis noti⁹ q̄x celo,vnde ppuz est demōstratiōis q̄ sit ex notioribus. q̄ quis omnis cōclusio demōstratiua sit sequentiā necessaria: nō tū in oīs cōsequētia necessaria est demōstratio.

Quantum ad tertium

no⁹ q̄ notitia p̄cipioz nō p̄pē d̄cīt sc̄ia ex eo q̄ nō ē habit⁹,acq̄sīt p̄ demōstratiō:is p̄pē loquēdo notitia p̄cipioz vocat intellect⁹: sīz nō vocat i tellectus:eo q̄ sit ipsamē potētia intellectu⁹:sed vocat intellectus:q̄ intellectus nō ex vītute aliquoꝝ p̄intētoꝝ determinatiū intellectu⁹ ad assentiēdu⁹ assentit eis,sī p̄cipioꝝ: sed ideo q̄ intellectus ex sua nā inclinat⁹ est ad assen diendū eis sine hoc q̄ determineſt aliud. Notitia aut̄ p̄clonis demōstrate vocat sc̄ietā: nō intellectus:pter hoc q̄ intellect⁹ nō ex se solo determinat ad assentiendū eis: sed ex notitia p̄cipioꝝ: t̄ notitia eui⁹ sc̄ietā p̄clonis ex illis. Sc̄io nota q̄ duplicita sunt p̄cipia idemōstrabiliā,quēdā enī sic se habet q̄ rōnes illoꝝ terminoz mani feste se includūt vel excludūt:sc̄ito quid noīs terminoz. Alia aut̄ sūt p̄cipia idemōstrabiliā: quoꝝ rōnes terminoz nō manifeste se includūt vel excludūt,exemplū p̄m̄ aliqd est aliqd,aliqd est hō,hō ē aīal,nō 2⁹ idez sīl ē t̄ nō ē ē,irrōnale nō est rōnale,ex⁹ secūdi,ignis est calidus,rebarbarū sanat colera⁹. Tūc sit p̄ma celo,p̄cipia p̄mo enō dicta statim capiunt ab intellectu:cu⁹ sibi p̄sentent sc̄ietā qd noīs,pz,q̄ intellect⁹ ex sua nā inclinatus est ad as sentiēdu⁹ veroicū sibi p̄sentent:cu⁹ ergo illa p̄cipia p̄mo Dicta sint evidētiūna ex eo q̄ rōnes terminoz pdictoz p̄cipioꝝ manifeste se includūt vel excludūt,sequit q̄ statiz q̄ intellectu⁹ p̄sentant ppter eoz evidētiā intellectus eis assentient recte,q̄cīto ꝑobustibile bene dispo situz ad cōbūredū p̄sentant ipsi igni cōbūrit per actionē ignis in ipsi⁹. Sc̄io celo,p̄cipia sc̄io mō dicta cu⁹ p̄ sentent intellectu⁹ nō statiz capiunt ab intellectu:nec statiz intellect⁹ eis assentit, t̄rō būi⁹ est:q̄ ppter hoc q̄ rat iōes terminoz raliuz p̄cipioꝝ nō manifeste:nec enidē ter se includūt vel excludūt:nō sunt ita eui⁹ q̄ intellect⁹ statiz eis assentient,oz p̄mo de illis p̄cipioꝝ iudicare p̄ sen sum:toſt esse memorīa pluriū et experientiā,verbi gra. si alicui p̄sentent h̄ p̄cipiū ignis ē calidus,t̄ posito q̄ nunq̄ tetigisse ignē. Adhuc si pponeret sibi ista,oīs ignis ē calidus:nō assentiret ei:led ad hoc q̄ aliquis firmiter as sentiat isti,oz ignis ē calidus,oz q̄ pluriſ senserit ignē ēē calidus: t̄ q̄ de hoc bēeat memoria:tūc intellect⁹ atte diens ad hoc q̄ eadē ratio est de vno sicut de alio:t̄ nunq̄ sūt expertus oppositū:format sibi hoc p̄cipiū,oīs ignis ē calidus: t̄ illi assentit: t̄ quis assentiēdo t̄ in formādū hoc p̄cipioꝝ intellectus indiget iudicio sensus:tn sensus nō determinat intellectus ad assentiēdu⁹ ex p̄sistēte t̄ iudicio sensus et memoria pluriū et experientiā. Sc̄io nec notitia p̄cipioꝝ p̄mo mō dictoz: nec sc̄io ē nobis i statia,oz,q̄ i p̄ncipioꝝ intellectus est sicut tabula rasa:t̄ nu

laz habēs notitiā: sed noticia p̄ncipiō. Et in nobis a quib⁹
sita, nō tamē per doctrinā p̄ne loqui. sed p̄e doctrinā q̄ il-
la est ex notioribus habētibus poterit ad determinātiōnē ad
assentendū illi quod acquirit per ratiōnē. Et in nobis nō null⁹
la sunt aperiōta declaratiōna intellec⁹. sed ad assentēdū
ipsi⁹ p̄ncipi⁹. sed notitia p̄ncipiō. Et in nobis acq̄uit̄ de
novo sc̄i. Et ignis cōbūrit vñū cōbūstib⁹ de nouo sibi ap-
p̄ximātū. ynde sicut ignis ex sua natura cōbūrit cōbu-
stib⁹. et nō cōbūrit i⁹ sibi. nisi sibi applicet̄. ita intellectus
naturae iclīr. at⁹ est ad assentēdū p̄ncipi⁹ si sibi p̄sent̄: et
nō assent̄ ele nisi sibi presententur: et si sibi p̄sent̄ de
nouo: assent̄ eis de nouo.

Ad rationes. Ad p̄mā dico q̄ cōditionaliter ye-
rū est q̄ necesse est magis scire p̄n-
cipia q̄ cōclusionē ex ipsis deduciā. si aliqua dū sciri o⁹
q̄ p̄mis̄ ille magis scian⁹ q̄ xclusio. et sic solūk argumē-
tu⁹. Ad z⁹m. dico q̄ q̄uis len⁹ pos̄it cognoscere lunā
eclipsari: vel q̄uis possit cognoscere lunā esse eclipsabi-
lem: sine q̄ ḡ cognoscet̄ p̄missas ex q̄bus hec ēt demō-
strabilis: tamē nō possit cognoſcere nec sc̄i. et ppter quid
luna sit eclipsabilis: vel eclipsēt̄. si nō cognoscit̄ p̄missas
ex q̄bus hoc est demōstrabile. et ideo q̄uis aliqua cōclu-
sio bene cognoscit̄ quo ad q̄ est: nō sine notitia p̄misarū
ex quib⁹ ipsa est demōstrabilis cognoscit̄ ppter quid: cū
tamē nō cognoscit̄ ppter quid ita est. sicut per ea signifi-
catur sine cognitione p̄misarū ex q̄b⁹ est demōstrabilis
demōstrationē ppter quid. Ad tertīā paret per ynam
distinctionēz de pfectio. ynde notitia cōclusionis bene ē
perfecta in suo genere: cū hoc tamē nō potest stare q̄ sit
yna alia notitia perfectior et itēsior in alio genere ex quo
ipsa non est si perfecta. Ad quartā. si notitia cōclusi-
onis esset minus nota q̄ notitia pfectio hoc ēt ppter ad-
mixtionē cōtrary. nā yna lumen potest ēt minus in-
tensu⁹ alio sine p̄mixtōe cōtrary. ppter hoc q̄ lumini ni-
bil est contrarius: et ita si in pproposito: et quādo dicitur q̄
Aristo. in s̄phycoz. minus albu t̄c. dico q̄ Aristo. hic in-
telligit de qualitatib⁹ ad quas pprie est mot⁹ et babētib⁹
xtrā in natura. sic autē ēt est de sc̄iē nec de lumine:
Ad quintā. xclusio sc̄iē p̄p̄issime. ergo pfectissime. ne-
gat sequētia. et ratio buius est. nā hoc nomē sc̄iēta ipso-
tu⁹ est pncipal⁹ ad significātiōnē notitiā alicui⁹ acquisitam
per demōstrationē. ppter hoc notitia cōclusionis dici-
mus pprie esse sc̄iēta: notitia p̄ncipi⁹ nō dicim⁹ prope
loquedo esse sc̄iētaz p̄ncipi⁹. nō dicim⁹ p̄ se
loquedo esse sc̄iētaz sed intellectuz. et ideo q̄uis notitia
cōclusionis dicat sc̄iēta p̄p̄issime accipieđo hoc nomē
sc̄iēta: tamē ex hoc nō sequit̄ q̄ notitia xclusiōnē sit per-
fectior notitia q̄ notitia p̄misarū sive p̄n. Ad sextā
zetiā ad septimā dico q̄ ben. pb̄at b̄ notitiis ēt adin-
vīce cōparabiles sive aliquā mēsurā certā et pportionē: ni-
bilominus bene sunt adinuicē cōparabiles absq; aliqua
certa pportionē et mēsura. Ad octauā p̄ ex. 3. articulo.
Nō solum autē oportet principia magis co-
gnoscere et magis ipsis credere q̄ci qd̄ demō-
strat̄: sed neq; aliud ipso credibilius esse: neq;
notius oppositis p̄ncipi⁹ ex quibus erit syl-
logismus.

Clartodccimo querit. vtrū intellectus oppositus p̄morū p̄ncipioꝝ possit assentire. Et arguit p̄ q̄ sic. intellectus p̄mis p̄ncipis potest dissen-
tire. ergo potest coruꝝ oppositus assentire. an
tecedēs probat. nisi intellectus p̄mis p̄ncipioꝝ possit dis-
sentire. sc̄qr̄t q̄ intellectus nō eēt p̄ libera. n̄is est falsus.
et falsitas nota est ve se. sequētia tꝫ. ex eo q̄ intellectus.

considerans circa pma pncipia necessario eis assentiret & non posset eis dissentire. Seco ad idem assensus quo intellectus assentit pmissis pncipijs potest remitti per rones probabiles ad oppositum usque ad unum gradum: et assensus de opposito potest gessari per rones probabiles adductas vel adducendas ad oppositum pmissi pncipijs. Igit videat & intellectus possit assentire oppositis pmissis pncipijs. Tertio circa pncipia pma contingit dubitare. Igit oppositis pmissis pncipijs contingit assentire. Sequitur tamen non pater, nam plures antiqui dubitabant de primo pncipio.

In oppositum

notissima et euidentissima in sua veritate: ita opposita eoz sunt notissima et euidentissima in sua facilitate, cum igit scilicet etio nālē iclinat⁹ sit ad assentientēdū yō sequit⁹ q̄ h̄nāz est intellectū assentire falso sibi opposito euidenti. cuž ḡ falsitas oppositorū pncipiorū pmoꝝ sit intellectui euidentissima: sequit⁹ q̄ h̄nāz est intellectū assentire oppositis pmoꝝ pncipiorū si sibi presentarent⁹ rectes sic h̄nālē inclinationem lapidis eēt ipuz ascēdere. [Scđo. nā dīc linconieſis sup p̄ b̄u]⁹ q̄ pma pncipia h̄sū se sicut ianua in domo. igit sic nemine intratē domū ḡ ianuā latet ianua: ita nemine intrantē aliquā sciētiā latent pma pncipia.

In ista questione

*dentales de quanto, 3, inci-
dentaliter poná aliquas cōclusiones de errore.*

Quantum ad primu

pncipia. qdā sc̄plexa sicut de: t̄ intelligēt̄. t̄ de illis nō ē ad ppropositū. Alia sunt cōplexa: t̄ illa sunt duplicit̄. qdā. n. sunt quoꝝ rōnes terminoꝝ manifeste se includūt̄. t̄ de illis est ad ppropositū. Alia aut̄ quoꝝ rōnes terminoꝝ nō mani- feste se includūt̄ vel excludūt̄: de illis nō intelliḡt̄ sic. Is soli de p̄mis pncipia cōplexa: quoꝝ rōnes terminoꝝ ma- nifeste se includūt̄ vel excludūt̄: de quoꝝ numero hoc p̄n-

Quantum ad secundum

Quantum ad secundum ut pma sciu-
sio q̄ ista pr̄-
cipia oīo pma sunt indēmōstrabilia. p3,qz si eēt dēmō-
strabilia oporteret q̄ eoz dēmōstratio eēt ex notioribus.
Pia t̄ p dīffōne dēmōstratiois: t̄ fallitas ɔntis p3,qz ex
quo pma pncipia sunt euidentissima; sequit q̄ nec el̄ noti-
us; nec euidentī eis. **C**ođa. si eēt dēmōstrabilia; t̄c eo-
ruz dēmōstratio eī ex p̄p̄oib;. t̄c p̄mis pncipys est ali-
quid p̄us; qb el̄ t̄yptosim; qz tūc nō effent oīo pma. p̄
Pia t̄ p dīffōne dēmōstratiois. **C**irca p̄mā xclonē du-
bitat. p̄mis pncipys aliq̄d p̄us cogiscit. igif videſ q̄ pos-
sint dēmōstrarī. Pia t̄ ex eo. nā si aliq̄d p̄us eis cognosci-
tur ex eī notitia depēdet notitia ipsoiz; t̄ videſ q̄ ex eī
possint dēmōstrarī. aīis p3,qz notitia pncipioz pcedit no-
titia terminoz; z̄ p̄moz pncipioz ērā. t̄ quyo aīis el̄ cā
possunt dēmōstrarī. ḡ t̄c. **C**ad p̄mū cōcedere bene si no-
titia pncipioz pcederet notitia alicuī cōplexi; ex cuī no-
titia depēderet notitia pncipioz. si aut̄ notitia p̄mi pnci-
py solū pcedit notitia cōplexi; ex cuī notitia depēdet no-
titia p̄mi pncipy; nō oī bz p̄mū pncipioz eēt dēmōstrabile.
Cad z̄. bene cōcederez si p̄moz pncipioz ēt cā q̄ pos-
set esse mē dēmōstratiois. sic aut̄ nō el̄ hic. **C**ođa cō-
clusio. itellec̄ nō pōt assentire oppositis p̄moz pncipio-
ruz. vbi ḡfa. itellec̄ nō pōt assentire isti p̄ codē instati: q̄
ide sit t̄ nō sit. pbaf. nāz itellec̄ est itē¹⁵ assentire fal-
sō sibi euidentī; s̄z cuī opposita p̄moz pncipioz sint euiden-
tia in eoz fallitate. igif t̄cito p̄sentent itellec̄. fal-
litas eoz est itellec̄. t̄ p̄nis statis c̄s dissentit.
Et nota q̄ xclo intelligif stāte inclinatioē itellus sicut
nūc. vel quā bz nūc. **D**ubital ɔ̄p̄ne. itellec̄ pōt nō es-

sentire p̄ncipus. i.ḡ p̄t dissentire: t̄ si sic tūc p̄t assentire
re oppositis eoz. a.n̄s p̄bat. qz intellus p̄t nō cōsiderare
circa p̄ma p̄ncipia. s̄ qn̄ intellect⁹ nō cōsiderat circa p̄ma
p̄ncipia: tūc intellect⁹ nō assentit p̄mis p̄ncipus. i.ḡ si po-
test nō cōsiderare de eis: p̄t etiā nō assentire eis. C z⁹ gra-
ue ex eius nāli inclinatioē p̄t accēdere. i.ḡ intellect⁹ p̄t
assentire oppositis p̄mo p̄ncipioꝝ ex ei⁹ nā t̄ inclinatio-
ne. a.n̄a t̄z. qz si ita est in hoc de ascensu grauiꝝ t̄ assensu in-
tellect⁹ de op⁹ p̄moꝝ p̄n⁹. a.n̄s p̄z. qz si eēt vacuū supra
tūrīz vni⁹ dom⁹ lapides illi⁹ turris ascēderēt ex nāli in-
clinatioē ad replēdū ipsūz vacuū: qz nā pb̄orret vacuum.
C Ad p̄mū qn̄ of. intellect⁹ p̄t nō assentire p̄mis p̄nci-
pus. xcedo. qn̄ lſerf ḡ p̄t dissentire. negat a.n̄a. qz nō as-
sentire nō dici aliquē actū intellus. dissentire aut̄ dīc al-
quē. vñ qn̄ intellectus de nullo cōsiderat: bene dicim⁹ qz
intellectus nō assentit p̄mis p̄ncipus: nō tñ sequit⁹ qz tunc
eis dissentiat. p̄z. qz nō de eis cōsiderat. vñ sicut nō sequit⁹
lapis nō est vidēs. glapis est cecus. ita nō sequit⁹ intellect⁹ p̄mis
p̄ncipus nō assentit. i.ḡ intellect⁹ p̄mis p̄ncipus dis-
sentit. a.n̄s eni⁹ p̄t esse verū sine r̄ite. C Ad z⁹ nego. st̄a-
te isto ordine nāli⁹ lapis possit nālī alcēdere: t̄ qui dicit
fiat vacuū t̄c. dico qz q̄cito fiat vacuū: nō manebit ordo
essentialis vniuersi. vnde q̄cito fiat vacuū: t̄ mutet ordo
cēntialis: tūc etiā haberēt aliquas inclinatioēs nāles: qz
nō habet. vñ ex quo ad pōnes vacuū mutaret ordo cēnti-
alis vniuersi verisimile ē qz nō solū grauiꝝ t̄ leuiꝝ mu-
tarēt suas inclinatioēs nāles: s̄ etiā oīa alia. C Ex quo i-
fero correlative qz si fieret vacuū intellect⁹ assentiret op-
positioꝝ p̄moꝝ p̄ncipioꝝ: t̄ tūc intellect⁹ de sua nā quā ba-
beret nūc iclinaret ad assentiēdū falsitati sibi euidētissi-
me: mō aut̄ scilicet ad assentiēdū veritati sibi euidēti ꝑq
qz notanter dixi cōclusionē esse intelligēdā stante iclinati-
one naturali intellectus quā mō baberet.

Quantum ad tertium suppono p̄ gd no-
minis isti⁹ termini
error vel errare. Usi error est qz alijs credit se bñ iudi-
care de aliquo: t̄ male iudicat de illo. C Tūc sit p̄ma cō-
clusio. itellim⁹ aliqui⁹ errare. p̄bat. qz itellim⁹ aliqui⁹ fal-
suz ꝑq euidētissima falsitatis indicare verū: cū hoc itellētū
credere se bñ iudicare. i.ḡ itellētū aliqui⁹ ꝑ errare. ꝑ t̄z.
ex descriptione erroris. a.n̄s p̄z. na.z posito qz for. veniat a-
lōge idur⁹ pelle asinior⁹: t̄ vadat sup pedes t̄ man⁹. plato
vidēs iudicat sorte esse asinū: t̄ credit se bene iudicare: t̄
t̄ male iudicat ex eo qz for. venies: nō est asin⁹ sed homo.
C z⁹ xclo. intellect⁹ nō ꝑ errare circa p̄ma p̄ncipia. p̄z. qz
sunt euidētissima: t̄ nihil est sub quo possit latere eoz ve-
ritas. i.ḡ q̄cito p̄sentēt itellētū t̄a cito veritas eoz ē
manifesta itellētū: t̄ eis t̄a cito assentit: t̄ nō de eis dubi-
tat: nec errat. C 3⁹ xclo. ipole est aliquē scire se errare. p̄-
bat. qz ad aliquē scire se errare: sequunt⁹ duo h̄dīctioꝝ s̄:
bi in iuicē h̄dīctia. i.ḡ ipole est aliquē scire se errare. a.n̄a
t̄ de se. a.n̄s p̄bat. nā seq̄. for. scit se errare. ꝑ for. nō errat.
C p̄mū p̄bat. qz si for. scit se errare: tūc for. errare ē ve-
rū: ex eo qz nihil scit nisi verū. t̄ si for. errare est verū. for.
nescit se errare. C Scōm p̄bat. nā si for. scit se errare: tūc
for. male iudicat: t̄ scit se male iudicare: tūc for. male iudic-
at: t̄ si scit: tūc nō errat ex eo qz errare est male iudicare t̄
credere se bene iudicare. C Lōtra ista xclonē dubitatur
p̄mo. si xclo est vera sequeret⁹ qz quādo errarez nullus
posiz mibi notificare qz errare. hoc est fallūz: qz for. potest
platonī notificare qz ipse plato errer. a.n̄a p̄bat. ex quo i-
pole est me scire ista p̄positionē. ego erro. sequit⁹ qz nullus
poti mibi notificare qz ego erro. C z⁹ si xclo est vera se-
queret⁹ qz estet aliqua p̄positioꝝ vera: cuiusveritas nūcā

posset apparere intellectui: sed hoc videſ ē in contētione,
mā p̄bat, q̄ si ego erro: hec est vā: ego erro, t̄ cū ipole sit
me scire ista: ego erro, seq̄ q̄ nunq̄ veritas isti? p̄ponis.
ego erro, m̄bi appareat. C³. aliḡ pōt scire se male age-
re, iḡ aliḡ pōt scire se errare, anīs et notū de se, mā t̄z ex
eo q̄ male agere est errare. C⁴. aliḡ pōt ire in vñ fili-
az nescies vñ rectā et terrae: t̄ tal scit se errare. C⁵. sint
sor, t̄ plo h̄ntes duo iudicia erronea: plo scit q̄ vñ eoz
errat: t̄ credit sor, nō errare: t̄ sic securus q̄ plo sciat se erra-
re. Ad p̄mū cū dī. seq̄ q̄ nullus posset m̄bi notifica-
re q̄ ego errare. Xedo q̄ nullus p̄t tātu facere q̄ scia me
errare: t̄ q̄ dī. vñ bō p̄t notificare alteri errore vñ, di-
co q̄ verū est: q̄ vñ bō scut sor, pōt notificare platonii q̄
plo scit se errasse: q̄i tal sciderauit, s̄ nāq̄ pōt nec tātu
dicere q̄ hec sit sibi nota: ego erro: quis aliḡ posset tātu
facere q̄ ipse haberet ista nota: ego errauit. Ad z³ seq̄
q̄ r̄. dico q̄ verū est q̄i aliq̄ ppō q̄ q̄dū est vā: ipole ē
est me scire ipsaz scut ista: ego erro. nihilomin⁹ postea pōt
m̄bi apparere q̄ ipsa wa: vbi gra, posito q̄ ego mō erra-
re: postea notificare m̄bi, t̄ arguit paliq̄s cui¹⁰ ad o¹¹ u-
dici erroris, postea bñ pōt scire q̄ ista fuit vā: ego erro, ni-
hilomin⁹ est pōt me scire me errare: quis bñ possim sci-
re me errasse. Ad z³, aliḡ pōt scire se male agere ad-
mittit, q̄ pōt leire se errare ne? vñ male agere nō ē errare
sed male agere: t̄ credere se bñ agere est errare: mō ipole
est q̄ aliḡ sciat se male agere: t̄ credit se bñ agere. Ad q̄tū
dico q̄ talis sic vades in filiā nō scit se errare: s̄ po-
stea scit bñ se errasse. Ad z⁵, admittit casu, t̄ q̄ iferit.
ergo scit se errare, negat sequētia, q̄ ad hoc q̄ plo sciat
q̄ aliquis eorum erret t̄ credit q̄ fortis non erret: non
sequitur q̄ sciat seipſu errare.

Tūc ad rationes. p̄ncipales dico q̄ itell's ad
assentire p̄mis p̄ncipia si
sibi p̄sentent nō ē liber, nihilomin⁹ quo ad hoc q̄ pōt cir-
ca ea sciderare: t̄ quo ad multos liberos act¹² itell's est li-
ber. Ad z³ dico q̄ p̄nullas rōdes cui¹³ p̄mi p̄ncipu pōt
remitti visq̄ad vñ gradū: nec assensus quo itell's assen-
tit eos manēt nāli felinatioē quā mō h̄ itell's. Ad q̄tū
dico q̄ antī bñ negabat vel dubitabat de q̄ p̄ncipio
ore s̄ nō corde, t̄ sic patet questio.

Circulo quoq̄ ip̄ possibile sit demonstrare
simpliciter manifestu est. **Questio. XV.**

Uindecimo querit. vtrū pole sit
circulariter dem̄ari.
Et arg¹⁴ p̄ q̄ sic pole ē effect¹⁵ dem̄ari p̄ cāz
t̄ cāz, s̄ cāz p̄su effectu, q̄ r̄. mā t̄z ex eo q̄ de-
mostrar a. p. b. t̄ b. p. a. t̄ c̄ est dem̄are circu-
lariter, anīs ē notū. q̄ Az. in. s. phycoz, ybi ex p̄petuitate
mot¹⁶ den̄at p̄petuitatē motoz, t̄ cāz, C¹⁷, effect¹⁸ sūt no-
tiores quo ad nos suis cāis, q̄ p̄ effectu p̄st dem̄ari cau-
se, t̄ cāz, cāz sūt notiores simpl̄ seu fñ nāz suis effectibus,
iḡ p̄ cāz p̄st dem̄ari effect¹⁹: sed cū cāz dem̄ostran̄ per
effectu, t̄ cāz, est dem̄atio circularis, iḡ r̄. C²⁰, ex quo
effect²¹ p̄t dem̄ari p̄ cāz, t̄ cāz, cāz p̄ effectu: sic iā dicebat: t̄
cū idē: p̄ta a. sit cāz effect²² respectu eiusdē: b. c. b. se' p̄a.
p̄t dem̄ari p̄ b. t̄ b. p. a. c̄ ista est dem̄atio circularis: t̄ p̄
idez sit cāz effect²³ respectu vñ²⁴ t̄ eiusdē: p̄z, q̄ ambula-
tio ē cā sanitatis, t̄ ē sanitatis ē cā ambulatiois: q̄ p̄ san-
itatē sit ambulatio, iḡ idē r̄. C²⁵, mā pole ē q̄ a. sit p̄a
mo not²⁶ ipso b. tūc b. p̄t dem̄ari p̄ ip̄fuz a. t̄ postea b. de-
mostrar p̄ a. b. ite p̄ p̄t dem̄ari ex notiorib²⁷ t̄ enidētiois
bñs q̄ sit a. p. a. t̄ p̄ tale dem̄ationē pole est b. fieri enidē-
tiois ipso a. quo factu p̄ b. p̄t dem̄ari a. scut p̄us demon-
strabat b. p. a. talis vñ ē circularis dem̄atio, q̄ circulari-
ter dem̄are ē pole. C²⁸, vñ p̄ois dem̄atio sit circularis

q[ue] b[ea]t[us] filius d[omi]ni c[on]stitutio[n]e cu[m] fig[ur]a circulari linea n[on] circularis icipit ab uno p[ar]t[ite]o; et tal[or] in eundem reuertit q[ui]l n[on] e[st] de li[n]a recta linea n[on] recta n[on] reuertit in idem p[ar]t[ite]o i[ps]o icipit; sed demonstratio circularis ab extremitatibus; et reuertitur; et etiam determinatur ad easdem: quia in co[n]clusione extremitatu[m] una alteri coniungit.

In oppositum

In oppositum est Ap. in p. huius. ca. 3. vbi pbat ista īnē q̄ non s̄ t̄c. i. pbat sic. nā s̄ t̄c. seq̄reū q̄ idē eēt noti⁹ ⁊ ignoti⁹ r̄ vni⁹ ⁊ eiusdē B̄ ē falsus. ⁊ m̄ia p̄. q̄ cū demratio debeat ē ex nonitorib⁹: tūc si pa. dem̄are b. oportet a. eēt noti⁹ ipso b. ⁊ si eō d̄emratio ab ipso b. oportet b. eēt noti⁹ ipso a. ⁊ sic a. eset notius ⁊ ignoritus. ⁊ similiter b.

In ista questione primo est notandum quid intellegitur in proposito per demonstrationes circulariter. et ponendae sunt conclusiones.

De primo dicendum est q̄dēmōstratio circularis nō ē vñ syllogismus dēmōstratiū; sed est vñ totus pcessus aggregatus ex pluribus syllogismis dēmōstratiū; sic se habentibus q̄dēmōstratiū; in pmo ex aliquibus pmissis infertur aliqua cōclusio; t. in 2° dēmōstratiū; ex cōclusione pmi syllogismi cū aliquo sibi addito inferit seu pbā; aliqua pmissa rūporis syll. t. iste pcessus ex illis duabus dēmōstratiōnibus cōpositus vocatur dēmōstratio circularis.

Tūc sit prima cōclusio. possibile est circu-
lariter dēmōstra-
re. 1° q̄ illa ppositio que debet fieri pmissa t cōclusio
variet fin qz ppter quid. hoc est q̄ illa ppositio quādo
est cōclusio sciat pp quid. t quando est pmissa sciat q̄ ita
est sicut p ea significat. vbi gra. si fieret talis dēmōstratio

Luc sic prima **clausio**. **possibile est circu-**
re. ¹⁰⁰ qd illa ppositio que debet fieri pmissa t conclusio
variet fin qr t ppri quid. hoc est qd illa ppositio quado
est clausio sciat pp quid. t quando est pmissa sciat qd ita
est sicut p ea significat. vbi gr. si fieret talis demostatio
qntus luna no bz irradiatione a sole; tunc luna eclipsat. qd
qd terra est terposita soli t lue; luna no bz irradiatione a so-
le. qd luna eclipsat. In isto sylllo ista luna eclipsat scit pg
qd: quis forte pns eadē x lo sciebat: qd sic e sic p ea signi-
ficiat. **S**z qd ar sic. qd luna eclipsat terra interponit so-
li t lune; luna no bz luna eclipsat. qd nūc terra interponit soli t
lune. Ecce qd ista pp. luna eclipsat. qd pns erat qd nūc e p-
missa. qd erat tunc in virtute demotatio scit ad ea sciatur
ut ppter ad ita est sicut p ea significatur; sed in ista secu-

Circulo quoq; & impossibile sit demonstrare
simpliciter manifestu est. *Questio. xv.*

Clintodecimo querit. vitru pole sit circulariter demifari. Et arg p q sic. pole est effectus demifari g cas re. t. c. s. cas p suu effectu. g t. nia t. ex eo g de- mostrare a. p. b. t. b. p. a. t. e. s. est demifari circu- lariter. ans est notu. q. A. z. in. s. phytoz. b. y. ex ppetuitate motu demifari ppetuitate motoru. t. e. t. effectus sit no- tiore quo ad nos suis casis. q p effectu pnt demifari cau- se. t. e. t. cas sit notiores similes seu fz naz suis effectibus. igit p cas pnt demifari effectus. sed cu cae demonstrant per effectu. t. e. t. est demifatio circularis. igit t. C. 3. ex quo effectus pnt demifari p cas. t. e. t. cas p effectu. sic a. dicebat: t. cu idem: puta a. sit cas t. effectus respectu eiusdem. t. s. b. se. q. a. pot demifari p. b. t. b. p. a. t. ista est demifatio circularis. t. q. idem sit cas t. effectus respectu yni t. eiusdem. p. q. ambula- tio e. cas sanitatis. t. eti sanitas e. cas ambulatiois: qz pp sani- tate sit ambulatio. igit idem t. C. 4. na pole est q. a. sit pri- mo notu ipso b. t. c. b. pot demifari p ipsius a. t. postea b. de- monstrat p. b. ite p. pot demifari ex notioribus t. enidetiori- bus q. sit. p. a. t. p. talie demifatione pole est b. fieri enide- tius ipso a. quo factu p. b. pot demifari a. sicut p. s. demon- strabat b. p. a. talis v. ee circularis demifatio. g. circulari- ter demifari est pole. t. C. 5. v. q. o. s. demifatio sit circularis

Liber

ſe circulariter qñ ppō q̄ fit h̄. t̄ p̄missa variat fm qz t̄ pp
gd. ¶ 3. videt q̄ demonstratio qua effectū dem̄rat q̄
cām nō fit ex notiorib⁹ nobis ex eo q̄ effectū sūt notiores
nobis q̄ cause. cause aut̄ sūt notiores quo ad nām effecti-
bus. ¶ R̄idet q̄ bñ verū est q̄ qz est ipsi⁹ effectū notius
est nobis q̄ qz ē cause. t̄ ppter hoc q̄ qz est ipsi⁹ cause non
demonstrat qz est ipsi⁹ effectū sed ecōuersio. nibilomin⁹
qz est ipsi⁹ cause noti⁹ est nobis q̄ ppter gd ipsi⁹ effectus.
t̄ q̄ ppter gd ipsi⁹ effectū dem̄rat q̄ qz est ipsi⁹ cause. Et qñ
dicebat effectū sūt notiores q̄ ad nos suis cāis. Ncedo q̄ ad
q̄ ēnibilomin⁹ cāe sunt nobis notiores q̄ sūt pp gd ipsi⁹
effectū. q̄ pp gd ipsi⁹ effectū pōt meli⁹ dem̄rat nobis p̄ sua
cāis; t̄ qñ dem̄ram⁹ effectū p̄ sua cāis pcedim⁹ illo ordine q̄
nā pcedit i sua opatiōe. nā. n. pcedit a cāis ad cāta. t̄ yep
ēg. cāe dicunt notiores q̄ ad nā; nō q̄ nā eos cogesc: iż
sō cause dicunt notiores fm nā; qz qñ pcedim⁹ i dem̄ra-
tionib⁹ a causis ad effectū nos seruam⁹ ordinē quē nā per-
tinet in ei⁹ opatiōe. ¶ 2. 3. dem̄fare circulariter est pole
qñ tñ. ppōnes q̄ fiut p̄missa t̄ cōclones variant fm diuer-
ſa ppter gd. p. qz pp sanitatē dem̄ram⁹ pp gd est ambu-
latio: qz ambulatio est grā sanitatis: t̄ ecōuersio pambula-
tionē pp gd est ipsi⁹ yel a quo est ipsi⁹ sanitas: qz pambula-
tionē vel ambulare: t̄ sic variatio ppōne q̄ fiut p̄missa
tñ. Is diuerſa ppter gd dem̄ratio circularis est polis:
t̄ bñ notauit Ap. cū dixit. ipole ē circulariter dem̄fare nisi
altero mō. ¶ 3. 3. Impōle est circulariter dem̄fare: nisi p
positiōes que adinuicē dem̄fan̄: varien̄. p. aliter idem
respectu eiudē in codē genere cognitiōis t̄ noticie reſpe-
tu viuis t̄ eiudē esset notius t̄ ignotius: qō est ipōfisibile.
¶ Lōtra. si p̄ a. dem̄ra mō b. b. pōt vt̄en̄ dem̄fare ex p̄
missis eiudētiorib⁹ ipsi a. t̄ ecōuersio a. pōt dem̄ra g. b.
¶ Ncedo q̄ cōclusio d̄ intelligi: duz tñ alie dem̄ratio-
nes circūscribanſ ab illis ppōnibus.

Ad rationes. Ad p̄mā ad sc̄daz rad̄ tertīā p̄ ex
sc̄lonib. Ad q̄rtā p̄ ex solutio-
ne instatīe facie ḥ terciā p̄nēz. Ad quā dico q̄ in p̄po-
sito dem̄fatio circularis est q̄i p̄ galīq̄ p̄missas dem̄fāt
aliqua ḥ reh̄ ex sc̄lone cū aliquo adiūctō dem̄fāt aliquā
p̄missarū: t̄ mō ista rō nō arguit q̄ sic accip̄ēdo dem̄fati-
ones circularē oīs dem̄fatio sit circularis, t̄ sic p̄ q̄o: in q̄
querebā vtrū sit pole dem̄fare circulariter: t̄ q̄o de vtute
sermonis est vera. T̄ s̄igs diceret hoc est ḥ Ap. c. pallega-
to. dico q̄ intellexi q̄ ipole est demonstrare circulariter sic
q̄ vires p̄cessus sit ppter quid.

Quoniam autem impossibile est aliter se habere cuius est scia simpliciter. **Questio. XVI.**
Sextodecimo queritur. viri ois demonstratio sit ex necessariis et ipolib' aliter se habere. **C**eterum arguit proposito non. demonstratio est ex propinquo seu permisso ad aliud quod non est nullum. ppot est necia ex eo quod quilibet ppot potest non esse. sicut non est demonstratio est ex necessitate seu impossibilitate aliter se habere. **C**ontra si solu' neciis et ipolibus aliter se habere esset scia: sequitur quod solu' deo est scia demonstratio: et de nullo alio a deo. **A**nus est falsus: et falsitas patitur prius per se. et postea per quod nulla alia a deo sunt necia: et eo quod quilibet alius a deo potest non esse et potest aliter se habere. **I**s neciis dicitur quod non potest non esse: et non potest aliter se habere. **C**ontra de eclipsi lune est scia. quod est falsa. tamen quod cuius est scia: et est demonstratio: non solu' ppterius est scia et demonstratio. **S**i de tonitruo et de fulgoribus: et de aliis impressiōnibus aeris sunt scie demonstratio. sicut illarum impressionum est demonstratio. **I**gitur ut demonstratio non solus sit ppterius ex eo quod nulle impressioes aeris sunt ppterius. **C**ontra quod ola infra spernit actiones et passiones ppter mazimam et intellectum humanum se

Questio

corruptibiliā. igit̄ si solū necioꝝ & corruptibiliū ēēt sela & demſatio: tūc de nullis iſra ſperā actiuoꝝ & paſſiuoꝝ. ēēt ſcia & demſatio pteroꝝ de mā pīma: de iſtellecu humāo. Nō ē ſaluz ſic p̄ le. g. t̄. C. 5. nā de entib̄ nālib̄ que ſūt ḡabilia & corruptibiliā ē ſcia demſatiua. igit̄ nō ſoluz necioꝝ & corruptibiliū & pteruoꝝ ē ſcia & demſatio: q̄re q̄ſto erit ſalaſ. lois demōſtratio eſt ex p̄petuis vel de p̄petuis & ex ipſoſſibilibus aliter ſe habere.

In oppositum est Ap. in p̄ hui⁹ ca. 4. vbi Ap. ponit illas dñes q̄ ois demon- stratio est necessarioz; q̄ ois demonstratio est incorruptilium, q̄ ois demonstratio est incorruptilium.

In ista questione p̄mo ponam aliquas disti-
ctiones cum quib⁹ dā de-
scriptionib⁹ terminoz. z. ponā cōclusiones.

Quantum ad primum sit p̄ma distinctio
ar. alicui? dicim?

et de demfatione sive scis qdrupl. vno^o tanq^z hnis. alio^o
tanq^z lignati p^o zne. 3° tanq^z de terio q est subm illi^o xclu-
siōis de q demfrat passio q e pdicatu eiudicē hnis. 4° tanq^z
de re signata p subz hnis. vbi grā. sic demfatione q dem-
stram^o triāgulū bře tres. vno^o dicim^o et de zne sic de illa
zne. triāgulū bz tres eq̄les duob^z rectis. z^o dicim^o ipaz
est de ipo significabili aplxe qd e triāgulū bře tres eq̄-
les zc. qd e signatu isti^o hnis. triāgulū bz tres zc. et illud
signabile aplxe est illud qd vere scit. 3° dicim^o ea e de
illo termio triāgulū significative accepto. 4° dicim^o il-
la^o laz demfatione e de re signata p istu ter^m triāgulūs. mo-
scipz qdilz istoz e corruptibile z pole ipm alr se bře: tu n il
loz dicim^o et de demfatione. igis si vch A.z. e vez oq g bñ
multipli itelluz gd itelluz A.z. z^o distin^m aliqd of nečiu.
multipli. vno^o simpt. alio^o ex suppone. ex^m p. sic deū e est
nečiu simpt. ex^m z. sic triāgulū bře tres zc. suppo^m n. q

Primus

hoc vel simpliciter vel ex supponere. ¶ 3^a distinctio. aliquem terminum possum dicere proprium vel incorruptibile dupliciter. uno modo in essendo sic quod non possit non esse: sic gliber terminus propter esse incorruptibilis. alio modo in significando sic quod significat hic terminus? format est signum aliqui alterius a se. non non est illus terminus? nec aliqd sibi sit in voce vel in scripto.

falsa: et falsa non possint sciri talia non scirent: vel scia quod
non fuit de eis habita fieret error: ista verbo fuit posita pro-
positio. Ap. cu dicit quod illa quoz d'ez demratio debet
esse necaria perpetua et corruptibilis. sicut illa ex g'bz d'ez
demratio debet esse perpetua necessaria et corruptibilis
simpliciter vel ex suppositione.

XVII

14

Ad rationes. Ad primam proptere dico quod nulla pproptera eneratur
cessaria in essendo: trini plures sunt
necariis ad intellectum predicitum forum que dicimus aliquis est necariis.
¶ Ad secundum dico quod non ostendo quod illorum quozz sciam et demonstratim
facit primo significators: sunt necariis necessitate simplici: sed cum
sunt necariis necessitate additionali vel ex suppositione. ¶ Ad ter
tium de eclipsi lune est sciam tote. dico quod verum est grauies formate
de eclipsi lune sunt necariis necessitate simplici: vel ex suppo
ne ad hoc quod habeamm scientia de eclipsi lune. vero non ostendo quod
significatum subtiliam demonstrabilis sit necarii pretium et in
corruptibile ad Bogus quod illorum sit sciam; sufficit quod de illo for
menm xclones necessarie ex suppositione quod significata sunt
necessaria ex suppositione. cosimili modo ad quartum et ad
quintam: sic prequestio.

CPer se autem sunt quaecunq; sunt in eo qd
quid est. **Questio. XVII.**

Questio. xvii.

Ecimo septimo querit, utrum diffi-
nitio et quibus pars
diffinitiis predicent per se de diffinito, id est non
nisi illa diffinito, locus non repletus corpe, est diffinito va-
cui: et tunc non predicant per se de vacuo, igitur quod falsa. Nam tunc est de
anno propter quod ad primam partem eiusdem: quod sedecim annos post. quod hec
propositum est falsum: nec unde fuit via: nec unde erit via. vacui est lo-
cus non repletus corpe: quod tunc oportet si predicatur propositum obser-
etur per se: et si illa diffinito locus non repletus corpe predicetur per se de
diffinito suo. **E**t igitur, nisi illa est falsa, eclipsis lumen est de-
fectum luminis a sole. igitur vero quod hec id est defectus lumen a sole non est
predicetur per se de eclipsi lumen: quod tunc non ois diffinito predicatur per
se de diffinito, hec non id est defectus lumen a sole est diffinito ecli-
psis lumen, quod autem in predicta propositione predicatur non predicetur per se
de subiecto, ut enim quod ad hunc quod predicatur predicetur per se de suo subiecto re-
quiritur et propositum in predictum predicatur per se sit necaria modo quo
necessitas potest auferri propositum, et iterum ad hunc quod propositum sit necaria
cessaria regula sit via, cum igitur predicta propositio modo sit falsa. **E**t igitur
non est necaria, et per predictum non predicatur per se de suo subiecto: quod
fuit probandum. **Z**ecunda pars. quoniam quilibet pars diffinitonis predicatur per se
de suo diffinito, probat sic multe partes propositionis sunt sinceras: modo
partes sinceras non potest subiungi nec predicari. quod tamen sequitur per se
de aliquo predicari. **E**t igitur partes diffinitonis aliqui sunt obli-
qui causis: et modo aliquis non potest per se esse subiecto vel predicatur pro-
positionis. et quod non potest per se predicari de aliquo, igitur tunc **C**ontra
ad idem: quod predicari per se de aliquo est predicari solitarie: et ter-
mini accentuales ita binum potest predicari solitarie, sicut diffinito vel
pars diffinitonis: igitur vero quod non magis debet dici diffinito: vel parte
diffinitonis predicari per se quod unde alius terminus occidatur. **C**ontra
Argumentum probatum in predicto. quod enim per se sit necaria: et quod nullus ter-
minus sit pars sine qua non predicatur necio de aliquo: nec per se
assumptu per se quod glibet: et tunc non potest predicari de illo de quo predi-
catur: et sic tunc non necio predicabatur. **C**ontra secundam pars. quod partes diffinito-
nis non potest predicari de suo diffinito: pars non potest predicari de sua
situ: et pars diffinitonis sunt pars diffiniti. igitur tunc **a**ccedit nota: quod non
potest dici de domino est species: et **b**onum probat: quod pars diffinitonis sit genitus et diffinitu autem est species: et potest de genere et diffinitu esse
partes species: et pars diffinitonis sunt pars diffiniti. **C**ontra tertium. in ista
positio, hoc non est alia, probat quod pars diffinitonis de diffinito: quia
de hoc: et quod est pars diffiniti: bonis: et tunc in ista propositione predicatur
non potest per se de suo subiecto ex eo quod hec propositum non est vera
nec unde fuit vera: nec unde erit vera stante constatia sub-
iectum significatione terminorum.

Liber

Cad alia scit se h^z r^c, dico q^p bene in aliquo est sile: in multis tñ alijs est diffisile. vñ bene ē in hoc q^p sicur mā sit ens in actu p^r formā: ita gen^s specificat & dñs p^r diam. in hoc aut̄ diffisile: q^p gen^s & dñia sunt termini subales & pdicabiles abq^p hoc, q^p ita sit de mā & for^s. **C**ad q̄rāp̄ies ali cui^s tot^s nō pdicant de se inicē. Qcedo p^r alicui^s otium q^p nō sunt termini significati subales & pdicabiles significati in ppōnib^s. bñi Qcedo q^p tales ptes pnt de se inicē pdicari p^r se sicur est de gie & dñia q^p sunt ptes alicui^s tot^s: nō in sp̄i sicur dicit "porphir": sed pte diffōnis speciei. **C**ad qnta. Bz. negat r^c, dico q^p in negādo rōnale ē aial: forte appetit rōnale p^r mó: p^r sic hec eēt negāda. rōnale est aial. vel p^r dici q^p Bz. negavit istā. rōnale ē aial: eē p^r se ad istū iellectū: q^p nō est p^r se sic q^p vn^s illoz terminoz includas in rōne alteri: nihilomin^s bene est p^r se: nec Bz. negavit eam esse p^r se: qn ambo icludant in rōne: & diffōne vni^s tertij. **C**ad sextaz sequerit sc̄. negat pñia. qz rōnale est aial: nō d^r q^p se: ppter hoc q^p vn^s illoz terminoz includas in rōne alteri. **S**z eo dicis p^r se: qz ambo icludunt in diffōne vni^s tertij. nihilomin^s n̄ diceret per se pp̄ ielclusionē vni^s in rōne alterius: vel diffōne. bñi Qcederet q^p diffinitorio bōis eēt nugatoria: qz nō dicis p^r se illo mó: sed qz ambo p̄tinēt ad diffōne vni^s tertij eēt nugatoria: q^p Bz q^p hec est p^r se rōnale est aial. vñ aial nō icludit in diffōne rationalis: sicut bene includit in diffōne bōminis. & h̄ est finis questionis.

CSimiliter autem et in alijs butiusmodi vnu-
quodq; per se esse dico. **Questio. xix.**

Questio

duo dicēdi per se. **A**cta t. an. pbaſ. nō. n. p̄dicta ppō est i-
pino mō dicēdi p̄ se: ex eo q̄ p̄dicatiū nō est diffinīto: nec
pars diffonis subti. nec etiā est in z° dicēdi per se ex eo q̄
subz nō ē p̄ diffonis p̄dicati. **C** Quinto. ista ppō. oē cor-
pus est in loco. silt ista. oē risibile est discipline susceptibili-
le. simili ista. ois filii h̄z patre: est p̄ se et necessaria: et nō
nulla illarū est in aliquo p̄dictoz duoz modoz ex eo q̄ i-
nulla illarū p̄dicatiū est diffō vel pars diffonis subti: nec in
aliqua illarū subz est pars diffonis p̄dicati. **C** Sexto. ista
ppō. bō ē aial risibile ē p̄ se et necessaria: et nō nō est in alio
dictoz duoz modoz dicēdi p̄ se. p. z. nā nō esset rō q̄re est
magis in pmo q̄ in scđo mō dicēdi p̄ se: v̄l ecōuerso ex eo
q̄ vna ps̄ dicari. s. aial est ps̄ diffonis subti. s. boz: et ecō-
uerso subm̄ est ps̄ diffonis vni? p̄tis p̄dicati. yna est pars
p̄dicati et est ly risibile et diffonis illius hic termin⁹ bō est
pars. q̄ p̄dicta ppō nec sit in pmo mō dicēdi p̄ se nec in
scđo: et n̄ est p̄ se. q̄ videt q̄ plures sint modi dicēdi per se
q̄ vna ps̄ dicari. s. aial est ps̄ diffonis subti. s. boz: et ecō-
uerso subm̄ est ps̄ diffonis vni? p̄tis p̄dicati. **C** Octavo. hec
ppō. risibile est bō: est p̄ se: et nō est in aliquo illoz duoz
duoz modoz. q̄ z. nō. n. p̄t dici q̄ sit in pmo. nā eius quer-
tens est in scđo mō. s. ista. homo est risibilis: sed mō. in eo-
dē mō dicēdi p̄ se dz ē querētus et querfane nec p̄t eē in z°
ex eo q̄ subz nō ponit in diffonis p̄dicati: sed magis econ-
uerso. vñ p̄pa passio nō dz poni in diffonis salte pure qdā-
tutia ipsius subti: subm̄ dz poni in diffonis sue p̄pē passi-
onis. **C** Nono. hec ppō. aial est bō: est per se: et nō est in p̄
modo dicēdi p̄ se eē eo q̄ p̄dicatiū nō est diffō: nec pars
diffinītiois subti: nec etiā ē in scđo mō ex eo q̄ eius quer-
tēs est in pmo mō. s. ista. bō est aial. **C** Decimo. multe p̄
positiōes necessarie sicut sunt ppōnes adiotionales. et silt
ppōnes diffiūtiae: que tñ nō sunt in aliquo dictoz duoz
modoz. vñ p̄ se: et cum ois ppō p̄ se sit necessaria et debeat
esse in aliquo mō dicēdi p̄ se. videt q̄ plures sint modi di-
cendi p̄ se q̄ p̄dicti uno modi. **C** Sicut dū in quo mō dicē-
di p̄ se sint iste ppōnes. ois bō p̄t vigilare. ois bō p̄t dor-
mire. **C** Undecio. iñ q̄ mō vñ p̄ se oē boiez currere ē
pole. oēs boiez. eē aial et nečū. **C** Dodecio. multe
sunt ppōnes p̄ se et necarie in q̄z q̄libz vñ? modis vñ p̄ se
sunt p̄dicāti p̄ se p̄dicatiū p̄dicat de subto. iḡt etiā videt
q̄ valde multi sint modi dicēdi p̄ se nō solū duo.
In oppositum est **A**z. in pmo buius: ybi dicit
q̄ silt sunt duo modi dicēdi p̄
se et ponit q̄tuor modos perseitatis: quoz. duo sunt modi
dicēdi p̄ se. vñ? est modius essendi p̄ se. ali⁹ v̄ est modius
causandi p̄ se. et p̄mū modū dicēdi p̄ se dicit eē q̄i p̄dicatiū
est diffinīto vel p̄ diffonis subti sicut dicēdo. bō est aial
rōnale: vel dicēdo. bō ē aial: vel bō est rōnalis. z⁹ aut mo-
duz dicēdi p̄ se dicit eē q̄i subiectuz ponsē in diffinītione
predicati sicut dicēdo animal est homo.
In ista questione p̄mo aliq̄ sunt p̄mitenda.
z° respondebit ad questiū.
Quantum ad primum nota. q̄ q̄i Arist. dicit duos eē mo-
dos dicēdi per se: nō intellexit de ppōnib⁹ p̄p̄heticis.
et rō est: q̄i quis in ppōnib⁹ p̄p̄heticis: sicut ista. si osin⁹
volat asin⁹ bz alas: fit aliqua p̄ficitas et necessitas illatiōis
et z̄: tñ in ipsa nō est aliqua p̄ficitas nec necitas p̄dicātiū
p̄dicatiū de subto. mō illa talis necitas siue p̄ficitas nō est
illa de qua intelligit **A**z. in pposito. **C** Scđo nō. l3 **A**z.
pn⁹ ponat et assignet modos dicēdi p̄ se ppōnū de inesse: et
affirmatiuaz in gbus est p̄dicatio directa: nibilomin⁹ ad
p̄dictos modos p̄t reduci. ppōnes in gb⁹ est p̄dicatio i-
directa: et silt ppōnes negatiue. silt modales. **C** Tertio
nota q̄ in qualibet ppōne que q̄i est vera: est vera per se:
et p̄dicatiū ē de eodē vñdicamēto cū subiecto. vel p̄dicatiū

• Primus

est terminus trascendens: vel p̄dicatū est de uno p̄dicamen-
to et suben de alio. si p̄mo mō et scđo mō; et cū hoc pp̄o ē af-
firmata: ut nūc est p̄dicatio qđitatiua et cēntialis. sin autem
et mō p̄dicatio est denotatiua: directa tñ vel idirecta.

Istis notatis. Quātū ad z^m pono istā xelonem.
q̄n est vā p se est in aliquo pdictoz duoz modoz dicendi
p se, pbaf, q̄ in oī ppōne pdicatu qd̄ pdicātē de subto af-
firmatiue zin recto; vel ē in codē pdicamēto cū subto; vel
vnū eoz est termin^o trascēdēs; vel vnū illoz est in vno p
dicamēto; et reliquā in alio. si p mō t cū hoc ppō illa q̄n ē
vera; est vā p se; tūc ē in pmo mō dicēdi p se; sicut dicēdo.
bō est aial; vel dicēdo. albedo est coloralbū ē coloratū. v̄l
dicēdo. aial est bō; color ē albedo. oēs. n. iste sic se h̄it q̄ tā
subm q̄ pdicatu est de eodē pdicamēto; q̄ si iste ppōnes
cū hoc sic se habeat; q̄n sunt vere p se; tūc dico q̄ iunt in p
mō dicēdi p se. si z^m. l. q̄ aliquia est ppō affir^u de inē cat-
egorica que q̄n est vā; est vera p se; t cū hoc subm t pdica-
tu sic se h̄it q̄ vnū eoz est termin^o trascēdēs; et est in p
mō dicēdi p se; sicut dicēdo. bō ē ens. aial est aliqd. si autē
tertio mō. l. q̄ in ppōne de inē categorica subm t pdica-
tu nō sunt de eodē pdicamēto; illa est in z^m dicēdi p se; t b
si talis ppō sic se bz ḡ q̄n ē vā; est vera p se. Ad p̄mū mo-
duz dicēdi p se reducunt oēs ppōnes categorice de icē
negative in qb^m subz t pdicatu sunt de codē pdicamēto; t
q̄ ppō talis q̄n est vā; ē vā p se; ḡ illa nullus bō ē asin^o re-
ducit ad p̄mū modū dicēdi p se; q̄ isti termini bō t asin^o
sunt de eodē pdicamēto; q̄ de pdicamēto sube. sed nega-
tive tales in qb^m subz t pdicatu nō sunt de eodē pdicamē-
to reducunt ad z^m modū dicēdi p se; sicut ista. nullus bō
est alb^o; sed si diceref. nulla dulcedo ē albedo; tūc illa re-
ducit ad p̄mū modū dicendip se; q̄ isti termini albedo t
dulcedo sunt de eodē pdicamēto. simil ille ppōnes in q̄
bus hic termin^o ens verificatē aliqd^o; vel hic termin^o
aliqd. oēs tales sunt in p mō dicēdi p se; ḡ ista. deus ē ens.
reducit ad p̄mū modū dicēdi p se. Et sifr ppōnes p se ve-
re in q̄bus pdicatē inferi^o de suo supoz. reducunt oēs ad
p̄mū modū dicēdi p se. Alio aut̄ q̄ sunt p se vere q̄n sūt ve-
re siue sint affirmatiue siue negative; t pdicatu est de alio
pdī^m q̄ subz. reducens ad z^m nōdū dicēdi p se.

Ad rationes. Ad primam qui dicebatur sic. tres sunt modi tempi. in no[n]e gratia. negat uia. et qui dicis. quot modis tempi. dico qui auctoritas illa sit modus intellegi. qui qui aliqui termini quod ad omnis eoz significatio[n]es opponuntur: tunc quot acceptibus subordinatur vnuis in significatione: tot acceptibus subordinant alio: non tunque omnis qui tot sint significata vnuis: qui sunt significata alterius: vnuis si iste terminus alius est: et iste terminus nigrum opponuntur: quo ad omnis eoz significatio[n]es: tunc quot acceptibus subordinant vnuis in significando: tot subordinant alio: ex hoc tandem omnis qui si duo sint albae: qui etiam duo sint nigrae. Etiam si alig termini ad oponuntur: qui ad omnis eoz significatio[n]em: non omnis qui quot acceptibus subordinant vnuis in significando: qui tot sunt alii: nec omnis qui si vnuis ipso ruz dicat tot modis qui etiam alius tot modis dicat. **C** Ad secundam. **A**p. 47. but yolo[n]o tunque ponit qui tempi: sunt modi diversi: cedip se sed duo ex illis qui tuor modis dicuntur modi predicti: cendi: 3um dicis modus cendi prof. s.e. 4um dicis modus causandi. **C** Ad 3um. illa pprod. deus fuit temps. dico qui reducitur ad primi modi dicendi prof. se: ex eo qui pdicatur in illa ppropone est leniens: vel ly deus: yelaligd but. **C** De alia qui dicebat ior: fuit albus: dico qui illa non est vera professio: qui temps. formabat in futuris sit vnuis tunque qui temps. formata fuisset preterito fuisset vera. vnuis si fuisset formata ait glosatione solo vel ante qui solo. fuisset albus: non fuisset vnuis ad hoc qui sit se sufficiet qui non sit vera et neccaria. sed cum hoc regrit qui temps. fuisset formata qui fuisset neccaria simpliciter ex sup:

XIX

positioē:qua quidē supponē supponeret sor.ē. Ad q̄ raz dico q̄ ista nullus bō est asinus. reducū ad p̄mū modū dicēdī p se. Ad q̄ntā dico q̄ ista reducū ad z̄modū dicendi per se. s. oē corpus est in loco. est enī necia: et p̄dicatū. s. in loco ē de alio p̄dicamēto q̄ subz. Ad sextā dico q̄ ista. bō est aīta risibile. reducū ad z̄modū dicēdī p se: hoc ē rōne isti termini risibile: qui addit cognitioē vītra significationē isti termini aīta. et cū ly aīta non sit p̄dicatū in p̄dicta ppōne: s. ly aīta risibile. et cū hoc totuz sit cōnotatiūz rōne isti termini risibile. p̄dicatū ppō reducēdā ē ad z̄modū dicēdī p se. Ad alia. oēs creatura sit a deo. dico q̄ q̄ illa est cālis reducū ad p̄mū modū dicēdī p se. vñ linconisē oēs ppōnes in qb⁹ diffinitiōes cāles p̄dicantē de diffinito reducū ad p̄mū modū dicēdī per se. Ad 8⁹. dico q̄ b. risibile est bō: est in z̄modū dicēdī p se. Et q̄n dicit̄ illa est in p̄mū modū dicēdī p se in qua p̄dicatū est p̄ diffinitiōe subti. pcedo. si cū hoc in illa ppōne est p̄dicatio directa. si aut̄ est indirecta: hoc nō ōz. Ad nonā. hec ppō. al̄ est bō: dico q̄ ē in p̄mū modū: et quis subm̄ sit p̄ diffinitiōe p̄dicatū: si q̄ in p̄dicta ppōne nō est p̄dicatio directa: s. idirecta: nō ōz ipsaz eē in scđo modū dicēdī per se. Ad decimā. multe ppōnes sunt z̄. de illis dictū est in q̄stione. Ad vndecimā. oēm hoīez r̄. dico q̄ oēs tales que nō sunt vere p̄ se. si sunt in sensu cōposito reducūtur ad scđos modū dicēdī p se: z̄r̄ est: q̄q̄ sunt in sensu cōposito p̄dicati modū sunt determinatiōes et passiones illarū passioniū. q̄ reducēdā sunt ad z̄modū dicēdī p se. s. in alter dicēdū est de eis que sunt in sensu diuisio: sicut dicēdo. oīs bō p̄t eē aīta. oīs bō p̄t vigilare. tūc enī res p̄ficēdū est et cōsidērādū de habitudie p̄dicati et subti admittūcē. si enī p̄dicatū et subm̄ sunt de eodē p̄dicamēto. reducū ad p̄mū modū dicēdī p se: sicut dicēdo. bō p̄t eē aīta. si aut̄ p̄dicatū est de alio p̄dicamēto q̄ subm̄ reducēdā sunt ad scđom modū dicēdī per se: sicut dicēdo. oīs bō p̄t vigilare. Ad dodecimā dico q̄ fz vñ rōne gnālē solū s̄t duo modū dicēdī p se. sed verū est q̄p̄ distingueō modos dicēdī q̄ se fūm rōnes spāliorē posse esse ples: sicut faciliter p̄ ex dictis in q̄stione: fūm numerū aut̄ possūt eē valde mul̄ti. vñ in istis scolis p̄sit esse cētū modū dicēdī p se: et in aliis tot: si gliber de istis scolis formaret vñ ppōnē p se vera: et gliber in alianibilomin⁹ si mille milia formarent oēs p̄n reducū ad hos duos modos dicēdī per se: et b̄ sic de. q̄
Quēcūch vero neutraliter insunt acciden- Questio. XX.
tia sunt.

lignu eē nō p se; sed mō clārū est q nō ē nēcāria: q̄uis sit per se; sicut videt velle Aꝝ. Cꝝ Aꝝ. iii p̄mō p̄b̄ycoꝝ dicit q̄ p̄uatio est p̄n "pac̄is rex nāliū: cuꝝ B dicit q̄ p̄uaſit p̄n "necessariū in ḡatārīo rex nāliū. iḡit videt q̄ non ē nēcāriū sit p se. Cꝝ pp̄o de ō ē cōiōr q̄ de p se; iꝝ oia pp̄o de ō est nēcāria. iḡit videt q̄ nō ē nēcāriū sit p se. fīta t̄z, aīia p̄s q̄ linconīcēs p̄mō lūi; q̄ dicit q̄ de omni est cōiōr q̄ p̄ler p se est cōiōr q̄ fīm q̄ ipsuz.

In oppositum arguit. si *q̄* *est̄* *v̄a*, *sequeret̄*
q̄ Aꝝ. i p̄no huiꝫ.ca.6. comitte-
*ter fallaciā *q̄* *stia* in pbatiōe in *q̄* pbat demōstrationē eē*
ex p̄ se inherētibꝫ; q̄ ibi in c.4. pbauit demōstrationē eē
ex necessarys, i in c.6. arꝫ. dem̄fatio est̄ ex necārys, ḡ de-
*mōstratio est̄ ex p̄ se inherētibꝫ. ista *stia* nō valeret, si necā-*
rius eēt in plus q̄ p̄ se, i in 4.c. pbat dem̄fatio esse ex
necessarys; a B sic. dem̄fatio ex p̄ se, ḡ est̄ ex necārys. ista
**stia* nō valeret si ḡ se esset in plus q̄ necāriū. s. n. p̄ se ē in*
*plus q̄ necāriū vel ecōuerso, dicte *stia* nō valerēt.*

Ad istam questionem rīdef ꝑ est vā. p/
bar. qꝫ eedē sūt cāe
pter quas aliquā ppōnē dicim⁹ eē ꝑ p se: ⁊ pp quas aliquā
dicim⁹ eē necariā. iſit ois ppō p se eſt necaria ⁊ ecōuerſio.
tz ꝓia. ex eo ꝑ oio eedē ſunt caſe vtricul⁹. anſ ꝓbar. qꝫ
aliquā dicim⁹ necariā ppter hoc ꝑ quotiēſcūqꝫ formabi
tur ſignificat ſic neſte eſt ſic ſimpl⁹. vñ ex ſuppōne. ⁊ p/B
idē aliquā ppōnē dicim⁹ eē ꝑ p se t̄. Et notāter dico ppō
nez eē neſſariā. ex eo ꝑ quotiēſcūqꝫ format ſignat ſicut
neſſe eſte ſimpl⁹. vñ ex ſuppōne. ⁊ nō dico quotiēſcūqꝫ
format eſt vā. nā aliquā ſūt ppōnes qꝫ quotiēſcūqꝫ ſormā

三
五

Ad rationes Ad pmā qñ dicit sōz per se tē. xē
do tñego nñaz. s. g. g. ppō p se non
sit neçaria. nō. n. segñ. sōz per se est hō. g. h. el p se. sōz. el
hō. arguiñ. n. a sensu diuisio ad sen. us. z. positiū. p. se. n. p. e.
determinatio vbi vel determinatio. ppōnus. ideo nego ista
nñaz. sōz. p se est hō. g. p se. for. ē. hō. t sic filz ad scđaz. z ter-
tiā. **Ad q̄rit. nā Aꝝ. in p̄bui** dicit ista eē p se. lignū est
albū. dico q Aꝝ. capit ibi eē p se. p̄diciari directe. q qñ dicit
illā eē p se. lignū ē albū. nō itelligit aliud nisi q i ista p
positiōe. lignū est albū ē p̄diciari directa t ppō. t qñ vlt-
ri dicit illā esse nō p se. albū est lignū itelligit q illa ē mā-
nus ppō. t lignū ē na p̄dicāt denoiait. **Ad Aꝝ. x. 7.**
dico q Aꝝ. per illā itelligit q bee. ppō est p accis vā. mā
est puata tali forma; q quicē mā est subim gnatiōis. t cor-
ruptiōis rez. nālīu; z qñ dicit q puatio sit pncipiū neçiu-
z p hoc itelligit q necesse est in gnatiōe rez. nālīu aliquaz
formā nō habere; seu aliq̄ forma mām fore pugatā. **Ad**
sēxtā dico q linconiēsis nō dicit q de oī sit cōiūs q p se;
imo dicit opositiū. s. g. g. se sit cōiūs q de omni. t hoc de
omni. g. se ex eo q oē de oī p se est p se; z nō ecōuerso; sicut
patuit in duabus xclusionib⁹ positis.

DQue ergo dicunt in similibus per se
sic sunt sicut inesse predictib;: aut inesse p-
pter ipsa que sunt ex necessitate. **D.** **xxi.**

Vigesimoprimo querit. utrum ter-
tius modus p se et
quartus pertineat ad demonstrationem. Ar. pmo q
no. solus p m' scđus modus p se pertinet ad de-
monstrationem. q no tertius nec quartus. nra te-
net. ans p dicit. nra dicit Ar. in pmo bui? q in simplis scribi-
lib' dicunt esse illi modi q dicti sunt. hoc est pmi duo mo-
di p se. C' z'. in demonstratione no sunt nisi pmissae et clusio.
modo iste pponens sit in pmo vel in sedo dicendi p se et no in ter-
ditione; nec in qrtto. q videt q nec tertii nec qrti' modus p
se pertineat ad demonstrationem. C' z'. pbas fuit de 3' mo p se
q no pertineat ad demonstrationem. nra dicit p se et illud qd est

Question

ad oē ipsō qd necariū possit ec ipole et econuerso. hoc tñ ne
garē put neciū et ipole capiū p̄: seu extēdūt se ad oē ipsō
Cet hoc p̄ ad istatia. nāc hec pp̄. adā fuit q̄nus sit ne
cessaria capiēdo neciū z̄ tñ nō ē necia capiēdo neciū p̄.
vñ nō oꝝ p̄ sit p̄ se. **L**uc vīdēdūt q̄l sit bz p̄ se ad de oī.
z pono istas q̄nē. nō ois pp̄ p̄ est de oī. qz. qz be pp̄.
suba est deus. est p̄ se: et est necaria: et tñ nō est de omni. er
go zclo vñ. nia tñ. anis quo ad p̄mā p̄ p̄. nā quorūcūg
format: necesse est sic e: sicut p̄ ipsas significat: qz ad z̄
parte tñ nā hec est falsa q̄ia suba est de oī. q̄ hec nō dō de oī.

parte p*s*, n*a* b*e*c*et* i*n*ta*v*is l*u*b*a* c*u*n*d* e*o*, g*o*ne*h* o*e* de*o*
l*u*b*a* e*st* d*e* quo ad v*in*ter*sal*it*at*e*re* sup*po*si*tio**z*. C*o*2 x*clu*
s*o*. n*o* o*s*, p*p*o de*o* i*est* g*p* se*z* n*e*c*a*ri*a*, p*z*, n*o* i*sta*, o*g* l*ignu*
e*st* color*at*u*o*: e*st* de*o*mn*i*: s*z* t*n* n*o* e*st* g*p* se*z*: e*x* eo g*ista* n*ia*
n*o* e*st* n*e*c*a*ri*a*, l*ignu* e*st*, g*lignu* e*st* color*at*u*o*: e*x* eo g*p* al*q*
u*o* pot*ent*ia*o*, o*s* color*pos*se*r* a*n*ich*ili*ari*a*: ad*h*uc l*igno* z*er*
u*ato*: sed s*f*ic n*o* pos*set* e*ss*er g*p* h*o* e*ss*er, t*z* g*h*o n*o* e*ss*er a*ia*
n*e*c*p* al*iqu*a*o* pot*ent*ia*o* pos*set* fier*i* g*p* h*o* e*ss*er, t*z* n*o* e*ss*er r*isi*
b*ili**s*: n*e*c*p* al*iqu*a*o* pos*set* fier*i* g*p* h*o* e*ss*er t*n*o e*et*
r*on*al*is*, v*in* o*e*s*is* t*n*o*e* f*u*lt necessary*o*. h*o* e*st*, g*ia*il e*st*, h*o*
e*st*, g*r*is*ib*le e*st*, s*i* h*o* e*tr*on*al*is e*st*, s*z* t*n* i*ste* n*o* f*u*lt n*e*c*a*
r*ie*, s*i* l*ignu* e*st*, g*color*at*u* e*st*: e*x* eo g*p* per al*iqu*a*o* pot*ent*ia*o*
pos*set* fier*i* g*p* l*ignu* e*ss*er s*in* colore*z*, p*p*ter hoc i*sta*, o*g* l*ignu*
e*st* color*at*u*o*: q*ui*s s*te* de*o*mn*i*: n*o* t*n* i*est* g*p* se*z*. C*o*3 di
ceres, l*in*con*is*is*is* t*n* d*icit* g*p* se*z* ext*end*it se*ad* p*p*on*e* de
o*mn*i*o*, t*z* s*i* sic vid*et* g*p* o*s*, p*p*o de*o*mn*i* s*te* g*p* se*z*. C*o*4 de*o*
z*ed*ed*o* g*p* er*se* b*n* ext*end*it se*ad* de*o*mn*i*, t*z* b*n* z*ed*
i*tu* g*p* o*s*, p*p*o de*o*mn*i* g*p* se*z*: t*z* h*o* n*o* z*uer*ti*z*: q*z*
al*iq* i*est* g*p* se*z* f*ici*ut*is*, l*u*b*a* e*st* d*e*: que*t* n*o* e*st* de*o*mn*i*, g*p*
se*z* ext*end*it se*t* a*dd* se*o* de*o*mn*i* q*z* ad*g* se*o* n*o* e*st* de*o*mn*i*.

Ad rationes Ad p̄mā q̄n dicit s̄or. per se t̄. cedo t̄ nego n̄iaz. s. q̄ ḡ ppō p̄ se non sit neccaria. nō. n. seḡ. s̄or. per se est hō. q̄ h̄ est per se. s̄or. est hō. argui. n. a sensu diuisio ad sen. us. z̄positū. p̄ se. n. p̄t e determinatio ibi vel determinatio pp̄onis. ideo nego ista n̄ia. s̄or. p̄ se est hō. q̄ p̄ se. s̄or. t̄ sic sit ad sc̄daz t̄ retia. **Ad q̄rtā. nā Az. in p̄ b̄ui** dicit ista eē p̄ se. lignū est albu. dico q̄ Az. capit ibi eē p̄ se. p̄ pdicari directe. q̄ q̄n dicit illa eē p̄ se. lignū ē albu. nō itelligit aliud nisi q̄ i ista p̄ positioē. lignū est albu ē pdicatio directa t̄ p̄po. t̄ q̄n vlt̄ri? dict̄ illa esse nō p̄ se. albu est lignū itelligit q̄ illa ē mis̄us p̄po. t̄ lignū in ea pdicāt̄ denoſitiae. **Ad 5^{am} Az. t̄c.** dico q̄ Az. per illā itelligit q̄ hec pp̄o est p̄ acc̄is yā. mā est p̄uata tali forma; q̄ quic̄ ē mā est subm̄ ḡnatiō t̄ corrupcioē rez n̄aliū; s̄ q̄n dicit q̄ p̄uatio sit p̄ncipiū necluz p̄ hoc itelligit q̄ necesse est in ḡnatiōe rez n̄aliū aliquaz formā nō habere; feu aliq̄ forma mām̄ forz̄ p̄uata. **Ad sextā** dico q̄ linconiēs nō dicit q̄ de oī sit cōiūs q̄ p̄ se; imo dicit op̄positū. s. q̄ p̄ se sit cōiūs q̄ de omni. t̄ hoc de omni p̄ se ex q̄ oī de oī p̄ se est s̄; nō ecōuerso: sicut patuit in duabus xclusionib⁹ posſitio.

Que ergo dicunt in similis scibilibus per se
sic sunt sicut inesse predictantibus: aut inesse p-
pter ipsa que sunt ex necessitate. **D.** **xxi.**

Vigesimoprimo querit. utrum ter-
tius modulus p se et
quartus ptingat ad demonstrationem. Ar. pmo q
no. solus pm et secundus modulus p se ptingat ad de-
monstrationem. qno tertius nec quartus. nra te-
net. ans pdat. na dicit Ap. in pmo bvi. q in simplis scribi-
tib dicunt esse illi modi q dicti sunt. hoc est pmi duo mo-
di p se. Cz. in demonstracione no sunt nisi pmissae et clusio-
no iste ppnca sunt in pmo vel in sedo dicendi p se. et no in
terpretatione. nec in qrtto. q videt q nec tertii nec qrti modulus p
e ptingat ad demonstrationem. Cz. pbfat secundus de 3mo p se
qno ptingat ad demonstrationem. na dicit p se. illud qd est

suba sicut dicit **Az.** in littera, sed nulla suba ingredit de-
mōstrationē; solum accītia: si cō sunt termini et pōnes in-
grediuntur demōrationē, q̄ terci⁹ modus nō p̄tinet ad demō-
strationē. **C.** 4° pbaſ q̄ qrt⁹ modus p se non p̄tinet ad
demōrationē, nā qrt⁹ modus p se ē modus cauſā mō ſi
qrt⁹ modus p se p̄tinet ad demōrationē hoc eēt iō q̄ p̄
miſſe ēent cā ſnis: ſed hoc eſt falsoz: q̄ nulla pmissa p se
solitarie ē cā ſnis: ſed vna cū alia. Etia pbaſ q̄ nō ambe
ſint cauſe p se ſnis, nā pmissa p̄t eſte: qne nō exiſte, et ſit
ecouerſo. Igit pmissa ſit ſuppte nō ſint cā p se ſelonis.
de pdicamēto accītis ad iſtū intellectū q̄ termini de pdi-
camēto ſubē ſunt p se ſolitarie. i. ſolitarie ſignificat hoc p
quo ſup̄ p̄nūt et niphil aliud: ſi termini accītales ſur paci-
dens, i.nō ſolū ſignificat hoc p quo ſupponit: ſi oīd yl-
tria hoc p quo nō p̄t ſupponere ſicut exēplificat eſt de
iſto termio alib⁹. Ex iſto ifero q̄ 3° modus per se deberet
dici modus ſignificati quēadmodū eēndi. **C.** 4° distin-
ctio, alicui debet terci⁹ modus p se. vno ſicut iā dicitū eſt
de terminis ſubalib⁹. alio. illi q̄d eſt ſubm ultimū in reſo-
lutioē alicui demōratioē, et iſiderat in ſcia ſic q̄ paſſioē

In oppositum arguit, nisi tertii^o q̄rt^o modus p se p̄tineret ad dem̄strationē se quereb^o Aꝝ, in enumeratō modoꝝ p se fruſtra enumeraſet in iſto libro, 3° et 4° modū dicēdi ꝑ ſe, ſi nō p̄tineret ad dem̄strationē. Adhuc enī bñ eānt plures modi ꝑ ſe; iſi qz nō faciūt ad dem̄strationē. iō Aꝝ, enumerant̄ iſolū illos q̄truoꝝ q̄ faciūt ad dem̄strationē: et ac si q̄libet illoꝝ p̄tineat ad dem̄strationē. C^o pbaſ ſp̄alr ꝑ tertii^o modus p se p̄tineat ad dem̄strationē. pbaſ ſic, q̄libet ſcia dem̄strationē resoluta ſuā dem̄strationē vlt̄q; in ſubm. vlt̄mū ꝑ p̄dictū p̄mū: iſi ſubm. vlt̄mū eſt illud qd nō ampli^o dſe alioꝝ, et hoc eſt tertii^o modus p se ꝑ Aꝝ, qd ad dem̄strationē p̄tinet tercius modus pſeſtitatioꝝ. C^o pbaſ ꝑ ſp̄alr ꝑ tertii^o modus diſcendi ꝑ ſe p̄tineat ad dem̄strationē. nā dem̄ratio eſt ex cauſis immeſiatibꝝ: et nō p accēſo: iſi p se, iigif illud ex quo dem̄straſt eſt cauſa per ſe illius qd dem̄raf, iigif in dem̄ratioꝝ reperitur quartus modus per ſe qui eſt modus cauſandi.

In iſta queſtiōne ponā p̄mo aliq̄s diſtinctiōes, z^o coclusiones.

Quātum ad prīmū sit p̄ma distinctio. q̄tū
q̄z sunt modi p̄sc; quoz

pmi dū vocant modi dicēdi p se; de ḡb̄ dictū est stip̄.
3° vocat modus essendi. 4° vocat modus causandi: mo-
dus eēdīḡ se, i. solitarie debet subijs tñō acceditib⁹. vñ di-
cim⁹ aliq̄ eē p se q̄ solitarie, modius aut causandi debet
causis ad q̄rū positione ponis effec⁹. sic exp̄lificat A. i
littera, sicut si hō morire ex vulneri et ex nullo alio: tunc
vuln̄ dicere ea p se mortis hoīs. C. 2° distinctio, in quali-
bet dem̄atiōe sunt tria considerāda, p termini, 2° ppōnes:
sicut sūt pmisse et cōclones, 3° habitudo pmissarū ad ḡne,
mō si p̄pnōib⁹ debent duo modi p se, i. modi dicēdi p̄dicā-
tuz de subo, i. si terminis icōplexis debet tertius modus
eēdīḡ se, i. si habitudine pmissarū ad ḡne debet modus
causandi statiz clarū eēt p oēs q̄rū modi p̄sefatis p̄ti-
nerēt ad dem̄ationē. C. 3° distinctio, p termini aliq sūt
termini subales; aliq accitales, termini subales dñr ter-
mini, sicut in p̄dicātione subo, et nō significant aliqd ultra
hoc et p se qd nō ampli⁹ dicē de aliquo subo no caput di-
ci de subo, p dici de aliquo inferiori ḡditatis: sūt caput dici
de subo, p dici de inferiori denoiaitiae. Ex istis duab⁹, q̄nib⁹
p̄z p̄ tertii⁹ modus p se p̄tinet ad dem̄ationē p̄z, q̄ sic di-
cunt in scđa distinctiōe q̄ in dem̄atiōe sūt tria, i. termini
ppōnes: habitudo pmissarū ad cōclonē. sūt mō terminis
dem̄atiōis bñ debet tertii⁹ modus p se sicut declaratus
est, q̄ t̄. C. 3° 2° q̄rtus modus p se p̄tinet ad dem̄ationē
p̄bat, q̄ in dem̄atiōe considerat habitudo neciā pmissarū
ad cōclonē, i. cū pmisse inferat neciō ḡne: et sūt p se cā cōclu-
siōis sequit q̄rtū modū p se, i. modū causandi p̄tinere ad
dem̄ationē: cū pmisse neciō inferat ḡne, et hoc intelligi
si est ita sicut significat p pmissas, neciē est sic cē sicut significat
vel significabile est p ḡne: vel significare p̄ ip̄laſi ſi for-
mare: q̄ ḡ eē ita ſi significatur per premissas est per se cau-
fa eſſendis ſi significatur per cōclusiones,

Ad rationes Ad primam dico quod Az. pro hoc voluntate excludere tertium tertius modum pro se non quis duo primi modi prineantur pro se solum ad demptionem tanque modi dicendi pro se. Alio ter. s. terti ter terti pro iste re ad demptionem non tanque modi dicendi pro dicatur dicitur subiecto sed tertii tanque modus eendi vel significandi terminorum primiti*um* ad demptionem. ter terti tanque modus causandi pro se ips sic ee quod est significabile pro xclonem pro illud sic est sicut est significabile per in missus. Ad zecundam dico quod in demonstratione non solum ppontis; sed eti*as* termini ter terti do primissarum ad co*clusio*nem. Ad tertiam ex primo pre questionis. quo Az. non accipit ibi sub*stati*o*n* pro se pre se existentia sed pro termino sub*stati*o*n*; ter ille bene pot ingredi demptiones. Ad quartam dico quod quis nulla primissarum sit pro sufficiens causa co*clusio*n*e* in copularia instituta ex ambabus primis est per se sufficiens c*a* xclonis ad intellectum. nec tunc illa probatio procedit; quia dicebatur primi se possumt esse; quis xclon*e* non sit; recouerso; bene concedit sic esse; sicut signi ficiatur per co*clusionem*; zde hoc si primis

dicant **a**dquata **c**ausa **x**elonis; **t** nullo **m**ō **s**ic **e**ē **s**icut **s**i-
gnifica**ē** p**x**elon**e** p**o**t **e**ſe **s**ine **s**ic **e**ē **s**icut **s**ignifica**ē** p**g**re-
missas. **s**i **s**ic **e**ē **s**ic **s**icut **s**ignifica**ē** p**p**missas **e**ſt **c**ausa **s**ic **e**ē
sicut **s**ignifica**ē** per **x**elon**e**. **q**uādmodū **e**ſt **i**n **d**emōstrati-
on**e** p**v**er quid **e**t **e**x **c**ausis **i**mediatis.

Conversale autem dico quod cum de omni sit et per se est secundum ipsum est. **Questio. xxii.**

Alzafuera Sociedad queré · viru eé

Igelmio secundo quatuor. vnde et
vniuersale siue
bz g ipm sit imediatu:z ois ppō vlys posteri-
oristica siue bz g ipsuz sit imediatu, ar̄ pmo
g sic.oē pmū est imediatu: bz oe vle siue fm g
ipsuz est pmū,g est imediatu: maior p̄z p̄ Aꝝ. in pmo bū?
vbi dicit.g id est pmū z imediatu:minor filr p̄z p̄ Aꝝ.cū
dicit.vle dico g cū sit de omni z p̄ t̄. Cꝝ. vle bz g
ipsuz est qđ est ppter ipsuz:z nō est ppter alteriu:mō filr i-
mediatū dī qđ est gg scipuz:z nō est gg alteriu:mediatū at
qđ est gg alteru:g v̄r g oē fm g ipsuz seu vle sit scd̄z im-
diatum z nō mediatus.vñ qđ imediatu est qđ nō est p̄
pter alteriu:itelligi g ppō imediatu est illa qđ nō ē demō-
strabilis ex alia.Cꝝ. vel illud bz g ipsuz reduplicat im-
diatione vel cōuerabilitate z p̄cissionē pdicati ad subz.
si pmū:legi g ois ppō vlys siue bz g ipsz ē imediatu:z ba-
bes p̄positu:si autē reduplicat auertibilitas z pdicatio p̄
dicati ad subm:tūc sequiſ g hec ppō.bō est aial.nō ē vlys
seu fm g ipsuz:sed hoc ē falsuz. nra t̄. ex eo g in ista ppō
ne nō ē auertibilitas: nec adeq̄tio pdicati cū subo.
Nā hoc
pdicatu:aliā nō est auertibilitas cū hoc subto bō.falsitas p̄ se
quētis p̄z p̄ linconiebz p̄ bū?. vbi vult g ista ppō,bō est
animal.sic fm g ipsum.

In oppositum arguit. nō ois ppō in qua suby-
cī terminū cōis signo vli deter-
minat^e idem̄abilis. ḡ nō oē vle est immediata. via videt
esse nota. t̄ an̄s pbaf. q̄ ppō immediata d̄r ē illa que ē ide
mōstrabilis. mō clari^r q̄ nō ois ppō in q̄ subyctī terminū
cōis signo vli determinat^e est idem̄abilis. ḡ ēt non
ois talis est immediata. vñ dicēdo. ois triāgulus b̄z tres r̄c.
est ppō vli. r̄ tñ nō immediata seu idem̄abilis. vñ cāpan^r
demon̄strat ēt in p̄ euclidi. C^z falsuz est q̄ oē fm q̄ ipz
sī immediata. ḡ falsuz est q̄ oē vle posterioristicus sī me-
diatus. nā t̄. ex eo q̄ in isto libro vly sicut h̄ capiſ ē idē
cū fm q̄ ipz. l̄ an̄s pbaf. nā oē fm q̄ ipz est pp̄uz. l̄
nō oē immediatu est pp̄uz. ḡ nō oē immediatu est fm q̄ ipm.
maior p̄z. q̄ A_z. in p̄ bui^r. p̄ hoc q̄ dem̄ratio est ex pp̄ys
excludit q̄ dem̄ratio est ex p̄missis de fm q̄ ipm. r̄ ecōuer-
so. hoc aut nō posset facere nisi oē fm q̄ ipz est pp̄uz.
r̄ ecōuerso. Alias. n. comitteret fallam t̄ntis si arguedo.
dem̄ro est ex p̄missis de fm q̄ ipz. ḡ dem̄ratio est ex
pp̄ys. si nō oē fm q̄ ipz est pp̄uz. l̄ minor p̄z. q̄ nō
oē immediatu est pp̄uz. Nā A_z. In p̄ bui^r dicit. q̄ aliqua est
dem̄ratio ex immediatis q̄ tñ nō est potissime ppter gd:
q̄ q̄uis sit ex immediatis nō tñ est ex pp̄ys. C^z quo cō-
cludit q̄ nō oē immediatu est pp̄uz. q̄ p̄ an̄s nō oē imedia-
tu est fm q̄ ipz. r̄ iteru immediatu est fm q̄ ipz nō quer-
unt. r̄ iteru hec ē falsa. oē fm q̄ ipz est immediatu. r̄ ecō-
uerso. q̄d fuit pbādū. C^z ista reduplicatio fm q̄. vly re-
duplicate imediationē vel p̄cisionē queribilitatis pdica-
ti ad subm. si dic̄ p̄mū: tūc seḡ q̄ ista ppō triāgulus b̄z
tres equales. r̄c. nō sit vli. ppō sine fz q̄ ipz; sed hoc est
falsuz. nā t̄. sī ly fm q̄ ipz reduplicat imediationē. h̄
enī nō est imē^r. triāgulus b̄z tres r̄c. sī autē reduplicat p̄-
cisionē queribilitatis: tūc falsuz est q̄ oē immediatu sit fz
q̄ ipz; r̄ habet p̄positū; r̄ sic. n. falsuz est q̄ oē fm q̄ ipm
sī immediatu: q̄ sī ly fm q̄ ipz reduplicat queribilitatē
r̄ adequatōne pdicati ad subz; tūc hec triāgulus b̄z tres r̄c.

Questio

est hūm q̄ ipsum ex eo q̄ p̄dicatū est cōuertibile cū subto;
et tñ nō est imediata ex eo q̄ nō ē idemōstrabilis.

In ista questione videtur est primo quid intel-
ligatur in proposito per prop-
rius vel seu secundum ipsum. secundo respondeatur est ad quod situm.

Quātum ad primū ^{no^m} qd p vle cū Aꝝ. di-
cīt de m̄fationeꝝ esse ex-

vlib⁹ nō intelligit aliqđ icōplexū pdicabile de plurib⁹; sic
capit Porphyri⁹ vlc. Nec et intelligit p vle ppōne vlez i q̄
subyct ter⁹ cōis t̄c. sicut Ap. capit vle in p poz: qđ ē qđ
in aliqua ppōne subyctia termin⁹ cōis signo vli determi-
nat⁹. nō sufficit ad hoc qđ aliq. ppō dicat vls eo mō quo
Ap. intelligit in isto libro de ppōne vli. sed in pposito vle
seu ppō vls d̄ esse illa in qua pdicatu verificat̄ de subo
z p quolibet ei⁹ supposito verificabilis est de illo subto: z
p omni tpe ad itellectū p̄us dictū: et tūc hec est fz q ipsuz
sicut ista ppō. triangulus bz tres. est ppō vla sine fm q̄
ipsuz posterioriūsticiū: qđ hoc pdicatu h̄re tres eqles duob⁹
rectis est verificabile de hoc subto triangulus p qlibet ei⁹
supposito: z p oī glibet. n. triangulus z qnūcūs fuit: qnū
cūqđ est: z qnūcūs erit bz tres eqles duob⁹ rectis: z cū hoc
hec ppō triangulus t̄c. est fm q̄ ipsuz. vii ad hoc qđ aliqua
ppō dicat vls. z fm q̄ ipsuz regris q̄ vltas suppositoz
z vltas tēpoz: z cū hoc qđ sit fm q̄ ipsuz. Ad vidēdū g
quid sit dicere fm q̄ ipsuz eē ppōne sit pma xclo. ad hoc
aliqua ppō dicat fm q̄ ipsuz nō sufficit vltas supposi-
toz: z vltas tēpoz. pbat. qđ si b sufficeret seqr̄ q̄ ista
ppō pschelles bz tres eqles duob⁹ rectis: eset ppō fz q̄
ipsuz: mō hoc est falsus z h̄ Ap. in p̄us. in littera volētes

bant no ee fm q ipsuz. **n**a pbat. q in illa ppone flocde
les bz tres eqles duobz rectis est vltatē suppositoz. q
reporz. glibet. n. y socheles qnūcūqz est: fuit: vel erit bz tres
eqles duobz rectis. **C** z xclb ad hoc q aliq. ppō dicat
fm q ipsuz nō requirēt q sit imediata per caretiā medy
demonstratiui. pba. nā fz 2z. q demfatiōis sicut est ista.
triāgulus bz tres zc. est fm q ipsuz; z tñ nō est imediata q
caretiā medy demonstratiui q ipsa bz mediū p qd pōt de-
mōtrari sicut pns dicebat. **C** z q. accipieō pñm pñt pñ
mū dicit p caretiā posiz p qd possit demonstrari ad hoc q
aliq. ppō dicat fz q ipsuz; nō regnit talis pñctas. pñ ite-
ruz de hne demfatiōis sicut de ista. triāgulus bz tres eq-
les duobz zc. que apud 2z. dicit fm q ipsuz. z tñ nō dici-
tur pñma. accipieō pñm p caretiā posiz p qd possit demo-
strari. **C** z q. qñ iferit correlative ex alijs tribz h. q. ly fz
q cū dñ fz q ipz vly fz q ipz nō reduplicat vltatē sup-
positoz. z repoz. pñ pñmā hñe; nec reduplicat imediatio-
nez q e p caretiā medy demonstrati. pñ per scdaz hñe; nec
reduplicat pñteitatē q dicim⁹ hoc eē pñm quo nō est ali-
ud pñs w qd possit demrari. pater hoc per tertia cōclōne.
Quinta xclb. q ly fm q ipsuz reduplicat queribilita-
tez; z pñctionē z adpñctioē pdicati ad sublm. hoc est ad B.
q aliquo ppō dicat fz q ipsuz requirēt q pdicatu sit ade-
quatū subo: z queribile cū eo. pater. nā ly fm q ipsuz nō
videf reduplicare nisi vel vltatē suppositoz. z repoz; vlt
mediationē que est p caretiā medy demonstratiui vel pri-
meitatē que est p caretiā posiz p qd possit demonstrari: vlt
queribilitatē z pñctionē pdicati ad sublm: fz mō nec redu-
plicat vltatē suppositoz. z repoz; nec imediationē; nec pñ
meitatē. q queribilitatē. **C** z ad id. s. ly fm q nō redu-
plicaret queribilitatē sequeref q hec. ppō. bō est aial. cēt
fm q ipsuz hoc est falsuz. **n**a tñ. qnō videf aliud ipedi-
re qz queribilitas. fz salistas 2ntis pba. nā 2z. dicit in
pmō hui⁹. numerādo subta z pdicata. scut sunt scibilia z
pdicabilis in recta linea volētes videre cui illoz insit ali-
quod pdicatu p z adequate. Uidere debem⁹ quō p remo-
to hoc remoues z illi hoc pdicatu est p se adequate: et expē-

Primus

plificat de ysochela triāgulo et figura gbus inest b̄e equales duob⁹ rectis. q̄ b̄e equales duob⁹ rectis nō inest fm q̄ ipsuz flocbelli. et qr remota figura nō p̄ remo⁹ triāguluz b̄e tres ēqles duob⁹ rectis. q̄ b̄e tres ēqles duob⁹ rectis nō inest fz q̄ ipsuz ysochela; et qr remota figura nō remouetur triāguluz b̄e tres ēqles duob⁹ rectis. pp hoc ēt triāgluz b̄e tres ēqles r̄c. nō d̄ de figura fz q̄ ipsuz. Sz qr remoto triāgulo p̄ remo⁹ b̄e tres r̄c. q̄ b̄e tres ēqles duob⁹ recti inest triāgulo fz q̄ ipsuz. Ex his excludo q̄ ista pp̄o. b̄o ē aial. nō est fz q̄ ipsuz; qr remoto hoiē nōdū remouetur aial. nō in. seg⁹ nullus b̄o ē q̄ nullu aial c. B̄ tñ reg⁹ ex dcis Aꝝ. sp̄ pdicta pp̄o deberet dici fm q̄ ipsuz. Sz dicerest tu s. tñ linconiesis dicit ista esse fm q̄ ipsuz. b̄o ē aial. igit yf q̄ male dictu s̄t pdictuz. pp̄one nō ec̄ fz q̄ ipsuz. Ex z° videt q̄ ly fm r̄c. reduplicet p̄mitate. nā Aꝝ. dic⁹. vle dico q̄ cū sit de oī p̄ r̄c. q̄ videt q̄ ly fm q̄ ipsuz sit cū vly q̄ ad hoc y sit fm q̄ ipsuz requirat et sufficiatilitas et p̄mitatas. Aꝝ. n. dicit. vle dico q̄ cū sit de oī. p̄nō noiat nisi yniuersitatem et p̄mitate. Ad pm̄u. dico q̄ linconiesis fut illi⁹ opinione; et dicit se In hoc ēdicere boetio. mō in isto sto cū boetio tñ cū linconiese. Ad z⁹ dico. cū Aꝝ. dic⁹ vle dico r̄c. q̄ pm̄u vno⁹ dicit p̄ caretiā p̄oxia p̄ q̄ possit dem̄farī; et sic accepit Aꝝ. cū dixit p̄m̄. q̄ idē qđ imeditatus. alio⁹ pm̄u d̄r q̄ sc̄d le totū; tñ solū fz partē. et sic dicitus q̄ idē pm̄u t̄p̄c̄tus; et adeq̄tū; et sic nō auertit cū i⁹ mediatu. et sic accepit Aꝝ. cū dixit. vle dico r̄c. sic ps q̄ dicitu Aꝝ. facit quo cōcluſione posita.

quid d̄z esse ex pm̄issis li. cu ergo dem̄stratio p̄ causam p̄pinquā dicit esse. ppter qđ p̄potissima. videt q̄ B̄ magis deveat attribui dem̄atioñ q̄ ē p̄ causaz remota; ex eo q̄ cause remote s̄t p̄ores causis p̄p̄ngs. Et firmat. illa est potissima q̄ dem̄strat p̄ cas p̄ quā res potissime ē. sed dem̄stratio p̄ cām remotaz est b̄o. q̄ r̄c. maior est nota. et minor pba. nā cāe remote alicui⁹ effect⁹ dicunt̄ deus et intelligētis et b̄o. cause aut̄ p̄pinque dicunt̄ cause sc̄darie. Sz mō auctor libri de causis oicit cāz p̄maria plus fluere cāto q̄ sc̄daria. cu ille cāe p̄marie dicant̄ ē remote cāe videt q̄ effect⁹ q̄ cas remotas potissime sit. et q̄ nō videatur dem̄strationē datā p̄ cām remota ēē potissimā. Ex ad p̄ncipale sic. Ista passio p̄petuitas est dem̄fatiue sc̄bilis fm Aꝝ. de mā p̄ma; et si de deo; si de celo; et tñ perpetui tas nō est dem̄fabilis de aliquo isto x ex pm̄issio de fm q̄ ipsuz; ex eo q̄ dicta passio cū nullo illo x̄ p̄ueribilis. Ex 3° ista y sochela b̄z tres r̄c. est dem̄fabilis; et tñ nō ex pm̄isis de fm q̄ ipsuz. q̄ c̄stio fallsa. nā tñ. et p̄ma q̄s aut̄s nota est de se. sz sc̄da pba. qr isti⁹ pp̄onis iubim et pdicatu s nō fut adiuuice p̄ueribilitia; qđ in oportet si überet de m̄strarī p̄ mediū p̄ueribile cuž viraq̄ extremitatū seu ex pm̄issio de fm q̄ ipsum.

In oppositum est Aꝝ. in. 8. ca. b̄u. p̄mi. vbi dicit sic. q̄ necesse est pm̄u medio et mediū postremo inesse fm q̄ ipsuz in ordine. in oī de m̄stratione maiorē extremitatē medio et mediū minorē extremitati inesse fm q̄ ipsuz. p̄pm̄u. n. intelligit maiorē extremitati inesse fm q̄ ipsuz. q̄ p̄p̄ngs. q̄ p̄p̄ngs

In oppositum est Ap. in. 8. ca. hui^o pmi. vbi dicit sic. q̄ necesse est pmū medio et mediū postremo inesse fm q̄ ipsuz in ordine. i. in oī demōstracione maiore extremitate medio; t̄ mediū minori extremitati inesse fm q̄ ipsuz p̄ pmū. n. intelligit maiore extremitate; t̄ p̄ postremū intelligit minore; ex gb^o dicit Ap. sic q̄ in demōstratiōne necē est pmissas eē de fm q̄ ipm. hoc tñ intelligit de demōstratiōne affir^m passiōis de suo subito adeqto t̄ ppo. t̄ de demōstratiōne potissima. et hoc fm linceiensez. Ap. videt sic phare. Qis demōstratio vñ eē ex ppositionib^o q̄ se. q̄ois demōstratio vñ eē ex ppnib^o q̄ sunt possimē p̄ se. tales aut̄ sunt fm q̄ ipsum vñ.

Ad rationes. p̄ma est soluta p̄ distinctionē dāta de ly p̄mo. [Ad zth dico q̄ aliqd nō dī fīm q̄ ipsuz si sit simpler vel ppō q̄ B̄ sit pp̄ ipz sed pp̄ hoc: q̄ pdicatuſ est adeqū ſubto. [Ad tertia de li conieſe patuit in q̄one: et ſic p̄z queſio: **C**ūniuersale aut̄ eſt t̄c̄li in quolibet t̄ priō demōstraſ: vt duos rectos habere neq; figure cui liber inest vniuersali: t̄ tamē eſt demōstra re de figura q̄ duos habeat: ſed non cuiuslibet figure eſt: neq; vtitur quilibet figura demon-

strans.   *Questio.*   *xxxii.*

Igesimo tertio demonstratio sit ex pmissis de fz q ipsuz. Et argui pmo q nō ali que sunt demratioes p cas remotas. g nō ois demratio est ex pmissis de fz q ipsuz. nō t ex eo q cāe remote nō s. ppe nec adeqte suis effectib: qd in opore ret si pmiss demratioes p cas remotā essent de fz q ipsz. aia p. ver Ap. in littera. **C**ed diceret aligs. bñ dicit ppter gd: r demratio potissima est ex pmissis de fin q ipsuz. Is qd demratio p causaz remotā non est demratio potissima. g nō ois ipsaz esse ex pmissis de fin q ipsuz. Sed pba q demratio p causaz remotā sit de monstratio potissima. nā demonstratio potissima et ppter

relinquunt dubius quibus cōrētis sub subto insit predicta
passio; et ḡbus nō. Quarta cōclusio, p̄p̄a passio nō scitur
pfecte de suo subto p̄p̄o et adequato, nisi p̄ mediū cōerti
bile cū subto et p̄p̄a passione, p̄bas. q̄z p̄p̄a passio nō scitur
de suo subto p̄p̄o et adequato nisi in p̄ma figura, mō in p̄
ma figura maior extremitas nō p̄t esse ter^o min^o cōis q̄z
sit mediū: ex eo q̄z verificat̄ de medio vlr sūpta: nec etiā
mediū p̄t esse terminus min^o cōis q̄z si minor: extremitas
ex eo q̄z verificat̄ de minori extremitate vlr sūpta, er-
go si in p̄ma figura maior et minor sint adinuicē cōvertibili
les scitūt in dem̄fatiōne in qua dem̄strat̄ passio de suo
sicut adequato: oꝝ q̄z mediū sit cōvertibile cum vtracq̄ extremitati: ex eo q̄z mediū nō est cō? maior extremitati
nec etiā est min^o cōe cidez ex eo q̄z nō ē min^o cōis que est
cōvertibilis cū extremitate maior, vñ quecūq̄ sunt adi-
nuicē cōvertibili: q̄cqd nō est magis cōe vni etiā nō est ma-
gis cōe alteri, et q̄cqd nō est minus cō vni nō est min^o cō-
mune alteri. Quinta xclv, oꝝz dem̄strationē p̄ quam
dem̄strat̄ p̄p̄a passio de suo subto adequato necesse ē eē
ex p̄missis de fm q̄z ipsuz, p̄ per p̄cedētē h̄ne, illa enīz di-
cit q̄z intali dem̄strationē mediū est cōvertibile cū vtracq̄
extremitati, i.ḡt in tali dem̄strationē p̄missae sunt de fm
q̄z ipsuz. Sexta 5, alique sunt passiones de aliq̄b̄ sub-
stātis dem̄strabiles que nō habet suba sibi p̄p̄a et adeq-
ta, p̄z nā p̄pertuitas est passio que fm Ap. est dem̄strabili
is de deo: de mā p̄ma: r̄d celo: et h̄s: et pdicta passio nō bz
aliq̄b̄ subz sibi, p̄p̄a adequata qd gdē subz sit ter^o subalis et
nō notatia, p̄z, q̄z nō ē aliq̄b̄ ter^o cōis deo: māe p̄: et celo
de quo cōvertibilis sit verificabilis hic termin^o p̄pertuit, er-
go t̄c. Septima 5, alique sunt passiones pdicabiles et
ubincibiles de aliq̄b̄ substātis que c̄tūcūq̄ pfecte p̄t
sciri de illis nō p̄t de eis sciri nec demonstrari p̄ p̄missas
et fz q̄z ipsuz: seu p̄ mediū cōvertibile cū vtracq̄ extremitate:
nec pdicta passiones possunt sciri de aliquo subto ex
p̄missis de fm q̄z ipsuz, p̄z, q̄z alique sunt passiones que nō
habent subta sibi, p̄p̄a et adequata: et quecūq̄ passiones sūt
ales sic se habet q̄z nō possunt sciri de aliquo subto p̄ me-
diū cōvertibile cū vtracq̄ extremitati: ex eo q̄z extremita-
tes nō sunt adinuicē cōvertibiles, q̄z si mediū ēē cōvertibile
et cū vna extremitati nō ēē cōvertibile cū alia. Octa-
va 5, multe sunt xclones ven̄fribiles et scibiles q̄z quis sci-
erit c̄tūcūq̄ pfecte p̄t sciri: nā sciri ex p̄missis de
fm q̄z ipsuz, p̄z, q̄z ista 5 ylocheles bz tres t̄c, scibiles et de-
m̄strabiles, et c̄tūcūq̄ pfecte sciri: nā sciri ex p̄missis de
fm q̄z ipsuz: ex eo q̄z nullū p̄t ēē mediū cōvertibile cuž
to termio ylocheles: et cuž ista passio bz tres.

Questio

Propositiones immediatas de alijs oib[us] dictu[is] est in positivone conclusionis. et hoc sufficiat.

Con ergo est ex alio genere descendente demonstrare. **Questio.** **XXXIII.**

Questio. CCCIII.

Verum quod vrum possit sit de-
monstrante descendere de genio in genio. Et arg-
umento quod sic nam eadem cœlo in diversis scientiis
demonstrat de qua considerat in illis scientiis quod non
est nisi posset fieri descendens et. De una scia in aliâ assump-
tione probatur. nam spicula est una passio quam considerat geometria eius subiecto; et illa passio in scientia natâ demonstrat de terra. et si
astrologus demonstrat eadem passionem de terra. tamen natâlis
est astrologus demonstrat istam. terra est spica. ¶ 2. nam aliquae sci-
entie se habent quod illud quod est subiectum in una est passio in alia. ita que-
tur quod via. anno probatur. nam magnitudo est subiectum in geometria;
et est passio subiectum scie natâlis. si numerus est subiectum in arithmetica;
et passio scie natâlis vel in scia natâli. sicut enim termini in numeris
magnitudo considerantur in scia natâli tangentibus passiones. ¶ 3.
una scia bene utitur principiis alterius scientie. quod est ratio vera. sicut no-
ta est de se. anno probatur. quod si scie subalternata utitur principiis
scientie subalternatis et. oportet scientie utitur illo principio de
quilibet et cetero. ¶ 4. postea est descendere de arithmetica in
geometriam; et de geometria in perspective; et de perspective in
sciam natâli quantum ad predictum de iride. Sicut postea est descendere
de scia natâli in scia medicine. quod vero anno probatur. quod predicta
se scie habet se sicut scie subalternata; et scie subalternata.
sicut postea est descendere de una in aliâ. ¶ 5. probatur et in scientiis
disparatis quod non habet se scie subalternata et subalternata
postea est demonstrante descendere de una ad aliâ. p. n. geom-
etria et ciru[m] medicina sunt scientie dispartite; et tamen in demon-
strando illâ sive vulnera circularia tardior sanantur oblon-
gatio. utrum principio geometrie. ¶ 6. meta est scientia disti-
ta ab aliis; et tamen de ea potest fieri descendens ad alias; ex eo quod
cuiuslibet alterius scientie subiectum includit in eius ratione ratione subi-
neta est. et quod si est tunc subiectum unius scientie includit in se seu in
omni subiectum alterius scientie sicut scie se habebat sicut subal-
ternas et subalternata. ex quo videtur quod oportet scientie aliae a me-
tâ sibi subalternas aliqas. et per hanc videtur quod de metâ est pos-
sit fieri descendens ad oportentias. Quod autem cuiuslibet alterius
subiecto includatur subiectum metâ. p. n. subiectum metâ est ens in
situ ens. dicitur. in. 3. 4. meta. est. n. scia quod speculatur ens
in situ ens. et accidens quod hunc insunt. sicut mō in cuiuslibet
et subiecto ratione quod est subiectum aliorum scientiarum. sicut rati-
onem ipse est. et alio. nam quilibet alia scia utitur principiis metâ. y. n. q.

Ad rationes. Ad p̄mā scđo qđ dem̄atio p̄ sam remotā nō est dem̄atio p̄

simā: sed bñ demonstratio per cām ppinqā, t qñ argueretur cōtra: qz cause remote sunt piores causis ppinqes: t insluūt causatis tē. dico qz in pposito p cām remotā t gñ nomē significās cām nō appropatā per aliq̄s circūrias nol significāti effectū: t p causaz ppinqā in pposito intelligit nomē significās alicui⁹ effect⁹ appropatos p quas circūstatiās & determinationes noi significāti estū: t sic accipieđo cām remotā: t cām ppinqā dicimus aliquā demifatione ēē p cāz remotā: t aliquā ēē p cām ppinqā: t illā que est p cām ppinqā sic accipieđo cām cīmus ēē potissimā: t illā qz est p cām remotā dicim⁹ nō potissimā: nec etiā ſ hoc vadūt rōnes facete: qz in illo rōnib⁹ nō sic accipit cā. vñ accipiebaſ causa p re quacūd pductia & causatiā alicui⁹: t sic accipieđo cām bñ xē causas remotas ēē piores ppinqes: t̄ accipieđo cām p modo dico qz demifatio qz dat p causas ppinqā daf p r.a.b..n. est p magis imedita: t demifatio que daf per cām remotā nō datur per priora: i. nō daf per imedita: seu

n oppositum est Az. in pmo hui^{c.}, c. 7. vbi dicitur
quod non ostingit demonstrante de
cere de genere in genus nisi considerando vel participa-
do circa idem vel de eodem.

Droptur quod pmo vidēdū in ista questione q̄ di-
uerse sc̄ieū possunt cōsiderare de eodē.
rīdēdū ē ad q̄stū pncipale, vñ sc̄ieū ē q̄ Az. nō dicit
solute q̄ nō ūtingat demīantē descēdere de ḡne in ge-
oſi nō ūt aliquia participatio in cōsiderādo de eodē. &
c intellexit p hoc q̄ dicit, nō ūt descendere de arithmetri
in geometriā nisi magnitudines numeri ūnt.

uantu3 ad p̄mū sc̄iēdū est q̄ in qualibet sciētia tria sunt p̄ncipaliter cōsiderāda ubi: passio: et dignitas: et intelligo de subto nō put di in ordine ad pdicatū. sed put dicis in ordine ad passiō: et qd̄ oia cōsiderat in illa sciētia: habet attributū vel tanq̄ passio: vel tanq̄ passio passionis: vel tanq̄ s: vel tanq̄ passio p̄tis r̄c: et iā intelligo de sciētia nō sciētia ynius dñis solus: sed de scia que est aggregatio:

•Drimus

multarū Σ clonū t hītūz veritatēs t p̄ximatis adinu-
cez rōne subti p̄mū t adequati illi Σ ciētē: t sic intelligēdo
hīz pbaf sic. In illo scītē nō p̄nt b̄rē participationē t
cōlōcationē in quo vel q̄ qd̄ scī originalē distingunt: sed
ita est q̄ vna scīa p̄ el^o subm̄ p̄mū t adeq̄tu distinguit ab
alia scīa. q̄ illa scīa in eius subto p̄ t adeq̄tu nō p̄nt p̄cipa-
re nec zuenire in Siderādo de eodē: ita q̄ vtraq̄ cōside-
ret de eodē tanq̄s de subto p̄mō. maior est nota. t m̄or p̄
q̄ A. in p̄mo hui. vbi vult q̄ scīe distingunt penes di-
stinctionē subtoz generū. i. subtoz adeq̄toz. t ex alio p̄ B.
q̄ nō solem̄ dicere geometriā distingui ab arismetrica:
nisi q̄ geometria est de magnitudine. arisme^a aut̄ est de
numero. ecce q̄l̄ ex distinctionē subtoz p̄mōz cōcludit: t ar-
guim̄ distinctionē scīarū. vñ cōcludit q̄ nulle scīe diverse
sūt de eodē subto p̄ t adeq̄tu: t q̄litas scīe capiāt distinctionē
nem ex distinctionē subtoz p̄mōz: t nō passionū neq̄ p̄n^o
patebit postea diffusus in vna qōne. Et imaginādū ē de
subto p̄mō t scīa: t de illo subto sicut ymaginatur de p̄n-
cipe alicui^b exercitū in illo exercitu. vñ scīt oia in illo ex-
ercitu b̄st̄ attributionē t ordinē ad p̄ncipē illi^c exercitus.
sic ēt̄ oia cōsiderata in aliqua scīa b̄st̄ ordinē t attributio-
nes ad subm̄ p̄mū t adeq̄tu illius scīe. t sicut exercitus di-
stincti capiāt distinctionē penes distinctionē p̄ncipis. sic
etīa scīe capiāt distinctionē penes distinctionē subtoz p̄
mōz: t ideo sicut dicim̄ illū militē esse de isto exercitu: t
nō de illo. ita dicim̄ vñ Σ clonē esse de tali scīa: t nō de ta-
li: sicut illā: sup̄a datā linea t̄. dicim̄ ēē de geometria: t
nō de nāli scīa. C^d 2^e. diverse scītē p̄nt p̄cipare i subo-
l^f nō p̄mō t adequato. p̄ de musica t arismetrica. Arisme-
trica. n. Siderat de numero tanq̄s de subto: t de eodē Sis-
derat musica: cū quadā in strictiōe. musica. n. Siderat de
numero: nō de numero absolute tanq̄s de subto p̄mō: sed
de numero sonoy. C^g 3^h. diverse scīe b̄st̄ cōcīant t parti-
cipāt in passionibⁱ. p̄ q̄ aliquie scīe sic se habēt: q̄ illō qd̄
est passio in vna est etīa passio in alia. vbi gra. figura. n. in
scīa nāli Siderat tanq̄s passio rez nāliu. ad opatiōē eni-
rez nāliu determinatas rez̄ determine figure. t si
mathe^j b̄st̄ Siderat de fig^k. Is t̄ vi t̄ abstracta a motu t̄
mā. C^l 4^m. diverse scīe est b̄st̄ sic cōcīat q̄ illō qd̄ Siderat
in vna tanq̄s subz Siderat i alia tanq̄s paⁿ. p̄. nā magni-
t̄ numer^o q̄ Siderant in geomēt̄ t arismetrica^p tanq̄s suba cōsi-
derant i scīa nāli tanq̄s passionēs. C^q 5^r. scīe diverse ēt̄ be-
ne cōcīant t participāt in p̄ncipioz: cū cōcīatiē t̄ p̄ p̄pos-
terminos illi^s scīe. p̄. q̄ illo p̄n. nō 2^t idem t̄ vñ. vñt̄ alie-
scīe h̄cte. geometria. n. vñt̄ eo isto mō. nō 2^u eadē linea si-
mul ēt̄ rectā t̄ nō rectā. Arismetricus aut̄ isto mō. nō 2^v
eudē numerz simul cē pare t̄ nō pare. Nālis aut̄ isto mō.
nō 2^w idē s̄l̄ moueri t̄ nō moueri t̄. s̄l̄ isto p̄n. s̄i ab equa-
lib^x equalia demas t̄. vñt̄ arismetricus sic h̄bido ipsuz.
s̄i ab eq̄lib^y numeris t̄. geo^z aut̄ vñt̄ eo sic. s̄i ab equalib^{aa}
magnitudib^{ab} t̄. ecce q̄litas diverse scīe idē p̄n^{ab} alr^{ac} t̄ ali-
būt̄ t̄ specificat̄: eodē alr^{ad} t̄ alr^{ae} vñt̄.

.XXV.

alios & alios terminos in alijs scientijs: eo mō quo erat exemplificatū: & hoc est ex hoc q̄ demifatio dī eē ex p̄p̄us sicut dicit Ap. in p̄ hui⁹. & q̄ aliqua scia nō dī acgrere ali⁹ quod p̄n⁹ ampli⁹ q̄ indigeat. ¶ S; diceret aliga ex quo sunt plures. s. modi q̄b⁹ 2° descendere de vna scia in alias: q̄re Ap. pluries dicunt. nō 2° dēmōstratē descendere de genere in gen. ¶ R⁹ n̄t q̄ hoc nō dicit sicut p̄us dicebat: & n̄t nō descendere 2° t̄c. eo mō quo passio pbata de aliquo subo i scia subalternata. ēt pbaref̄ d subo i subalternata. vñ in scia subalternata illa passio quā pbauit scia subalternā. d suo subo nō pbat subalternata: s; eā supposit de subo vel nihil curat de ea: silt̄ q̄i sunt duo suba diuersariū sciarū: & vni illo y iest aliq̄ passio ḡ se: & alteri illo y inest il la passio p acciō: tūc nō 2° fieri descelūs de ḡne in gen⁹ illo mō q̄ passio demifatio de subo cui inest p̄ se & demifat̄ de subo cui inest p acciō: ppter hoc q̄ plerūq; & turpes sunt passioēs que in sunt p acciō illi linee geometra nō pbat q̄ linea recta sit linea; pulcherrima. nec etiā inuestigat an linea sit turpis vel pulchra.

Ad rationes, que pbant. patet expositione: & sic

Ad rationes. que p̄bant. pater ex positione. & sic
pater de questione.
CSi vero nō sed sicut armonica n̄ arithmeticā:

Si vero hoc ledit hunc armonica p[ro]p[ter]a latitudinem
huiusmodi autem demonstrant quidem filii: h[oc] dis-
serunt. ipsi enim quod alterius est scie. **D**o. **xxv.**

Vigesimo quinto querit. vtrū in
omni demūtatiōne necesse sit mediū & extrema esse de eodē
gīe. Et arguit p̄ gō.nō.nā in demūtatiōne negati-
vā in q̄ dēmūtā terminū vnius pdicamēti de
termino alteri p̄ pdicamēti negatiōne. mediū & extrema nō
sunt de eodē gīe. ḡ q̄ falsa. vñia t3. aūis pbaſ. q̄ in tali de-
mōstratiōe extrema sunt diuersorū geneꝝ. ḡ & mediū nō
pōt eē de eodē gīe cū vtrōq̄ extreꝝ: ex eo q̄ idē non
pōt eē de diuersis gīib⁹. vbi grā. si fieret talis demūtatiō
nulla subā est albedo. ois bō ē subā. ḡ nullus bō ē albedo.
Ecce q̄litr extrema sunt de diuersis gīib⁹. nec mediū. s. sub-
stātia ē de eodē gīe cui vtrōq̄ extreꝝ. nō. n. ē de ille
gīe de quo hic terminū albedo: ḡ erat maior extremita.
Cz. extrea dīmūtatiōis s̄t subz & passiōmō subz sepe ē de
pdicamēto sube. passiō aut̄ de pdicamēto accītis. iñit ḡ
est neēc q̄ in omni tē. t. p̄ vñia nō ē neēc mediū eē de eodē
gīe cū extreꝝ. vbi grā. oē aīal rōnale mortale ē risibile
ois bō ē aīal rōnale mortale. ḡ ois bō ē risib⁹lis. ecce q̄litr
maiōr extremitas. s. risibile ē de pdica¹⁰ accītis. ē. n. de z.
sp̄ q̄litatis. miōr ē extremitas. s. bō ē de pdicamēto substā-
tie. **C**z. sepe eadē passiō demūt de diuersis gīib⁹. ergo
nō ē neēc mediū & extrea eē de eodē gīe. vñia t3. nā s̄ bo-
et neēc cu eadē passiō posuit demūt de diuersis gīibus
tūc ēt eadē passiō eēt in diuersis gīib⁹. b̄ ē falsus t̄z Ap̄
in pdicamētis vbi dicit. Diuersorū generū. aūis p̄. nā ista
passiō p̄petuitas demūtāt̄ p̄ Ap̄. de mā p̄ma. s̄t de p̄

Quátuz ad **z**^m si pma ñ. si q descélsuz de vna scia
in alia intelligit q subm adeqtu vna
sit vel fiat subm adeqtu alteri^o impole fieri descensuz d
vna scia in alia. p^z per pma ñnez pmi articuli. **C** **z**^o. si q subm
descélsuz de vna scia in alia intelligit q subm vni si subm
alteri^o hcte pole est fieri descélsuz de vna scia in alia. p^z
scdm ñne pmi articuli. **C** **z**^o. si q descélsuz de vna scia
in alia intelligit q passio in vna scia pot etiá eé passio in
alio. vel q subm in vna pot eé passio in alia pole est desce-
dere de vna scia in alia. patz per tertia ñnez pmi articuli
C **4**^o. si per descélsuz de vna scia in alia intelligit q vna
scia vrat pncipus alteri^o scie pole es céder de vna scia
entia in alia. p^z per qnta ñnez pmi articuli. sicut diceba-
tur in vna ñne p^z or illa pncipia aliter & aliter ñbun p

mo motore, et filio de pmo motu. illa autem iunt de diuiniis
gnibus. C. 4. mltip^o d^r descendere de gñe in gen^s sicut pro-
dicebat in vna clusione. q^o n^e necesse est in omni demostra-
tione mediuz et extrema esse de eodē gñe.

In pextremis extrema esse de eodae genere, aut enim unum non veniret per se, sed per accidens. Illorum autem quidam per accidentem non est demonstratio, quia ter.

Quantum ad primum distinctum sit ista tripli sole capigena, quod sufficit in proposito quodam n. dicit genere natus; quodam predicabile; quodam scibile. Sed natus natus dicitur in quo dicunt entia natura habentia trans-

liones adiuicē: et illud genus nāle dicit̄ esse mā p̄ma. In mā.n.p̄ma cōicāt entia nālia trāmutabilia adiuicē. cū.n. ex igne ḡna aqua eadē mā q̄ p̄us erat sub forma ignis postea erit sub forma aque: et sic capiſ gen̄ cū dī cōuer corrūptibile et icorruptibile differunt plusq̄ gen̄. corruptibilis eni et corruptibilis nō cōicant in isto ḡne nāli: qd̄ est mā p̄ma: et ex eo ḡ corruptibilis nō h̄sit māz. H̄en̄ pdicabile dī ille termin̄ mētallicus vocalis vel script̄ q̄ est apt̄ nat̄ de plurib̄ differēt̄ sp̄ pdicari in gd̄: sicut est iste terminus aīal, vel iste termin̄ suba, et sic accipieōd̄ gen̄: gen̄ dī o silitudine ḡnis nālis. sicut. n. gen̄ nāle de se nullū determinat̄ sibi formā. s̄z ē determinabile et specificabile p̄ formā et p̄cedit ēā: ita ēt gen̄ logici. l. gen̄ pdicabile de se est īdeterminabile et cōc̄. s̄z h̄bi: et specificab̄ p̄ dīas sibi additas; et p̄cedit illas: hoc est tpe ante illas est diff̄ sp̄. H̄en̄ aut̄ scibile dī subiect̄ adeqt̄ alicuī scie: ex cuī vniate et attributionē alioz ad ip̄z in illa scia considerato: dicit̄ esse vna quās p̄tineat diversos terminos: diversos s̄nes: et diversos p̄cessus. et sic accept̄ A. cū dicit̄ illa scia z̄ esse vna: que ē vnl̄ ḡnis subi. s̄līr accepit gen̄ cū dī. sicut vnius sensibilis est vnl̄ s̄nsus: sic vnl̄ ḡnis subi vel scibili est vna scia. C. De isto ḡne scibili notādū q̄ ip̄uz bene p̄t̄ ēt pdicabile de consideratis i illa scia i recto vel i obliquo: no dī trāscēdere metas illius scie. i. nō dī ēt verificabile de alijs q̄ de illis de gb̄ consideratis i illa scia. vnde tale gen̄ scibile numerādo dia. s̄nū subi demfatarū in illa scia iter ipsa ip̄uz est p̄m̄ cōius. C. z̄ nō q̄ illud gen̄ scibile sic se dī h̄fe q̄ oia considerata in illa scia habeat p̄ se attributionē ad ip̄uz vel tanq̄ p̄m̄: vel tanq̄ p̄. v̄l. tanq̄ passioni: vel tanq̄ obīm̄ et c̄. et q̄ habeat ad ip̄uz attributionē: t̄ q̄ remanet̄ s̄r eq̄lia: mō b̄ p̄m̄ est falsuz: vel salte in mathe. vnl̄. p̄. p̄ḡ sit falsuz. nā sint due p̄portioes eq̄les q̄z q̄libet sit dupla: t̄ vna sit a. et alia b. et p̄portio maior sit octo ad quartū: et p̄portio minor sit p̄portio sex ad 3̄: t̄me v̄z est p̄. a. et b. sunt equalia: t̄ tunc si ab a. et b. remaneat̄ eq̄lia residua nō remaneret̄ eq̄lia. p̄z. nā si ab octo remō duo manebit p̄portio sex ad q̄tuō q̄ est p̄portio sexgaltera: et si a sex etiā remoueant̄ duo manebit p̄portio 4̄ ad tria q̄ ē p̄portio sexquartaria et sexgaltera: s̄z mō p̄portio sexgaltera et sexquartaria s̄r p̄portioes eq̄les. et due p̄portioes sunt ille q̄ manet̄ p̄ter a. et b. p̄portio eq̄lib̄ de p̄ta sunt eq̄lia v̄robīḡ cū sint dēpta duo p̄cīle. iḡis falsuz est si ab eq̄lib̄ eq̄lia deman̄ et c̄. C. s̄z diceres: tu solum demisti ab octo et sex equalia que sunt termini maioriū p̄portioes a. et b. et ex hoc nō demisti eq̄lia a p̄portio b̄. a. et b. si tñ demissis eq̄lia a terminis maioriū et minorib̄ bus p̄portio a. et b. eq̄liū. bñ cedere q̄ residua remaneret̄ eq̄lia. C. Breuit̄ hoc nō valet. nā si ab octo dematur vnu: t̄ a q̄tuō vnu manebit p̄portio septē ad tria q̄ ē dupla sexquartaria. et si a sex remouet̄ vnu: t̄ a trib̄ ēt mōneat̄ vnu manebit p̄portio q̄nq̄ ad duo q̄ est dupla sexgaltera: s̄z mō p̄portio dupla sexquartaria: et dupla sexgaltera sunt p̄portioes ineq̄les: et ille sunt p̄portioes q̄ manent̄ postq̄ a terminis maioriū et minorib̄ p̄portio a. et b. et q̄liū dēpta sunt eq̄lia. ḡ. t̄. C. Demū p̄ba. q̄ salte in scie scia mathe est dubiū si ab eq̄lib̄ eq̄lia demas et c̄. nā si linea ēt etiā ex p̄ctis pdicū p̄ncipiū esset falsuz. s̄z mō in mathe nō ē mōstrat̄ q̄ etiā sit etiā ex idūntib̄līb̄ ḡ pdicū p̄m̄ in mathe est dubiū. bñ p̄z de fe. et a. p̄. naz si essent̄ due linee a. et b. q̄liū q̄libet esset etiā ex trib̄ p̄. etiā a. et b. linee ēent̄ eq̄les: t̄ tñ si ab a. et b. lineis dīmerent̄ eq̄lia p̄cta: a q̄libet duo p̄cta t̄c̄ residua nō remaneret̄ eq̄lia. v̄robīḡ. nā remaneret̄ nisi vnl̄ p̄ct̄: mō p̄ct̄ nō est eq̄lis p̄ct̄: nec etiā ineq̄lis: ex eo q̄ eq̄le et ineq̄le solū q̄to uenit. mō p̄ct̄ nō est q̄tis. iḡis et c̄. C. Deinde p̄. q̄ hoc p̄m̄ est falsuz. ois angulus rect̄ angulo recto ē eq̄lis. p̄. sic. nā accipian̄ due linee: q̄liū q̄libet sit pedalis et st̄titut̄ vnu angulus rect̄ q̄ sit b. C. Isto posito p̄. q̄ a. et b. nō sint anguli eq̄les: q̄z angulus a. v̄l. est ille due linee que sic se p̄tingūt̄: v̄l. ēt sufficies itercepta inter alias di-

oia p̄se considerata in aliqua sc̄ientia sūt de eodē ḡne scibili. p̄bat. q̄ oia considerata in aliq̄ scia p̄n̄ illa habet aītributiōnez ad idez gen̄ scibile: qd̄ ē subz adeqt̄ in illa scia. ḡ oia illa sūt de eodē ḡne scibili. s̄z t̄ ex eo ḡ illa dicunt̄ esse de eodē ḡne scibili q̄ h̄at̄ attributionē ad illud s̄z illā rōnē s̄z quā est subm adeqt̄ in illa scia: q̄nisi sic ēt illa nō dicerent̄ p̄ncipal̄ considerata in illa sc̄ientia.

Ad rationes. p̄ma et z̄ vadunt p̄. v̄ne p̄. C. Ad bis v̄nibus. et sic sit dictus ad questionē rotam.

C. Lōuertūnī aut̄ magis que sunt in mathematicis: quoniam nullū accidentis accipiantur: sed in hoc differunt ab his que sunt in dialecticis s̄z diffinitiones.

Questio. XXXVI.

Vigesimo sexto querit. virg. sciente mathematicae sint certissime. Et arḡ p̄. q̄ nō, ille scie nō sunt certissime: quāz aliqui p̄ncipia sunt falsa: vel salte in illa scia vnu. sic. n. est de aligb̄ p̄ncipiis: immo etiā de aligb̄ s̄nib̄ sciarū mathematicarū. iḡis et c̄. maior est nota. minor p̄ba. nā est vnl̄ p̄m̄ in mathematica q̄ oē totū est maius sua pte p̄ se: s̄z hoc p̄ncipiū est falsuz. nā for. est qdā totū: et mā est ei pars. et s̄līr forma. nā nō ē maior sua mā. ex hoc p̄. q̄ nō oē totū est maius sua pte. v̄l. vnl̄ p̄ncipiū in mathematica s̄i ab equalibus equalia demas: q̄ remanet̄ s̄r eq̄lia: mō b̄ p̄m̄ est falsuz: vel salte in mathe. vnl̄. p̄. p̄ḡ sit falsuz. nā sint due p̄portioes eq̄les q̄z q̄libet sit dupla: t̄ vna sit a. et alia b. et p̄portio maior sit octo ad quartū: et p̄portio minor sit p̄portio sex ad 3̄: t̄me v̄z est p̄. a. et b. sunt equalia: t̄ tunc si ab a. et b. remaneat̄ eq̄lia residua nō remaneret̄ eq̄lia. p̄z. nā si ab octo remō duo manebit p̄portio sex ad q̄tuō q̄ est p̄portio sexgaltera: et si a sex etiā remoueant̄ duo manebit p̄portio 4̄ ad tria q̄ ē p̄portio sexquartaria et sexgaltera: s̄z mō p̄portio sexgaltera et sexquartaria s̄r p̄portioes eq̄les. et due p̄portioes sunt ille q̄ manet̄ p̄ter a. et b. p̄portio eq̄lib̄ de p̄ta sunt eq̄lia v̄robīḡ cū sint dēpta duo p̄cīle. iḡis falsuz est si ab eq̄lib̄ eq̄lia deman̄ et c̄. C. s̄z diceres: tu solum demisti ab octo et sex equalia que sunt termini maioriū p̄portioes a. et b. et ex hoc nō demisti eq̄lia a p̄portio b̄. a. et b. si tñ demissis eq̄lia a terminis maioriū et minorib̄ bus p̄portio a. et b. eq̄liū. bñ cedere q̄ residua remaneret̄ eq̄lia. C. Breuit̄ hoc nō valet. nā si ab octo dematur vnu: t̄ a q̄tuō vnu manebit p̄portio septē ad tria q̄ ē dupla sexquartaria. et si a sex remouet̄ vnu: t̄ a trib̄ ēt mōneat̄ vnu manebit p̄portio q̄nq̄ ad duo q̄ est dupla sexgaltera: s̄z mō p̄portio dupla sexquartaria: et dupla sexgaltera sunt p̄portioes ineq̄les: et ille sunt p̄portioes q̄ manent̄ postq̄ a terminis maioriū et minorib̄ p̄portio a. et b. et q̄liū dēpta sunt eq̄lia. ḡ. t̄. C. Demū p̄ba. q̄ salte in scie scia mathe est dubiū si ab eq̄lib̄ eq̄lia demas et c̄. nā si linea ēt etiā ex p̄ctis pdicū p̄ncipiū esset falsuz. s̄z mō in mathe nō ē mōstrat̄ q̄ etiā sit etiā ex idūntib̄līb̄ ḡ pdicū p̄m̄ in mathe est dubiū. bñ p̄z de fe. et a. p̄. naz si essent̄ due linee a. et b. q̄liū q̄libet esset etiā ex trib̄ p̄. etiā a. et b. linee ēent̄ eq̄les: t̄ tñ si ab a. et b. lineis dīmerent̄ eq̄lia p̄cta: a q̄libet duo p̄cta t̄c̄ residua nō remaneret̄ eq̄lia. v̄robīḡ. nā remaneret̄ nisi vnl̄ p̄ct̄: mō p̄ct̄ nō est eq̄lis p̄ct̄: nec etiā ineq̄lis: ex eo q̄ eq̄le et ineq̄le solū q̄to uenit. mō p̄ct̄ nō est q̄tis. iḡis et c̄. C. Deinde p̄. q̄ hoc p̄m̄ est falsuz. ois angulus rect̄ angulo recto ē eq̄lis. p̄. sic. nā accipian̄ due linee: q̄liū q̄libet sit pedalis et st̄titut̄ vnu angulus rect̄ q̄ sit b. C. Isto posito p̄. q̄ a. et b. nō sint anguli eq̄les: q̄z angulus a. v̄l. est ille due linee que sic se p̄tingūt̄: v̄l. ēt sufficies itercepta inter alias di-

scia mathe alij scientis est certior. p̄. q̄ scie mathe certiorē h̄st modū demāndi suas h̄nc et magis euidenter. vñ p̄ncipiis ma. p̄suppositis et cōcessis nece est h̄nes ex illis p̄ncipiis demādatas cedere: et ille q̄sib⁹ ḡbus h̄nes ma. inferuntur ex suis p̄ncipiis sunt sic certe et euidenter: q̄ statis cōcessis p̄ncipiis oī h̄ne cedere: et pp̄ talē certitudinē et euidentiā h̄ne ex p̄missa scie ma. reputantur certiores alij scientis: et hoc itēdebat A. in littera:

Ad rationes. Ad p̄ma q̄i dicebat p̄n̄ mālia et. eo mō quo intelligit ipsa mathematica sunt falsa. et q̄i p̄. b̄ p̄m̄. oē totū et. dico q̄ nulla p̄ncipia scie mathe certificatio: de ei p̄te certificatio: mō istatia ibat de toto et p̄te ei cōntial. vel alij p̄t̄ dici q̄ in mathematica nō ē h̄ p̄m̄. oē totū ē maius sua pte: ex eo q̄ hec pp̄ est falsa: sed in mathematica bñ ē hoc p̄m̄. oē totū sua pte est mai. et est dīa iter illas duas: pp̄nes: q̄z in p̄ma sua pte stat scie et distributio p̄ illud: patiū mai. et pp̄ hoc q̄i ly mai. p̄cedit ly sua pte nō distributio: et tūc pp̄ ē vera. C. Ad alij q̄i p̄ba de isto p̄m̄. si ab eq̄lib̄ eq̄lia demas et. ne q̄ sit falsuz. et q̄i dicebat. sint a. et b. due pp̄oz eq̄les admittat̄ totū aīs. et q̄i dicebat. si ab octo remoueant̄ duo: sine ab octo vnu nō remouen̄ eq̄lia ab a. et b. pp̄portionib̄. q̄uis bñ ē termis illaz. pp̄portionū: et pp̄ b̄ nō oī q̄ pp̄oz ma. iores. si ab a. et b. deberet̄ demī eq̄lia op̄teret̄ q̄ ab a. p̄portionē remoueret̄ vna me. duple pp̄oz. et tūc bñ pp̄oz q̄ remanet̄ maneret̄ eq̄les: tūc bñ v̄robīḡ maneret̄ medie tas pp̄oz duple. Si si ab a. remoueret̄ vna z̄ pp̄oz duple. et. b. si tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rectū v̄l. acutū ēt maiorē p̄p̄ones sc̄ies: et dicunt̄ v̄l. et q̄i certitudine 3̄. et tñ itēz illo ēt remaneret̄ remaneret̄ eq̄lia. C. Ad alij uid q̄i p̄. ḡ. hoc p̄m̄ in mathematica sit dubiū. bñ cedo nisi bñ ē alia scia mathematica p̄supponeret̄ dīrationē. et ego bñ cedo q̄ scia mathematica nō ē certissima loquido de certitudie 3̄. C. Ad alij de angul alij dicūt̄ cēdendo vnu angulus rectū ēt maiorē alio: et s̄līr vnu acutū vnu vno rect

Liber

istā *cluſtione*. ois hō est ſuba pñt fieri plures dem̄atiōes per diuersa media. qđ qđ eſt vā. nñia eſt vā. t̄ an̄s p̄baſ. naꝝ inter hoc ſubim hō. t̄ hoc p̄dicatū ſuba ſunt plura media: p̄ quoꝝ qđlibet hō p̄dicatū ſuba pōt dem̄ari de iſto ſubito hō. vbi grā ſic arguedo. oē corpus eſt ſubā: ois hō ē corp̄. igif̄ ois hō eſt ſubā. ſit̄ ſe oē corp̄ aīatū eſt ſubā: ois hō ē corp̄ ſuſ atatu. igif̄ t̄c. ſit̄ ſe ſubā: ois hō ē aīal. igif̄ t̄c. t̄ ſic ad iſtā xclonē. ois hō eſt ſuba pñt fieri plures dem̄atiōes ꝑ diuersa media iter ly hō. t̄ly ſubā. C^z. qđ ad eādeꝝ xclonē pōt fieri dem̄atio vna pp gd. t̄ alia qđ. t̄ hoc p̄ diuersa media. qđ qđ vā. t̄ t̄z. t̄ an̄s p̄z. qđ ſepe eadē qđ dē. ñm̄atiōe qđ. t̄ dem̄atiōe pp gd. C^z. eiudē ſe pñt t̄c cause ꝓ diuersa gñia cauſitor. p̄ qđlibet p̄ fieri de‐moſtratio ad eadē xclonē. qđ qđ vā. C⁴. nā dicit Aꝝ. i littera ꝓ eiudē nñia pñt ex plures dem̄atiōes. t̄ ſi ſic vi‐det ꝓ p̄ plura media eadē xclo poſſit. pbari. C⁵. eadem xclo dem̄at̄ i diuersis ſciētio ꝓ p̄tineria media ad illas ſciās. qđ qđ vā. nñia t̄z. an̄s p̄. nā iſta xclo: terra ē rōtuða. dem̄at̄ in ſcia nāli z in astrologia: ꝓ pp aliud mediū hō ſibi. p̄bus nālis dem̄oſtrat̄ p̄dictā cōclusionē per hō me‐diū: qđ eſt. oē graue redit̄ ad mediū mūdi. Astrologus aut̄ dem̄at eandē n̄ne ꝓ hoc mediū qđ eſt ꝓ eunti a me‐ridie vñſus ſeptētrionē x̄t̄. polus magi t̄ magi eleuāt̄. ſit̄ nālis dem̄at iſtā n̄ne ꝓ aqua ē ſpe^a ꝓ hoc mediū ꝓ qđlibet graue redit̄ ad mediū mūdi. Aut̄ aut̄ p̄dicta xclo de‐moſtrat̄ ꝓ hoc ꝓ ſi aliq̄ in littero faceret aliq̄ signū: t̄ po‐ſtea nauigādo recederet tādē illō ſignū nō videtur. ſi ſo‐ſcederet in illū illud ſignū videret: ex quo videt̄ ꝓ aqua redit̄ ad aliq̄ ſpericitatē t̄ gibbositatē pp quā talis ſtans in nauī nō pōt videre illud ſignū pp illā gibbositatē.

In oppositum est Aristoteles qui dicit demonstrationes non augent per media in post accipiendo: vel accipiendo in latus.

In ista questione promo ponēde sunt distinctio-
nes. zecunda conclusionēs.

Quantum ad pmu.demratioes augeri pot itel-
ligi triple, uno^o in post sumēdo-i-

accipiēdo sub minori extremitate. *N*bi gfa. oē.b. est a.oē.c.
est b. g.oē.c. est a. tunc vltcri¹ sub c. sumat d. si arguendo.
*D*ē.c. est a. oē.d. est c. g.oē.d. est a. tūc vltcri¹ si sub d. sume-
ref e. sic arguendo. oē.d. est a. oē.e. est d. g.oē.e. est a. si sic su-
meret sup̄to sub minori extremitate pous dem̄fationis;

Cet sic multiplicitatem divisiones dicentes multiplicari i post asinus.
Cezz' divisiones multiplicari intelliguntur quod multiplicentur in sumendo i lat' sub me' scilicet eadem maiore, ubi gra. sit prima demo. o. e. aialis est suba; ois asinus est al. g. ois asinus est suba, et iterum suu ynu aliuz ter' sub codice me fieret alia demissa. o. e. al. est suba; ois leo est aialis. i. g. ois leo est suba, et sic multiplicare divisiones est multiplicare eas sumendo in lat'. i. sub me'.
Cezz' divisiones dicitur augeri per media. i. ad eadem ratione facere plures divisiones per plura media: ut si ad istam rationem triagulus habet tres vertices fieret plures divisiones per plures mediae: vel ad unam aliam rationem: ut ad istam ois hoc est suba: de qua arguebat i p. ratione. **C**ezz' distinctionem quidam vocant divisiones propriae quod per se divisiones propriae per se sunt divisiones proprias. **C**ezz' distinctionem divisiones proprias per se sunt divisiones proprias per se. ut per se sunt divisiones proprias. **C**ezz' distinctionem divisiones proprias per se sunt divisiones proprias per se. ut per se sunt divisiones proprias.

Quantum ad geri in post assun*medo*: vel assun*me*

Quantum ad zm lit pma 2. demonstratioe pnt au-
geri in post assumendo; yel assumē

Questio

do in lat^o. p^r p^r Ap. in lfa. t etiā satis p^r ex exēplis positis de hoc in pīma pte qōnīs. [C²] ^zclō. dem̄fatiōes pīt multiplicari ad eadē ^zclōsē sine multiplicatiōe medio^r. t extremitatū. p^r. q^r eadē ^zclō p^r idē mediū t extremitatēz pōt ^zclodi in diuersis figuris. [C³] ^zclō. dem̄fatiōes non tñ oīno simp̄l t potissimē pīt multiplicari f^r multiplica-
tionē medio^r ad eadē ^zclōnē. i. eadē ^zclō p^r diuersa me^r t
diuersis dem̄fatiōib^r: nō oīno simp̄l t potissimē pōt de-
mōstrari. p^r. nā qōcūq^r inter pdcatū t subm ^zclōnīs sūt
pla media; tūc p^r qōlibet illo^r medio^r pōt est illud pdicatū
t dem̄fari di illo subto: sic arguebat in pīma rōne de ly
hō. t de ly suba. inter illa. n. sumt ista media. aial. corp^r. aia-
tu^r corp^r. p^r quo^r qōlibet hoc pdicatū suba pōt dem̄fari
de hō subto hō. nō tñ dem̄fatiōib^r oīno simp̄l potissimē,
si. n. sic arg^r. oē a^r ē suba: oīs hō est aial. igit oīs hō ē suba.
nō est dem̄fatio oīno simp̄l potissima: ex eo q^r maior nō
est immē^r. t idiget psyllogiciōe. mō illa dem̄fatio cu-
ius vna pmissarū vel ambe idiget psyllogiciōe non est
simp̄l potissima. sūt aut si arg^r. oē corp^r est suba: oīs hō ē
corp^r. igit oīs hō est suba. iterū dem̄fatio illa nō est oīno
simp̄l potissima: q^r ei^r minor nō est immedia: t idiget p-
syllatiōe: s^r dictū ē q^r talis dem̄fatio nō ē oīno potissima:
quis bñ dref poti^r xparado dñfationē q^r ad dem̄fatiōes
ppg d^r. z^r ad idez q^r ad eadē ^zclōnē pīt fieri plures de-
mostratiōes: quarū vna ē p^r c^r ppinqū. alia p^r causaz re-
motā. g^r clō vera. [C⁴] ^zclō. ad eadē ^zclōnē nō pīt mul-
tiplicari dem̄fatiōes oīno simp̄l potissime t diuersa me-
dia. p^r. nā da oppo^r ^zclōnis. tūc iter extre^ra ^zclōnis simp̄l
potissime cēnt plura media: vel g^r subordinata sūt sub t
supra vel nō ordinata illo mō. si p^r mō: tūc per qōcūq^r illo-
rus medio^r dem̄fabit pdicere ^zclō. nō est dem̄fatio oīno
t simp̄l potissima. quo^r cūq^r. n. illo^r me^r accepto. opz al-
terā pmissarū: vel maiorē: vel minorē psyllare. t sic nul-
la illarū dem̄fationū ēēt oīno t simp̄l poti^r. Si at iter ex-
trema ^zclōnis sūt pla media. nō tñ sub illo mō ordinata
qōlibet pdicere ppōnis pōt dem̄fari de ei^r subto
nunq^r pīt sic se h̄re q^r sint equē imē^r. vel nīsi q^r vnu^r sit
cā alteri: t q̄lre^rq^r sit p^r illa media nō crū dem̄fationē
ad illā ^zclōnē: qīn vna illaz est potio^r alia. t p^r nīsi ipole ē
ad eadē ^zclōnē p^r diuersa media fieri plures dem̄fatiōes
oīno t simp̄l potissimas: t hoc intēdebat Ap. cu^r dixit.
dem̄fatiōes nō pīt augeri per media.

Ad rationes. Ad primam dico quod ipsa est proteria co-
clusio. **C**ad zodiū eodem modo.
Cad zodiū et 4th filr. **C**ad gnta filr. Et si nota de hoc quod
diccebat astrologus et naturae demonstrate ad est xclonē. quod
terra est rotunda. dicit linconiesis quod non demonstrat est ande quod
ne*z* nisi solū hab voce*z*. ver mediū pro quod naturae phs demonstrat
terrā est rotudā idiffrēter probaret id est quod libet alio gra-
ui: sicut aqua. vel de aliquibus hab. nec est xcederet terrā esse
rotundā nisi est grauis. Et mediū pro quod astrologus xedit
terrā est rotudā idiffrēter xcluderet quod libet alia ma-
gnitudine quod est sita in medio mundi. **C**alter potest dici quod
demonstratio qua phs demonstrat est pp. qd. aut quod astrologus de-
monstrat terrā est rotudā est effectū. Silr. dicere de illis
vuabus demonstratioibus quod phs demonstrat aquā tēdere ad sperci-
tate*z* quod vna eaz est pp. qd: et causas. et alia est demonstratio
quod effectū. et sic pp. ad quod stionē.

CAlio autem modo differt propter quod ab ipso quod est
per aliam sciam virtutem speculari. **Qd. xxviii.**

Vigesimo octavo queritur. verum
una scia possit
dici pars alterius scie: sicut scia subalternata
pars scie subalternatis. Et primo quod sic, quod sciens
lia libri physicoz dicitur pars scie natus, ergo et.

Primus

C².nā sic est quod alicuis scie subz̄ propria subiuia subti alteri scie, quod vna scia z̄ vere propria alteri^o. tran*t*z, nā sicut se bz sub alicuis scie ad subz̄ alteri^o scie, ita ille scie videtur se habere adiuuice, ait propri, quod subz̄ scie quod est de lite est habitu terris linea et subm̄ scie quod est de magnitude est habitu terris magnitudo, sed moder iste termini^o linea propria subiuia istius termini magnitudo, quod tran*t*z. C³.istaz scia z̄ vna est po alteri^o quod vna ponit sub altera: sic est de scia subalternata et subalternata: quod tran*t*z, maior et nota, but propri, quod 2*A*₂.in probabilitate, dicit, non, quod altera po sub altera. C⁴.scia z̄ specialissimaz quod da est scia maior: quod das naturalis quod da me^o, bz quod maior dicitur vna scia, tran*t*z naturalis, dicitur vna, ver si quod mere debeat dicti vna scia, tran*t*z si videat quod ari^o et geo^o et dicunt scie maior sint protes ei^o, tran*t*z, vna scia dicitur po alteri^o, ver subalternata po scie subalternata. C⁵.musica quod est de numero sonoz dicitur subalternata ari^o quod est de numero bz, probabilitas quod musica sit po ari^o, tran*t*z sic, son^o vel est de proprie acciditibus numero; vel bz solu numero pacis, si propri, tran*t*z seratio de numero sonoz quod es consideratio de numero: ex eo quod ad professio consideratione de aliquo quod considerat dicitur illo: tran*t*z per se acciditibus illi^o, quod scia de numero sonoz sic musica est per se scie de numero: sic ari^o si son^o est de proprie passionibus ipsius numeri. Si aut dicitur quod son^o solu insit numero pacis: tran*t*z si de proprie passionibus ipsi^o numeri, tran*t*z quod de numero sonoz non est scia, hoc dicitur ser falsoz, tran*t*z, quod de ente paci. In oppositum (dens non est scia, proprio b*ui*us) est 2*A*₂.probabilitas, vbi dicit quod quod quod gd, dicitur quod 2*A*₂ viri^o quod aliquia scia z̄ speculari: tran*t*z 2*A*₂ quod vna scia ponit sub altera: sic se bz geo^o ad speculatiu*m* et propriectio ad ari^o, et armonica ad ari^o. Ex isto ver si quod scia subalter^o sit alia a scia subalternata nec sic ei^o propri. In ista questione primo ponete sunt due distinctio*e*es, principales, z̄ co*clu*siones. Quatum ad b*ui*us sit prima distinctio quod duplicit scia, vno proprio habitu et cognitio ne vni^o sernis, vbi gra, sicut geo^o accipit proprio habitu et cognitio ne illi^o sernis, super datā linea z̄, et sic capioid geometriā dicerem, quod solu sciret demifare prima z̄ne geo^o, seruper datā z̄, habitu sciaz geometrale. Alio modi scia proprio plus rib^obitibus plurii^o serni, plurii^o processu*m* b*ui*tu*m* attributione adiuuice, tran*t*z sic illi^o quod solu haberet cognitione proprio sernis geo^o non dicim^o est geometricū; nec dicarem^o est but sciaz geometrale; ex eo quod non haberet proprio habitu plurii^o serni, processu*m* geo^o b*ui*tu*m* attributione adiuuice. Scia proprio accepta vocalia scia simplex. Scia ver omno accepta vocalia scia aggregata ver loquē de scia simplici, dicim^o aliquē haberet tot scietias geometrie quot sernes scit in geo^o, bz tri dicim^o est but solu vna sciaz geo^o aggregata. C².dicitur omno, aliquae scie dicuntur adiuuice subalternata; ex quod subz̄ vni^o est po subiuia alterius, tran*t*z sic se habit adiuuice scia de magnitudine: tran*t*z scia de lite, linea, non proprio subiuia magnitudis. C³.dicitur omno, aliquae scie dicuntur esse subalternate adiuuice: quod vna illa^o sciaz est de aliquo super sine actio*m*, et alia est de codē acto pro alia actio*m* de aliquo non acto: et alia est de codē acto pro alia actio*m* de aliquo se habit adiuuice arithmetrica et musica. Ari^o, non est de numero: musica aut est de numero sonoz, bz mō sonoz est procatu*m* denotatiu*m* ipsi^o numeri mere acciditale. C⁴.alio scie subalternata adiuuice: ex eo quod proprio z̄ ver sernis vni^o scie demifant aliquae zclones alteri^o scie: tran*t*z sic se habit adiuuice geo^o et medi^o, propriia, non et zclones geo^o demifari potest vna cu*m* gaudiis assuperis quod vulnera circularia tard^o sanatur quod loga, tran*t*z yna quod is medicina, sic quod quatuor modi

XXIX.

vñam scientiam subalternari alteri.
Quantus ad z^{m} sit proma $\hat{s}$. vna scia simplex non
esset non quibus eaz est simplex. hoc aut est hoc potthesis. si igitur
tutur duo scie simplices sit se habentes quod subz vnius potest
reditari predicari de subto alteri^o; vna eaz si est prost. t^{m} . et
quius vna sit subalternata; et alia subalternae. Et hoc seg-
tur quod non semque scia subalternata est ps scie si subalternatis.
C z^{d} xclo. quilibet scia simplex vna cum alia vi alijs scietus
simplicibus habentibus attractione adiuice seruit vel prostiu-
tere potest pro vna scia aggregate; cui quilibet illaz sciarus
simplicis est ps. **C** z^{e} xclo. scia quod est de aliquo inferiori est
pars scie aggregate quod est de superiori illi^o inferiorioris. in scien-
tie que subalternat adiuice pro scia subalternata est pars
scie subalternatis loquedo de scia subalternata aggrega-
ta. pro qui scia pfecta considerare de aliquo. dicitur erit considerare
de proptibus "passioibus" pro se illi^o. pro pro hui^o. non pro hui^o dicitur.
Scia est vnius gnis subtipes et passioes pro se illi^o conside-
ratis. Et quod pro scia de illo^o est pro integralis scia pfecte de ma-
gnitudine. **C** z^{f} xclo. scie quod subalternat adiuice z^{g} scia
subalternata est pro integralis scie subalternatis. z^{h} de scia
subalternata aggregata. pro qui ad pfecta scias de alijs opers
considerare pro se passiois illi^o sicut in erat allegatum. igit cus
scia subalternas non sit pfecta sine scia subalternata semp-
loquedo de scia subalternata subalternata z^{i} scie scientia
subalternata est parte scie subalternate semploquedo de
scia subalternata et subalternata z^{j} intelligendo de scien-
tia subalternata aggregata. **S**ed aduerendu est quod illa
xclo intelligit nisi tunc illa scia quod est de ente xclo; sit de illo
fm restrictione illius subt*i* ad rone eius coen. verbi gra-
scia libri phycoris est de ente mobili fm restrictione en*ti*
mobili ad rones coes eiusdem. modon non dicimus quod scien-
tia libri de celo sit ps scie libri phycoris. Sed quod scia nalis
considerat de ente mobilit*a* ad ei^o passiones coes quod ad ei^o
ppas nos dicimu quod scia libri de celo est pars scie nalis; et
non libri phycoris. sicut alia quod dico quod celo z^{k} intelligi scia sub-
alternas non considerat de suo subto hoc restrictione ad pas-
siones coes subt*i*; ad pronunt cōgia. **C** z^{l} xclo. scie quod subalter-
nane adiuice z^{m} subalternata non est ps scie subalternatis.
vbi gra. sicut musica et arti^o. pro qui scia quod est de numero
non considerat de eis quod pro acci*s* illius numero; nec spectat ad
eas; sed quod son^o non est de pro se acci*b* ipsi^o numeri. id arti^o
quod est de numero non hoc considerat de numero sonor^o; et per
sona musica non est ps integralis arti^o. **C** z^{n} xclo. scia que
subalternat adiuice 4° vna non est ps alteri^o; pro facilis
non geo^o et medicia sic se habet adiuice; et tunc vna eaz non
est pars alterius. **E**t notandum quod iste modus subalter-
nationis scientiarum est satia proprius.
Ad rationes. Ad proma. et ad scos. et ad tertiaz pro
expositio. **C**ad quod terri*s* quod ma-
themática dicitur esse vna scia ille terminus mathematica est
vnū nomine coe predicabile de geometria et musica et arithme-
trica et scia alia predicab*e* de hoie et asino. **C**ad granti*s* quod
et musica non est pars arti^o. sicut pro expositio. et cum dicebatur
vel son^o et dico quod son^o est pro acci*s* numero. et cum dicitur de ente
acci*s* non est scia. Ratio. Et intelligi de ppone pro acci*s* va-
non est scia. quius son^o illi*s* pro acci*s* illius bius est scientia. vii de
numero sonor^o est scientia; puta musica. et sic soluit questio.
CAd manifestū ē at quod si alijs sensus defeccerit ne
cessē ē aliquā scia*s* deficere. **D**o. **XXXIX.**
Aleritur vigesimo nono. utrū deficien-
te nobis aliquo sensu possibile
sit nos acquirere aliquā scientiā de sensibili il-
lius sensus. **C**et arguit promo pro sic. non posito

Liber

¶ sot. ex e c a r e f ad h u c s p̄s o c u l o z v i s i b i l i u : po s s e n t m a-
n e r e i n f a n t a s i a i p s i u s f o r t i s . t p d i s si s o t . p i s n o d a b u i s-
s e t s c i a m d e c o l o r i b . ad h u c po s s e t e a a c c i g e m e b s p̄e b u s
c o l o z m a n e t u b i n c i n f a n t a s i a ; q u i u s s e n f u s v i l u s s i b i
d e f i c i e r e t . i g i f f a l s u z e s t g d e f i c i e t e n o b i s a l i q u o s e n f u i .
p o s s i b l e s i t n o s a c q u i r e r e s c i a z d e s e n s i b l i i l l u s s e n f u s .
¶ 2 . n a p o s i t o g f o r . ad h u c a n a t u r a l i t a t e c a r e a t v i s u ; a u d i-
t u ; z o l f a t u . ad h u c i n f a n t a s i a s o t . d e po s s e t c r e a t e s p̄s a u-
d i b i l i u : s p̄s v i s i b i l i u : s p̄s o d o r a b i l i u : m e d i a t i b g b u s
s o t . po s s e t a c g r e r e s i b i s c i a z d e v i s i b i l i b . a u d i b i l i b . z o d o
r a b i l i b . n o o b s t a t e g a n a t u r a l i t a t e d e f i c i a t s e n f u s p d i c t o-
r u z s e n s i b i l i u . ¶ 3 . n a p o s i t o g f o r . a n a t u r a l i t a t e c a r e a t s e n-
f u v i l u s . n o i n s e n f u a u d i t . t u c g a u d i t u z p o t s i b i a c g r e r e
s c i a z d e v i s i b i l i b . e x p i n i u r . n . g m u l t a a d i s c i p u m a u d i e d o
d e a l i g b q u e n u g f u e r u t a n o b i s s e n s a t a . v i d e o d e o d e
i t t e l l i g e t y o : z d e m a p m a b a b e m s c i a z s i n e b g i l l a a l i q u i
f u e r i t i n a l i q u o s e n f u . i g i f v i d e t g f o r . c a r e s v i s u a n a t u r a
t e s t p o s s e t s i l i m o s i b i a c g r e r e s c i a z a l s q b o c g b v i s-
b i l i a f u e r i t a b e o s e n s a t a . ¶ 4 . e x n o c a p v e n i m u s a d
n o t i t i a e f f e c t u . g c u q l i t a t e s t a g i b i l e o : s i c s u n t c a l i d i t a s ;
z f r i g i d i t a s ; h u m i d i t a s ; z s i c c i t a s s i n t c a u s e s e n s i b i l i u a l i-
q u o z s e n f u . p A p . e t i a m d e s e n f u z s e n s o t . v i d e t g q
u i s s e n f u v i l u s c a r e a t . v e l s e n f u o l f a t . ad h u c h a b e d o n o-
t i t a d e q t u o z q l i t a t i b p m i s m e c s e n f u r a c t u s p o s s e m
d e u e n i r e i n n o t i t i a a l i o z s e n s i b l i u : q u i u s s e n f u s a l i o
r u z s e n s i b i l i u c a r e a m . e x q u o e x n o t i t i a c a u s e p o s s e m u s
d e u e n i r e i n n o t i t i a z c o g n i t i o n e e f f e c t u s . ¶ E t c o f i r m a-
t u r . m i n d i s t a n t q t u o z q l i t a t e s p m e a s e n s i b a l i o z s e n-
s i b i l i u q d i s t e t l e n s i b i l i a a s u b r i s s e p a r i s ; z a b a l y i n s e n-
s i b i l i b . s e d e x n o s e n s i b i l i u d e u e n i e m i n n o t i t i a i n s e n-
s i b i l i u . i g i f e t i a v i d e t g e x n o t i t i a q l i t a t e s t a g i b i l i u p o s s i-
m u s d e u e n i r e i n n o t i t i a a l i o z s e n s i b l i u . i g i f v i d e t g f o r
t e s b a b e s s e n f u z t a c r . q u i u s s e n f u v i l u s c a r e a t a n a t u r a
t e a d h u c po s s e t s i b i a c q u i r e r e s c i a m d e v i s i b i l i b u s .

In oppositum est A° . in pmo hui^o, in tractatu
z^o. vbi manifeste dicit. qd defici-
ente nobis alio sensu. z^o. E° s^our. n^o A° p*icit* z^o ne c*ia*.

Ente nobis aliq sensu it. **L**orit. na **A**z. dicit i^z de aia,
quēcūq itelligētē nece est fantasmatā speculari. deficie-
te at nobis aliq sensu deficit tanta^m sensibiliū illo sensu.

In ista questione primo ponā distinctiones. 2° cōclusiones.

Quātū ad p̄mu sit p̄ma distinctio. quātū sufficit
in p̄posito q̄ sc̄iētiā dicim⁹ h̄re aliqui
de xclone; aliqui ēt de significato n̄ subz illi⁹. q̄n̄ s̄bi c̄ra.

Questio

su a natuitate nālitter possibile est nobis agrere sciaz in-
cōfuso de sensibili illius sensus quo ad cōceptū eius cōes
gditatiōis; l̄ nō specificos, pbañ. nā posito q̄ sorti defici
at sensu visu adhuc mediatis; alioz sensib⁹ possent for
mari aliqui cōceptus cōes visibilib⁹: sicut isti accept⁹ ens
aligd. t̄ h̄ gbus formatis intellectus for. pōt ex illis cōcept⁹
pribus formare ppnēs scīeti⁹, in scīeti⁹ aut illas h̄ scī-
entiā de sigto illoz terminoz; nō plus de vno q̄ de alio.
igit̄ intellect⁹ for. in significādo illā, n̄ne h̄ scīaz d̄ sensibi-
li ipsi⁹ visus: sic de sensibili⁹ alioz sensu. C 4. 2. defi-
ciēte nobis aliquo sensu a natuitate nō pole est agrere
scīaz, ppriā de sensibili illius sensus quo ad accept⁹ gditati-
ōis; p̄. nā posito q̄ for. careret a natuitate olfactu, t̄ ipse
videret q̄ plura alalia a lōginquo mouerent ad cibū quē
nec p̄cipiūt tactu: nec gustu: nec auditu. apparet
nēc q̄ illa alia p̄cipiūt illū cibū q̄ olfactu, t̄ vltrei⁹ ar⁹ q̄ n̄
q̄ itellz, q̄ illa alalia carēt irellectu, q̄ argueret q̄ p̄ alium
sensu. Et vltrei⁹ argueret q̄ nec p̄visu: nec p̄ auditu: nec
per tactu: nec p̄ gustu: cōcludif̄ q̄ alii sensuſ ab istis q̄
tuor. t̄ q̄ n̄ arguit. q̄ aligd est obiectu istius sensus aliō
ab obiecto alioz sensuſ: hoc eēt h̄re scīaz ppriā de sensi-
bili isti⁹ sensuſ; l̄ nō p̄ accept⁹ gditati⁹ t̄ specificū. C 5. 2.
deficiēte nobis aliquo sensu a natuitate ipso est nos nālitr
agdere scīaz, ppriā de sensibili illius sensus: quo ad cōcep-
tus eius specificos, t̄ illā cōclusionē intēdebat A. p. p̄. nā
deficiēte nobis aliquo sensu ipso possibile est q̄ babeam⁹ cō-
ceptus specificos illius sensus. q̄libet. n. reperit q̄ de illa
re quā nunq̄ yidit: nec fuit in sensu eius: nec pōt babere
accept⁹ specificus: nec intellectus pōt formare in se con-
ceptus specificos, aut res que filis in spē nunq̄ fuit in sen-
su illius. t̄ ppter hoc de deo t̄ intelligēt⁹: t̄ de mā p̄ma nō
possum⁹ babere scīeti⁹, ppriā quo ad accept⁹ gditatiōis
pprios ipsoz: q̄uis bene babeā scīaz de eis ppriā q̄ q̄sdā
circulatione, benetti⁹ verū est q̄ possum⁹ de eis babere

Ex his dictis propter quatur probat rationes facte in proprie

Cipio fin exclusiones, n. positas vident vys suis, et sic soluit ad intellectum questionis.
Amplius si demonstratio est syllogismus demonstratinus cause et propter quid. quod autem demonstrativa primaria hic manifestum fit. **Questio.** XXX.

Eleritur trigesimo. ytrū demonstratio
ylis sit potior q̄ā pticularis.

Vix in potiorē q̄ p̄icularis,
t̄affirmatiā q̄ negatiā. **E**t arguit p̄mo.
q̄ d̄emōstratio p̄icularis sit potior q̄ ylīs.
q̄ illa d̄emōstratio ē potior que magis facit
cire: sed d̄emōstratio p̄icularis magis facit scire rē q̄
ylīs. ergo t̄c. maioz est nota. q̄ scire est finis d̄emōstratiōs.
ergo d̄emōstratio que magis facit scire illū finē ē potior.
nīnoz p̄baꝝ. q̄ d̄emōstratio p̄icularis facit scire rem
spāli: t̄ in p̄tī: 15 scire aliqd i spāli ē magis scire q̄ scire
ylīs. magis. n. t̄ certi cognosco sor. cū cognōco eū esse aial
cū sor. cognolco eū esse corp⁹ t̄ certius cognosco eū eē
oiez q̄ eū esse aial so⁹. t̄ adhuc certius cognosco eū esse
ūc hoiez q̄ eū esse hoiem solū. **E**t confirmat q̄ scire
in speciali est cognitio determinata. scire aut̄ rem in
lī est cognitio cōfusa t̄ indeterminata. sed mō cognitio
determinata est certior t̄ potior q̄ cognitio indeterminata.
ergo t̄c. **Z** illa d̄emōstratio inter ceteras ē potior
ue est ex sensatis. sed d̄emōstratio p̄icularis est ex pp̄in
oribꝝ sensatis. d̄emōstratio autē ylīs est ex remotoribꝝ^a
sensatis. ergo t̄c. maioz est nota. q̄ p̄. dicit circa finē se-
adi hui⁹. p̄ principiū sumunq̄ p̄ sensuꝝ: per experientiā t̄
memoriā pp̄inquirora sensatis sunt pp̄ingora p̄ncipus: q̄

Quantum ad ^z sit p̄ma p̄ deficitē nobis aliq̄ sensu nōle est nos acquirere sc̄i-

de sensibili illi^o sensus. p^z. si for. qui heri videbat; z modo
exceceret: tūc soz. adhuc p spēs oculoz manētes i fantas-
ia for. posset sibi acquirere sciaz de coloib^o. C^z 2. ista
pelo est A^z. nā A^z. intēdebat q deficiente nobis aliquo
sensu a natuitate. 2 A^z. sic posita nō sit intelligi sic u p^z
in eius pbatō. C^z 2. deficiente nobis aliquo sensu a na-
tuitate. adhuc si de^o miraculose cārer in nobis spēm illi^o
sensibilis poslez acquirere sciaz sensibilem illius sensus.
p^z. sicut arguebat z^o 10. C^z 2. deficiente nobis aliquo sen-

Primus

per $\text{\textcircled{z}}$ demōstrationes ex eis sunt alijs potiores, quātū
enī aliqua demōstratio est ex ppinqoribus p̄cipijs, tāc
ipsa est potior et euidētior. q̄ autē demōstratio p̄icularie
est ex ppinqorib⁹ sensatis, p̄p. p̄ A. in littera dicentē, de
mōstratio p̄iculario in sensu ḡfici. hoc est iō, q̄ sensus
est p̄iculariū, itellect⁹ autē vñlūz, vñla autē remotissima
sensu a sensu, et per $\text{\textcircled{z}}$ demōstratio vñla videt̄ esse certa
et iſirma et difficultis. [C. 3º] pbaſ. q̄ demōstrationes negatiue
affirmatiuiſ sunt potiores; q̄ p̄mū p̄cipiūz ē ex negatiuiſ
s. nō cōtingit idē ſimil ecē et nō eſe. et p̄ $\text{\textcircled{z}}$ demōstrationes
negatiue ſunt ex ppinqorib⁹ p̄mis p̄cipijs, et p̄ $\text{\textcircled{z}}$ ſunt po
tiores q̄ affirmative. [C. 4º] nā multe demōstrationes ma
thematicae negatiue dem̄ratiob⁹ affirmative ſunt in ſcia nāli
vel in me^{na} ſunt potiores. q̄ falsoſ q̄ vñl ū demōstrationes
affirmatiue ſunt potiores dem̄ratiob⁹ negatiuiſ.

In oppositum est Δx . i pmo hui^o, tractatu z^o in illo caplo. Lū aut oie demon

Stratio. vbi Ap. pbat in cōib⁹ demſatiōes illas esse potio-
res demſatiōnib⁹ pticularib⁹ t̄ bī qnqz rōnib⁹ q̄ demſo-
stratioes affir⁹ sint potiores demſatiōibus negatiūis.

In ista questione ponēda est pīmo vna distinc
ctio.zº cōclusiones.

De primo distinctio sit ista. aliqua demonstratio dicit vls ex vltate terminoz cū qb' pmissis: et sclo illius demfationis cōstituuntur. et sic loquendo de demonstratioē vli demfatiōes metaphysice sunt vlys: res q̄g demfatiōes mathematice; vel scie nālis: qd demonstratiōes metaphysice sunt ex terminis magis cōibis q̄g demfatiōes mathematice. sunt. n. ex istis terminis ens aliquid. causa cārū quo qui sunt termini cōiores q̄g isti termini. magnitudo. numerus. linea. superficies. corp'. et angulus. et qb' sūt demfatiōes mathematice. et sic dicim' demonstratioē me^{as} in ordine ad demfationē me^c. C^z? aliquā demfatio dicit vls ex vltate pmissarū et h̄nis. pbaſ. propositio dicit vls ex eo q̄ in ea subiecte termin' cōis signo vli determinat': et sic accipiēdo demfationē vle^z. demfatio vls est in barbara: et in celare^t. demfatio aut particularis est in vari et ferio. C^zo. aliqua demfatio dicit eē vls ex vniuersalitate pmissarū et h̄nis. p̄t. ppō dī vls: ex eo q̄ in ea subiecte termin' cōis signo vli determinat illius demfatiōis. pbaſ. demfatio dī vls: ex eo q̄ est de pmissis fīm q̄ ipsuz. et demfatio illa particularis q̄ est ex p.

missis et non nobis quod ipsum. illo modo illa demissio quod demon-
strat quod triangulus habet tres egenos duos rectis est visus. sed
demissio qua demonstratur quod locheles habent tres. potius dici p[ro]pt[er]¹⁰
sic loquendo de demissione p[ro]pt[er]¹¹ et visu. Atque loquens in proposito
cum dicebat demissio¹² ylece esse potiosem demissione partitum.

Tunc sit prima *oclo, loquendo de demiratione vls
z particulari nō mō demiratio vlsis ē*

ticulari pmo. demratio vls c
deterior q̄s demratio pticularis. p3. nā ppō in quā aliquis
termin⁹ magis cōis verificat de aliquo termino min⁹ cōi
est magis certa q̄s ppō in q̄ termin⁹ cōis vificat de eodē.
vñ vidēdo soz. a remotis certi⁹ ēḡ b venies est aial q̄s q̄
illud venies sit aial bō. t certi⁹ est q̄s hoc venies sit corpus
q̄s q̄s hoc venies sit aial. igit⁹ demratioes ex bō ppōnib⁹ q̄
sunt ex teris magis cōib⁹ certiores sunt q̄s sunt ex teris min⁹
cōib⁹. 2⁹ t3 de t. aias adhuc 2ſir⁹: qz noti⁹ spālis q̄ cognosci
etur alioq̄ pdicatur spāle de alio p̄spūnōt notitiā vlem q̄
cognoscit alioq̄ min⁹ vle de illo. igit⁹ noti⁹ vlys certios est
q̄s noti⁹ gti⁹. 2⁹ p̄ vlys demratio vlys potior ē q̄s demratio ptic
ularis. 2⁹ t3. rans p̄. qz noti⁹ q̄ cognisco soz. ēē boiez plup
ponit notitiā q̄ cognoscō ipsuz cē aial. q̄ ḡ no⁹ spālis adue
niēs notitiā vly. rura noti⁹ q̄ cognisco soz. ēē boiez adueni
ens noti⁹ quo cognisco ipm cē aial cōstituit vna noticiā ma
gis certa q̄s sit noti⁹ vlys solū. C̄ S alioq̄ dubitet pos
to q̄ noti⁹ spālis: puta q̄ soz. cognosci ēē bō. si in itellectu

•XXXI

platonis sine cognitione vñ: et cognitione vñis eē in scellecto
ciceronis:puta cognitio q̄ for. cognoscit eē aīal:tūc q̄rīt q̄
illaz cognitionū eēt magis pfecta. Rn̄ negādo easuz. vii
nō est pole q̄ noti⁹ spālis sit sine noti⁹ vñ: et q̄ in itellu for.
nō pōt esse noti⁹ qua cognoscit plōnētē bolem nīl in eo
sitnotia quia cognoscit euz eēt aīal. tānē hoc nō queri-
tūt. et q̄ dixi noticiā spālē p̄supponere noticiā vñez. [C] z⁹.
loquēdo de dem̄ratioē vñ et p̄ticulari z⁹. dem̄ro vñ po-
tior est dem̄ratioē p̄ticulari ext̄stue. p3. qz ext̄dit se ad
omnia et p̄ omni: tād supposita q̄ ad rēpora. [C] z⁹. loq̄n
do de dem̄ratione vñ et p̄ticulari z⁹. dicto dem̄ratio vñis
potior ē dem̄ratioē p̄t1. istā p̄nē pbat Azz. i p b⁹. i.c. pale-
gato sept̄ rōnib⁹. [C] z⁹. dem̄ratioē affū⁹ dem̄ratioē
bus negatiū sunt potiores. ista cōclusionē pbat Azz. i p
huius. in capitulo p̄alleato qñq̄ rationibus.

Ad rationes. Ad pīmā cū dicebas q̄ demōstatio
cūlariſ faciat ſcire rez nō ſp̄lī demōſtatio ylī ſit
yliſ ſit potior q̄ ſit demōſtatio cūlariſ pp̄ B
q̄ no⁹ yliſ ſit pōz q̄ ſit no⁹ cūlariſ pp̄ter hoc q̄ noticia

vls est pior q̄ noticia parti¹⁶, et pdicata vlsia p̄ius cogscitur et certi¹⁷ et magis firme de aliquo q̄ pdicat sp̄ialit̄: quia postea ex noticia vls tnoti¹⁸ sp̄ali possum fieri no⁹ pfectio q̄ sit no⁹ vls solū, et ex hoc p̄ ad affirmacionē. Ad z¹⁹ illa dem̄atio que ē ex p̄pingorib²⁰ r̄e, cedco, sed cui dī de mōstratio vls est ex remotissimis a sensu negat²¹, et q̄n dīcī dem̄atio vls est ex vlib²² admittat²³, et q̄n vltcri²⁴ dī, vlia sit remotissima a sensu. Et bñ d̄c̄d̄ de vlib²⁵ in caritate: sicut sunt de t̄ intelligēt̄: de gbus intelligi pdicta auctoritas, mō ex talib²⁶ vlsibus non intelligi dem̄ationē vlem ē: cu dicit̄ dem̄ationē ē ex vlib²⁷, sed bñ magis intelligi de vlib²⁸ in significādo: et de illis negat²⁹ q̄ sit remotissima a sensu. Ad tertiam, p̄mū pn³⁰ est negatiū, de bñ aliqui dicunt q̄ illa, nō st̄tingit id similitudē r̄no eī, nō ē oīno, sic pn³¹, q̄ quelibet alio sit p̄us: immo dicunt illa ē et cāz p̄mā aliqd̄ ens, et iō dem̄atioē affin³² sunt ex ita p̄pungs p̄ncipib³³: sicut dem̄atioē negative, et cu hoc ppter alia occurritia sunt potiores. Nota tñ q̄ no oīs dem̄atio stratio affin³⁴ est potior q̄libet negatiū, ex hoc soluit̄ or̄tū argumētū: et sic soluit̄ totū dubiū dem̄atioē mathe³⁵ negative mltiā dem̄atioib³⁶ in leia nāli affirmatiūs sūt potiores, et sic soluit̄ ad r̄ones questionis.

Caltera at scia est ab altera quorsic principiat
nz ex eisdēn̄z ex alterutris sc̄. **Dō.** **XXXI.**
Eleritur trigesim⁹ p̄. vtrū scia simplis
omniatia capiat vnitatē yl̄ oī.

ſtinctionē a ḥne vel a pñcipijs. Et arg pꝫ
a ḥne: qꝫ ab illo ſcia capit vnitate: vel diſtin-
ctionē de quo illa ſcia: sꝫ hec eſt. h. n. ē h qd
ſcie: eo qꝫ ē h h qd de c̄ dem̄ia ē dem̄ia de illo eſt ſcie.
ḡ t̄. Et firmitatē nā h̄t̄ diſtinguit̄ p̄ obtaſz h̄ obz ipi-
us ſcie que ē qdā h̄t̄. i.ḡ ſcia capit vnitate: vel diſtin-
ctionē ex vnitate vel diſtinctiōe ḥnis: cui ē ſcia h̄ e p ſcie
q̄ ſut ḥnū ciudē ſpeī: ſut iuſtē ſpeī: ſcie q̄ ſut ḥnū diſtin-
ctiō ſpeī: diſtinguiſt̄ ſpeī. Deinde p̄ ſcia ſimp' de
m̄itiatā nō capit vnitate vel diſtinctionē ſcie: ſcie ſcie.
p̄ ſcie. eindē ḥnis pñt̄ eē ſcia qz. t̄ pp qd. ille aut̄ ſut diuerſe.
ḡ t̄. aſſumptū p̄. qz eadē h̄. puto luna celiſt̄. p̄ ſci ſcie
qz. t̄ pp qd. Et pſir. nā eadē ſcie ſcie nāli. ſi ſcie astro-
logie. p̄ d̄ illa. terra ē rotuſa: qui dem̄ant nāli et astro-
log. h̄ d̄ p̄ d̄ illa. ḥne. 4. ſi elſa: t̄ ſi plā: quā diſtrit Aꝫ.
ilſa. p̄ li. d̄ ḡa. ſcie ſcie li. d̄ ḡa. ē diuerſa: ſcie li. d̄ celo-
iḡ eadē h̄ p̄ ſci ſcie i diuerſis ſcieſ. Deinde p̄ ſcie ſimp' ē
diſtritiatā capiſt̄ yniſ. t̄ d̄ ſci pñl̄. p̄. qd̄ eadē ſcie ſcie.

Liber

lis habet distinctiones scias; qd eadē p̄nē pbāt p̄ distinctionē p̄cipia. Et nō videſ qd ille scie capiat distinctionē ex alio qd ex distinctione p̄ncipiorū. nō n. ex p̄nē eo qd xclō est eadē. qd videſ qd a p̄ncipio; qd erat int̄tuſ. ¶ Deinde pbāt qd nō a p̄ncipio ē vna scia. qd t̄c. t̄z. t̄ans p̄z. qd ad demīrat-
dus aliquā p̄nē ad min⁹ xcurrūt due p̄miss. qd sic pbātū
est p̄ scias simplicē demīratū capte vnitatē; vt distinctionē
neq; a p̄nē z⁹ pbātū est qd capiat hoc a p̄ncipio. qd p̄ nō.
¶ Cōntra p̄nē p̄cipia qd alijs iurisprudēt scias.

In ita q̄one pmo videat & q̄l r̄ aliqui breuiter le ex
pediūt de ista q̄one. **z^o** vidēdū ē q̄l r̄ hoc non
sufficiē illi: t̄ ponēdū sūt **z^o** q̄nes q^b p^s ad q̄stū.
De sc̄iēdū sc̄iēdū est or de distincōe sc̄ian: **z^o** si

De primo Ieclat en qd oī vñitate scia:z: et
de vñitate aliqui dicunt qd qlibet scia
seipsa est vna:z tñ paligd alid ab illa scia. si qlibet scia
distinguis seipsa enqd paliud a seipsa:z dicunt scia:z nec ca-
pere vñitate: vel distinctione a sñ: nec a pñcipio: nec ab
aliquo b:z. et recte dicunt de distinctione scia:z: sic recte dicunt
de distinctione alias rep:z vñ sitr diceret sot. seipsa eē disti-
ctuz a plone numero:z seipsa esse distinctu ab agno sñ:

et nō ppter aliud a sor. sz breuiter illud nō sufficit: nec etiā satis facit sensui cōgnis scie bene distinguant̄ seip̄sis: tamē

originalis hoc ab alio & aliisque scientie dicuntur distincte solo numero. aliisque autem dicuntur distincte specie. mo itellgas quo vis. signatis tribus scientiis a.b.c. et a. distinguantur soluz numero a.c. et distinguantur spe a.b. vii originalis est talis distinctio an ex distinctione principio. an ex distinctione nominis sive non sufficiat dicere res solu distinguuntur seipstis. si uno gradus albedinis essent in codice subito: tunc illi duo gradus albedinis dicerentur vni accidens. si autem vni illoque gradu eet in uno subtoto: aliis in alio dicuntur duo accidentia. igitur quod alter dicitur vnu dicitur duo. non videtur hinc ex se etsi ex subtoto vel ex subtoto cui vel genere inhereret. vni accidentia distinguuntur ex distinctione subtectorum: scilicet coiter solet dici ex alio. nam in multis portiis mae aliquis generatur effectus. aliqui vero disiles. talis autem scientia vel discounientia non videtur esse ex eis effectibus sed ex qualitate aliis. et ad tales sensus intelliguntur quatuor. vix. vii sit hic scilicet aliisque distinctio nomine. Et quantum ad hoc sciendum quod in proposito capituli scia per sciam simplici demontatio: quod est habitur verus enim? Hoc simpliciter: non capitur scia hic per sciam aggregata ex scientiis pluribus simplicibus plurimi nominis habent attributiones et affinitatem adiuuicem ratione alicuius genus subiecto eo modo quod dicitur.

Tunc sic prima ^{æclo.} scie demratioe sunt diversæ
numero si sunt in sufficio nisi ratiæ

numero si sunt in subiis distinctis
numero. ps. nā si for. in alia sua hēret sciaꝝ aliquius ḡnis: et
plo hēret sciaꝝ de eadē ille scie dicerent distincte nūero:
et q̄o sunt in subiis numero distinctis. pp hoc q̄ actuaꝝ di-
stinctio distinctiōe subtoꝝ quo ad distinctionē naturale.
¶ 2. 3. scie simpliciōe deminatīne sunt diuersit̄ in sp̄e si sūt
dñi diuersariū in sp̄e. ps. qz hō scie inate sunt fieri et gene-
rari ex dñibꝫ: qz ex dñibꝫ: ex ipse sunt dñi disti-
nctiōe sp̄e. ¶ 3. 3. de eadē hō p̄it esse scie qz. et ppq gd. ille
aut̄ distinguunt sp̄e oꝝ aliud exigit ad generationē vni.
et aliud ad generationē alteri. vñ yna est a p̄ox: et p̄ cām.
alia yō a posteriori et p̄ effectuz. ¶ 4. 3. de eadē hō p̄it
esse scie pp q̄ distincte sp̄e. ps. nā eadē x̄lo p̄t sciri p̄o-
ter qd p̄ diuersa ḡia cāp. ille aut̄ scie sunt distincte sp̄e.
vñ eadē 2 p̄t sciri p̄ cāz mālē: et p̄ cām efficiente: et p̄t
sciri ḡynā illaz absq̄ hoc q̄ sciaꝝ p̄ alia. et ad scie dū p̄ hoc
vel p̄ illud oꝝ diuersa p̄ncipia currere. ¶ 5. 3. eiusdē cō-
clusiōis scia qz. nō diuersificatur pp diuersitatē mediop.
qz. aliquo scia qz. existēre p̄ plura media illa nō potest
manere habitus firm: et certus oblitis medijs que erat
d illaz x̄lōne: et ad generādū illa sciaꝝ qz. ex quo sequit̄
p̄ pp diuersitatē mōz. nō oꝝ sciaꝝ qz. diuersificari. sed sic

Questio

no ē de scia pp gd. vii pp diuersitatē mediōz ad sciaz pp gd. scie pp gd diuersifican̄. viii medio obliito ad aliquam ḡnes que sit scia pp gd. nō manet illa scia pp gd. viii si illa demīraret demīratio pp gd. luna eclipsat p illud mediū: q̄ terra iterponit soli t lune dyametalr̄. obliito illo me⁹ statiz nō haberiē sciaz pp gd. de illa ḡne luna eclipsiaſ. viii ad sciaz pp gd. regrif r̄e p cāz cogscere: et cū b̄ cam cognoscere ee cāz illi⁹ rei: t iō cātuz pdicta xelo eēt mibi demōstrata p dictū mediū si obliuisceret de medio desineret scia. vel eriā si obliuisceret de me⁹. sed q̄ mediū eēt cā illius ḡnis et scia desineret. C 6. diversitas specifica hauriz sciarū est ex diuersitate specifica subtoz vel pdicatoz: vel vt vrorūq; p3. qz si sic diuersificant ḡnes me⁹ scia specifica: s regrit oiuž illoz identitatū specificā: et cū hoc identitatē medy. si est scia pp gd. Is nō exigit identitates medy. si est scia qz. et hoc est qd solet dici q̄ mediū est de identitate scierie ppter quid. nō autē scientie qz.

Ad rationes. quelibet pbat q̄ si scia simpliciter est
distinctiones a hinc. p̄ de eadē hinc tē. xcedit tō^m de scia qz.
et scia pp gd. vii de eadē hinc pnt cē b̄ scie: nō tñ oia q̄ re-
grauit ad vnitatem vni^m scie. pp gd. regrunt ad vnitates
alteri^m: puta qz. **C** Et ad confirmationē pō dici q̄ nālis de-
mōstrās terrā esse rotundā: nō demōstrat candē hinc quā de-
mōstrat astrologus demōstrās terrā cē rotundā. viii dicit
linconisēs q̄ntū sit eadē h̄ p̄ rōnē. nō tñ est eadē h̄ mēta-
lis. viii nālis demōstrās terrā cē rotundā demōstrat qd̄ simp-
litas est rotundū. Astrologus aut̄ demōstrans B. demōstrat q̄
magnitudo ex̄is in medio celi est rotundā. mō clarū est q̄
est alia et alia. t p̄ xclo simpliciter graue est rotundū. et ma-
gnitudo tē. et ḡ alia est xclo mētalīs quā demōstrat nālis.
et alia quā demōstrat astrologus. aliter nō est eadē xclo mē-
talīs quā intelligit B. in libro de celo. cū pbat q̄ntuor cē
elementa: et quā intelligit in libro de ḡratione. viii intelligit
illam in libro celi. q̄ q̄ntuor sunt corpora simplicia mobilia
motu recto. in libro de generatiōe intelligit illā q̄ q̄ntuor
sunt corpora simplicia que sunt pncipia ḡabilitū et coetu-
pribiliū. et cū pbaſ de pncipibꝫ. bene xcedo q̄ scientia qz.
nō recipit vnitatem vel distinctionē ab illis. negat tñ B de
scientia ppter quid. et hec de questione.

Plures autem demonstratioes esse eiusdem polemico non
solum ex eodem ordine accipieti non continui medium
ut eorumque sunt. **Questio.** XXXII.

Eleritur trigesimo scđo. vtrū scientis
plurib⁹ habiti⁹ plurū hñū & pcessu⁹ capiat
vnitatem vel distinctionem a subto. **C** Et arguit
pmo qđ nō naz talis scie plures sunt sc̄lones;
qrū q̄libz bz subz spāle. & iō qz suba s̄t p̄la scia exsistēt vna
se⁹ q̄ talis scia nō capiat vnitatem a subto. vbi ḡfa. totā geo-
metriā dīci⁹ eē sc̄la vna aggregata ex habiti⁹ plurūz
pclonū geometrie; qrū q̄libz bz subm spāle. **C** z⁹. ab illo
qđ nō est adequatū sc̄le; nec p̄p̄li scia nō capiat vnitatem vel
distinctiones; ed sic est q̄ nulluz subiectuz alicuius sc̄lū
donis est adequatū & p̄p̄li totali scie aggregate. ergo r̄c.
naior est nota & minor. **C** z⁹. rōniabile ē q̄ aliq̄ scia que ē
vna ex aggregatiōe capiat vnitatem vel distinctionem a p̄mo
tali aggregatiōe. p̄ rōne situs recet sc̄le exercitūs capi-
tātē vel distinctionē ab yno. ia capitanco illius exer-
citūs; sed sic est q̄ ille due vnitates p̄p̄les p̄ se note; & et
emfables sūt p̄ncipiū in tali scia. igit talis scia videt de-
tere capte vnitatem & distinctionem ab illo; & nō a subto. **C** 4.
q̄stio cēt vñ seq̄rēt q̄ geometria & arithmetrica cēnt vna
sia. hoc est falsum. vñ tñ. qz p̄t eis assignari vnu subz tōe
idelz sūt vñ qualitatis. si q̄ scie capiunt vnitatē a subto se-

Primus

¶ illa cā. ¶⁵. si qđ eēt vā: tūc scia nālīs quo ad aliquād cīm
partem nō distingueret ab astrologia. hoc autē eēt falsū
¶⁶ & nālī tā: qđ astrologia eēt aliquā pēc scia nālīs cōsiderās dā
eōde aliquā subrō. s. de celo. ¶⁷ Sūl se' ḡ ma' & geo' nō
distinguitur adinūcē. hoc eēt falsū. ¶⁸ nālī tā ex eo ḡ ma'
the' ḡ siderat de magnitudine: & sūl geometrya.

In oppositum est *Az.* in pmo bni^o, et in 4° me^o in 4°. n. *metaph.* dicit sic sic, yni^o sensibilis est yni^o sensus. sic ynius scibilis est yni^o scia consideras de illo et partibus eius.

In ista questione primo ponende sunt aliquae di
stinctiones, zecundum excludentes.

Quantum ad p̄mū sit p̄ma distinctio q̄tuz sufficit in p̄posito. scia demissiua ali-

quād sumis p̄ notitia seu habitu vni^o nō: sic est no^o si
ue babi^o? illi^o xclonis sup̄ datā linea^o triagulū eglateri
collo^o: tilla vocē scia dem̄fatiua simplex: q̄ dicebas
q̄one procedēti. [Alt̄ aut̄ capiē scia dem̄fatiua p̄ aggrega-
tione pluriū scia^o simplici pluriū xclonū: p̄cessis; me-
quo dicim^o oīus xclonū geo^o scias simplices dem̄fatiua
eē vna scia^o, s. dem̄fatiua geo^o: t̄ sic acci^o scia^o vocet scie
dem̄fatiua aggregata. [z^o distinctio c̄tū sufficit in p̄pe-
rito de subto scie possim^o log dupl̄r: vel de subto scie sum-
plicis dem̄fatiue vel subto scie aggregate, p̄ acci^o subz^o
subm^o xclonis scite, t̄ sic acciēpido tot sūt subta aliqui^o scie
aggregate quot sūt xclones illi^o scie, t̄ sic geo^o plura sum-
subta. Is loquēdo z^o est qdā ter^o cōis vīficabilis de subto
spālib^o xclonū spāliū i recto vel i obliq^o ad quē vel ad q̄
siderata i illa scia bñt attributionē t̄ reducunt, t̄ bñt os-
derata i illa scia rōne illi^o affinitatē t̄ vnitatē adiuicē, t̄ cui
hoc f^z illā rōne f^z quā siderat in illa scia no^o siderat in
aliq^o alia: nec in illa scia siderat aliq^o nisi sint reducibilis
ad illū ter^o acceptū f^z illā rōne f^z quā siderat i illa scia
vel tanq^o p̄tes ei^o: vel tanq^o passiōes illi^o termi: vel tanq^o
passiōes priū subiectuarū illi^o termi: vel tanq^o passionē
passionū: vel tanq^o opposita illi^o terio: vel gelb^o subiūs ei^o
passiōnib^o: vel passionib^o passionū: vel aliquo tali. tale.
subm^o vocat subz^o adeq̄tu scie dem̄fatiua aggregate, de ta-
li subz^o intelligi q̄o. vtp^o ab illo scia dem̄fatiua aggregate
capiat vnitatē vel distinctionē, verbī gratia, de tali subte
t̄ scientia sicut respectu geo^o ma^o.

Quantum ad **z^m** sit propria xcello. scia deminfrat*u*ta
distinctione a passione. propria per qui non est ronabile qui aliorum aggregatio
tio capiat vnitate vel distinctione ab aliquo postremo. in
magis but qui est a per in illa aggregatione. sed ex exercition capit vnu
tate vel distinctione a per non a postremo. modo passiones sum
posteriores subtis. **C** **zⁿ** non in tali scia consideratur proles pa
ssiones qui non sunt reducibilis in vnu passionente qui opers si scia
deberet cap*e* vnitate et distinctione a pa^m. **C** **z^o** xcello. scie
tia aggregata deminfrat*u*ta non capit vnitate et distinctione a
dignitatibus vel aliquo proprio proprio. propria qui in tali scia se plu
res pponentes idemfabilis; seu propria propria idemfabilita
et non reducibilis in vnu. grac*it*e. Ma ter qui omnis est reducible
lia ad vnu si scia deberet cap*e* vnitate et distinctione a propri
sione per le nota; seu propria propria idemfabilit*u* **C** **z^o**. scia de
minfrat*u*ta aggregata non cap*e* vnitate et distinctione a xcello
propria qui in tali scia considerant proles domines qui sic se hab*u*nt qui non omne
sunt reducibilis in vnu: qui aliquo cap*e* but depedet ex aliis
scie propria ex qui non geon; vel alicuirum alterirum scie domifrat*u* **C** **4**
z. scia deminfrat*u*ta aggregata non capit vnitate et distinctione
ex me deminfrat*u*to. propria propria in tali scia sunt prola me^m domi
nina. sunt. non sunt qui sunt domines in illa scia: e*ius* but talia me
deminfrat*u*ta non sunt reducibilis in vnu. grac*it*e. **C** **5**
scia aggregata deminfrat*u*ta capit vnitate et distinctione a suo subtolo
de subito **z^m** propria qui in tali scia propria scid*e* sunt passi^m proprio.

.XXXIII.

nes ex^o. in^e. de^mariatu^s subz: s a nullo q^tttu^r pⁿ 4. cⁱ
vnitatem & distinctionem p^g hnes pcederet. g^ab vltio. s. a su^r
v^f debere cap^e vnitatem & distinctionem e^r q^o s. e^d capⁱ
tate & distinctionem ab ali*v* de p^g siderat i illa scia. *q* i n^a
r^onabile e^g talis scia capitiat vni¹⁵ distinctionem p^g i. cⁱ
sideratis i illa scia: s B. i u^b. g^r t^c. a^w e^z nota. t b^o p^g. q^r c^u

Terterum. *Ad p̄mā dico q̄ a subto spe-
ciali scia nō capit unitates.*

nullū.n.eoz ē illi scie adeq̄tū: nec p̄puz: cū B tñ stat op̄a
subto p̄po t̄ adeq̄to illi" scie aggregate totali p̄dcā scia ca

piat vnitatē & distinctionē. p b p̄ ad scdaz. Ad 3^{am} dico
q̄ subz ē p̄is dignitatib⁹ scia. cū b tñ stat q̄ inter sp̄plexa
dignitates sūt p̄ores subtis. sūt. n. p̄ores q̄nib⁹. Ad 4^{am}
bñ p̄t xcedi q̄ ari⁹ & geo⁹ dicāt vna scia: q̄r ma⁹. vel p̄
dici q̄ nō oꝝ p b q̄ arismetrica & geo⁹ dicāt vna scia: t q̄s
dī q̄ p̄t ci assignari vnu subz cōe bñ xcedi sñ nō adeq̄te
& p̄p̄iu vtric̄p̄ eoꝝ. Ad 5^{am}. riideſ q̄ nō est ipole de eo
de subo: fñ diuerſias rōnes sñi⁹ accepto xſideraſ diuerſis
sc̄iētys. & ḡ scia capit vnitatē & distinctionē a ſuo ſubto
accepto ſim illā rōne ſim quā xſideraſ de eo in illa scia. &
ex his ſolutis ad totaz queſtioneſ.

CScibile atque scia differunt ab opibilibus et opinione; quoniam scia utilis est per necessaria est. necessarium autem non pertinet aliter se habere. **Quæstio.** XXXIII.

Verillus trigeminotter. vñis icibis
separat ab opinabili et sciba ab
opione. Et arg. ꝑ p nō. idē e scibile et opinabile.
g. t̄c. n̄a 13. et an̄s pbaf. nā cadē res ē signabilis
p subz ḥnis scibilis: et ꝑ p subz ḥnis opinabi-
lis. g. cadē res ē scibilis et opinabilis. n̄a 13. qd de re sigta p
subz ḥnis scibilis dicim⁹ eē scia; t̄ de re sigta p subz ḥnis
opinabilis dicim⁹ eē opione. an̄s pbaf. posito ꝑ video
patrē tuū a lōge indutū pelle asinina: tūc ista ppō est a te
opinādo. H̄ e asin⁹ demfando illud venies p qd subz si gni-
ficat p̄ tu⁹: et h̄ e a te scita. oē aial rōnale mo. sole ē hō. p
cui⁹ subz signat̄ et p̄ tu⁹. g. de illa et qd p̄ tu⁹. s̄l bēt scia;
et opione: et qd n̄o idē e scibile et opinabile: qd erat pbādus.
C2: de cadē qd n̄o idē e scibile et opinabile. qd dialeccit⁹ giante op. i
stellu sor. plo hs syllm demfati⁹. giante scia; in itellectu
pla. g. cadē qd ē opinabilis et scibilis. opinabilis a sor. et scibilis
a plone. **C**3. idē hō s̄l sor. pōt b̄re de cadē qd syllm dia-
lecticu. et ꝑ de cadē qd n̄o pōt b̄re syllm demfati⁹. igit de ea
dez p̄ne. sor. v̄t b̄re scia; et opione. **C**4. eidē ḥni. sor. pōt
assentire cui formidie ad oppo⁹. plo aut sine for. n̄ide. igit
tur de cadē qd n̄o s̄l b̄et opio et scia. et qd n̄o idē e. et scibile et
opinabile ta n̄a qd an̄s sūt clara dese. **C**5. pbaf. qd scia
nō d̄t ab opione. scibile nō d̄t ab opinabili. igit scia non
d̄t ab opione. n̄a 13 p̄ locu a 21. n̄atis. an̄s p̄ procedētes
rōnes qd b̄p̄at. **C**6. bit⁹ distinguqd p̄ oba. si idē ē obm
scie et opione. qd idē ē scia et opio. qd sic ē qd idē ē obm scie et
opione. eo qd idē ē scibile et opinabile. cras t̄c.

In oppositum est **A.** i. p. b*ut*.² p*ro*b*at* r*one*: q*ui*
sc*ia* e*n* ip*o* l*us* al*r* se*b*re*t*. Op*inio*
n*o* e*st* q*uo*d s*ic* e*st* q*n* o*d* id*e* q*uo*d p*ot* al*r* se*b*re*t*: illud q*uo*d
A. i. p. b*ut* (n*o* d*icit* al*r* se*b*re*t*, ergo *t*).

In lita q̄o p̄t autem d̄cere q̄e
q̄one p̄mo distingui. z̄ ponā xclusiones.
Quantum ad p̄mū. suppono q̄ scia nō ē sc̄i
ta r̄p̄io nō est ip̄a p̄p̄ op̄inat̄:
q̄ ipsa scia est gd̄ assensu seu habit̄ adhesiu quo aliquia
assentit ip̄i. h̄i sine formidie p̄ aliquā enīdā. i. tūptā per
p̄n. e s̄ op̄io ē gd̄ habit̄ adhesiu seu affīnsus quo ali-
quo assentit alicui h̄i cū formidine ad oppositū. vñ bæ-
niter scia est assensu firmus quo aliquis assentit aliqui p̄

Liber

ni ve & firme; et sine formidine ad oppositū ppter aliquā euidētiā neciā & firmā sūptā g p̄ma vel p aliq̄ pncipia. viii p̄q illa descriptio scie sit satis suenies; eo q̄ p ipsaz scie-
ta distinguit ab errore quorundam hereticorum; si a fide &
ab opinione; et silt ab intellectu q̄ est cognitio pncipio p̄moz
plexorum; viii quis heretici errates firmissime assentiantur
alicui p̄ni here⁹; tñ ille assensus q̄nus sit valde firmus; tñ
nō dicitur ex eo q̄ deficitū sibi aliisque pditiones posite in
pdicta descriptio. viii talis assensus heretic⁹ aliqui est ita
firm⁹ q̄ vellet mori ante q̄ assentiret pri opposite. ¶ Per
pdictā descriptiōnē ēt dicitur a fide. nā fidelis firmissime as-
sentit articulus fidei q̄ sunt firmissime veritatis; silt tñ q̄ il
le assensus nō ē pp̄ euidētiā firmā sūptā g p̄n⁹. ita q̄ tal
assensus nō dicit scia. Et q̄ pdictā descriptiōnē scia dicit ab
fidei articulis q̄ sunt firmissime veritatis.

Questio

dineris. ¶ 4. ^{5.} eadē pōt̄ fil̄ sciri et opinari ab eodē,
p. qz nō ē pōle qz sor. fil̄ bēat̄ assensu firmū et nō firmū s̄
eadē p̄ne. ḡ r̄. cu. B̄ tñ stat qz ab eodē xcl̄o eadē ē scibilis;
et ab eodē eadē ē op̄abilis: qz aliq̄ xclusio a sor. cras pōt̄
opinari; et post cras pōt̄ ab eo sciri. ¶ 5. ^{6.} capiēdo scibile et
op̄abile p̄ scibili et op̄inabili ppinqz; put̄ ē ifirmatis as-
fensus seu opio attēdit ex pte ipsi⁹ met̄ p̄nis. tūc nullū op̄i-
nabile ē scibile; nec scibile ē op̄abile. t sic Ap̄. intellexit,
p. qz qñ ifirmatis assensus attēdit: et ex pte ipsi⁹ met̄ xcl̄o
flosis; tūc xcl̄o ē xtingēs. talis aut̄ nō est scibile: ex eo qz
illor̄. qz p̄st̄ alt̄ se b̄fe nō ē scia. ¶ 6. ^{7.} scia nō est opio. p. qz
scia est bitus firm⁹ r̄c. opio v̄o nō ē firm⁹. t sic finalr̄ ps.
q̄l̄ scibile nō distinguit̄ ab op̄abilis; et etiā q̄liter distingui-
tur: t sit qz sciētia distinguit̄ ab opinione.

Ad rationes. ergo, ad p̄mā yadit̄ p̄ vna xcl̄one,
Ad z⁸ filr̄. **Ad tertīā** dico qz
si sor. p̄eadē xcl̄one fil̄ bēret syl⁹ dialectū et dem̄ratū
nō pp̄ B̄ fil̄ de eadē p̄ne bēret sciaz et op̄ionē: et tñ illa res qz
fui antīqz bēret syl⁹ dem̄ratū nō pp̄ B̄ dīsneret ee q̄uis
vñ desineret ee opio: et fz B̄ solet xcedi qz opio n̄i corripit
q̄uis dīsneret ee opio. et appet̄ ee scia. ¶ 4. ^{9.} ē p̄ vna p̄ne,
Ad qntā negat̄ scia. nō. n. sc̄. dulce est albū. qz dulcedo
est albedo. et qñ pbā plōctū a xingatis. dico qz ille non t̄z
nil̄ in pdicatis qditatīnis: et saltē vlr. vñ vñ sc̄. hō ē aial.
ḡ humātis eāalitas. **Ad sextā.** dico qz illā auctorū
tate nō intelligit̄ qz si duo hit̄ vel potētie sint circa. idē qz
ḡ illi habit̄ vel potētie nō distinguenſ: fz intelligit̄ qz si ali
qua potētie vel habit̄ sit circa obm̄ aliq̄d: circa qz alie ſi
p̄nt qz tūc ille potētie v̄l̄ habit̄ distinguit̄. sic est de op̄i-
nione et sciētia. nā aliqua xcl̄o pōt̄ essi opinabiliſ: sicut est
ppositio xtingens: que tñ nō est scibilis accipiendo scibis
le pro scibili, ppinqz. t sic patet q̄l̄tioſis veritas.

Emplūcū dīſionē ex summa re p̄ficiēre. fīrme m̄t̄ q̄l̄tioſis. Al-

Cuestiones sunt equales numero his quæ cunctæ vere scimus. **Questio.** I.

Questio. I.

Elerit p̄mo circa secūdū librius
posterior. Utrū illa p̄-
positio sit vā quā ponit Aристо. Questio-
nes sunt eq̄les numero his que vere sci-
unt. Et arguit p̄ q̄ nō. nā multo plura
sunt dubitabilis q̄ scita. igīt p̄les sue
q̄ones et plura scibilia q̄ sint p̄ponē sci-
te vel q̄ sint scita. Nā t̄z. t̄ aīs clarū ē de se. C̄z. nā de q̄-
dratura circuli b̄s ē q̄z: t̄ in q̄dratura circuli nō ē scita er-
go z̄. Nā t̄z. t̄ aīs p̄z. quo ad p̄mā ei? p̄tē. nā b̄n possum⁹
qrere vtrū circulus possit q̄drari. quo ad sc̄daz ei? p̄tē p̄z
p̄ Az. in pdicātēs q̄dratura circuli si ē scibilis nō dū sci-
ta est. C̄z. nā b̄s ē qrere. vtrū oē stelle sint pares vel i-
pares numero: t̄ n̄ nescim⁹ q̄ sint pares: nec ipares. igīt
v̄ q̄ sint p̄la dubitabilis q̄ sint q̄ scim⁹. C̄ 4. de ḥtingē
tib⁹ ē fieri q̄ones: t̄ in d̄tin⁹ nō sūt scita ex eo q̄ de origē
tib⁹ nō ē scia: cū scia sit ne c̄loz et ipoluz alt̄ se h̄re. igīt de
alib⁹ ē qrere que nō ē scire. igīt ip̄a p̄ma p̄no ē falsa.
C̄ 5. aliq̄ ē scire de ḡb⁹ nō ē qrere. q̄ q̄ones nō sūt equa-
les. Nā t̄z. t̄ aīs p̄bat. q̄ p̄ma p̄ncipia v̄ sciunf: t̄ in de
illis nō ē qrere ex eo q̄ sunt per se nota. ergo z̄.

In oppositum est Aristoteles in primo huius secundi.

Ista questio est mota ut intelligatur ista ppd. questiones sunt equeles numero his q̄ vere sciuntur; et intelligi sicut vba iacēt. Sicut ē adhuc supposito q̄ infinite erūt q̄ones; et infinite erunt q̄nes scite; vel ecōverso. adhuc questiones essent equeles tē. p. nā due questiones essent equeles numero duab; conclusionibus

Secundus

scitis; sed due q̄stiones sunt xcluſiones scite, ergo q̄ones eſſent eq̄les numero scitis, vnde hec eſt iudeſta, queſtioeſ ſunt eq̄les numero ſcritis, et ad ei⁹ veritatē ſufficiat alioq; q̄ſtiones alioq; ſcritis eē eq̄les, ſin hoc eē canes ſunt equeſles numero hoib⁹; et ludi oīub⁹; qz duo ludi ſunt eq̄les duab⁹ ouib⁹; et tres trib⁹;. Iſi verū eē qz ad iſtā ſtētioñ Āz, nō pōit p̄dictā p̄pōne cū dixit, q̄ones eē eq̄les r̄c. C All pōt iſtel ligi, vtrū oēs q̄ones ſunt eq̄les numero oib⁹ q̄nib⁹ vere ſcritis. Ad hoc riſideſ qz nō, nā ſi oēs q̄ones eēnt eq̄les numero oib⁹ vere ſcritis; tūc cū due q̄ones ſint q̄nes ſeſtūas q̄ones eſſe eq̄les numero oib⁹ vere ſcritis, hoc autē eſt falſus; qz due ſint eq̄les numero oib⁹ vere ſcritis, nec q̄tuor; nec nulle ſeſtūe ſcritis. Et ſin h̄ negareſ qz oēs hoib⁹ eſſent eq̄les numero oib⁹ hoib⁹; qz duo hoib⁹ ſunt hoib⁹, qz duo hoib⁹ ſunt eq̄les numero oib⁹ hoib⁹, diſcurſus eſt bon⁹; t̄q; eſt falſa, qz aliqua p̄miſſariū; t̄q; nō minor; qz maior, qz r̄c. C ſoſt posſet iſtel ligi nā ſint q̄nes ſint eq̄les numero alioq; ve re ſcritis. Ad h̄ riſideſ qz ſcrita ſint plura qz ſint q̄nes be ne ſcedēdū eſt qz oēs q̄nes ſint eq̄les numero alioq; ve re ſcritis, ſi nā q̄ſtioeſ eēnt q̄tuor; ſcrita eſſent qnq; v̄l ſer: vel in aliquo alio numero q̄ones eſſent equeſles numero duabus vere ſcritis; et tres tribus, ergo omnes q̄ones eēnt eq̄les numero alioq; vere ſcritis. Si vero q̄ones eēnt plures qz ſcrita, vbi ḡra, ſi q̄ſtioeſ eſſent ſex ſcrita q̄tuor; et nō plura; tūc nō eē ſcedēdū qz oēs q̄nes eſſent eq̄les nūero alioq; ve re ſcritis: ex eo qz poſitū eſt nō eē plā ſcrita qz q̄tuor. Et ſin hoc ſcedēdū qz oēs ludi eēnt eq̄les numero alioq; ouib⁹; nō t̄q; eōuerſo, et hoc ſuppoſito ſic verū eē qz i mūdo plures ſint oēs qz ludi. C Qz diceret, ſuppoſito qz nō eſſent niſi q̄tuor q̄nes; et eſſent tria ſcrita, adhuc vi deſ qz oēs q̄nes eēnt eq̄les numero alioq; vere ſcriti, nā tria ſcrita ſint q̄tuor ſcrita, qz oēs q̄nes cū nō ſint niſi q̄tuor; dicerenſ eē eq̄les numero vere ſcritis, aīs p̄baſ, nāz tria ſcrita ſunt quatuor vel 3° ſcrita, igleſ tria ſcrita ſunt quatuor ſcrita, qz erat p̄badū, vel p̄baſ ſit for⁹ illa quatuor ſcrita, vayl tria ſcrita ſint q̄tuor ſcrita, qz illa q̄tuor ſcrita v̄l tria ſcrita ſint tria ſcrita, qz tria ſcrita ſint q̄tuor ſcrita, diſcurſus eſt bon⁹; t̄q; eſt expoſitor⁹; v̄l videt: t̄q; p̄miſſe ſit vere, qz r̄c, per iſtud ar⁹ p̄bareſ qz plura tribus eſſent pauciora tribus, arguedo ſic, illa duo vel quatuor ſint pauciora tribus; illa duo vel quatuor ſint plura trib⁹, qz plura trib⁹ ſint pauciora trib⁹. C R̄i⁹ qz p̄dicti diſcurſus nō ſint expoſitor⁹: ex eo qz ſolū eſt verifiable de pluri⁹, illa duo v̄l q̄tuor nō eſt ſolū verifiable de duob⁹; verū etiā quatuor, et ex hoc p̄z ad argumēta. Sili modo ſolueret ſi argueret, iſte ſor, vel plato eſt plato; ille ſor, vel plato eſt ſor, qz fortes eſt plato, nā hoc totū, iſte ſor, vel plato eſt verifiable de pluri⁹, eſt enim verifiable de forte; ſil ſit de platone, verū enī eſt qz ſor, eſt ille ſor, vel plato, ſil verū eſt qz plato ē ille ſor, vel plato. C 4° potest iſtel ligi cuſ querit, vtrū q̄nes r̄c, vtrū maximus numerus q̄nū ſit eq̄lis maximo numero vere ſcritoz, et qz ad hoc nō pōt bene riſideri; qz ne ſciſ maxim⁹ numerus q̄nū; nec etiā ſcritoz, ſi nā q̄rereſ v̄l maxim⁹ numerus equoz ſit equalis maximo numero bouz, nō poſſet bñ riſideri niſi ſciſ ſit eēnt equi: t̄q; eſſent boues, nec etiā ad iſtū iſtellectū Āz, intelligebat; cu dixit q̄ſtiones eē equalies r̄c. C 5° mō pōt intelligi ſic, qz per q̄ſtiones intelliganſ ſoluz q̄ſtiones p̄tinētes ſoluz ad ſciētiā demōſtratiūa: que quidē q̄ſtiones poſſunt fieri deluſiones ſcīte; et per ly vere ſciunt, intelligent nō ſoluz acu ſcīta; ſed etiā demōſtratiue ſcībilia, et ad iſtū intellec tu Āz, forte loquebar; t̄iſte intellexit eſt verū, nā quo coelusiones p̄tinēt ad ſciētiā: tot ſunt xcluſioeſ ſcībiles, quelibet, nā q̄ſtione p̄tinēt ad ſciētiā: tot ſunt xcluſioeſ ſcībiles.

Secundus

vel impares: vel vtrū sedear: vel dormiat nō sūt p̄tinētes
ad sciētiā dem̄atitū. C. ō p̄t intelligi. q̄stiones sunt eçles
numero his que vere sciunt. i. modi querēdi specie distin-
cti sunt eçles numero modis formādi. ppōnes scitas sp̄e
distinctas ōs species cōsimiles pro vna specie ad modū
ad quē dicim⁹ foliū vna esse specie bois: ita q̄ ōs termini
nos equitualētes in significādo reputem⁹ pro vno: tūc ad
istū intellecū sit vna cōclusio. q̄stiones sunt eçles nume-
ro his q̄ ve scim⁹. pbaf. nā modi q̄rēdi specie distincti sūt
equareles numero modis formādi. ppōnes scitas distinctas
sp̄e. ḡ. t̄. n̄. t̄. r̄. ā. s̄. pbaf. q̄ nō p̄t formare aliquā q̄o-
nez gn in mō formādi. ppōne corrīdēte illi mō q̄rēdi sci-
am aliquā cōclusionē. si. n. queratur. si. a. est q̄ui nō sciām
illā. a. est. t̄. scio illā. de. est. que corrīdēt mō querēdi atē
facto. t̄. s̄l. si. q̄ris qd est a. q̄uis nō scia qd est a. tamē scio
qd hō est. q̄ corrīdēt mō q̄rēdi quo tu q̄ris. t̄. ad istū itell̄z.
Elex hoc patet q̄oēs sūt eçles numero scib⁹.

CQuerimus antez quattuor: qz est. ppter qd
est. si est. & quid est. **Questio.** II.

Questio. II.

Eleritur scđo. vtrū quattuor sīt q̄stio-
nes: t nō plures nec pauciores
videlicet si est: q̄ est. gd est. c. ppter gd est. Et
arguit p̄mo q̄ sīt p̄ acuiores sic. q̄ est. t quid
ē nō sīt q̄ones. q̄ t. n̄ia t. t. aīs p̄ba. illa q̄
sīt p̄cognitioēs nō sīt q̄ones: t ista sīt b̄z: vel salte co-
rūz sīt p̄cognitioēs. igit q̄. maior ē nota. nā q̄o est dubi-
tabilis pp̄o. sed p̄cognitio nō est dubitabilis: nec illud ēt
est p̄cognitio. t minor p̄ ex p̄ b̄u? **C.** p̄ba. q̄ soluz sīt
vna q̄. nā solū vnu ē vere sc̄ritu. t solū est vna q̄o. n̄ia t.
ex eo q̄ q̄ones sīt egleſ numero bis q̄ were sc̄imus. **C.**
tres sīt q̄ones t nō plures. q̄ q̄stionēs sīt pauciores q̄t-
tuor. n̄ia t. t. aīs p̄ba. nā q̄ones sīt tres t vna: t vna est
nō ples. q̄ sīt tres t nō plures. **C.** 4. isti solū est q̄o q̄o
cū iūtū fuerit cessat dubitatio: t mediū est b̄z. q̄ t. ma-
ior est nota. t minor: p̄z. nā oīs q̄stio ē tōly medu. sicut vi-
deat dicere Ap. in Iſa. **C.** 5. p̄ba. q̄ plures sīt q̄ones q̄
q̄tuor. nā q̄tuor est in p̄ b̄u? q̄ q̄libet ſcia b̄z etiā interro-
gatiōes pp̄as: t q̄ones. igit ples sīt q̄ones q̄ q̄tuor. 2. ē
clara. t firmas. nā q̄o dubitabilis ē pp̄o. ille aut sīt mul-
to plures q̄ quattuor. q̄ t. **C.** 6. nā q̄dlibet p̄dicameūs
pōt h̄c iterrogatiō ſibi. pp̄uz. q̄ ples sīt q̄ones q̄ 4. 2. t. 3.
t. aīs p̄. nā q̄d q̄rit de ſubā. q̄tū vel q̄ de q̄ſtitute. t q̄le d̄
q̄litate q̄. **C.** 7. nā q̄dā sīt pp̄oneſ vles: q̄dā p̄cūlarē:
quēdā affirmatiōe t q̄dā ne^c. vñ dicebat p̄us q̄ p̄ma ſi
gura ſcludit oīa ḡia pp̄onū. t. vles q̄ p̄cūlarē: t. affir-
matiōe q̄ negatiōe. **C.** 8. p̄ba. q̄ sīt ples q̄ quartuor
p̄dicte. nā Ap. in topicis diſtinguit p̄ble. penes diſtictio-
nez p̄misay. q̄dā. n. vocar p̄blemo accēſtis q̄dā ḡia:
In oppositum est Ap. in 2. huīus.
In iſta q̄one vidēndū est q̄lī posſer r̄ſideri de v̄tute
ſermōis ad q̄ſtū. 2. ſyndēdū ē q̄lī p̄nt diſtin-
gi q̄ones. t ex hoc tūc patet dī ad q̄ſtū ad ierētiōne que-
rētiū. t Ap. q̄ numerauit q̄tuor q̄ones t nō plures.
Quantum ad p̄mū poſſi dici q̄ due sīt q̄onea t
nō ples: t q̄ vna est queſtio t non
plures: t ſimiliter tres. ſiſt queſtio eſt tñ vna. queſtiones
ſunt tñ due. queſtiones ſunt tñ tres. ſignata. n. queſtione
que ſit a. arguit ſic. a. eſt vna q̄o t nō plures. a. eſt q̄. q̄ q̄o
eſt vna t non plures. ſiſt ſignatio diuabuſ. putu a. t. b. arg-
uunt a. t. b. ſunt due q̄ones t nō plures. a. t. b. ſunt q̄onea. cr-
go q̄ones ſunt due t nō plures. t ſic ſiſt arguit de trib⁹ ex-
ponēdo ly tñ ḡia p̄lalitat̄is: t nō ḡia alienitat̄is vt dicere
etur ſic. a. eſt tñ vna queſtio: t ſic de alijs.

Liber

Quatum ad ^{z^o} scidū est q̄ q̄nēs p̄st distingui multipli. vno^o fm q̄sita & iterroga- tiva appropata diuersis pdicamētis: sic distinguedo q̄ st̄des. plura sunt ḡia q̄nū & q̄ttuor. sunt n. decē f̄z ḡ. x. sunt pdicamēta. nisi t̄ sit defect^o p̄ penū^o nouis. q̄ notā ter dico ppter pdicamēta situs & habit^o: q̄ quis habeant distinctos modos pdicati de subto p̄mo & inter se ab alijs t̄ nō habet iterrogatiua eis appropata ppter cām dictā. **C** z^o p̄st distingui q̄nēs p̄ yle & p̄ticulare affir^m nega^m nō curado de īdefinito: qz apprehendis sub p̄ticulari: nec de singulari: qz de illo nō est scia: sic distinguedo q̄st̄des accipit distinctio q̄st̄ionis: cui dicis q̄ in p̄ma figura cōclu dunt oia ḡia ppōni. **C** z^o p̄st distingui q̄nēs fm distin ctionē pdicato: & v̄l pdicamēto: & sic distingui **Az.** ī topicl fm distinctionē q̄ttuor pdicamētoꝝ q̄ sūt: gen^o: accīns: p̄ priu: & diffō: & f̄z hoc dicere n̄ ē q̄ttuor ḡia q̄nū: sed nō nominate: nec fm hoc distincke: q̄liter & fm q̄ nominat & distinguit **Az.** q̄nēs in hoc scđo. **C** 4. p̄st distingui q̄st̄iones fm hoc v̄bū est. qd̄ ē formale in ppōne: & hoc f̄z B verbū ē. scđo adiacēs: vel z^o adiacēs. vbi ḡra. possum^m enī q̄rere. vtrū bō ē. vel vtrū bō ē aial. vtrū bō ē rōnale. dein de scito q̄ bō est. possum^m q̄rere qd bō ē: & scito qd bō est. possum^m q̄rere. vtrū bō sit albo^o: & scito q̄ bō ē albo^o. possum^m q̄rere ppter qd bō est albo^o: & sic fm hoc sunt q̄ttuor ḡia q̄nū. v̄z. si ē. qd̄ ē. & pp̄ qd̄ ē. q̄st̄io. n. qua īrimus hoc v̄bū est z^o adiacēs de aliquo vocat̄ si est: & p̄scita sci to qd̄ est. q̄rim^m qd ipsuz est: & ista vocat̄ qd̄ est. **C** Sz qd̄ qua q̄rim^m ē tertio adiacēs vocat̄ qd̄ q̄ est. sic qd̄ qua q̄rim^m. vtrū bō sit rōnalis: & scito q̄ bō ē rōnalis. vterius q̄rim^m ppter qd̄ est rōnalis. illa qd̄ vocat̄ pḡ qd̄ est. **C** Et possent vteri^m q̄nēs simili distingui: ex eo q̄ copula posset ēē de p̄sentis: vel ut p̄terito: vel de futuro: & sic p̄z q̄liter alij & alij distinguedo q̄nēs p̄st dici plures & pauciores. **C** Sed ad interiorē **Az.** q̄ttuor sūt ḡia ppōni q̄nūz. & nō plura neq̄ pauciora distinguedo ea fm copulā ppōis sp̄licitā vel explicitā. f̄z q̄ p̄t ēē z^o adiacēs: vel z^o mō p̄dicto. Ex his p̄z ad questionis.

Ad rationes. Ad p̄mā qd̄ dicis q̄ ē: & qd̄ ē: sūt p̄ cognitōes. dico q̄ hoc nō est ipole qz qd̄ ē: & qd̄ ē: sunt p̄cognitōes & alioꝝ q̄nēs. tñ q̄ ē p̄ misse est p̄cognitio: sz q̄ ē n̄is est q̄st̄io. sūt qd nois ē p̄cognitio. sed qd̄ re ieiū & inuestigari p̄t ēē esse qd̄. **C** Ad scđaz dico q̄ quis & significata hñis sit B qd̄ vere scimus: tñ q̄ p̄st ēē diuersa ḡia hñi scitarū vel scibiliū: etiā p̄st ēē diuersa genera q̄nū. **C** Ad tertīā dico: q̄ si illa pp̄ q̄ttuor q̄nēs sunt tres & nō plures: intelligit q̄ faciat sensus copulat̄. v̄z. istiū. q̄ttuor q̄nēs sunt tres q̄nēs: & q̄ttuor q̄nēs nō sunt plures q̄ tres q̄nēs. pdicat̄ pp̄ est ne gāda. Si v̄o itelligis vt ē vna de coplato extremo. s. pdicato. ē xcedēda ad illū sensus. q̄ttuor q̄nēs sunt tres q̄nēs & aliqd qd̄ ē nō plures: & sic ēē illa. q̄ttuor q̄nēs sunt tres: & vna ē. **C** p̄t de copulato extremo. s. pdicato. **C** Ad alias q̄ bñ sicut p̄z ex positioñe f̄z alij & alij expone p̄st ēē plures vel pauciores q̄nēs q̄ q̄ttuor: & tñ distinguedo questiones & copulā v̄bale f̄z qd̄ dictū ē in q̄nē. q̄ttuor sunt q̄st̄iones: seu ḡia q̄nū. & ad illā intētionē: & f̄z illā diffōne loquebas & distinguebas **Az.** q̄nēs seu ḡia q̄nūz: & hoc sufficit ad questionem.

In oib^o aut talib^o h̄ q̄rit. vtrū deficit. vtrū sit aliquod mediū aut nō post hoc sc̄iētes: qz ē qd̄ igit hoc sit q̄rim^m. **Questio. III.** **Aeritur** tertio. vtrū ois q̄st̄io sit q̄st̄io medy. Et arguit p̄mo q̄ nō. nā si sic. nū seq̄ret q̄ nō ēē q̄ttuor ḡia que-

Questio

stionū hoc est falsus: et falsitas p^z p^z dicta, et p^z p^z p^z. nā solū cēt vnu genus q^zredi puta medy. C^z. ppōnis imēdiate pōt esse q^z: et cū ppōnis imēdiate nō sit mediū: ex eo q^z tūc nō cēt imēdiate: se' nō oēz q^znez eē q^zne medy. p^zna t^z, et aīs p^z, na z^z q^zre vnu stigat illud simul esse et nō esse. C^z. nō oīs q^z est illū q^z uēto z^z hito nō cessat questio, sed sic est q^z aliqui uēto medio ad q^zstū aliqui suale nōdū cessat q^z, g^z t^z. maioz eē nota, et p^zaf minor, naz pole e^z aliquo medio inuēto dem̄atio ad aliquā p^zne questiā: adhuc illud mediū nō est annexū extremitatib^z illi? hñis: et debita forma syllogistica: tūc nōdū infert ilia clusio. C^z adhuc vltēr^z querit et aliqui uēto medio dem̄atio et annexū extremitatib^z alios in debita forma syllogistica: adhuc pōt sic eē q^z ista forma syllogistica est inevidēs: et tūc nōdū infert. adhuc dubitat p^z. p^z q^z habito medio dem̄atio aliqui? hñis dem̄abilis q^zste nōdū cessat q^z, g^z nō oīs q^z est medy. C^z. q^z e^z hñis, ig^z nō est medy, ig^z nō oīs q^z q^zstio medy. p^zna t^z, et aīs p^zaf, nā de p^zne que e^z nobis dubia q^zrim. C^z. quiditas rei nō differt ab habēte q^ztitate: sed est idē cu eo. silt esse rei nō differt a re q^z e^z, g^z iter q^ztitate et habēte q^ztitate nullū est mediū. silt iter esse rei et re nullū est mediū: sed cuq^z q^z quid est q^zrit q^ztitate rei; q^zstio si est q^zrit eē rei, se' q^zstionē quid est; si est, nō cēt aliqui? medy, g^z nō oīs q^z est q^zstio medy: quod fuit p^zbandum.

In oppositum est A^z. in z^z hui^z. in p^z ca, reducens q^ztuor^z q^zstiones ad vnam, ad questiones medy.

In ista questione p^zmo aliqua sunt notāda, z^z ponen de sunt cōclusions.

Quantum ad p^znu sciēdū est q^z aliquid q^zrim^z

ore: t^z nō corde: et ista nō est p^zprie questiō, de aliquo, n.p se, ut p^zputa de p^zmo p^znu cōplexo bū possūm^z formare q^zne ore: et nō corde: vel mēte: ex eo q^z de nullo formam^z q^zne mēte nisi de nobis du. C^z. p^z nota q^z p^zncipiu cōplexu nō e^z nobis dubiū. C^z. notādū g^z de nullo formam^z q^zne mēte: nisi de illo habeam^z aliquale notiā, ynde d^z simpt nobis ignoto nō formam^z in mēte aliquā questiōne. et hoc est q^z dicit A^z. q^z in oī q^zne eē alii quid notū: et aliqd icognitū: et illud cuiilibet querēti. p^z ad expiātiā, si enī q^zris q^zne de aliquo: et ego dicā de quo q^zris, tu rīdes et dices de isto, hoc est signū q^z habes aliquē cōceptū: et aliquale notiā de isto de quo q^zris, t^z de isto oīmode bēres notiā: et nullā dubitationē: t^z ampli^z de illo nō q^zrerēs: nec oīs q^z est de isto q^z eē aliquale notiā: et aliquē ignotū. C^z. notādū g^z si q^zstio sit terminabilis: ita q^z illud q^z querit finalē est inuenibile: t^z oīz q^z illud terminē: et illud q^zstū finalē inueniat p^z illud vel ea q^z sūt p^zcognita, p^z alia, n.p posset inueniri, t^z g^z q^z metalis est qdā modus rōis ex p^zcognitio ad inueniēdū illud q^zstū finale. C^z. notādū g^z si ista p^zcognita sint sufficiēta ad inueniēdū illud finale q^zstū: tūc statū pōt iſferri et haberī nō illius q^zstū finalis, si vero aliqua eēt p^zcognita q^z nō sufficerēt illud finale ad inueniēdū questiū: tūc adhuc vltēr^z eēt q^zstio q^z vna cu^ziam p^zcognita eēt sufficiēta ad inueniēdū illud q^zstū finale, et ista oīa q^zb^z inuenit vel inueniri pōt questiū ultimatus possunt dici mediū vel media ad illud q^zstū finale recie: sicut in motu locali q^zredō aliquē terminū ultimatus mediū quo vadimus ad illūz terminū vocat mediū: qd^z querimus querēdo istūz terminū.

Quantū ad z^z sit prima z^zlo, oīs q^z p^ze dicta que est aliciū diversitatis inueniblēs est questiō medy, p^zaf, oīs q^zres aliquo finale querit illo sine quo illud finale stigere nō pōt: t^z sine medio q^z est mediū ad inueniēdū aliqui questiū nō possūm^z artin gere illud q^zstū finale, g^z in querēdo illud questiū finale

Secundus

sc̄ significat p̄missas ē c̄ illi⁹ sic eē sic signatur p̄ ñnē. vt te
q̄ i⁹ 2⁹⁹⁵ ppter sic eē sic significat per p̄missas est sic eē si-
cū signatur p̄ ñnē. dico q̄ q̄stio qd̄ ē q̄lī sit termiabilis qd̄
mōstrationē videbitur in alia questione.

Ad rationes. Ad prima rad zest patz ex positione.
[Ad 3est prim zest i alia quoniam.] Ad 4est
dico quod pot terminari debet sine petitio nem principi, a hoc ex positinibus xpositis: vel yna ca^{ta}, zest alia ypo^{ca}, verbi gra
si omne beacta, sed omne beacta, gracia omne acti hic, non petit acti, acti sed
de manat acti probat mentis. sed si alique est prim motus alique pri
mus motor est, sed alique prim motus est igit alique prim mo
tor est. [Ad 5est prim ex yltima zest ne, acti hoc de quoniam.

C Ipsius autem quod est virum syllogismus sit aut est demonstratio; aut non est sicut nunc ratio superponit. **Questio. VI.**

Questio. vi.

Ueritatis 6. vtū qđ est sit terminabilis de^{re} vel diffi^{re}. Et arguit p^o qđ nō sit terminabilis de^{re}, nam illud qđ querit qđnō qđ est: nō est complexum sed icoplexum; sⁱ mō icoplexi nō ē demixū cū demixiōe solū excludat h̄ē qđ gđ ē nō est demixiō cū sit qđdā icoplexi: t p^o nōs qđdā est nō est terminabilis demixū, t cū dicit qđ gđ est, est qđdā icoplexi: vñ intelligi p^o nūtione p^o xlioxiōe vel cōuerſionis, vñ, subto p^odicato t copula, vñ cū dicitū est p^o hui^o diffi^o indicat qđ est ēē rei: nec est vñ nec falsa: qz nō ē ppō. cū enī dico aīal rōnale mortale, nō dico verū neq^z falsū, verū est nī cū dico aliquā ppōnē in qua p^odicat diffi^o de diffinito, bñ dico verū vel falsū: sⁱ lla ppōnō ē diffi^o: sed solū p^odicatur illi^o ppōnō vel p^onō. C². diffi^o nō est nisi sube. demixū ac- cidentis vel ppōnō de suo subto: t cū qđ gđ est: nec sit pro- positione: nec sit acciōs, sⁱ q^z ipsi^o qđnō qđ est nō est demixū. t p^o nōs q^z qđ gđ est, nō est determinabilis demixū. C³. ante demixiōes p^ocognoscunt diffi^ones termi- nū: z diffi^ones terminoz indicat qđ ē, q^z qđ ē scīt t co- gnoscit aīi demixiōe. t p^o nōs qđ gđ est nō scīt neq^z est terminabilis demixiōe. C⁴. de^{re} nō excludit illō qđ qđ- ne qđ ē q^z q^z qđ ē nō ē terminabilis de^{re}. vñ t^z i^z ans p^obaf. nā de^{re} excludit q^z ita est: vel nō ita est: sed mō qđnō qđ est nō q^z ita sit vel nō ita sit: sⁱ q^z qđ sit, cū enim q^z q^z qđ est bō nō q^z ita de aliquo an ita sit: vel nō ita sit: sed q^z de hoīe qđ sit, q^z qđ gđ est: nō est terminabilis de^{re}. C⁵. Deinde p^o q^z sit terminabilis demixū: nā diffi^o idicat qđ est esse rei p^ot excludi de^{re}. q^z qđ gđ est: est terminabilis de^{re}. vñ t^z ans p^o. nā diffi^o q^z indicat qđ est esse rei p^ot co- cludi de^{re} de suo diffinito. sepe, nā diffi^o mālis excluditur de suo diffinito p^o diffi^one formale. igī t^z. C⁶. Deinde sexto p^o baf q^z qđ gđ est, nō est terminabilis diffinito, nā qđ est t diffinito idēz sunt: sed mō idēz nō scīt seipso. ergo questio querēs quid est nō est terminabilis diffinito.

Ad oppositum istius arguit pbando qd qd
est.est termiabilis diffiniens.
nā illud qd qrit qstioē qd est indicat et notificat p diffini-
tione. qd qstio qd est est termiabilis cū diffone. Pia 15. naz

Similiter pro ista quone sit pma. q. qstio qd est nō est terminat quo nō excludit nec indica tur q. qstio qd est qris. s. ita est q. de nō coeludit id qd quone quid ē qris. q. t. maior est nota. p. minor. nā de nō non excludit qd est; sed bñ q. ita est; vel nō ita est. s. p. triagulus hz tres eques duobus rectis; non excludit qd triagulus est; nec aliq. dematiode de triagulo excludit qd triagulus est. q. t. Et si mem. nā de nō excludit nisi solex uer

VI. 7. VII.

vñ vel cōplexo significabile vere: s̄z mō quod qd est nō est
ppō vera: nec est significabile cōplexo vere. qd est. Cz xcl. qd est: terminat diffinītia. pbaſ. nā diffinītia idū
cat hoc qd qd est. qd est. qd diffinītia terminat qd nō qd ē.
Pna t3. artis p3. qd diffinītia idūcat qd est ēē rei. vel cū B
pueris p̄dicat de re s̄z mō qd est: hoc qd est. nā qd est qd
res sit. Cz xcl. questio qd est bñ terminat dem̄ratītia
ad istū inētus. qd bene est aliquid dem̄ratītia qua excludit
diffō de diffinītia: s̄z p̄pē loquēdo bñ nō est terminare qd nō
qd est: s̄z magis qd nō qd est. p3. qd nā lepe aliq̄ dem̄ratītia
excludit diffō de suo diffītio. vt. v3. diffō mālis p̄ diffinītia for
malē. sicut Aꝝ. met dicit. Cz Quarta h. nō ois diffō est de
mōstabilis de suo diffītio. p3. nā aliquid est diffō indicans
qd nō ois. talis autē nō p̄t dem̄ratītia de suo diffītio. ex eo qd in
oi scia dem̄ratītia qd nois p̄supponit et p̄cognoscit. et aliqui
ista diffō exp̄mēs qd nois ē etiā diffō formalis exp̄mēs
qd rei: et talis diffō exp̄mēs qd rei nō ē dem̄ratītia de suo
diffītio. p3. qd qd aliq̄ diffō est dem̄ratītia de suo diffītio. et aliq̄
nō. qd ē etiā qd qd ē nō terminabilitia de se sed ruffissimē.

Ad rationes. *Ad illud quod dicebat in z. 2. ne diffō nō sūt nisi subarū. i. terminoz subalii. Rī. q̄ dupl. est diffō. qdā est diffō pure qđitatiua. qdā autē nō pure qđitatiua; sedata p̄ additamētū. H̄g aliquē termi^m de alio ḡne: q̄ significat terminus diffinītū; tūc est dōm q̄ diffōnes pure qđitatiue sūt solū subarū. i. terminoz subalii cū hoc nō star q̄ alie diffōnes q̄ sunt pure qđitatiue; sed date p̄ additamētū possunt eē accītiū. i. terminoz accītatiū; et q̄ dicebat accītūs est dem̄o. dōm est q̄ verū est dem̄o accītūs. alicui^m nō in qua accītūs p̄dicat p̄ suo subiecto. **Ad 3^{am}.** ista bene p̄bat q̄ diffōnes exprītēs qd noīs nō sunt dem̄fables de sua diffinītūs. **Ad 4^{am}.** ista p̄. p̄ una p̄ne. pura p̄ p̄. **Ad 5^{am}.** q̄ p̄. q̄ qđ qd est. ē ter^m. dem̄ratiue. Dico q̄ illa rō nō p̄bat plus nisi q̄ aliq̄ de bñ 2. diffō de suo diffītū. t̄b̄ erat p̄ 3^{am}. **Ad alia q̄ p̄.** q̄ qđ qd ē nō terminatē diffītū. nā diffō qd ē idē sit. Rī. q̄ qđ qd est. aliqui accīpi^m p̄ diffōne; aliqui p̄ signato diffūniōis. p̄mo bñ cōcedit q̄ diffōne et quid est bñ sunt idēz. Sz^{am} accīpiēdo qd est negat. et sic p̄ q̄ qđ qd est terminatē diffinītū ex quo diffōne indicat quid est esse rei: seu qd ēres: et cuī h̄ queris p̄dicat de re. i. de noīe signate rez. **Quare prima qdē significat qd est: nō auctēz dem̄strat. q̄ nō posterius est manifestuz: qm erit ut dem̄stratio eius q̄ qd est positioē differens a dem̄stratione.** **Questio.** VII.*

Ueritut 7°. virū me^m dem̄ia¹⁰ potissi-
me debeat esse diffō subti vel
passiōis dem̄abilis de subto. Et argi p̄φ de-
beat eē diffō passiōis autē Ap. in z. hui^v. vbi
exēplificans de tonitruo ponit istos termios
a.b.c.dicēs φ diffō seu eē p̄l termi ē mediū dem̄ia¹⁰. cū ḡ
p̄m⁹ter^s sit maior extre^r cu major extre^r¹⁰ sit pa^q q̄ dire-
cte cocludis i^hne de i^hniōi extremitⁱ. se^r et ex dcis Ap. me^m
dem̄ationis ēē diffōnē passiōis ex q̄ p̄ Az. me^m dom̄ia¹⁰
dz eē diffō p̄mi termi. C^z.nā Ap. di^c φ eclipsis lune de-
de luna p̄ interpoⁿ3 terre auferētis lumen a luna. mō talis
dem̄ia nō dat p̄ diffō¹⁰ subti. l. lumen tangi p̄ me^m de¹⁰. sed
magis p̄ diffōnē pa^o¹⁰. s. eclipsis ēē q̄ eclipsis lune ē abla^o
luis a luna ppter iterpositione^z terre inter solm & lunā.
C³.nā Az. in isto z^o. dem̄at de aiali q̄ est lōge vite p̄
nō h̄c colerà; b̄ aut nō est diffō subti; sed magis passiōis. ḡ
videt fz Az. q̄ mediū dem̄ationis debeat eē diffō passiō-
nis enō subti. C⁴.nā de triangulo dem̄ia illa passio. s.
h̄c tres angulos p̄ h̄c angulū extirsecū eglē duob^o intrin-

Liber

secl*e* sibi opposit*e*: s*z* m*o*b*z* angul*z* extrinsec*z* duob*z* in-
trisec*z* sibi opp*z* n*o* ē diff*z* sub*z*. s*z* triāgul*z*: s*z* magis pas-
sionis. s*z* b*f*c angulos e*q*les' duob*z* rec*z*. i*g*i*s* dem&f*z*tiōis
certissime & potissimum: sicut s*z* dum&f*z*tiōis mate*z* me*z*^{um}
est diff*z* passiōis & n*o* sub*z*. [C] s*z* n*o* d*z* A*p*. q*z* mediū de-
mostratiōis d*z* b*f*c q*d* ē pp*z* gd*z*. m*o* tale mediū d*z* e*z* diff*z*
n*o* passiōis. diff*z*. n*o* passiōis exp*z*mit q*d* est passi*z*. & c*u* B
p*z*pter q*d*: eo q*z* in diff*z*one passiōis pon*z* c*ā* ei*z*. s*z* sub*z* pp*z*
ad p*z*nt*z* s*z* triāgul*z* s*z* s*z* triāgul*z* s*z* triāgul*z*

Questio

que est passio.' **C** Ad z^{am} p^s ex dictis. n^as b^s z^d passio de-
mōstrat de subito p^mā: tū anteq^s aliq^s passio sit nota
p^g dem^rationē de suo subito o^z q^s si aliq^s debet dem^rari de
suo subito p^g hoc sit p^g diffōne subiecti: sed vērē ē p^g tūc yl-
teri^s pilla remē tanq^s p^g m^e viteri^s p^sit dem^rari alie.
C Ad z^{am} 4^{am} 2^{am}. Dico p^g diffō subiti dicit quid est. t^g p^g
qd est. t^g hec diffō causalit. diffō aut cālia dicit qd est sub-
iecti. t^g pp qd est passiōis. t^g sic sit dictū z^c.

In oppositum

subtis id est diffō subtis tñō passiōis. igit̄ t̄c. a. nota: eo q̄ p̄ mediū dem̄atiōis explicat̄ cāe p̄ q̄lia accī insunt suis subtis. b. p̄z p̄z. z. de aia. vbi loḡ de quod qd est ip̄? ale dices. qd ē nō solū valer ad cognoscēdūs subis t ad cās p̄ se accītiūs. sed ēt accītiā magna p̄t̄ regūt̄ t̄c. ecce q̄lribi p̄z. vñ inuere diffōnē subtis valere ad cognoscēdūs subis t p̄ se accītiā. et s̄lt̄ in p̄ phycop̄ ait qd diffō nō exprimit̄ cās p̄ se accītiūs diffīniti t sunt casle t yane. in q̄ p̄z. vide inuere qd ad p̄fectā diffōnē subtis regris qd explicet cās p̄ se accītiūs subtis: seq̄ diffōnē subtis debere ēt mediū dem̄atiōis. Et p̄fir̄ eadē b. p̄z. 4. phycop̄ dicēt̄. tūc locus t vñuqd̄g alius pulcherrime diffīniti cūq̄ diffīnitionē eius ēt per se accīdētiū eius exprimī.

Breuiter in ista

et diffō subtī tñ passiōis, p. p. diffōne subtī expmīt cāc
p. q̄ se accītia iſūt subto. Igr diffō subtī d̄z eē de
mīratiōis potissime pp gd: illud d̄z itelligi de diffōne cā-
li subtī, o. t̄z, q̄ h̄ reḡ ad h̄ q̄ aliqd sit mediū demīratōis
potissime, t̄z p̄z, nā p. diffōne cāle subtī expmīt eē subtī:
t̄z edē sunt cāc pdicatī: p. se accītia subtī p. q̄ se accī-
tia iſūt subto. vñ semp h̄ accītia nō dicunt vē entia
nālīa: t̄z entia a nā vel h̄z nāz: q̄ cāe ip̄t subtī que dicun-
tur vē ſūt cause p. q̄ se accītia iſūt subto. vñ ex eo q̄
alie t̄ alie ſunt cāe alie t̄ alie nāe. alioz t̄ alioz subtōz in
alia t̄ alia ſunt p. se accītia alioz t̄ alioz subtōz. C. z. p.
p. diffōne passiōis niſi vltimate fiat recursus ad diffōne
caſale subtī nō pōt eē mediū demīratōis, p. nā vel hoc
eſſet diffō passiōis ſolū ex p̄missis qd nois q̄ el̄ ita d̄ de
subto ſicut eſt paſſio. Si autē dicaſ q̄ diffō quid rei: t̄ cū
in diffōne tali ponif ſubm̄ os ſcire qd eſt ſubz t̄ recurrere
ad diffōne subtī, t̄ et q̄d ḡ ē passiōis: t̄ nō pōt ſciri niſi ſci-
to qd eſt ip̄t subtī: nec q̄ eſt passiōis pōt ſciri niſi ſcito: q̄
eſt subtī, vñ nō pōt ſcrito: ſanitas eſt niſi ſcito q̄ aliqd eſt
ſanitas. vñ finalr diffō passiōis indicas qd rei nō pōt eē me-
diū demīratōis niſi vltimate recurraf at diffōne caſale
subtī. Et pōt exēplificari de hoc q̄l̄r diffō subtī calis ē me-
diū demīratōis: t̄ nō diffō passiōis, nā mediū quo demīra-
tur q̄ luna eſt eclipsabilis eſt expmēs nāz lune t̄ cās ei. vñ
ſcito q̄ luna eſt talis nāe q̄ de nō bz lumē, t̄ vltēri
q̄ bz cām mouēte ipsaz circa terrā. vltēri ſinſere poſſi-
mus q̄ ſic mobilis q̄ aliquā terra veniet iter ſolē t̄ luna;
t̄ cū de nō bēat lumē: ſa a ſole bz lumē q̄ bz, vltēri ſi-
etur, alicui⁹ ſubtī p̄t eē plures passiōes ſubordinate: q̄ruſ
vna demīrat de ſuo ſubto p. diffōne iſtī ſubtī: t̄ tūc vltēri
p. p̄mā pōt declarari de iſto ſubo: t̄ q̄ ſi ille passiōes ſūt ad-
iunice cōuertibileſ: dicim⁹ vñaz elle diffōne alteri⁹: t̄ ſic
oſcimus ſepe q̄ in demīratōis potissima mediū eſt diffō
paſſionis, t̄ ppter hoc q̄ vñrūg iſtōz eſt cōuertibile cū ſub-
iecto: t̄ iter ſe ſunt cōuertibilea: t̄ illud quod eſt mediū de-
moſtrādi reliquū de ſubiecto eſt ppria paſſio t̄ ad z.

Ad rationes. Ad p̄maz dicit q̄ q̄z. dicit q̄
lectū, nā ſubm̄ dicit p̄mū terminū itelligit ſub-
iectū. t̄ ſubm̄ dicit p̄mū ſua paſſione: verū t̄ ordinando
teriwiſos ex qb̄ d̄z fieri ſor⁹ ſylo⁹ p̄mē ſig⁹ ponif p̄ ma⁹

Ad rationes.

lectu. nā subm dicit p̄ius sua passione: verū tñ ordinando
termos ex q̄b? dī fieri for^o syllō^a p̄ne sig^o ponit p̄ ma^m

Secundus

IX

diffiniti signatur sicut in ista diffōne, aīal rōnale, n. d. n. soluz
expōnit significatū būi termini bō. Is cuius hoc qd res sit q
signatur p illū terminū bō, et ista diffō expōnit qd rei differt
a diffōne expōmētē qd noīs, qz diffō gd noīs pōt esse idem, i
rēnter entiū et nō entiū. diffō vō gd rei nō pōt esse nō enti
um; is solū est entiū. intelligēdō g nō ens terminū p nub
lo supponētē t p enī terminū p aliquo supponētē. Diffini
tū est ētāmētē qd res sit qd rei differt a diffōne, qd res sit qd
expōnit significatū būi termini bō.

Quoniā autē scire opinamur cū sciāmus cāz.
cause ast quattuor sunt. **Questio. IX.**

Questio. IX.

Eleritur nono. utrū p oīem causas pos-
sit demfari causatū. Et argē
q nō. cāe sūt nobis min⁹ not⁹ q̄ cātu. iḡ p
cām nō uenit demfari cātum. **Nia** t̄ eo q̄
demfio d̄z eē ex nečia t̄ notiorib⁹. **A** p̄ p̄. q̄
cāe coḡscunf a nobis p effici t̄ p cognitiōē effectuū due
nim⁹ ad cognitionē cāp. **S**z diceret alig⁹: q̄uis cause
nō sint notiores nobis: t̄i sunt notiores nāc. id illud vide-
tur sufficere ad hoc q̄ p cās possit demfari effeci⁹. **P** re-
uiter illud nō valer: q̄z demfio d̄z fieri ex notiorib⁹ nobis:
nos ḡ sumus illi qb̄us sūt demfatiōes. iḡ p demfatiōes
etia debet fieri ex notiorib⁹ nobis. **C**z. aliquie sunt cāc
ad q̄s eē leḡ cātu esse. iḡ p tale nō p̄nt demfari eoz cā-
ta. **Nia** t̄ eo q̄ in demfatiōe. **Nia** q̄ iñfer ex pmissis d̄z
esse nečia. t̄ a p̄. nā nō leḡ dormifacitor est. q̄ dom⁹ est:
nec leḡ. ignis est. q̄ bustio est: nā nulli bustibile v̄c
approximati. ahs esset verū. t̄ nō faltuz. **C** 3. si p cās
posset demfari cātu oīqz q̄ pmissis extremates nōs
giūgerent p terminū significatē cām. **I**s illud nō p̄t esse
ex eo q̄ ter⁹ significatē cās nō est visibilis de termio si
significatē cātu: nec eō faltuz. n. el̄ dicere dom⁹ ē pīcs vel
eō. **C** 4. nā dicit Az. z. bni⁹. q̄ ybi cāt̄ cātu nō sunt vel:
sed causa est p̄s: ibi nō potest fieri demfio cāto per illā
cāzib⁹ bni demfio a posteriori. bni... n. p̄t demfari cāt̄ cātu
demfatiōe: q̄ ex illa nia Az. p̄s q̄ nō p cām p̄t de cātū.
Oppositū. Arguit. nā Az. dicit q̄ tunc aligd scire
opinamur cū cās ei⁹ coḡscim⁹: t̄ nō mau-

Quantum ad zm sit prima sed diffones exprmetes
qd nois non sunt demfabilles de su-

Quod hoc non sit determinatio de nomen
is diffinitio, patet, nam in omni scia diffinitio exprimere quid
nostrum pertinet vel supponuntur: et est quod significatum terminorum
non potest demifari. **S**ed etiam diffinitio aditiva non potest demifari de suc-
ca oes scias sunt per se et cetera. ex quod cognitio cogitatio alia.
ex quo vir et cognitio carum depedat cognitio catorum.

In ista questione primo ponenda est via di
stinctio. z. ò ñes.

Quantus ad proprie*st*in*q*: quida sunt cause actuales*qu*ot potestes. cam*actu*al*s* dicitur illa cam*ad* qua se*g* f*at*i cat*u* e*c*et*r* s*ine* qua cat*u* non pot esse isto*iterpo*nd terre*iter* sole*et* luna*et* camp*actu*al*s* non stat*u* qua terra*iterpo*nd sol*et* lune*et* eclipsis lune*n*o*est* nisi*iterpo*nd terre*iter* sole*et* luna*et* perterpond terre*tel* lig*o* c*on*s*tru*ct*u* ob*stac*ul*o* pot*est* i*sc*ip*tr*e*irradiat*io*n*e*solis* sup*cor*p*or*lune*et* c*on*s*tr*uo*p*oles sunt ad qurum e*st* non stat*u* se*g* cat*u* ee*ad* **do**. Sol*est* c*an*ra*vel* bo*is**et* vel pro cam*ad* vnde

illa. ois bō est r̄ibilis t̄c. vel de illa. triagulus b̄z tres t̄c.
q̄ sūt de b̄z ip̄m. et nō sūt imē". **C** Ad alia. nō est me". di-
co q̄ tñ pōt eē aliq̄ noti" de diffinito; et t̄c me" i" pōt fie-
ri dem̄fatio diffōnis de diffinito. **C** Ad 3". dico q̄ veru-
est de diffōne exprimēt qd nois. de qua fuit posita p̄ma".
C Ad 4". dico q̄ diffō formalis data p̄ formā: q̄ quis non
fit dem̄bilis de suo diffinito p̄ diffōne mālē de" ppter
gāt p̄ hoc: q̄ for" de magis cā māc q̄ e" for. n. de"
māz in suis diffōnib": et est q̄si determinatina diffōnibus
me". mā aut̄ solū est cā forme in iferēdo eā. et iō diffō mā-
lis b̄z est dem̄bilis de suo diffinito p̄ diffōne formalē. et
nō e" milibomin" diffō formalis data p̄ formā. i.p̄ termi"

actuales por demas
cātū tā quo ad eē cōq...ad fuisse: cō ad fieri.pg.nā qñ cau
sa actualis alicui⁹ effici⁹ ē ille effici⁹ ē, et qñ cā actual alic⁹

Liber

¶ a quolibet pluriū taliū idē effectus pō^o pduci. s.i. n.sor.
poneret vnu lignū ad ignēnō ex bī gnāt alī^o ignis nūero
q̄ si plo potuisset. C⁵ d.o. dato aliq̄ gnabili ipole ē vt a q̄li
bet plū agētiū pducat. p̄. nā talia agētia aliqd iſluūt;
t mō iſluētia yni^o nō ē iſluētia alteri^o; t qz in talib^o agen-
tib^o effcūs capit aliqd de extri^o ei^o, se^o ad varietate taliū
agētia varietas effcūs. C⁶. n̄. n̄. n̄. eērā sit ḡ. q̄. gnabile
possit pduci a.b.c. pducetib^o iſluētia, pducant ḡ. a.b.t
postq̄ pduci^o ē adhuc pduci posis q̄b ē dōca. C⁷: ad idē
aucte. Lō. 8. me^o. ḡ dicit. dīuer^o effectū est pp̄ dīuersit^o
māe t motori. i.agētis iſluētia. t f̄. co^o. ipole ē sor. gnari
ab alio q̄a p̄e suo subo. suppo^o adhuc q̄ mā fuſis eadē.
si se^o q̄ ipole fuit a. ignē ab a^o igne gnari q̄a q̄ genitū est.
Quantum ad z^o p̄ncipale. suppono p̄. q̄. tpo p̄
supnālīt f̄z aliquos: qz t̄ idē ips possit duab^o vici^o ee. t
sic t̄ ips eēt t̄ps. C² suppono q̄ mot^o signat t̄ps. vnu mot^o
ē acq̄stio alic^o t̄pe. Tū sit p̄. o. o. e. motu sc̄m in vnu t̄pe
ipole ē sc̄m fuſis i^o a^o. p̄. sit. a. mot^o sc̄m i^o ipo t̄pe ec. ar. sic.
a. mot^o ē c. mobile mo^o i^o isto t̄pe. h̄. ipole ē c. mobile mo^o i^o
b. t̄pe alio t̄pe q̄b in b. t̄pe. ex quo ipole ē b. t̄ps ee p̄. postq̄
est. ḡ ipole ē a. motu fuſis vel fieri q̄b in b. t̄pe. iḡt postq̄
b. t̄ps fuit ipole ē ip̄ redire. se^o q̄ postq̄ a. mot^o fuit ipole
ip̄m itez esse. t̄n anteq̄ b. t̄pe et impo erat ip̄m fuſis
p̄. fuit. leḡt a. motu: nec p̄. fuit posteri^o fuſis q̄b. t̄ps: eo
ḡ a. mot^o ē c. mobil mo^o. t̄n in b. t̄pe: t̄n absolute i^o t̄pe.
p̄. qz alias q̄i eēt. c. mobile mo^o i^o t̄pe a. mot^o ē fuit. t̄ sic
mot^o a. q̄ mō ē cras eēt vel possit ee: eo q̄. c. mobil^o moueri
ēt cras t̄ps p̄ ee. ex q̄ ifer^o q̄ ipole ē bodiernā diez fuſis
bēsternā. C² q̄ ipole ē q̄ mot^o celī q̄ ē vnu t̄pe ee i^o a^o.
t̄ ita de quol^o alio motu: ex eo q̄ gl̄z alter mot^o depēdet
ex motu celī: seḡt q̄ si sor. mo^o alio motu. si expe-
ciaret mo^o alio: t̄ḡ fuit^o t̄ps diffiſer nec tardari p̄: ita nec
mot^o. n̄. n̄. n̄. possit areſtare t̄ps qn x̄t̄ laberet. C³ d. illō
q̄d acgrī p̄ vna mutationē ipole fuit acgrī paliā distatiā
p̄. q̄. muto^o t̄ mot^o h̄. sit disti^o suā speci^o. t̄ nāle ad ter^o ad
quē. iḡt q̄ si fuit^o aliq̄ muta^o fuit^o aliq̄ t̄ps fuit res acg-
fita. C³ d. idē loc^o p̄ acgrī p̄ gles mot^o locales: qz vna
die i^o in alia. plies. n. sic p̄. vadi^o ad nr̄az dn̄az. iḡt idē
loc^o alic^o muta^o p̄ acgrī p̄ diuersas muta^o. C⁴ Re^o q̄
alr est de motu locali t̄ alys mutationib^o: qz mot^o localis
termi ad quēputa loc^o nō acgrī ēt̄ sic ēt̄ in alia mutationi
bus termi ad q̄s pducūt in eēt p̄ illā mutationē: t̄ q̄ i eo-
dez loco bñ p̄t plā: qz diuersa corpora succedere subi uiēc.
t̄ eadē for^o nō p̄ diuersa subta succe^o iformare. t̄ sic vo-
lo q̄ iste fuit^o n̄es pambule. C⁵ Itex p̄. q̄ne r̄. n̄. fuit vna
suppo. ola gnabilia q̄i gnāt depēdet a celo: vt a cā p̄nci-
pali iſluētia. p̄. z. de ḡ. z. phyc^o. z. t. z. me^o. t p̄. auct. b
cās. C⁶ suppo. q̄ nō est simp^o ls sic se bñt vel respe^o in-
flu^o p̄. p̄. muto. t̄ o. n̄. n̄. celū mō nō fieret gnatio in istis
iſluētib^o. C⁷ suppo. ex varietate cāe iſluētis variat ef-
fect^o nō foli simpli^o: t̄ mō eodē: t̄ mō se bñdi aspectu t̄
motu. p̄. qz f̄z motu sūt aliq̄ iſluētia: ad q̄rū varietate va-
riat effcūs. C⁸ suppo. ipole est celū moueri: vel se bñt
eodē motu yl^o aspectu i nūero: sic p̄. se bñt. t̄ si mot^o supe-
riorēs fint mētabiles bñ pole ē celū z̄sili mō se bñt mō:
sic an se bñt. Si vo mot^o supiores fint mētabiles: t̄ cō-
fili mō p̄. bñt se celū sic se bñt. C⁹ De 4. sit d. ista. dato
aliquo gnabili ipole ē ip̄ in q̄libz plū istatiū gnari. p̄. sit
a. gnabilis i. c. istatiū. t̄ pducat pduto. b. t̄ arg. sic. ipole
est b. pducūt p̄. fuit^o posse: vt p̄. p̄. vna z̄ne. ergo ipole ē vel
fuit a. pduci p̄. fuit^o pducet. vna teneret p̄ vna alia z̄ne.
vz. q̄. alteri^o t̄ alteri^o muta^o ēt̄ ali^o t̄ alii^o ter^o ad quē.
C¹⁰. in c. istatiū cāe fuit dispō^o ad pducēdū pducibile q̄s
ipole est alias fuit^o iſluētia ēt̄ eadē dispōne. nūero. ḡ. cū a quolibz
pluriū agētiū iſluētia idē effcūs possit pduci p̄. q̄. arg.^o.

Questio

Secundus.

influit in enim. Ad 3° dico q̄ si aliq̄ teneret manū ad signū & t̄ egrū nūsset ad ym̄ alii ignē nō ad eadē calidi tas nūero s̄z bñ. Aliis in manu eius gñaref. Ad 4°. dico q̄ s̄li mō si lignū poneref ad ym̄ ignē ex isto gñaref ali⁹ ignis in nūero q̄ si post⁹ nūsset ad vñi aliq̄ ignem. Ad 5°. dico q̄ si aliq̄ efficiā p̄ a duab⁹ cālis q̄ rū q̄ libz influit aliq̄ in efficiā dico q̄ vna cap⁹ nō p̄duceret cūdēm efficiā i nūero se sola: q̄uis sibi forte filez. Ad 6°. ad di ueritatē t̄c. ne? **Nia.** vii q̄uis ad diuersitatē specificā agētiū nō semp̄ le^o diuersitas spe^o effectū: tñ ad diuersitatē nūeralē agētiū influtiū se^o diuersitas nūeralis effectuz. **tipioz** esset in pura potētia ad illā cognitionē. **Nia** t̄z, sed falsitas p̄z, nā si itelloz nō eēt in pura potētia: tūc nō magi assentiret p̄mis p̄ncipioz cū simul p̄sentarent q̄z oppositis eorū. s̄. si p̄sentaret: eo q̄ eēt in pura po^o. mō illud ē falsuz q̄ q̄uis opposita p̄moz p̄ncipioz sibi p̄sentarent nūquā eis assentiret. **C**z: notitia p̄z p̄ncipioz: v̄l est nobis inata: v̄l p̄ doctrina acq̄sita. s̄n illo mō. iḡ. maior nota. p̄ sup̄l diuīz. t̄ hoc p̄z, nō p̄dici c̄ q̄ sit nobis acq̄sita p̄ doctrinā. nā h̄ oportere ē ex aliq̄ notiozib⁹ d̄terminatib⁹ itelle ctuz ad assentieđū p̄mis p̄ncipioz. mō illud ē falsuz: t̄ tūc nō eēt p̄n. iḡ. relinq̄ q̄ no^o istoz sit nobis inata.

In oppositum arguit p̄bādo q̄ p̄ncipioꝝ no-
p̄moꝝ nō sit nobis inata. nā no-
titia p̄ncipioꝝ est nobis evidētior & certior q̄ nō ḡnū. t̄ si
bērem⁹ notitia ḡnū absurdū eēt q̄ lateret nos. igī magi
absurdū eēt q̄ notitia p̄ncipioꝝ p̄moꝝ si eaz bērem⁹ nos
lateret. mō nā statū expimur nos bēre notitia p̄z p̄n⁹
igī nō ē dicēdū q̄ notitia p̄moꝝ p̄ncipioꝝ sit nobis ina-
ta. C 2. nā dicit A 2. 3. de aia. q̄ iherius polis nō h̄z alias
nās nisi q̄ polis est vocatus. cū q̄ gitellect⁹ in p̄n⁹ sit in pura
rapo⁹. t̄ sicut tabula rasa i q̄ nibil est scriptū v̄ q̄ in p̄nci-
pio careat noꝝ p̄z p̄ncipioꝝ. alias n. nō eēt in pura po⁹. t̄
si sic se⁹ notitia p̄moꝝ noꝝ nō eſe nobis inata.

In ista questioē ponā p̄mo distinctiōes. z° con-
clusioēs.

Prima distin^o hitui intellectualiū gdā vocat scia
gdā intellus.notitia p̄n^o acq̄sita p demō
tione vocat scia stricte sumēdo scia; pruz^o "no" est ppa
scia; s^z poti^z ē vocata itellis; z nō vocat itellis: ex eo q̄ talis
no" sit ipamet no" itellecita seu itellis pp b^z q̄ nō ē aliquod
determinans extrinsecu: z ipm itellis ad assentiēdū pri
mis pncipys. s^z ipē itellis iclinat^z est ex sui nā ad assentiv
endū p̄mis pncipys cuz sibi p̄stānt^z: sicut qd nois recte
sicut graue inclinā ad desclēdū: t ignis ad cōburedu: z
si sibi abhūstibile appropiat^z si nō bz q̄ determinēt aliū
noti^z nū:tū scia vocat^z no" p̄n^o vocat itells. C^z dū
stictio.duplic^z sūt p̄n^o: qdā sūt q̄ rōnes terminoz ma^z se i
cludit vel excludit: sic ista.albedo ē color:albedo nō ē ni
gredo. Itellis ḡ p̄pōnū rōnes terminoz se icludit vel ex
cludit. qdā sūt q̄rū rōnes terminoz nō ma^z se icludit
vel excludit: sic est b p̄n^o. ois ignis ē calidus:ad hoc nō as
sentirē ei.qz dubitat^z de yno alio igne.nibilom^z q̄ si sen
si plures ignes: t oes iueni calidos nō hēo rōne q̄re vnu
deberet ec calidus t nō ali^z.ego ex nā itellec^z mei q̄ nālē
est iclinat^z ad assentiēdū yo:ifero q̄ ois ignis est calidus.
C Ad hoc.n. q̄ b p̄n^o cap ab itellec^z regris sensus me^z
z expiciēta.nō tñ ḡ sensus determinēt itellec^z ad assentiē
dūz pncipys:qz sensus administrat^z et seruit itellec^z ad ca
piendū tale pncipy. vnde iste met intellus ex sui nā icli
nafat capiēdū huius pncipy.

Ad rationes. ^{negō quidē encus a p̄tib⁹ id interē ter agētib⁹ influētib⁹ nō subordia-}

tis possit pducī. t q̄i dī r̄t̄. dico q̄ soz. nihil iſfluēret cadaueri: postea ḡnato t mō s̄c̄ d̄c̄m̄ ē. p̄ b̄n̄ q̄ a p̄l̄b̄ "aḡt̄ib̄" nihil iſfluētib̄ "id̄f̄" id̄ eff̄sc̄s p̄t̄ p̄d̄c̄m̄ n̄ t̄ a p̄l̄b̄ "iſfluētib̄". iō si b̄o submergaf̄ in mari ḡnāt̄ alio cadaver q̄ si submergaf̄ i ſigne: t b̄n̄q̄ illa corrup̄en̄ eēt̄ aliqd̄ inſluēta in ḡnād̄: t p̄baſ̄ de mā. dico q̄ nō a q̄libet plū māterū eadē foz̄ p̄t̄ educi mō ēt̄ ex q̄libet plūz formaz̄ id̄ eff̄sc̄ "potuit ḡnāri. Ad tertīā p̄z ex ſolone p̄me.

nata. p̄z 2. q̄i ſi ſic absurdū eſter dicere q̄ ſic laterēt nobis ſicut latent. vñ ſtat̄ ſexpimur nos b̄c̄ no- tītā itellectuel p̄ncipioz̄. C z°. nā itellus in p̄n̄ eſt i ſu- ra po° ſic̄ in p̄n̄ eſt ſic̄ tabula rasa in qua nihil e ſcriptū: q̄ nō eēt ſi in p̄n̄ ſtat̄ h̄berē actualē notitīa ip̄oz̄. C z°. q̄ notitīa p̄moz̄ p̄ncipioz̄ nō acgr̄s q̄ doctrinas ppe di- cītā. p̄z. q̄ illud q̄d̄ ſit notū p̄ doctrinā eī" nō cauſat̄ t de- pēdet ab alijs notioribus determinatib̄ itellectuz ad au-

Cuius igit determinati habitus: neq ab alijs

Veritatem vlti^o vtrū notitia p̄mox p̄n^o
sit nobis inata: Vel q̄ doctri-
nā aegista. Et arguit p̄q sit inata, nā si non
esset sc̄e p̄q itellus n̄f an cognitionē p̄mox p̄n^o

bent q̄ rōnes terminoz se includunt vel excludunt. C 4°.
no^a aliquoz pncipioz sit nobis me^c sensu memoria et ex-
periētia: sic no^a isti^b, ois ignis ē calidus: sic dice bas in que
stioe, etiā de illa mā dicebat in pmo huīus.

Ad rationes. Ad pma cu p̄ eēt nobis inata. nā si nō eēt r̄c. dico q̄ s̄uis stellus
ante ei^b actualē cognitionē p̄m pncipioz sit in po^a ad ea.
en si opp^a sibi p̄tareñ nō assentire: et h̄e q̄ ex sui nā icli-
nā ad assentieñ dō v̄ et nō falso. C Ad z^m si nō eēt r̄c. ne-
gat. imo p̄t eē sic nec ē nobis inata: nec ē nobis p̄ dociri
nā, p̄t dictā acq̄sita: s̄ bñ p̄ sensu me^a et expiētia: illud
nō est accgere istā notitā p̄ doctrinā: eo q̄ illō qd fuit no-
tu p̄ doctrinā fuit notu ex alib^b notiorib^b determinati-
bus itellectū acq̄stū isti^b, mō q̄uis notitā p̄moz pncipi-
orū sit p̄ sensu memorā et expiētia: tñ ista nō determinat
itellectū ad assentieñ p̄mis pncipys, s̄ p̄fite sensu me-
morā et expiētia stellus se determinat ad assentieñ ipis
pncipys. Et sic de qōnib^b libri posterior^a A.

C Expliciūt qōnes subtilissimi Albertut^b de Saxonie: sa-
cri ordinis heremita^b sc̄i Augustini sup libros analetico-
rum post^a, castigate ac correcte p̄ venerabiles sacre theo-
logie viros lectorē frēz Joāne^b baptistā tholēti^b, et frēz
Jacobū baptistā de Alonix rauēnatē: sancti Stephani
venerariū magistrū studi eiusdē ordis et voti. Imp̄ste mā-
dato et xp̄ensis nobilis viri dñi Octaniani Scotti, cuius
Modoetēsis. p̄ Bonetū Locatellū Bergomēsez. i497.
septimo idus Martias.

C Incipiunt tituli questionuz libri posterioroz.

Rima questio Utrū de demōstratio-
ne pole sit b̄c aliq̄s
distinctas notitias specie, carta. 2.
2^a. Utrū tm̄ sit obm scientie. 2.
3^a. Utrū possibile sit nos aliquid scire, et utru^b
possible sit nos aliquid scire de nouo. 3.
4^a. Utrū pole sit nos aliquid scire de nouo. 4.
5^a. Utrū due sint p̄cognitioes et nō plures: nec pauciores
videlicet q̄r est, et quid est. 5.
6^a. Utrū ante cuiuslibet pp̄onis dem̄abilis oportuerit
precognoscere; q̄r est de subiecto. 6.
7^a. Utrū in demōstratione maior cognoscatur. 6.
8^a. Utrū diffinitio ipsius scire sit bona. 7.
9^a. Utrū diffinitio demōstrationis sit bona. 8.
10^a. Utrū nō ens possit sciri. 8.
11^a. Utrū ad veritatē cuiuslibet pp̄onis requirat: et suffi-
ciat sic esse sicut per ipsam significat. 9.
12^a. Utrū ista pp̄o sit vera, ppter quod vñūq̄bz est tale
et illud magis. 10.
13^a. Utrū neciuz sit magis scire p̄missas q̄z h̄nez. 11.
14^a. Utrū itellect^b oppositioz pncipioz possit assentire. 12.
15^a. Utrū pole sit circulariter demōstrare. 13.
16^a. Utrū ois dem̄o sit ex neēus et ipolib^b alr se b̄c. 13.
17^a. Utrū diffō et q̄l^b p̄ diffōnis pdice^b p̄ se de diffō. 14.
18^a. Utrū in ista pp̄one. rōnale est aīal. p̄mū pdice^b p̄ se
de subiecto: et v̄l ḡna de v̄ria. 15.
19^a. Utrū sint solū duo modi dicēdi p̄ se et nō plures. 15.
20^a. Utrū ois pp̄o de per se sit necessaria et ecōuerio. 16.
21^a. Utrū 3^m modus de p̄ se et 4^m p̄tineat ad dem̄o^b. 16.
22^a. Utrū esse v̄le siue bz q̄ ipsuz sit imediatū, et ois pp̄o
v̄lis posterioristica siue de bz q̄ ipm sit imē^b. 17.
23^a. Utrū ois demōstratio sit ex p̄missis de bz q̄ ipz. 18.
24^a. Utrū pole sit demōtione dīscēdere de ḡne i gen^b. 18.
25^a. Utrū in oī de neē sit me^a et ex^m, et de eodē ḡne. 19.
26^a. Utrū scie mathe^a sint certissime. 19.
27^a. Utrū dem̄atioes ad eādē cōclusionē possint multi-

plieari s̄m multitudines. 19.
28^a. Utrū vna scia possit dici p̄ alteri sc̄ie. 20.
29^a. Utrū deficiente nobis aliquo sen^b possibile sit nos
acquirere aliquā scia de sensibili illi^b sensus. 21.
30^a. Utrū demōstratio v̄lis sit potior q̄ particularis: et af-
firmativa q̄ negativa. 21.
31^a. Utrū scia simpli dem̄atua capiat veritates vel di-
stinctionē a xlōtione vel a pncipys. 22.
32^a. Utrū scia dem̄atua aggregata ex plurib^b habiti-
bus plurū h̄nuz et p̄cessu capiat unitatē vel distin-
ctionez a subiecto. 22.
33^a. Utrū scible sepe ab op̄ibili: et scia ab opione. 23.

C Tituli secundi libri.
Prima questio Utrū illa pp̄o sit v̄a quaz po-
nit A. p̄. questioes sunt eq̄les
numero bis que vere sciuntur. 23.
2^a. Utrū quattuoz sint xlōnes et nō plures nec pauciores
res. v̄. si est, q̄r est, qd ē, et ppter qd ē. 24.
3^a. Utrū ois questio sit questio medi. 24.
4^a. Utrū pole sit idē sciri dem̄atiae et diffinitiae. 25.
5^a. Utrū ois questio sit determinabilis de^m. 26.
6^a. Quō questio qd est de qua heri nō ponebas aliqua p̄
sit terminabilis, utru^b dem̄otiae vel diffinitiae. 26.
7^a. Utrū mediū demōstratiois potissimum debeat ee diffi-
nitio subtī vel passiois dem̄abilis de suo subo. 26.
8^a. Utrū diffinitio possit dem̄ari de suo diffinito. 26.
9^a. Utrū p̄oēz cāz possit dem̄ari causatū. 27.
10^a. Utrū eadē cōclusio possit demōstrarī per plura me-
dia causalia. 27.
11^a. Utrū eiusdez demōstrationis possint esse plura me-
dia causalia nō subordinata in eodē genere. 28.
12^a. Utrū notitia p̄moz pncipioz sit nobis inata vel per
doctrinā acquisita. 29.

C Jacobus Baptista. Alouisius Rauennas. Augustini-
nus Larulo Emiliano adolescenti eruditio patritio Ue-
neto. S. P. D.
D E posterioribus Aristotelis analeticis liber a
precipiis nostris latinis Egidio, s. romano: et
paulo veneto interptatus est. Quos sane cē-
sui difficillimū opus illud declarasse, vt cassa
foret alterius expositoris opera: qui singula
mediocri stilo: et summa atq̄ difficillima ab ipsis p̄tractata
sint. Accedit modo Albertus Saro nostre aurelianae reli-
gionis bonos: quē inter omnes questionarios apud sapiē
tissimos p̄marū esse arbitroz. Qui in libris posterioristi-
cis adeo egregie questiones ambiguae: et salebroſas: q̄ in
bis libris fieri possent: perfecte absoluteq̄ dislocuit. Que
presle graues et acerreme sunt. Ideo ne hic mēdolus et rā-
ti auctioris interpres pdiret in lucē: vt litteratorū studi-
iuuermis: castigādū cognoscendūq̄ frater Joānes ba-
p̄ista Tholentinae omnū bonarū litterarū cultor: et ego
yna sumptus: idq̄ opus imp̄mēdū emēdatissimum im-
pressoribus tradidimus. Uerū cui he nostre vigilie dedi-
cari cōsecrariq̄ possent: te vñū maxime delegi ob ege-
giā indolē atq̄ ingenu acumen. Lui si vitā fata finent
in sūmū et sapiētissimum virū te evasurū nō dubito. Susci-
pe igī benigne opus ad te directū. Quod ob beniuolēti-
am inter nos iaz diu cōtractā: obq̄ extimia clarissimi gen-
tioris tui erga me merita collata: vt pre ceteris ita mīp̄i di-
lectus es: par mīp̄i vñū est: qd spero cōprobati p̄ am
in liberalibus disciplinis pro v̄ti bec tua p̄mōrdia p̄ se
ferre vident^b Superiorēz neminē habebis tuo euō iudi-
co. Proinde nō paruz mīp̄i videbor adeptus glorie. si hāc
meam in te beniuolētiā sūmā dignosces. Vale ergo yen-
ture emilianoz familiē ornatūm.

C Domini palladij Sorani carmen.
Catholicis est na fides: bec pādit ol p̄pus.

Omnibus bec p̄prie sola salutis iter.

Hāc colui: firmoz fidē cōplexus amore.

Augustinus habet religionis onus.

Qui sensus apit nōros: passiz q̄ enigmata soluit:

Porrigit ad superū regna beata manus.

Hec dixisse satis: h̄z qua mō laude sequamur.

Qui nostri decus est ordinis ep̄imūm:

Dicitur obscuros hic alberutius omnes

Dissoluissē locos dignus honore coli.

Dignus et extollimodicis nō laudibus: ore

Sed clario: cesset nostra thalia loqui.

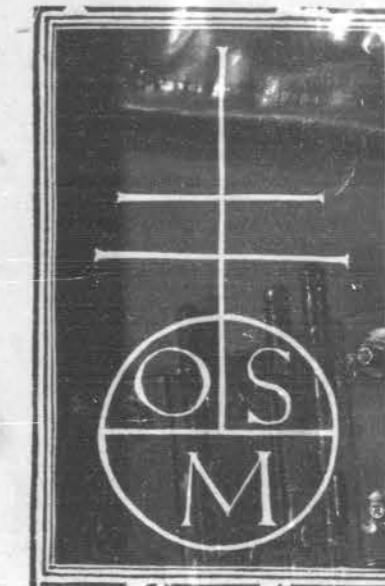
Registrum

A Questiones multarū cōclusionū
Clarissimi doctoris as lineas: et similiter.
Nec etiā potest. Scđ nō sic est.

B prius tempore q̄ nem premissarū: et corū in illa parte.
C primus mediū ad sic significatur
diffinitū signatur:

L posset apparere
hoc vel simpliciter
est vera: est vera

Finis.

This image shows a severely damaged and stained document page. The paper is off-white with significant water damage, including large dark brown spots (foxing or mold) and a prominent horizontal crease near the bottom. Faint, illegible markings are visible, including a large '2' at the top center, some numbers like '200', '100', and '2000' scattered across the page, and a small 'V' near the bottom left. There is also a faint signature in the upper right corner.

MI
X

